

Dr. Juozas Prunskis

VYRAI

**KLYST-
KELIUOS**

NIHIL OBSTAT

Sac. Joannes Stankevi ius
Censor deputatus

IMPRIMATUR

Albertus G. Cardinalis Meyer, S.T.D., S.S.L.
Archiepiscopus Chicagiensis

Chicagiae, die 22 Novembris, 1961 an.

DR. JUOZAS PRUNSKIS

VYRAI KLYSTKELIUOSE

*Kazys Pemkus, M. D.
1022 Beau Brummel Drive
Sleepy Hollow, Dundee, Ill. 60118*

LIETUVIŠKOS KNYGOS KLUBAS

Išleido Lietuviškos Knygos Klubas, 1962
Spausdino Draugo spaustuv
4545 W. 63 St., Chicago 29, Ill.

ŽANGOS ŽODIS

Šio šimtmečio pradžioje, 1900 metais, Paryžiuje vykusioje didžiojoje Pasaulinėje parodoje kasdien popiet lankydavosi Henry Adams, autorius knygos "The Education of Henry Adams". Kaip viename laiške pasakojosi, jis eidavo prie dinamo mašinos ir prie jos melsdavosi. Jis neturįs nieko kito, ką garbinti. Buvo materialistini pažiūra. O tas laikotarpis buvo elektros amžiaus pradžia. Dinamo, gaminti elektrą, buvo pažangos simbolis — tos pažangos, kuri jam buvo virtusi dievaičiu. Mūsų laikais ta technišką pažangą žmogui rankas davė didžiausi — atominiai — įrenginiai, dėl kurių, deja, jisai pats dreba, kad kiekvienu momentu gali būti paverstas dulkes ir dūmus.

Daugelis žmonių, bet akis žemės progresui, jau nebe stengia dangaus žvaigždžių žvelgti ir daugeliui mašin trenksmas nebeleidžia girdėti angelų taikos ir ramybės giesmės. Kaip sako dr. J. Heuss, netikras švietimas iš žmogaus mąstyti gudrybės, kai tuo tarpu turįs padaryti šventuoju. Išvedimas iš blogio nėra tik žinojimo didinimas, bet

viso žmogaus vidinio gyvenimo pakeitimas. Ir kiek rinktiniai žmonės turėjo išgyventi, vairiais klystkeliiais blaškytis, kol šis ties pasiekė?!

Vienas amerikietis gamtininkas, kaip aprašo dr. J. Sutherland Bonnell, kartą vaikščiavo Atlanto pakrante. Jo dėmesį atkreipė kažkoks keistas daiktas vandens pakraštyje. Tai buvo didžiulis paukštis. Gamtininkas, arčiau prie jo, įsitikinęs, kad tai stambus erelis, prie kurio kojos buvo pritvirtinti sparnai. Už šimtų mylių šis paukštis krito sparnais žiaunas. Jis kovojo visomis jėgomis, nudaužė grandiną, ir pagaliau su sparnais nuskrido. Bet metalas jį traukė žemyn. Jam buvo neišpasakytai sunku ieškoti tinkamo maisto, ir išsekęs jis nukrito į ros pakrantę užgesti iš jūros išblisimo...

Kiek gi daug žmonių savo silpnume paslysta moralinius sparnus. Kokią tragišką kovą jie pergyvena, bebandydami nudaužyti panirus, rėšančius juos prie dvokiančio gyvenimo dumblo? Ir kiek skaidraus džiaugsmo jie pergyvena, jei visa tai jiems pavyksta. Sekdami didžiųjų Lecordaire, galbūtume pasakyti, kad klystkeliu žmogus tiesiog ir greitai pasiekia tik po daug kovų. Gilesnis gyvenimo prasmės ieškantiems, tos herojiškos anaidaus kovos yra tiek domios ir jį pasiekti laimėjimai tiek maloniai džiuginantys, kad norėtumėsi juos giliau pažinti. Jų atrastoji krikščionybė tiesiai ir Kristaus dorovę suspindi nauju žavesiu ir visiems neša naują kvėpavimą. Jie atskleidžia naują patrauklumą krikščionys, su kuria mes nuo gimimo esame per daug apsipratę. Štai kodėl konvertitai raštai yra daugelio mūsų giampiškai skaityti.

Nuo Kauno Kun. seminarijos laik šios knygos autorius per 30 met širdyje brandino mint — duoti savo tautos broliams gausesn toki intymi biografini pergyvenim pluošt . 1959 metais iš jo knyga apie konvertites moteris, pavadinta "28 moterys". Dabar ia duodama lyg antra to paties dalis — apie vyrus konvertitus. Kiekvieno j klystkeliai ir suradimas gaivios tiesos tai savas pasaulis, savas pasaul — ži ros r mas, kas yra dar domiau. Pla iai žinomas istorijos tyrin tojas Friedrich von Hurter pvz. taip savo keli nusako:

— Aš nesidaviau Bažny ios išor s vedamas, kad patek iau Bažny ios vid . Aš, kaip smalsus svetimasis, lyg godus pirk jas atviromis akimis jau aplinkui, lyg norintysis nam pirkti j apži r damas. Iš pradži aš katalik Bažny ios r m gerai ištyriau, ir daugiau buvau žvelg s, negu kai kuris iš t , kurie tame pat name yra gim . Ilgai gaišau, kol pagaliau pasakiau: tas r mas man patinka. Ir tik kai aš j atradau tvirt , labai tinkam gyventi, pasiryžau ir pats šiame nuostabiame katalik Bažny ios r me pasilikti. —

Panaši ieškojim ir apsisprendim mes šioje knygoje rasime vis eil . ši žmoni gyvenimo keli sigilin , mes gal sime drauge su dr. W. Norman Pittenger jausti:

— Krikš ionyb žmon ms atneša j g . Daugelis iš m s esame lyg automobilis be gazolino (benzino): mums tr ksta j gos gyventi, mums tr ksta stipryb s likti giliai vaisingais dvasioje, mums tr ksta

ryžto gyvenim padaryti turtingu, koks jisai Dievo rankose gali tapti.—

Klystkeliais klaidžioj ir Ties bei G r surad , mums tikinan iai parodo, kad krikš ionyb , G. Popini žodžiais betariant, bus maistas visoms burnoms, skirtas naujo gyvenimo gr žinimui net ir tiems, kurie gal net jo vardo gerai nežino.

AUTORIUS

RUS MOKSLININKO ODIS JA

— Kas tiesos ieškodamas pergyveno sunkias kovas ir išliejo daug prakaito, tas jį dvigubai daugiau brangina ir dvigubai geriau stengia jį perteikti, — taip rašo austrų laikraštiniukas ir kultūrininkas dr. J. Eberle, buvęs žymaus vidurio Europos žurnalo „Schoenere Zukunft“ redaktorius. Jisai yra net surinkęs eilę tokių tiesos ieškotojų pasipasakojimų, kurie yra išleisti atskira knyga, pavadinta „Unser Weg zur Kirche“ (Mūsų kelias Bažnyčiai).

Gal vienas domiausių yra rusų profesoriaus D. Artemjevo pasisakymas. Jis yra kilęs iš lietuviams artimesnių sričių — Žemojo Naugardo, kur gyveno jo seneliai, pas kuriuos jis praleido savo jaunystę iki 18 metų amžiaus. Jis globojo motiną, pasižyminti rusų kaimietišku religingumu. Ji daugiausia laiko praleisdavo, skaitydama knygas, ypač išleistas Athoso kalno vienuolių. Tačiau, daugelio rusų tikėjimas buvo pilnas prietarų. Dauguma pravoslavų dvasiški buvo neišmokslingi ir neturėjo jokių žmoniškų takos. Liaudyje net buvo sitikinimas, kad sutikti popiežius reiškia nelaimę,

nuo kurios tačiau galima apsisaugoti, jei per kairę petį tris kartus nusispiausi.

Lankant mokyklą, Artemjevui kilo vairių pasauližiai rini abejoni. Dėl jo kreiptis pop jam buvo nepatogu, taip pat neturėjo nieko kito, kas jam galėtų kylančius klausimus atsakyti, todėl pats mėm ieškoti atsakymo knygose. Jis sijung skaitymo ratelį, steigė saviauklę. Tame ratelyje buvo penki nariai, kurie skaitė knygas bei straipsnius ir susirinkimuose perskaitytus dalykus aptardavo. Ypač jie susidomėjo publicisto Pisarevo straipsniais. Pisarevo takarus visuomenėje tada buvo labai didelė. Jo raštai buvo persunkti skepticizmo, racionalizmo ir liberalizmo. Labai grubia forma jis skelbė materialistinį pasauližį r.

Tokios tokos veikiamas, Artemjevas prarado savo tikėjimą. Jis pradėjo dar daugiau skaityti socialistinius raštus, rasdamas juose aiškiai priešreliginį pasauližį r, kuri ir jame vis labiau ir labiau mėsigalėjo. Jo religiniai abejojimai pranyko. Jis nusprendė, kad Dievo buvimo klausimas yra neišsprendžiamas, o pagaliau ir nėra taip svarbus. Būdamas dar tik 17 metų amžiaus, jis jau jautėsi „laisvas nuo religinių prietarų“. Po to, kaip jis pats sako, prasidėjo ir jo išsilaisvinimas iš „dorovinių varžtų“.

Dabar jam atrodė, kad vienintelis dvasios vertas mokslas — tai gamtamokslis. Dėl to jis stojo Gamtos - Matematikos fakultete Maskvoje. Kaip pats sako, per ketverius metus buvo paskendus moksluose ir malonumie ieškojime. Galvoti apie religinius klausimus jam nebuvo laiko. Taip atėjo jo pirmoji rusų revo-

liucija 1904 metais. D l student maišt prieš car , universitetas buvo uždarytas. Daugelis man , kad re- voliucija išsipl s, tod l Artemjevo senel dal savo turt išgabeno užsien , drauge išsi sdama ir j pat su seserimi t sti studij Paryži . Iš Odesos išplauk laivu Neapol . Pakeliui užklupo nepaprastai stipri audra. J laivo stiebai l žo, visas laivas brašk jo, už- geso šviesos. Teko gul ti lovoje, sikabinus stulpo, kad neb tum m tomas po vis kajut . Studentas pajuto mirties artum ir prisimin apyskaitos dien amžiny- b je, kai bus „atidaryta gyvenimo knyga“. Jis pajuto, kaip jo bedieviškoji pasaul ži ra netikra. Jau tada jis linko gr žti prie Dievo, ta iau kelion pasibaig lai- mingai, atsirado nauji pergyvenimai Neapoly, susto- jus prabangiame viešbutyje, o pasiek s Paryži , jis m lankyti visas pramog vietas, kurias tik gal jo jam pateikti „modernusis Babilonas“, kaip jis pats savo atsiminimuose rašo.

Kart iš toki pramog vietas, po „linksmos nak- ties“, jis gr žo savo kambar anksti ryt . Štai kaip jis apie tai rašo: „Staiga pajutau didel tuštum vi- duje. Visi malonumai, kuriais pirma taip dom jausi, dabar atrod niekingi. Visas mano ligšiolinis gyveni- mas Paryžiuje buvo toks tuš ias ir nuobodus, kad ne- noromis pajutau pasibiaur jim ir tokiu gyvenimu, ir pa iu savimi. Iškilo klausimas, k toliau daryti. Juk daugiau taip gyventi negalima. Nutariau savo gyve- nim pašv sti studijoms.

Rusijoje jau buvo aprim maištai. Jisai sugr žo t vyn , pasiryž s imtis mineralogijos ir kristalogra- fijos studij . Studijos jam sek si, ir jas baig s, buvo

pakviestas profesoriauti vairiose aukštosiose mokylose. Iki 1910 m. gyveno atsidėjus tik mokslui, nors turėjo rėpintis ir ištauvo paveldtu didoku žemės plotu. 1910 m. vedė. Žmona buvo sunkiai sugyvenama isterikė. Po metų ji meilė išblėso, ir gyvenimas tapo nepakenčiamai sunkus. Namai virto pragaru, ir jis net buvo bepradedęs mąstyti apie savižudybę. Pergyveno labai didelį tempimą. Kažkaip tuo metu jis kartą labai ryškiai pajuto kito pasaulio realybę, tamsiame danguje dvasios akimis regėdamas dvi labai aiškias žvaigždes, kuri viena, vaizduojanti jo žmoną, užgeso. Tai jam davė progos pamąstyti, kad jo sergančios žmonos gyvenimas nėra ilgas. Jame gimė užuojautos jausmas ir atitolino savižudybę su mintis. Iš tikrųjų, jo žmona, gydytojų išsiųsta San Remo, Viduržemio jūroje, mirė, jam esant Petrapilyje.

Tie visi vykiai dar labiau jo žvilgsnį nukreipė anapus. Jau anksčiau jis domėjosi okultizmu, spiritizmu, kartais net dalyvavo spiritistiniuose seansuose, nors jiems daug reikšmės nepriduodavo ir tariamus dvasiškai regėjimus priskirdavo haliucinacijoms arba apgaulei.

— Taigi po žmonos mirties, — jis rašo, — dažnai man kildavo mintis, kad yra kitas, dvasinis pasaulis, skirtingas nuo mūsų medžiaginio pasaulio, ir kad abudu pasauliai rišasi vienas su kitu. Tokios mintys tai buvo pirmas plyšys mano racionalistinėje ir materialistinėje pasaulėžiūroje. Manyje susiformavo nauja idealistinė pasaulėžiūra: mčiau pripažinti savarakišką Visatos Priežasties buvimą. Nustojau būti

bedievis, nors mano Dievo s voka buvo stipriai skirtinga nuo krikš ioniškosios paži ros. —

Jis Diev pripažino visatos sutv r ju, ta iau nepripažino Jo viešpatavimo pasaulyje ir Jo valios takos m s gyvenime. Krikš ionyb jam tada atrod tik viena iš daugelio religij , taip pat turinti klaid , kaip ir kitos — ties ir prietar mišinys. Be to, jis galvojo, kad krikš ionyb , skelbdama nuolankum , yra verg tikyba, laisvam žmogui netinkanti. D l to jis bet koki krikš ionyb s r š inteligentiškam žmogui laik nepriimtina, o dorov s atžvilgiu jis pasiliko toks, kaip anks iau — vis pirma ži r ti savo naudos ir malonumo.

Jo mokslin karjera buvo puiki. Studijas apie kristalus jis spausdino rus žurnaluose, o taip pat ir Muenchene leidžiamame „Zeitschrift fuer Kristallographie“. Tie straipsniai buvo labai vertinami. Apgyn s doktorato disertacij , gavo vis eil pasi lym profesoriauti. Iš pradži buvo profesoriaus pavaduotojas Kaln akademijoje Petrapily, paskui profesorius Varšuvos Politechnikos institute, o v liau j išrinko profesorium Maskvos universitetas. Be to, vyriausyb j paskyr komisijos pirmininku kurti Kaln akademij Maskvoje.

At jo 1917 m. bolševik revoliucija. Jo nuosavyb buvo atimta, bet profes roje pasiliko, buvo gerai apr pintas, tur jo užtikrint darb . Ta iau raudonasis režimas reikalavo lenktis prieš j . Buvo jauiama didel vidin prievarta, asmenyb s laužymas. Mokslininko darbo laisv buvo sumindžiota. S lygos pasidar nebepaken iamos, ir jo s mon je prad jo

br sti du keliai: savižudyb ar b gimas užsien . Gyvenimu jisai buvo nusivyl s, tod l sav s sunaikinimas jam atrod lengviausias ir papras iausias. Ta iau jau tada jis tik jo sielos nemirtingum , kas j ir sulaik nuo savižudyb s. Jis apsisprend b gti užsien . Po keletos nepasisekusi bandym , vis d lto jam pavyko per Švedij pasiekti Vokietij .

Atvyk s Vokietij , apsistojo Berlyne ir buvo pakviestas redaguoti rus emigrant laikrašt . Pragyvenimas buvo užtikrintas, ta iau viduje jis jaut sukr tim , tuštum , ko negal jo pašalinti n gausus ir atkaklus darbas. Moksliniai klausimai, kuri išsprendimu pirmiau jis tiek sielojosi, dabar prarado patrauklum . Niekas jo nebedomino, ir jis kaskart ryškiau m jausti reikal galutinai išspr sti gyvenimo prasm s klausim .

— Po eil s skausming valand , — rašo jis, — kuriose svars iau ir analizavau savo ankstyvesnius pergyvenimus bei gyvenimo klausimus, pagaliau sitikinau, kad prieš mane iškilusios problemos tik tada gal s b ti išrištos, jeigu aš susitelksiu išspr sti, kas bus po mano mirties, po mano sielos atsiskyrimo nuo k no.—

Dabar jis prad jo gilintis teologijos studijas Innsbrucke, v liau Vienoje, kur 1929 m. buvo šventintas kunigu. Savo ir kit panaši konvertit keli jis vadina labai sunkiu, nes tenka vesti sunki kov su savimi, su savo puikybe, ta iau atlyginimas, kur gauna kiekvienas toks žmogus, laim damas dvasin ramyb , kad yra pasiek s ties , yra turtas, vertas didel s aukos.

APIE VIEN ŽVALGYBOS KARININK

Karys gali būti taktiškas ir šaltas, vykdydamas žygį ar žvalgybos uždavinį, ir jo sieloje gali vykti labai tempta idėja ir pasauližinė kovą. Šitokią padėtį yra pergyvenęs Australijos kariuomenės majoras *Patrick Howard Auld*, antrojo Pasaulinio karo metu buvęs Australijos generalinio štabo žvalgybos karininkas.

Jisai gimęs 1894 metais. Iš pat jaunatvės buvo išauklėtas unitarų tikyboje. Tik jo jis, kad Dievas yra viskas, ir kad žmonės yra savo tarpe broliai, taigi netikėjo Kristaus Dievyste, Šv. Trejybė, pragaro buvimu, šešerius metus lankydamas anglikonų mokyklą, jisai pirmą Šv. Trejybės tiesą, taigi jame buvo išaugintas dar stipresnis nusistatymas prieš katalikybą.

Iš jos savo aukštesnes studijas, jisai gavo progos lankytis Anglijoje ir pirmą kartą iria susiduria su katalikais. Dalyvavo Las Palmas katedroje iškilmingose šv. mišiose. Tai padarė spūdis. Dar labiau spūdis sustiprino matytos katalikų gotikos ka-

tedros, abatijos, bažnyios, kuriose akmenyje buvo gerai perteiktos dvasinės vertybės, kaip jisai pats tai sako.

Pirmojo Pasaulinio karo metu kruviniuose Gallipoli mišiuose jis buvo liudininkas, kaip uolus katalikų karo kapelionas, savęs nepaisydamas, tarnavo sužeistiesiems ir patsai žuvo fronte. Tai iš dalies pakeitė mūsų aprašomojo Auld susidarytas kreivas pažiūras apie kunigus.

Patekęs į vokiečių nelaisvę, kur išbuvo aštuonerius metus, stebėjo vokiečių kunigų laikomas šv. mišias. Tai jam spaudė Bažnyios visuotinumą, universalumą ir patį Auld tame pat kambaryje gyveno angliškos kultūros kapitonas, katalikas, aukštos moralės, tik jį praktikavęs ir jautęs laimingas, linksmas. Karui pasibaigus, mūsų Auld, lankydamasis Bromptono bažnyčioje, kuri garsėja savo muzika, matė šalia aristokrato klampant elgetę, ir tai jam paryškino šventį bendravimą minti Katalikų Bažnyčioje.

Tačiau, grįžęs į Australiją, jis vėl keletą metų apmiršo patirtus spaudėjus apie katalikybą.

Bėgo metai, ir štai ką jis toliau sakosi:

— Gyvenimas pamažu mane mokė, kad laimėti, paremta materializmu, yra tušias ir beviltiškas ieškojimas. Nusikaltelio kelias kietas. —

Jau buvo pradėjusi vilioti anglikonų liturgija, bet nuo anglikonizmo ji galutinai atstūmė šis faktas: anglikonų vyskupai buvo pirmieji naujų maldaknygių, kuri atmetė atstovų rami. Auld mėgė galvoti — kokia yra krikščionių bažnyčia, kad ji sprendžiam

bals gali turėti atstovą rami, kur yra net ir žydai, ir ateistai, ir kitoki konfesijų žmoniai.

Kartą Adelaidė su Auld juo katalikų katedrą. Ją pagavo ta dvasinė atmosfera, tas jaukumas, stebint besimeldžiančius žmones. Ties durimis, tarp vairių knygelių, jisai atrado tavo Martindale parašytą apie katalikų tikybą. Met su pinigais, knygutę pasiėmė. Patiko. Per porą sekančių metų jis vis taip pat ir mokėsi tokias knygytes, aiškinančias apie Kristaus buvimą šv. Sakramente, apie išpažintį, skaisčių, popiežiaus neklaidingumą.

— Nuolatinis studijavimas ir mokymas, o palaipsniui ir malda, — rašo jisai, parodė man, kad Kristus Dievybė, Jo didi meilė žmogui, pareiškta Išganytojo užgimimu, mirtimi ir prisikėlimu, o taipgi — steigimas autoritetingos Jo Bažnyčios žemėje, yra gyvybiniai veiksniai. —

Taipgi ji giliai veikė Katalikų Bažnyčios vienybę. „Vienyb moksle, pamaldose, drausmėje — buvo aiškiai matoma ir išskirianti Jo Bažnyčios žymę,“ — rašo Auld.

— Pagaliau, — rašo jisai toliau knygoje „This City of Peace“, — priėjau išvados, kad Dievas pasauliui davė žinią, kuri žmonis vadina religija, ir kad ta religija, būdama Dievo balsas, turi absoliučiai būti viena, aiški, pastovi, neklaidinga ir turi remtis Dievo autoritetu. Tokias žymes aš tegalėjau rasti tik Katalikų Bažnyčioje. —

Dabar jisai nutarė kreiptis katalikų kunigui. Tris mėnesius atsidėjo studijavo katalikybės tiesas, daug skaitė. Pagaliau tapo kataliku.

— Mano pirmasis sp dis pasidarant kataliku buvo didis palengv jimas nuo chaoso ir susir pinimo ir pasiekimas ramyb s ir tikrumo; taipgi — d kingumo jausmas Dievui už Tik jimo dovan ir už nuod mi atleidim . Jau iau visišk širdies pasikeitim ir nauj gyvenimo pradži .

Dabar j žav jo Bažny ios kelias. Jis tvirtina:

— Priešingai daugumos sitikinimui, Bažny ia visada ugd men ir moksl , bet vienintel aristokrati ja, kuri ji pripaž sta, yra šventumo aristokrati ja... Tikrai, katalikyb s pri mimas reikalauja suminkšt jimo širdies, bet ne smegen ... —

Giliau tyrin damas, jis susek , kad per paskutin šimt met apie 1,200 Anglijos nekatalik dvasinink tapo katalikais. Vien tik dvej met laikotarpy prieš jam rašant tuos savo atsiminimus, net 24 anglikon kunigai tapo katalikais, sitikin , kad katalikyb je tiesa.

Dabar Auld gal jo parašyti:

— Katalik Bažny ia turi atsakym gyvenimo m sl , atnešdama proting tikrum min iai, ramyb ir paguod sielai ir stipryb valiai... Juo daugiau žmogus tyrin ji, juo labiau sitikini, kad popiežius yra teis tas Kristaus p dinis žem je, kad jisai yra Šv. Dvasios saugomas nuo klaidos mokant tik jimo ir doros tiesas, kaip tai yra garantav s m s Viešpats, — kad bažny ios, nesan ios vienyb je su Šventuoju T vu, nepriklauso tai vienybei, už kuri m s Viešpats specialiai meld si, ir kad ateis diena, kada tos „kitos Kristaus avys” — m s atsiskyr broliai gr š vienyb , kad b t vienas Viešpats, vienas tik jimas,

vienas ganytojas, viena avija, kaip to Viešpats karš-
tai troško.

Baikime t pasisakym žodžiu, kad praslinkus
17 met mano praktiško patyrimo, b nant Katalik
Bažny ios nariu, esu labiau kaip kada nors tikras,
jog nepadariau jokios klaidos, sijungdamas ši
avid , — baigia m s Auld savo pareiškim knygai
„This City of Peace”.

KONVERTITO ENTUZIAZMAS

Vienoje parapijoje gyveno žmogus, kuris gana reguliariai šventadieniais lankydavo bažnyčią. Tačiau pamažu pradėjo apsileisti, nustojo eiti į bažnyčią ir dalyvauti bet kokiame bažnytiniame veikime. Tos parapijos kunigas kartą jį aplankė. Atrado besidintį prie besikerenančio židinio. Nieko nesakydamas, kunigas pamiršęs, jomis ištraukė deganį žariją iš ugnies ir padėjo ant akmens prieš ugniavietę. Tyliai abudu stebėjo, kaip žarija patamsėjo, pajuodo ir visiškai užgeso. Vyras suprato kunigo pamoką ir jam tarė :

— Jau nebereikia Jums, kunige, kalbėti. Ateinant sekmadienį aš būsiu bažnyčioje.

Daugelis žmonių, esančių nuošaliai nuo tikėjimo, ne kartą pasijunta panašiai, kaip tos šalstančios ir gėstančios žarijos. Jie nori viską glaustis prie didžiojo židinio, kad iš naujo sužibėtų. Tai ryškiai matyti konvertitų gyvenime.

Amerikiečių istorikas *M. Baldwin* buvo aukšto išsimokslinimo vyras. Jis dėstė istoriją Yale, Rutgers,

Notre Dame ir New Yorko universitetuose. Paraš vis eil mokslis knyg .

Jau nuo pat jaunyst s jis tur jo labai geras s - lygas mokslui, nes t vas buvo Yale universiteto profesorius. Abudu jo t vai buvo anglikon tikybos. Motina labai m go literat r ir poezij . Ypatingai ji dom josi Dante. „Dieviškosios komedijos” skaitymas šeim supažindino su katalikybe. Jie net po truput m dom tis katalik teologija, istorija, didžiuoju katalikyb s filosofu Tomu Akvinie iu ir scholastikais.

Jaunasis Baldwin, gilindamasis universitetin se studijose, perdaug religiniais klausimais nesisielojo. Kilus tikybiniam gin amams, jis visada gindavo anglikonizm , ta iau kaskart vis ryškiau m pasteb ti, kad jo sitikinimas anglikonizmo tikrumu bl sta. Studijuodamas istorij , jis prad jo labiau dom tis reformacijos laikotarpiu. Pats pasakoja, kad jam prad jo ryšk ti, jog inteligentiškas protestantas gali nesunkiai ginti katalikyb , bet jam nelengva suprasti anglikonizmo pasaul ži r .

Kuo labiau brendo jo mokslin s paži ros, kuo daugiau jis susipažino su istorija, tuo labiau prad jo žvelgti katalikyb s visuotinum ir geografin anglikonizmo apribojim . Jis prad jo lankyti katalik bažny i , nes jam patiko pamaldos. Pagaliau, jis ir savo protu ir širdimi taip priart jo prie katalikyb s, kad kunigui Beckley pasiunt laiškut , prisipažindamas nor s tapti katalik Bažny ios nariu.

Ta iau, tas žygis vis d lto užk r jame psichologin kov . Jis jaut si apleidži s savo t vus. Savo atsiminimuose rašo, kad beveik nor j s atpl št i pašto

d žut ir išsiimti t laišk . Ieškodamas išsiblašymo, jo žaisti teniso. T dien nevalg n vakarien s. Susijaudin s telefonu pašauk t vus, kurie jam patar dar palaukti iki dalykai patys susitvarkys. Gavo ir kunigo atsakym , kad šiuo metu išvažiuoj s, praš palaukti iki rudens.

Praslinko keletas m nesi ir reikalai susitvark . Istorik kun. Beckley pri m katalik Bažny i . Miši metu jis pirm kart pri jo Komunijos. Abudu t vai dalyvavo apeigose. T vas j ragino gerai išstudijuoti tik jimo išpažinim , nes jam reik s tai atlikti. Motina jaut si labai laiminga. Kitais metais ir ji tapo katalike, o po trej met ir jo t vas buvo priimtas Bažny i .

Džiaugdamasis atrad s tikr j tik jim , istorikas Baldwin savo atsiminimuose rašo: — Reikia didelio žmogiško supratimo ir daug mald , kad Dievas toms rimtoms ir nuoširdžioms sieloms, esan ioms taip arti Bažny ios slenkis io, suteikt malon t slenkst peržengti ir priimti dieviškos tiesos, gyvenimo ir meil s pilnum .

IŠ AISTR S KURI MEDITACIJOS AUKŠTUMAS

Kult riniame pasaulyje yra gana didelis susidomimas jimas pranc z rašytoju *Leon Bloy*. Pietin je Amerikoje išleidžiami vis nauji jo ispan kalb išverstieji veikalai, o ir Jungtin se Amerikos Valstyb - se pasirodo veikal apie t dom k r j , kaip, pavyzdžiui, filosof Maritain išleistasai „Pilgrim of Absolute” (Dievo piligrimas).

Leon Bloy buvo kaln inžinieriaus s nus, antrask dikis septyni vaik šeimoje. Jo t vas buvo masonas, kuris garbino Rousseau ir Benjamin Franklin , gi jo motina buvo dievota moteris.

Jaunasai Leon Bloy nebuvo žymus studentas. Jis kiek dom josi menu, muzika, piešimu. Ši palinkim vedamas jisai ir apleido t v namus, išvykdamas Paryži . ia jisai nugrimzdo aistr gyvenim , prarado tik jim .

Ieškodamas pragyvenimo jisai tarnavo tai redakcijoje, tai pas profesionalus. Pam go skaitym . Suart jo su poetu B. D'Aurevilly, kuris jam kv p nemažai simpatij krikš ionybei. Beskaitydamas dau-

giau, Leon Bloy susižav jo krikš ionybe ir patsai liko uoliu kataliku.

Bet jo gyvenimas buvo sunkus. Dažnai jisai kent jo šalt ir bad . Buvo dien , kad jisai nieko kito burnoje netur jo, kaip tik ryto met priimt j Komunij . Stipryb dabar s m iš tik jimo. Jis raš :

— N ra kitos taip tikros tiesos, kaip Absoliutas (tik jimas). Mano siekimas — b ti kankiniu. Kada virš galvos švie ia antgamtin tik jimo aureol , kad t vainik vertai nešiotumei, privalai tur ti merge- li stipryb , kunigo nenuod mingum ir patriarch šventum . —

Jisai nor jo visas savo j gas, vis savo laik pašv sti Dievo tarnybai ir buvo stoj s kart z vie- nuolyn , ta iau patyr , kad atsiskyr lio gyvenimas n ra jo pašaukimu ir iš j s suk r šeim , bet j vis kankino aukštesnio tobulumo ilgesys ir jisai raš :

— Nepagerb man s Dievas suteikdamas kuni- gyst s pašaukim . Turiu ieškoti kelio pasaulyje, ku- ris man nepatinka, ir turiu pergyventi t negerov , kad esu aistringai traukiamas prie to, k niekinu. —

Jo gyvenimas buvo nepaprastai vargingas. Alkis buvo jo kasdienis sve ias. Iš bado ir šal io mir du jo vaikai. D l to ir jo k riniuose atsispindi skausmas, kent jimas ir ieškojimas stipryb s Dievuje.

— Esu tiktai vargšas žmogus, kuris ieškau Die- vo; verkiu ir jo šaukiuosi visose kryžkel se... Tiesa, kuri atsispindi mano visose knygoose yra ta, kad aš rašau tiktai d l Dievo, — sakosi rašytojas Bloy.

Vakarais, visos šeimos apsuptas, atsiklaup s ant grind , jisai kalb jo rožan i . Jis daug skait ir m s-

t apie Šv. Rašt ir galvojo apie atgail ir gerus darbus.

— Kai j s mirsite, — raš jisai, — su savimi tepasiimsite tik vien dalyk : ašaras. Ir tai — ašaras, kurias j s patys išliejote, ir jos bus jums laim s priežastimi; pasiimsite ir ašaras, kurias kitiems išspaud te, ir jos atneš jums pasibais jim . —

Leon Bloy sp ja:

— N ra žmogaus, kuris negal t b ti šventu; nuod m ir nuod m s jo kelyje nors b t ir juodžiausios, t ra tik pripuolamyb , ir tas nepakei ia esmin s galimyb s liktis šventuoju.

Jo mintys dažnai kilo Dang . Patsai prisipažino:

— Mano Dieve, aš verkiu taip dažnai. Ar aš verkiu iš nuli dimo, prisimin s k iškent jau? Ar aš verkiu iš džiaugsmo, prisimin s Tave?

Visada atmintinas jo š kis:

— T ra tik vienas nuli dimas: neb ti šventu.

Bloy iš prigimties buvo li dnas, melancholikas. Motina nekart rasdavo j verkiant , ašarojant ištišomis valandomis be aiškios priežasties.

Ir jo knygose atsispindi pergyventas vargas, išk stas ilgesys ir pasiektas aiškus sitikinimo kelias. Vietomis jis aštrus ir kietas, bet tam jis randa pateisinim :

— Kai kurie žmon s, paskait mano knyg , nori krikštytis (atsiversti). Koks dieviškas patvirtinimas mano griežtumui ir prievartai! Teb nie palaiminti tie prievartos kumš iai, kurie tik vieni tepaj g su-

daužyti tas vario duris, kurios laikė anas sielas kalintas. —

Ir, lyg dar labiau norėdamas atskleisti savo kėrybos paslaptį, rašytojas Bloy sakosi:

— Mano paslaptis glūdi tame, kad aš visa širdimi myliu, sutikčiau net gyvybę atiduoti už tas sielas, kurios skaitys mane kuri nors dieną ... —

Tarp tų, kuriuos jis labiausiai paveikė, kuriuos atvedė prie katalikų Bažnyčios altorių, yra filosofas Maritain ir jo žmona. Tasai filosofas, apibūdindamas rašytoją Bloy, sako:

— Vieton baltą pabaltintu karstu, kaip tas yra su visais laikais fariziejais, jisai buvo anglų ta, pajuodusi katedra. Baltoji pusė buvo viduje, giliai tabernakulyje. —

Leon Bloy prisipažįsta:

— Aš esu žmogus, mirštęs iš dieviškos meilės troškulio. —

Žemė jam visais laikais buvo dygliuota:

— Per daugelį metų, nuo pat gimimo, nieko kito neturėjau, kaip tik kentėjimą. —

Tuo posmiu rašydamas, jis sakosi per paskutinius dešimt metų beveik nuolat kentėjęs badą, šalį, karštį, didį išsekimą, gilų liūdėjimą, juodą vienatvę, ir todėl viskis jis sau užkrovęs, nes gailėjėsis kitų.

Jo ilgesys — išsilaisvinus iš kėno panį, rasti laimę Dievuje:

— Išlaisvink mane, sutraukyk mano panį, sugrąžink mane atgal Tavo namams, manį šalį, mano paveldėjimą, sugrąžink man, kas man priklaus-

so, kad Tu b tumei pagarbintas savo teisyb je, — tai Bloy malda.

Rašytojas labai gerai supranta žmogaus silpnumą :

— Kas gi gal t tik ti, kad tas pats žmogus, kuris taip aiškiai mato Dievo garb , kuris kalba apie dalykus, stengian ius prikelti pasiryžim broliuose, esan iuose nusivylime, ir kuris apie Šv . Trejyb negali kalb ti be meil s ašar , — kas gi gal t manyti, kad tasai pats žmogus kasdien yra atiduotas aštriams pagundoms ir kad n vienu akimirksniu jis n ra savo širdies valdovu. —

Bet užtat tyr sielos gyvenim jis taip labai vertino:

— Vienos sielos išganymas yra didesn s reikšm s, kaip šimtui t kstan i vargš suteiktoji k niška pagalba. —

Ir tas jo žodis tuo reikšmingesnis, kad jisai pats buvo vargšas; taip, vien Sekmini dien jie nieko kito netur jo valgyti kaip tik galvut salot , o t Sekmini vakar net j šviesa užgeso, tur jo s d ti tamsoje.

Kent jim valandose jo paties šeima atnešdavo jam aps iai paguodos. Štai kaip jisai pats t aprašo:

— Kai gr žau š vakar namo, ji (dukrel Veronika) buvo lovoje. Atsis dau šalia jos ir tariau: „T velis v l ken ia”. T išgird s brangus tvarin lis mane mylavo ir apdeng bu kiais, su švelniu atjautimu d saudama. Kaip gi saldžios ašaros ritosi man, o Dieve!..

Kit kart :

— Neseniai Veronika, matydama mane gilame nuli dime, apkabino rankut mis mano kakl ir švelniai tar : „Brangus t veli, neverki, aš tau k nors duosiu”. Ir vargš mergyt nu jo prie savo žaisleli , ieškodama k man gal t padovanoti. Šiandien per mišias atsiminiau t ir buvau perdaug sujaudintas, kad nepalygin iau to su kuo dievišku. Ar gali b ti kas nors labiau šird draskan io, kaip užuojauta to, kuris nieko neturi, bet kuris nori k nors dovanoti?

O jo vargas buvo didelis. Kaip patsai aprašo:

— Seni ir nauji skolintojai, nekantr s, lojantieji vertelgos, kasdieninis elgetavimas b tiniausi pragyvenimui reikmen ir — beveik nenugalimas sunkumas rašytojui, nugramzdintam tok pragar , susikaupti, pakankamai atgauti dvasi ! Kurgi yra vergas, kuris nor t tokio gyvenimo, ir kaip gi aš b iau gal j s t vis pakelti, jei kas ryt neb iau pri m s k no m s nukryžiuotojo Išganytojo?

Jo pasitik jimas buvo K r juje:

— Aš teturiu vilt tik Dievuje ir, pramatydamas katastrof , ruošiuosi kankinystei vienatv je. —

Ta iau, nors pats kent damas, jis nor jo savo raštais kitiems patarnauti ir ilg josi:

— Kaip gi aš gal iau pasidaryti g l mis nukaišytoji pieva, kurioje ganyt si m s laik paikyst s gyvuliai? —

Su giliu nuolankumu tas atsivert s aistr vergas dabar išpažino :

— Aukoti J zui turtus, garb , net meil — tai buvo senas žaidimas šventumo aureole papuošt kan-

kini ir išpažintoj, kurie yra garbinami bazilikose ir kuri istorijos yra surašomos doryb s mokytoj . Ta iau, Mirštan iajam, erškiais vainikuotajam aukoti blogio džiuagesius ir pamgt yd vergij, — tarp lelij stovin iam Avin liui atsižad ti išmat kvapo — tokia yra auka šio piligrimo, kuris sau pasiskyr netikim misij — prie Kryžiaus koj atsovauti dabarties poezijai. —

Vykdydamas savo, žadintojo, misij, rašytojas kietas tiems, kurie pask sta vien savo versle:

— Žmogus, kuris visiškai yra verslo žmogumi, yra kaip tas stulpinis, kuris niekada nenulipa nuo savo pilioriaus. Jo mintys, jausmai, akys, ausys, nosis, paragavimas, palyt jimas ir pilvas — yra tik verslui. Biznio vergas nežino nei t vo, nei motinos, nei d d s, nei tetos, nei žmonos, nei vaik, nei grožio, nei biaurumo, nei to kas švaru, nei kas purvina, nei karš io, nei speigo, nei Dievo, nei velnio. Jis tepri paž sta ir težino tik bizn. —

Su giliu sarkazmu ir aštria pajuoka turtuoliams be širdies Bloy moka pasakyti:

— Skai iau, kad vienas XVIII šimtme io didikas savo pilyje tur jo taip turtingai rengtus r mus, kad žmon s negal jo rasti niekur kitur nusispiauti, kaip tik savininko veid ... —

Persp damas nes žiningus pinig gaudytojus, rašytojas Leon Bloy sako:

— Turtuolio kraujas yra suged p liai, zurzantieji iš Kaino žaizd . —

Rašytojas primena pareig pad ti kitiems:

— Kiekvienas žmogus, kuris turi daugiau negu

jam b tina jo dvasiniam ir medžiaginiam gyvenimui, yra milijonierius, d lto yra skolininkas tiems, kurie nieko neturi. Stiklas vandens yra toks brangus, kad nors j duot kas nors, kuris gal t ir daugiau padaryti, vis tiek tas turi neapskaičiuojamą vertę. —

Jis aštrus moderniesiems pagonims, kurie, žemės pomėgius bedakis, Saulės jau nebemato:

— Jūs nepiktžodžiaujate, — rašo Bloy su pajuoka. — Viešpaties vardas yra taip toli nuo jūsų miniai, kad jis ne eina į jūsų galvas, net tam, kad „pavartotum te Jėbe reikalo“. —

Niekas taip vaizdžiai nenusako modernaus žmogaus varžybų su Dievybe, kaip rašytojas Bloy:

— Savo amžinosios valios paslaptiškiausiu ir nesuprantamu dekretu, atrodo, Dievas nusmerkė Save iki laiko pabaigos niekada nepavartoti savo tiesioginės teisės žmogų, kaip šeimininkas tarną, kaip karalius pavaldiną. Jei Jis nori mus turėti, Jis turi mus pavilioti, nes, jei jo Majestotas mums nepatinka, mes galime atstumti Jė nuo savęs, sumušti, nuplakti ir nukryžiuoti pilkajai miniai pritariant. Dievas nesigins savo galybe, o tik savo kantrumu ir grožiu.

Normalu, kad yra antagonizmas tarp žmogaus, priverstinai apvilktos laisvės, ir tarp Dievo, savanoriškai atsisakiusio savo jėgos. Atakos ir atsparumas protingai balansuojasi, ir ta nuolatinė kova tarp žmogaus prigimties ir Dievo yra besiveržiančių šaltinių neišsemiamas kintamumas. —

KAN I MERGYTĖ IR POETAS

Seniai gal jau net dulkes pavirto palaikai ano garsaus rašytojo *Klemenso Brentano*, mirusio 1842 m. Tas turtingo pirklio sūnus gal jo mokytis keliuose universitetuose. Turėdamas reikiamą išsilavinimą, gerai pragyvenimą ir pakankamai laiko, jisai atsidėjo kokybiškai ir pradėjo rašyti vėliau pagarsėjusius eilėraščius, dramas, apysakas. Tačiau tam jautrios sielos žmogui pasaulio sukurs buvo pragaištingas. Jisai visiškai apsileido savo tikiybiniame gyvenime, nuėjo šunkeliais. Taip kelerius metus klaidžiojo be vidurinio inkaro. Pagaliau pasijuto toks nelaimingas ir miltis tiesos ir gerio.

Jis paveikė viena aplinkybė: pamaldį jo motutė buvo nuo krikščionybės pratinusi prieš einant gulti su šv. vandeniu persižegnoti. Nuėjus klystkeliais, jis tai užmiršo.

Vieną naktį, kai jis po klaidžiojimo grįžo namo, jam atrodė lyg motina prieš jį stovėtų, pasilenktų ir šv. vandeniu jo kaktoje kryžį darytų. Jis dabar atsiminė nekaltą jaunystę ir žuvusį vėlesnį gyvenimą.

Pirm kart jis rimiau susimstė ir palinko pasikeitim .

Gyvenimas jį suvedė su nepaprasta mergaite — Kotryna Emmerich. Ji turėjo davo nepaprastą regėjimą, pergyveno Kristaus kančias. Brentano tas palinko daugiau susimstyti, atverti jo akis naujiems pasauliams. Bet vis dar jis nebuvo apsisprendęs. Kartą jį iš Berlinės susitikė vokiečių poetė Luizė Hensel. Jiedu išsikalbė jo atvirai. Brentano jai nupasakojo savo nusišvilimą gyvenimu, žodžiu, atverti visą savo sužeistą sielą. Staiga ji pertraukė poetę :

— Ką gi tas padarė, kad tu papasakosi jaunai mergaitei? Jūs esate laimingas, nes galite eiti išpažinties. Eik ir pasisakyk nuodmklauseiui, kas tavo širdį taip spaudžia. —

Brentanui tas padarė gilų spėdį ir jis pratarė garsiai, kad girdėti aplinkui stovintieji:

— Ar gi tu turi man priminti liuteron pastoriaus duktę ?!

Bet vis dėlto namo jį išvedė par jo labai susimstęs ir neužilgo nuėjo išpažinties, pirmą kartą po 10 metų ... Nuodmklausei su ašaromis jį laimino.

Tada jis dar daugiau laiko pašventė pažinimui jam taip mielas katalikų Bažnyčios ir, išstisęs valandas praleisdamas prie stigmatizuotosios (Kristaus žaizdas turinčios) Kotrynos Emmerich, surašė jos visus Kristaus kančias regėjimus puikią knygą, kuri yra išversta ir lietuvių kalba .

lietuvių kalba taipgi išversta jo Istorija apie narsų Kasperą ir gražuolę Onytę .

Klemens Brentano — tai vokiečių vėlyvojo ro-

mantizmo poetas. Apie savo eil rašius jis kalbėjo:

— Aš kalbu sau visokias lopšines, kad mano paties verkiantis keldikis pagaliau nurimt. —

Tai buvo didelis fantazijos rašytojas ir jo pasakos susilaukė daugelio laidų. Kai buvo ruošiamas vienas iš naujų laidų, jisai savo draugui Boehmeriui rašė:

— Ypač stipriai maldauju — viską, kas galėtų pažeisti tavo širdį, išnaikinti, kad man su nebeslėgt naujos kaltės. —

Prieš mirtį jis viename savo laišku vaizdžiai nusakė blogo skaitymo vaisius.

Paskutiniai jo gyvenimo metai buvo pašvęsti krikščioniškai artimo meilei, labdarai. Jis daug pasitarnavo jo veikalas apie gailestingumo seseris. Mirė sulaukęs 64 metų.

DEVYNIOLIKOS ŠIMTME I PATYRIMAS

Pa m s rankas, sakysime, nors ir „The Man Who Was Chesterton”, tai yra *Gilbert Keith Chesterton* rinktinė rašt knyg , ir paskait s kelet puslapi , tuojau sitikini, koksai genialus k r jas buvo taisai autorius. Jisai mok jo papras iausius dalykus taip gražiai aprašyti, kad negali atsig r ti. Sakysime, jo straipsniukas „K aš radau savo kišen se” nustebins kiekvien , kuris tik žvelgs, kaip iš nieko galima sukurti nuostabios vert s dalyk l. O Chestertonas buvo garsus ne tik kaip rašytojas, bet ir garsus laikraštiniukas, paskaitininkas, filosofas. Jaunatv je jisai buvo toli nuo katalik Bažny ios, net buvo pasineš s socializm , ta iau, giliau dalykus apsvarstydamas, jisai pamat didel vert katalik mokslo ir 1922 metais per jo katalik Bažny i . Nuo to laiko jisai pasidar vienas iš didesni j katalikyb s gyn j ir jam popiežius Pijus XI skyr net special paaukštiniim , duodamas Šv. Gregoriaus Didžiojo riterio titul . Mums Chestertonas dar domus tuo, kad jisai

savo raštuose yra min j s ir Lietuvos vard . Apie gyvenimo klausimus jisai rašo:

— Beveik iki pabaigos devynioliktojo šimtme io žmogus, kuris pereina katalik Bažny i , buvo laikomas nustojan iu savo protavimo galios. Dabar gi grei iau bus laikomas nustojusiu nuoseklus mintijimo tas, kuris nepereina prie katalik . Kai kam tai atrodyt perd jimu, bet aš tikiu, kad t kstan i mintyse tas stovi kaip pas mon je pasisl pusi tiesa. Kai d l pagrindini priežas i , d l ko žmon s pereina katalik tikyb , tai j yra dvi: viena, kad žmogus sitikina, jog ia toji tiesa, ir, antra, kad jis ieško išsivadavimo iš nuod mi . Jeigu b t koks žmogus, kuriam šios priežastys neb t pagrindin mis, b t tuš ias dalykas teirautis, kokie buvo jo filosofiniai, istoriniai ar kiti vidaus pergyvenimo motyvai — priežastys pereinant sen j religij ... —

Taip dr siai tasai plunksnos genijus pareiškia, kad jis liko kataliku d l to, jog ia mat ties ir kad tik per katalik Bažny i jis temat galimyb žmogui pakilti iš nuod mi .

Chestertonas yra nors kiek paž stamas ir lietuviams: jo vertinga knyga „Žmogus, kuris buvo ketvirtadieniu“ dar 1930 m. buvo išspausdinta lietuviškame vertime.

Per 62 savo gyvenimo metus (mir 1936 m. birželio 14 d.). Chestertonas gausiai pasireišk savo lyrika, balad mis, satyromis, biografijomis, detektyv istorijomis, savo giliai prasmingais essays.

Po atsivertimo jis savo talent pašvent tik ji-

mo, Bažny ios gynomui. Jau 1926 m. iš jo iš spaudos jo „Katalik Bažny ia ir atsivertimas”.

Chestertonas m go kalb ti paradoksiškais aforizmais ir jo raštuose aptinkame posakius, kaip šie:

— Žmon ms aukso amžius ateina tik tada, kai jie nors momentui pamiršta auks . —

— A i Dievui, kad aš nebuva u gudrus ir visuo- met gal jau džiaugtis dalykais, kuomet juos supratau ir kuomet nesupratau. —

Religija ir krikš ionyb jam sudar viso gyvenimo turin ir jis skelb :

— Krikš ionyb mir daug kart ir v l prisik l , nes ji turi Diev , kuris žino b d išėiti iš kapo. —

Religini praktik tak žmogaus gyvenime jis aukštai vertino, pvz. sakydamas:

— Tik katalikas po gerai atliktos išpažinties te- gali pajusti gyvenimo laisv ir kaip k dikis džiaug- tis saul tomis gyvenimo dienomis... Bažny ia yra laisv s neš ja. Katalikas, kuris gr žta atgal iš klau- syklos, dabar gali v l laisvai žengti auksin s k di- kyst s keli , nes jis tvirtai tiki, kad Dievas prie klausyklos langelio v l atnaujino jo sieloje Dievišk j Paveiksl . —

Talentingojo Chestertono pasaul ži r iškalbin- gai nusako šie jo žodžiai:

— Kart Bernard Shaw išreišk pasl pt ilges : kad kiekvienas žmogus gal t 300 met gyventi lai- mingoje žmonijos epochoje... Esu giliai sitikin s, — raš toliau Chestertonas, — kad jeigu per paskutinius 300 met b t gyven s Bernard Shaw, jis jau seniai b t tap s kataliku. Jis b t žvelg s, kaip pasaulis

ratu aplink save sukasi ir kaip mažai tegalima pasitikti jo vadinamąją pažangą. Jis būtų galįs pamatyti, kaip Bažnyčia buvo paaukota bibliškam prietaringumui, o patsai šventraštis (biblija) paaukota darvinistiškam - anarchistiškam prietaringumui. Ir jisai prieš tai būtų pirmasis mąsų kovoti.

Kaip ten bebūtų — jis kiekvienam žmogui norėjo trijų šimtmečių patirties, — toliau rašo Chestertonas. Tačiau katalikas, priešingai kitiems žmonėms, turi devyniolikos šimtmečių patyrimą. Žmogus, kuris tapo kataliku, vienu kartu pasidaro su dviem tūkstantimėtu patyrimu. Dar tiksliau išsireiškiant — tik dabar jis pradeda augti ir iškyla piln žmoniškum. Dalykus jis vertina pagal tai, kaip jie turi tokos žmonijai vairose šalyse ir vairois laikais, tūkstantmečių laikotarpyje, o ne pagal paskutines laikraščio žinias... Aiškum ir ryžtingum moderniojo gyvenimo klausimuose aš terandu tik katalik Bažnyčioje, ir dėl to aš pats tapau kataliku. —

PRANC Z MINISTERIO- RAŠYTOJO NUOSTABUS KELIAS

Vienas žymiausi pranc z rašytoj *Paul Glaudei*, buv s Pranc zijos pasiuntinys - ministeris Kinijoje, Vokietijoje, Brazilijoje, Danijoje, Jungtin se Amerikos Valstyb se, Belgijoje, taip nupasakoja savo gyvenimo keli (ži r. „Through Hundred Gates”, pusl. 197): jisai gim s 1869 metais. J šeima, atsik lusi Paryži , visiškai nustojo t v tik jimo. Tiesa, jis dar pri m savo pirm Komunij , bet labai šaltai; tai buvo jo „jaunyst s religijos apvainikavimas ir pabai-ga”. V liau jisai buvo nusi stas bedievišk mokykl ir taip prarado visus tik jimo liku ius. Pats prisipa-ž sta gyven s be joki moralini taisykli , be tiky-bos.

— Pirmieji tiesos spinduliai, — pasakoja jisai,
— mane pasiek iš didži j poet rašt . Jiems esu amžinai d kingas ir jie daugiausia mano mint pa-veik . —

Jisai pasakojasi, kaip rašytojo Arthur Rimbaud knygos jam atneš antgamtini dalyk pajautim . Bet leiskime jam pa iam kalb ti:

— Jau iausi nelaimingas jaunuolis (18 met) ir tas mane 1886 met Kal dose palenk nuvykti Notre Dame, didži j Paryžiaus katedr prie Seine up s. Buvau tada bepraded s rašyti ir tik jausi iš katalik ceremonij gauti sau kv pimo kokiam k riniui. —

Jisai išklausk miši , o netur damas k veikti, at jo ir mišparus:

— Tada atsitiko tai, kas paveik vis mano gyvenim . Staigiai, vienu momentu, per trump laik mano gyvenimo kryptis pasikeit ir aš buvau tikiniu. Tik jau su tokia j ga ir prisirišimu, su tokiu dvasios pakilimu, su tokiu sitikiniu, su tokiu tikrumu, kad nebuvo vietos jokioms abejon ms... —

T pasikeitim jis priskiria Dievo Apvaizdos ir malon s veikimui, bet ir jis pats nuo to laiko m daugiau dom tis tikybos dalykais. Jis m skaityti Šv. Rašt .

— Bet knyga, kuri man pati atsivert , ir kuri aš studijavau, — kalba jisai toliau, — buvo pati Bažny ia. Teb nie amžinai palaiminta ta didžioji, majes-totiška motina, ant kurios keli aš visk išmokau. Sekmadienius praleisdavau Notre Dame ir ten nueidavau kai tik gal davau, ir šiokiadieniais.

Pagaliau jisai išdr so atlikti išpažint ir 1890 met Kal dose v l pri m Komunij , praslinkus daugeliui met nuo pirmosios šv. Komunijos. Jis rašo, kad naujas gyvenimas jam dav lyg nauj paskatini- m k ryboje ir toliau savo raštuose jis taip iš širdies vertino religij .

Kai pranc z rašytojas Ferdinand Divoire an-

ketos b du apklaus eil žymi j Pranc zijos vyr —
k jie žino apie Diev , Paul Claudel su paprastu nuo-
širdumu atsak :

— K aš žinau apie Diev ? — T , k sako ka-
tekizmas; ne daugiau ir ne mažiau.

ŠIRDYS, KURIOS IEŠKOJO TIESOS IR MEILĖS

Kartą audiencijoje pas popiežį Leoną XIII buvo ir viena protestantė, kuri jį paklausė:

— Ar aš turėčiau tapti katalike?

— Ponia, — atsiliepė Leonas XIII, — darykite pagal savo sąžinios sitikinimą.

Pasauliniai klausimai ne vienam galvojančiam žmogui atsistoja visu aštrumu, ir čia tikriausias kelias yra nuoširdus ieškojimas, sekant savo sąžinios balsą. Tas ieškojimas dažnai nebūna lengvas. Prancūzų didysis mintytojas Lacordaire yra pasakęs:

— Tiesa pasiekama tik ilga kova; tik klaidų pulti joki pastang nereikia.

Mums labai miela, kad paskutiniu metu visa eilė tiesos ieškotojų surado katalikų pasaulyje, kuri tarpe ir vienas stipriausių britų rašytojų *dr. A. J. Cronin*. Baigęs medicinos mokslus Glasgove, jis kurį laiką buvo laivyno gydytojas, lankėsis Indijoje. Paskui yra buvęs kasyklų gydytojas. Natūralus talentas, mediciniškas žmogaus psichologijos supratimas ir didelis patyrimas, dirbant su vairiais žmonėmis,

jam leido parašyti vis eil žymi veikal : „Citadel ”, „The Keys of the Kingdom”, „Adventures in two Worlds”. Beletristinis veikalas „A Thing of Beauty” pateko labiausiai perkam knyg s raš J. A. Vals-tyb se.

Dr. Cronin yra paraš s straipsn „Why I believe in God” (Kod l aš tikiu Diev), kuris yra išspausdin- tas straipsni rinkinyje „Roads to Rome”. ia jis la- bai atvirai nupasakoja savo pasaul ži ros raid . Kai jis dar tebebuvo medicinos studentas, Dievo prisimi- nimas jam sukeldav s šypsena . Jam atrod , jog tai pasenusi id ja, atgyven s mitas.

— Ta iau, kai aš bud jau prie gimdymo, kai s d jau tyliomis nakties valandomis prie mirštan i , kai gird jau tamsi nepermaldaujamos mirties spar- n plakim , mano paži ros dar si ne taip tikros, — pasakojasi dr. Cronin apie savo tolimesn pasaul ži - ros evoliucij .

Jis niekada neužmirši s tos valandos, kai spro- gimas giliai kasyklose užgriov keturiolika angliaka- si . Jie pasiliko penkias dienas po žem mis, kai gel- b tojai vis be paliovos kas si prie j . J artimieji iš tempimo ir pervargimo alpo, bekasdami ir belaukda- mi. Ir pagaliau jie išgirdo iš gelmi tyl giedojim : „O Viešpatie, m s pagalba”. Ir kai buvo iškasti tie nusilp nelaimingieji angliakasiai, visa minia trauk t giesm t kstan iais bals . Ji aid jo apylink s kal- nuose taip džiaugsmingai.

Ji rado atgars ir dr. Cronino širdyje. Gil sp - d jam padar ir gailestingoji sesuo, kuri nesiskund , kuri buvo visiems švelni, kuri neieškojo vertinimo,

kuri gydytojui tepasak : „Jei Dievas žino apie mano darb , tai daugiau nieko ir nereikia”. Tas supurt gydytojo šalt ateizm . Jis prad jo pasaul steb ti labiau atviromis akimis ir pats sak :

— Jeigu mes steb sime fizin pasaul , jo paslap-
tis ir stebuklus, jo tvark ir tikslum , jo šiurp didu-
m , negal sime pab gti nuo pirmojo Tv r jo s vokos.
Kas gi tyli vasaros nakt ži r t žvaigždes, spin-
din ias begalyb je, ir neb t nugal tas sitikinimo,
kad tokia visata negal jo atsirasti tik iš aklo pripuo-
lamumo? Ir m s pa i pasaulis, tikslu ritmu skrie-
damas erdv mis, atskleisdamas vis naujus met lai-
kus, tikrai yra kažkas daugiau negu beprasmis me-
džiagos sviedinys, pripuolamai mestas nuo saul s. —

Tas naujas religinis sitikinimas atneš naujus sipareigojimus, apie kuriuos jis rašo:

— Jeigu mes priimame Dievo buvim ir m s
pa i nemirtingum , suprantame, kad m s gyveni-
mas n ra tik linksma pramoga, bet pasiruošimas, ir
labai trumpas; tai tik momentas prieš tai, kai mes
stosime ant amžinyb s slenks io. —

Dr. Cronin pasakoja, kaip jis, keliaudamas po
Italij , g r josi didingomis religinio meno vertyb -
mis, ta iau didžiausi sp d jam padar reumatizmo
sutrauktas senelis vienuolyno kieme, kuris 30 met
pureno žem , darb paversdamas malda, ir kuris, at-
sakydamas dr. Cronino klausim , parod savo r -
pe스팅ai priži rim med ir tar :

— Aš matau savo vyšneles, kraunan ias pumpu-
rus, praž stan ias, vaisius vedan ias. Ir tada aš tikiu
Diev .—

Savo pasakojim tas garsusis rašytojas taip baigia:

— Abraomas Linkolnas kas vakar puldavo ant keli, pakeldamas savo mintis prie Dievo. Ar mes jau esame perpildyti pasaulio išminties, jei nesiryžtame pasekti jo pavyzdžiu? Ištisais šimtmeiais nesuskaitoma daugyb žmoni savo gyvenim derino su Dievu, kuris neš ryžt silpniems, stipryb pavargusiems, vilt paskendusiems nusivylime. Jis yra visur, virš mūsų ir aplink mus, okeanuose ir danguje. Jis yra kiekviename iš mūsų, jeigu tik mes Jo ieškosime.

ATSIVERT ANGLIKON DVASININKAS

Keliaudamas po Australij , buvau katalik laikrašio „Advocate” redakcijoje. Užsikalb jome ilgiau ir išeinant jau muš dvylika. Raštin je buvusios kelios mergait s tuojau m kalb ti „Viešpaties Angelas”. Australijoje katalik staigose yra protis drauge kalb ti „Viešpaties Angelas” vidurdien .

Melboume trys lietuviai kunigai — kun. Vaseris, kun. Kungis ir aš — pietavome katedros klebonijoje. ia sutikau vien austral kunig , kuris per radij ve da katalik valand l . Jis papasakojo, kad Australijoje jau kelet kart buvo suorganizuotos misijos nekatalikams. Paprastai jos b na bažny ioje. Prie dur padedama d žut , kuri kiekvienas gali mesti klausimus. Prieš pamokslus ta d žut ištuštinama. Kunigas iš sakyklos atsakin ja pateiktus klausimus. Pamoks lai taipgi sakomi pritaikyti nekatalikams.

Šalia toki misij , organizuojamos ir uždaros re kolekcijos nekatalikams. Jos, paprastai, vadinamos — klausim dienos. Nekatalikai suvažiuoja kok vienuolyn , ia pasilieka dien ar daugiau ir tada atsaki-

n jama j klausimus, padedama jiems ieškoti religio-
n s tiesos ir nevienas tuo b du tapo laim tas katali-
kybei. Net miesto rotuš s sal je tokios klausim - mi-
sij dienos nekatalikams pravedamos. Daug ia pasi-
darbuoja katalikyb atsivert s ir kunigu tap s t v.
dr. Rumble, kurio parašytos knygos „Radio Replies”
yra išparduota jau 2,100,000 egzempliori .

Tarp naujai atsivertusi katalikyb Australijos
vyr yra ir *John Crotty*, buv s anglikon dvasininkas-
ministeris. Jis gim s 1911 m. Melbourne, Australijoje.
Jo t vas buvo anglikon arkidiakonas, o d d — ang-
likon vyskupas. Pats John Crotty mok si anglikon
pradžios mokykloje, v liau studijavo universitete, pas-
kiaiu anglikon teologijos mokykloje ir 1935 m. buvo
šventintas anglikon dvasininku.

Anglikon knygos katalikyb stipriai kaltino vai-
riausiomis blogyb mis. John Crotty nutar paži r ti
— k patys katalikai apie tai sako. Jis m skaityti
kun. dr. Rumble „Radio Replies”. Sekan iais metais
jis m giliau studijuoti teologij Oxfordo universite-
te ir susek , kad tikrieji mokslininkai pripaž sta dr.
Rumble atsakymus prieš protestant priekaištus.

Studijos Oxforde tam jaunam vyrui atskleid pirm-
m j Bažny ios t v ir Bažny ios santaryb sprendi-
mus.

Dabar jam labiau aišk jo, kaip teisingi buvo apie
Bažny ios neklaidingum Shaw žodžiai, rašyti žan-
goje šv. Joanos knyg :

— Palyginus su m s neklaidingais medik nu-
tarimais, su m s neklaidingais astronomais, su m s
neklaidingais teis jais, su m s neklaidingais parla-

mentais, popiežius dulk se parkrit s ant keli išpaž sta savo nežinojim prieš Diev ... —

— Oxfordo universiteto š kis yra „Dominus illuminatio mea” — Viešpats manoji šviesa. Ir dabar tik jimo ir dorov s dalykuose man šviesa plauk iš katalikiškos Romos Bažny ios, kuri buvo steigusi Oxfordo universitet , — rašo John Crotty.

Ir jis taip galvojo ne vienas. Jam nemažas paddr sinimas buvo, kai prof. Naime paraš žurnale „Church Quarterly Review” (1928), kad Romos šv. miši kanonas yra gražiausia malda.

Worcesterio diecezijoje, kur po Oxfordo studij dirbo John Crotty, anglikon vyskupo paprašytas prabilti dvasininkus, Evelyn Underhill papasakojo apie savo atliktas katalik mistik studijas ir jiems rekomendavo por katalikišk knyg .

Crotty taipgi sužinojo, kad prie Romos Katalik Bažny ios prisijung protestant vyskupas Kinsman. Katalikais tapo anglikon vyskupo s nus Ronald Knox, Cantenbury anglikon arkivyskupo s nus Robert Hugh Benson.

John Crotty buvo stipriai paveiktas Katalik Bažny ios parodytos takos: jis suprato, kad Bažny ios takoje palaipsniui buvo panaikinta vergija. Jis m lankyti katalik šventas vietas: Lisieux, kur gyveno šv. Teres l , — trapist vienuolyn Sept-Pons, kur sve i knygoje vienas nekatalikas buvo raš s: „ ia mes pajutome Kristaus Širdies plakim ”.

Pagaliau jis nustojo j s anglikon dvasininko pareigas, papraš katalik kunig pamokyti j katalikyb s ties ir ryžosi tapti kataliku.

Dabar jis džiaug si, jausdamas kokia didel tiesa posakyje: „J s pažinsite ties , ir tiesa padarys jus laisvais“. Jis pasakojosi, kaip jaut si laimingas, nors netek s ankstyvesni pareig , bet mokydamasis katalikyb s, klausydamas šv. miši , kalb damas mišparus ir kitas maldas. Tarp katalik jis mat laim t , kurie vis pirma ieško dangaus karalyst s, ypa jaun katalik akcijos darbuotoj , — ir mat nelaimingum t , kurie, numet lengv Kristaus jung , daugiau nebelank Jo Aukos ir Jo sakrament .

— Nepaisant žmogišk netobulum , aš, — rašo John Crotty, — radau Katalik Bažny ioje k nyt krikš ionyb s ideal , išreikšt šv. Augustino posakiu: „Esminiuose dalykuose — vienyb , ne esminiuose — laisv , visuose gi dalykuose — meil “.

Atsivert s katalikyb , jis primena, kad kongregacionalist dvasininkas Stanley High raš „Reader's Digest“ žurnale: „...Pagrindinis dalykas yra tas, kad Romos Katalik Bažny ia turi kaip pasi lyti moderniam žmogui, ko protestantizmas nepasi lo“.

John Crotty primena, kad Chichesterio anglikon vyskupas dr. Bell laiko popiežiaus enciklikas b tinas skaityti kiekvienam.

Pagaliau, katalikyb atsivert s John Crotty kartoja H. V. Mortono žodžius, užrašytus knygoje „Through Lands of the Bible“ (Per šventraš io žemes) :

— Visos maldinink kelion s turi baigtis Romoje, nes iš vis sen j kitados visuotinis Bažny ios patriarchat tik viena Roma išlaik nenutraukt ryš su Apaštal laikais. —

ANGLIKONU KUNIGO ABEJON S IR RASTOJI TIESA

Nemaža sensacija buvo, kai anglikon ministeris *John Leighton Edwell* su savo žmona ir dukterimi 1948 m. birželio 26 d. buvo priimti katalik Bažny-
i . Tai vyko Šv. Patriko katedroje, Melbourne, Australijoje.

Mums domus yra to žmogaus gyvenimo kelias. Gerai, kad jis pats apie visa tai pasipasakojo knygoje „The City of Peace”. Gim s jisai Sydn juje 1909 m. Moksl jo anglikon pradžios mokykloje, v liau — Šv. Jono kolegijoje, kur ruošiami busimieji anglikon dvasininkai, kitaip vadinami ministeriais. Jisai pasakojasi, kad nuo mažens buvo išaukl tas liberalistin se anglikoniškose paži rose. Jau b damas 16 m. amžiaus pajuto pašaukim dvasin luom . Bestudijuodamas anglikon teologij , jis, kaip pats sakosi, prad jo suvokti, kad kard. Newman buvo teisus, kai tvirtino, jog anglikon bažny ia yra sumišusi bendruomen . Vis d lto 1933 m., Šv . Trejyb s sekmadien , jisai pri m anglikon dvasininko šventimus. Šventi-

mus gavo Anglijoje, kur buvo nuvyk s gilinti studij ir kurias baig teologijos licenciato laipsniu.

Iš pradži dirbo ryt Londono skurdži rajone. 1935 metais persik l Australij . Jam teko dirbti ir didel je miesto parapijoje, ir vakar Australijos kr - mynuose bei ganykl rajonuose New South Wales. Jam sek si sutraukti žmones ir jis patyr daug džiaugsmo. Ta iau reikalai pasikeit , apie k jis pats rašo:

— Tams s abejoni debesys m rinktis ir prad jo mane kankinti paskai ius j zuito t vo Henry Johnson knyg „Kritikas žvelgia katalik Bažny i “. Ta knyga — tai puikus, moksliškas atsakymas kan. Maynordo veikal „Anglikon bažny ios t stimumas“. Per sekan ius trejus metus aš skai iau koki tik sugriebdamas knyg , vaizduojan i katalik ir anglikon pasaul ži r , — apkeliavau šimtus myli , besitardamas su abiej bažny i mokytaisiais ir autoritetingais asmenimis. Dvasioje gr miausi vis besimelsdamas, jau visas pareigas savo parapijoje, ir pagaliau tapau ligoniu fiziškai ir savo dvasia. Argi anglikonizmas, d l kurio aš dirbau ir kovojau, yra pastatytas ant klaiding pamat ?.. —

Jis daug galvojo. Svarst , ar jis yra tikras kunigas, ar anglikonizmas pateisinamas.

— Pagaliau, — rašo jisai, — Newmanas, Gasquet, Kari Adam, von Hugel, Kingsman (buv s anglikon vyskupas), Maturin, Johnston ir daugyb kit mane galutinai tikino, kad Dievo Bažny ia tegali b ti tik viena, ir kad herezija ar atskala negali b ti paken iama šeimoje vieno Dievo, kuris yra visiems

T vas. Ir taip, 1948 m. Velykose aš supratau su agonijos skausmu, kad namas, kur per eil met taip r pestingai sta iau, kraudamas akmen ant akmens, yra pastatytas ant sm lio, ir kad, jeigu aš noriu b - ti nuoširdus Dievui, savo žmon ms ir sau, privalau talkinti j sugriaunant... —

Tok nusistatym pri jus, jam buvo sunku skirtis su savo parapija, su šventove, su žmon mis. Daug paguodos jam tose dienose neš savoji šeima, kartu su juo pasiryžusi sekti jo p domis.

Jis džiaug si dabar pažin s maldos gilesn prasm . Kent jimai jam gavo nauj švies . Jam buvo tiek daug paguodos, kad gali pagelb ti sieloms skaisytykloje. Jam dar didel sp d nauj j amži stebuklai, apie kuriuos jis rašo:

— Ar Liurdas ir Fatima yra tik pasakos, ar stebuklingi faktai, mokslo ištiriami? Jeigu jie yra tiesa, tai, prie kit katalik Bažny ios tikrumo rody m mes galime prid ti ir t , jog šie vykiai yra Dangaus patvirtinimas Bažny ios tikrumo. —

Savo laim jimus, per jus katalikyb , jis taip min toje knygoje apib dina:

— Aš radau ramyb , kuri, tiesa, n ra laisvumas nuo vis gyvenimo tempim , bet kuri atneša darnum dvasioje ir mintyse, kuri neb ra susir pinimo blaškoma kasdienio gyvenimo bandym ir r pes i . Aš tikiu, kad Viešpats nor jo, jog mes rastume ramyb toje vienoje neklaidingoje Bažny ioje; tuo b du mes turime Dangaus malon s ir j gos vesti nepaliam jam kar prieš milžiniškas blogio j gas, o taipgi ir socialin je srityje. Viešpats tikrai nenor jo, kad mes

gin ytum s apie tokius dalykus, kaip Kristaus buvimas Šv . Sakramente, krikšto atgimdanti galia, šv. Petro aukš iausia valdžia, dangaus ir pragaro tikrumas. Argi tie dalykai taip mažai svarb s, kad jie gal t b ti palikti priva iam kiekvieno sprendimui? Priešingai, jie yra taip labai svarb s, kad Viešpats šias problemas mums išsprend prieš du t kstan iu met ir išd st tokiais žodžiais, kad j nebegalima antraip aiškinti. Mes, atsivert liai, radome neklaiding Bažny i , kur sakrament malon s yra taip gausiai teikiamos, jog nebetenka abejoti d l galutin s pergals prieš nuod m ir mirt . —

LAIKRAŠTININKO KELIAS KATALIKYB N

Tarp Chicagos laikraštinių yra gana žinomas *Maurice Fischer*, raš s taip pat žurnalams ir radijo programoms. Beveik vis gyvenim jis surištas su laikrašiais, o nuo 1945 m. yra pakviestas dienrašio „Chicago Daily News“ redakcijon. Gim s Chicagoje 1903 m. kovo m n. 22 d. B damas dar tik 14 met amžiaus, prad jo dirbti dienrašty, iš pradži tik atostog metu, o paskui ir mokslo metu naktimis, nes dienomis lank Lane Technikos mokykl . Baig s ši mokykl , studijavo Illinois universitete, gaudamas bakalautat .

Jo gabumai buvo greitai pasteb ti, ir jis buvo pakviestas skaityti žurnalistikos paskait Northwestern universitete, o taip pat d st k rybin rašym ir žurnalistik keliose privaiose Chicagos mokyklose. Antrojo Pasaulinio karo metu buvo pakviestas patarju JAV armijos informacij tarnyboje. Po karo buvo išrinktas Chicagos Spaudos Veteran s jungos direktorium.

Tai labai suglaustos jo biografijos žinios. Taiau

mums yra daug domesnis to žmogaus vidaus pasaulis. Apie tai jis pats kalba straipsnyje „einant i savo pilm paveld jim“, išspausdintame knygoje „Where Dwellest Thou“. ia jis pasisako, kad jo motina buvusi rus, o t vas — Rumunijos žydas. Iš savo t v jis paveld jo pagarb Dievui ir žmoni vertinim . Kartais j t vai nusivesdavo sinagog , bet, kol jis iš-jo mokslus, žyd religini papro i laikymasis j namuose labai išbl so ir jo broliai visai atitr ko nuo religini praktik , išskiriant vedyb ir laidotuvi at-vejus.

Jam bebr stant, s mon je užkliuvo etin s kult -ros s voka. Beieškodamas kokio nors inkaro, jis prilipo prie tos id jos, laikydamas save etin s kult ros šalininku. Tai reišk — daryti tai, k jauti esant gera. Su tokiu nusitatymu širdyje jis stojo Illinois universitet .

Kart su savo draugu jis atsilank keliaujan io protestant kalb tojo paskait . Buvo paskaitoje kalbama apie krikš ioniš k gyvenim . Jaun studen-t Fischer tai sudrumst . Po paskaitos jis kreip si kalb toj , prašydamas paaiškinti, ar negalima gyventi krikš ioniško gyvenimo, visai nesant krikš ioniu. Kalb tojas atsak kažkaip miglotai, ir Fischer pagalvojo, kad jis pats yra gyvas pavyzdys, kad taip gali b ti.

Universitete jis sijung student korporacij ir drauge su kitais kolegomis sekmadieniais lankydavosi vienoje vadinamoje reformuotoje bažny ioje, ta-iau širdimi jis nebuvo sijung s t religin gyvenim ir jaut si nelaimingas. Didel džiaugsm jam tei-

k darbavimasis prie student laikrašio „The Daily Ulini”. Iš eilės jam paskirt uždaviniai, neužmirštam spėdam jam palikęs pasikalbėjimas su jaunu ir genialiu kunigu Jonu O’Brien, Columbus staigos kapelionu. Ta staiga viliavo virto Newmano klubas. Tas pasikalbėjimas jį šiek tiek supažindino su katalik Bažnyčia.

Baigęs mokslus, jis apsigyveno Chicagoje ir mėsini laikraštiniuko darbu. Vienas jam pavestas uždavinys buvo aprašyti Kolumbovyje krepšinio varžybas. Taip jis ištisomis dienomis pasilikdavo tarp katalikų vyrų, moterų ir vaikų. Jam buvo pavesta aprašyti ir katalikų Eucharistijos kongresus. Jam teko sėdėti šalia katalikų kunigo, ir nuoširdus pasikalbėjimas daug padėjo sutirpdyti anksčiau jaust pasibaisį jį katalikų dvasiškija.

Dienraštyje „Daily News” dirbo ir Clem Lane, kur Ficher gana greit pažino ir galėjo stebėti jo uolumą katalikiškoje veikimo srityje, už ką jis buvo 1947 m. apdovanotas Šv. Bonaventūros kolegijos medaliu, kaip vienas didžiausių pasauliečių veikėjų.

Prie to paties dienrašio dirbo ir Dempster MacMurphy, apdraudos klausimų specialistas, atsivertęs iš episkopato katalikybės. Jis buvo labai draugiškas. Chicagoje jis labai gražiai išpopuliarino šv. Dizmo, šventuoju tapus latrus. Kalbėdamas metu jis tarp kolegų laikraštiniukų organizuodavo šv. Dizmo ratelį. Tai būdavo tie „nuklydėliai, kurie nori būti geri”. Tos draugijos nariai nemaža pinigų nutraukdavo nuo smuklių ir paaukodavo pirkimui dviratukus, paįžir ir kitoki žaislų Šv. Vincento našlaičių vaikams.

Apie t savo draug Fischer taip rašo:

— Iš Dempsterio aš patyriau, kad katalik tik -
jimas yra džiaugsmingas tik jimas. Iš jo susekiau,
kad šis tik jimas yra stipri parama bet kokioje ne-
laim je. Dempsteriui nebuvo baisi n mirtis, kuri ji
tur jo parblokšti d l silpnos širdies. —

Giliai jam strigo mint kunigo žodžiai, pasa-
kyti Dempsterio laidotuvi metu, kad jis buv s tik -
jimo žmogus, ir tik jimas jam suteik ramyb net
laukiamos mirties akivaizdoje. „Tik jimas atneša gy-
venimo vizij . Tik jimas išlaisvina žmog iš nešva-
raus, žemo žvilgsnio daiktus. Tik jimas atveria siaur-
r materializmo cel audringoje j roje.”

Jam taip pat padar gil sp d pažintis su laik-
raštininku A. J. Czarneckiu, kuris buvo kupinas uo-
lumo ir labdaringumo ir buvo Šv. Grigaliaus riteri-
narys. Jisai svyruojan iam Fischeriui kalb davo: „Gal
j s esate teisus, o aš klystu. Bet kaip bus, jeigu aš
teisus? Amžinyb yra ilgas laikas, ir, vien prog
prarad s, kitos jau nebetur si.”

Fischeriui lemiamoji valanda at jo. 1941 m.
gruodžio m n. 2 d. jisai l ktuvu skrido South Bend,
Ind., aprašyti aerodromo atidarymo iškilmi . L ktuve
buvo daili brunet Elvira Lampe. Gr žtant tuo pa iu
l ktuvu, vienas to l ktuvo tarnautojas pasi l lažy-
bas iš vieneri piet , kad Elvira ateinan iais metais
ištek s. Ficheris buvo pakviestas liudininku, ir jis dar
nuo sav s prid jo, kad jeigu ji ištek s, jisai pirksi s
už j tuos pietus. Ir Elvira Lampe bei Fischeris tas
lažybas praloš : juodu ateinan iais metais susituok .
Mergait buvo katalik iš West Point, Iowa, kur apie

99% gyventoj buvo katalikai. Jos t vai, patyr apie vedyb planus, buvo priešingi, bijodami, kad j dukra neprarast tik jimo. Ta iau Fischer pažad jo daryti visk , kad tik taip ne vykt . Bet jis pats dar nesijaut pasiruoš s tapti kataliku.

Juodu susituok 1942 m. rugs jo m n. 1 d. Chicagoje, Šv. Vardo katedros klebonijoje. Fischer taip savo atsiminimuose rašo:

— Aš palaipsniui pažinau Bažny ios universalin charakter ir jos vienyb . Kur tik mes atsilankydavome, kiekvienne miestyje ar bažnytkaimyje buvo katalik bažny ia. Visuomet b davu atviros durys, ir eidamas niekad nesijautei svetimas, bet gal jai atsikv pti ir pasimelsti. Aš d kodavau Dievui, kad Jis man dav angel žmonos asmenyje... O savo atsilankymuose pas Elviros t vus aš labai buvau sujaudintas uoliu tik jimu toje kinink bendruomen je, kur centras buvo j miestelio Dangun mimo bažny ia.—

B damas žmonos t višk je, Fischer susipažino su kun. J. Wagneriu. Taip pat ia jam padar didel sp d uošv s likimas, apie kur jis taip rašo:

— Kai Elviros motin ištiko v žys, buvo nuli dimas, bet ne nustojimas vilties. Trisdešimt penkerius metus ji laukuose dirbo drauge su vyru, laukdami dienos, kai jie gal s pails ti, atsitrauk nuo darb senatv je. Ta diena at jo, bet drauge su ja at jo ir v žio liga. Ir vis d lto nebuvo jokio murm jimo, nebuvo jo net ir v lesniais m nesiais, kai palaipsniui tirpo jos gyvyb . Tai nebuvo šaltas stoicizmas ar tuš ia rezignacija, bet karšta malda ir busimojo gyvenimo vizija, kuri užvald tuos namus... Ir 1946 m., šalt

sausio mėn. ryt, aš drauge su kitais klypėjau kaimo kapinėse, kalbėjau damas rožanėms ir nejausdamas šaltu vėju... Aš daug išmokau iš Elviros šeimos, iš miestelio žmonių, bet daugiausia — iš pačių Elviros. Iš jos pamaldumo, iš jos artimo meilės, iš jos simpatingo kito supratimo, iš jos nesavanaudiškumo. Mano motina įmylėjo kaip savo dukterį. —

Motina mirė 1946 m. spalio mėnesį. Prieš tai mišiai metu buvo paskelbta apie tikėjimo klausimų aiškinimą katedroje. „Aš jau kuris laikas jaučiau“, rašo Fischer, „kad noriu daugiau pažinti katalikų tikėjimą. Tai paskatino mane pasiūlyti Elvirai, kad mes lankytume tas aiškinimo pamokas. Ir mes lankėmės. Ne viskas buvo lengva suprasti ir priimti. Mane tiesiog gėdino katalikybės plotis ir gelmė. Tačiau palaipsniui pasijutau gerai pasirodęs. Svarbiausia, kad atėjau katalikų Bažnyčia su daugeliu senomis tradicijomis, kurias katalikų Bažnyčia tvirtai priima. Aš pasijutau ne griaunamas, o statomas.“

Artėjo galutinis žingsnis, apie kurį Fischer taip pasakojasi:

— Baigiantis pamokoms, aš pasakiau kunigui Marren apie savo pasirodimą bei priimtą katalikų Bažnyčia. Pradėjau damas tas pamokas, aš dar nebuvo tikras dėl savo intencijų, ir šis pasisakymas buvo mano pirmas vidaus atskleidimas. Apie tai sprendimą anksčiau niekas kitas nežinojo, net nei žmona. 1946 m. gruodžio 19 d. aš buvau pakrikštytas Šv. Vardo katedroje, Chicagoje. Apeigas atliko Jo Eminencija kard. Samuelis Strich, o krikšto tėvas buvo Clem Lane. —

Koks buvo jo sp dis, tapus kataliku, jis atskleidžia šiais žodžiais:

— Prad damas t nauj gyvenim , aš nesijau-
iau, o ir po to netur jau progos jaustis, kad b t
išaugusi kokia nors siena tarp man s ir mano šeimos
ar mano draug , kurie n ra katalikai. Nesijau iu,
kad b iau atsiskyr s nuo koki nors svarbi dalyk ,
kurie tapo mano paveld jimu, man gimstant. Tikriau
sakant, aš dabar galiu juos ži r ti giliau, teisingiau
vertindamas, kai katalik tik jimo pilnuma kaskart
labiau manyje atsiskleidžia. —

KUO GI KITU ŽMOGUS GAL TUM TAPTI?

Garsusis laikraštinkininkas, beletristas bei film vaidinim rašytojas *Gene Fowler*; jau mokykloje b damas, laim jo medal už rašym ir buvo mokyklos laikrašio redaktorius. Pam g s žurnalistik , jis dirbo vairiuose dienrašiuose. Paskui buvo pakviestas redaguoti „New York Morning Telegraph“. V liau persik l Los Angeles ir raš vaidinimus didžiosioms film bendrov ms.

Jo jaunyst s atmosfera nebuvo palanki katalikybei. Pats savo atsiminimuose sako, kad jo mo iut laik katalikus labiausiai suklaidentais žmon mis pasaulyje. Pat vis buvo padorus žmogus, bet jo religija buvo tik boksas, beisbolas ir dvira i lenktyn s. Vaikas b davo vedamas metodist bažny i , kur jo motina giedoj o skambiu sopranu. Apie savo jaunyst taip jis rašo:

— Mano širdyje buvo tuš ia vieta, nes motina išsiskyr su t vu, ištek jo antr kart ir jauna mir . Man nereik jo tapti n kataliku, kad supras iau, jog

skyrybos palieka vaiko širdyje toki gili žaizd , kad jos beveik negalima užgydyti. —

Tas ilgesys, esant atskirtam nuo t vo, netekimas motinos vaikyst je, jame išugd nenumaldom troškimi rasti koki nors šventov , kur gal t nurimti širdis. Jis prad jo kalb tis su katalik kunigu D. Theobald. Gyvenimo aplinkyb s jį nuo to kunigo atskyr , ir tada tik laiškais gal jo susirašin ti katalikyb s klausimais. Subrendus k rybiniame talente, rašant biografijas, jam teko susidurti su ger ir stipri katalik gyvenimu. Katalikyb j m vis labiau traukti. Kai mir popiežius Pijus X, Fowler jo atminimui suk r eil rašt , kur persispausdino ir kiti laikraš iai. Kart jis paklaus žmonos, ar ji neb t priešinga jo atsivertimui, žmona atsak :

— O man atrod , kad ištisis 35 m s vedybinio gyvenimo metus tu jau buvai katalikas. —

Fowler savo pasiryžim vykd . Kai v liau jo kas nors paklausdavo, d l ko jis tapo kataliku, Fowler atsakydavo klausimu:

— O kuo gi kitu žmogus gal tumei tapti?

Toliau t mint pl sdamas, savo atsiminimuose rašo:

— Juk Bažny ia beveik du t kstan iu met buvo nusid j li ir vargš prieb ga. O aš juk buvau ir nusid j lis, ir vargšas, b damas neatsargus, ner pestingas, ieškodamas malonum . Net ir dabar turiu dažnai lankyti bažny i , kai tas raguotis užklumpa mane besnaudžiant . Jis niekada nemiega.

Žinoma, šiame jo posakyje yra daug poetiško

perd jimo. Gyvenime jis nesijaut toks vargšas. Kunigui Theobald jis net sakydavo:

— ia žem je aš tur jau tiek laim s, jog noriu užsitikrinti malonum ir kitame gyvenime. —

Jis prisipaž sta netur j s abejoni , baim s ar svyravim , priimdamas tik jim ir dogmas. Tik gailisi, kad per v lai apsikrikštijo. Viename savo laiške rašo:

— Manau, kad visiškai tikslu, jog nors kelet savo amžiaus met padirb siu Bažny ios labui, kuri, mano nuomone, teikia tiek daug privilegij vyresnio amžiaus žmogui. Aš leidau savo gyvenimo dienas s - kuriuose, bet dabar nor iau mirti ramyb je. —

Tap s katalik Bažny ios nariu, jis pergyveno skaidr džiaugsm , kur apib dina šiais žodžiais:

— Suprantamame to dvasinio atradimo entuziazme beveik kiekvienas konvertitas jau ia, kad lyg nor t sustabdyti ir p s iuosius, ir automobilistus gatv je ir papasakoti jiems t ger j naujien . Sukreiantis džiaugsmas, tapus Kristaus Karaliaus dvaro palydovu, linksmumas, pilnai priimant apreikštas tiesas, žinojimas, kad gyvenimas n ra tik eil alsavim , valgym , darbo ir poilsio valand bei pasaulietiški! vyki derinys, tikrumas didžiausiais ateities dalykais, pasiekiamais malda ir dvasiniu pasivedimu — visos šios aplinkyb s yra pakankamai galingos kv pti nauju entuziazmu bet kieno mint ir šird .

Toliau jis su džiaugsmu rašo:

— Žinojimas, kad joks katalikas negali b ti našlaitis, nes jis turi Motin Marij , o taip pat rožan i ,

mišias, išpažint ir Eucharistij — tas greitai teikia-
mas malones, laiminimus ir pagimimus nuo sunkum
— veikia taip, kad naujai sujungusiam katalikyb
sunku susilaikyti, džiaugsmingai nešaukus nuo sto-
g . —

GYVENIMO PRASMIS BEIEŠKANT

Kaip nuolat kv puodami or , mes net lyg ir ne-
juntame jo palaimingo veikimo, taip ir gim bei iš-
aug krikšioniškos pasaulžiūros atmosferoje, dažnai
ne vertiname jos poveikio mums. Geriau tai galime
žvelgti, sijausdami tuos patyrimus, kurie bdingi
žmonėms, išvaikšiojusiems daug klystkeli ir pergy-
venusiems daug ieškojimų, besistengiant išspręsti di-
džias gyvenimo problemas, kurias jau nuo
mažens išspręstas mums teikia katalikybė.

Šiuo klausimu yra labai domi prof. John O'Brien
veikalų serija apie konvertitus. Vien kit iš jų prisimi-
ninsime.

Antrojo Pasaulinio karo metu iškilo amerikiečių
geenrolas *James C. Fry*. Karui pasibaigus, jis buvo
pakviestas darbuotis generaliniame štabe Washing-
tone, o paskui, garbingu brigados generolo laipsniu,
jis buvo nusiųstas Austrijai valdyti tų junginink
užimtą kraštą. 1952 m. buvo nusiųstas Korėjoje va-
dovauti antrajai partizanų divizijai. Savo žygiais jis
taip pasižymėjo, kad buvo apdovanotas vairiais ordi-
nais: Bronziniu žvaigždės, Nuopelnų Legiono, Purpu-

rin s Širdies, Pranc z Garb s Legiono ir Karališ-
kuoju Italijos ordinu. Kare jis daug visko pergyveno.
Vien epizod jis taip aprašo:

— Kart sutikau priešus su ginklais rankose tik
už koki 50 jard . Kilo kova, kurios metu jie mir ,
o aš išlikau gyvas. Tokie dalykai tur jo gilios takos
mano gyvenim ir neišvengiamai palenk mane savo
viltis sud ti Dievuje, pasivedant Jo vadovybei ir pa-
galbai. —

Jis tik jo Diev , sielos nemirtingum , nuod mi
atleidim bei reikal gyventi pagal Dešimt Dievo sa-
kym , bet nepriklaus jokiai religinei bendruomenei.
Jis steb jo savo žmon ir pats taip apie j raš :

— Aš prad jau suvokti, kad Marjorie yra laimin-
ga Bažny ioje, o aš buvau nelaimingas — be inkaro
ir be jokio aiškiai nustatyto tik jimo. —

Gyvenime jam teko daug keliauti. Gal didžiausi
tak jo pasaul ži rai padariusi kelion Europ 1931
metais. Apie tai jis pats sako:

— Gražiosios senos katedros mane žav jo, ir
mes praleidome daug valand , jas lankydami. —

Jis prad jo steb tis katalikybe, kuri kv p to-
kius didelius darbus. Savo pasisakyme prisipaž sta:

— Aš negaliu suprasti, kaip kas nors gali m s-
tyti apie Europos krašt praeities istorij , neišven-
giamai neprieidamas išvados, kad tokia religija tur
jo b ti paties Dievo kv pta, kad ji buvo gaivinama
nuolatine J zaus Kristaus taka, perduota Jo moki-
niams. —

Jis aiškiai suprato, kad žmonės klaupia tose dingose šventovėse, kurios buvo išaugintos daug šimtmečių prieš protestantizmo gimimą.

— Praslinkus keletui metų, — rašo generolas Fry, — bebėdamas Filipinuose, aš vėl pajutau, kad katalikybė tirpdo mano priešingus nusistatymus. Čia pamaldūs katalikai lankė bažnyčias, kurios buvo daugiau kaip 400 metų senumo. Čia buvo seselės ir kunigai, pašventę savo gyvenimą, nešdami tik jį pasauliui. Tie kunigai buvo inteligentiški. Jeigu jie nebūtų jautę reikalo pasišvęsti Bažnyčiai, jie būtų turėję galimybes pasiekti aukštas vietas pasaulyje. Ir mano sąžiną pradėjo kelti mintis: o gal Bažnyčioje yra kažkas daugiau, negu aš iki šiol maniau. —

Juo toliau, juo labiau jis jautė traukimą prie katalikų Bažnyčios:

— Tuo patyrimu viršūnė buvo pasiekta, kai aš Jeruzalėje atsilankiau kelių dienas vidurnaktį iš mišias. Tai buvo jaudinantis momentas, kur dar sustiprino mintis, kai aš pradėjau svarstyti, jog istorija tikrai rodo, kad artimoje kalvoje Kristus buvo nukryžiuotas. Mano sielai persunkė mintis, kad paprasčiausia logika reikalauja priimti išvadą, jog Dievas nori, kad viena Jo Bažnyčia egzistuotų ir šimtmečiais mokytojos tikybos, kurios pats Kristus mokė savo sekėjus.

Tada generolas Fry nusistatė giliau dalykus patyrimuoti iš pirmųjų šaltinių ir nutarė perskaityti Šv. Raštą nuo pirmojo iki paskutinio puslapio. Bet leisime jam pačiam pasakotis:

— Būtinai pasistengiau kasdien perskaityti po skyri iš Šv. Rašto. Kai pasiekiau Naują Testamentą, atradau, kad knyga ypatingai domi. Kai baigiau skaityti paskutinį skyrių, tuoj atėjo jo noras vėl pradėti nuo pradžios. Nuo to laiko kai kurias vietas perskaičiau daug kartų, ir kiekvienas skaitymas sustiprino mano nutarimus. Toji knyga nebuvo nei dailioji beletristika, nei pasaka. Tai buvo atpasakotas Kristaus gyvenimas žemėje, užrašytas daugelio skirtingų žmonių. Joks laisvas nuo prietarų protas negalėtų jo, sąžiningai vertindamas, nepriimti kaip tiesos. —

Generolas dar pergyveno svyravimus ir abejonišką laikotarpį, bet vis linkdamas katalikybės, kol pagaliau 1952 m. tapo katalikų Bažnyčios narys. Jį pakrikštijo kun. J. J. Morrison. Kalbėdamas, o sutvirtinimui suteikė kard. Spellman. Dabar generolas Fry skelbia, kad jo apsisprendimas tapti kataliku buvo padarytas po ilgų svarstymų. Tai, anot jo paties, daug ką nulemė Dievas, motina, žmona, kelionės, studijos, stebėjimas ir logiškos išvados. Pasielgęs tikėjimą, generolas tvirtai pasiryžta:

— Esu katalikas dabar ir būsiu iki mirties.

MENININKAS IŠ SOCIALISTO VIRT S TRETININKU

Jei kada tekt jums b ti Šveicarijoje, Genevos mieste, užėikite didžiuosius Taut S jungos r mus. ia j s pamatysite puiki skulpt r , vaizduojan i Adomo sutv rim . Tai Brit vyriausyb s dovana. Š diding darb atlikti buvo pakviestas skulptorius Eric Gill. Jo darbai yra Jeruzal s muziejuje, Londone (net Westministerio katedroje) ir kitose žymiose vietose, liudydami apie to vyro aukštus sugeb jimus ir pasiekt garsum .

Nemažiau domi yra ir jo gyvenimo raida, kuri jis apraš 1942 m. išleistoje knygoje „Eric Gill. Autobiography”. Jisai buvo protestant , nonkonformist , pastoriaus s nus. Jo senelis buvo protestant misio- nierius, kongregacionalist dvasininkas. Jo motina buvo operos daininink . Sekdamas t vus ir jisai savo jaunyst je buvo protestant , sektant , bažny ios nar- ysis. T vai gyveno gana vargingai. Vienintel s paja- mos buvo t vo alga, nedidel , 150 svar sterl. me- tams, o reik jo pragyventi šeimai su vienuolika vai- k . Jaunyst je jis apie katalikus nieko nebuvo gird -

Jis ir jau tur jo 16 met , kai jam atsitiktinai pirm kart teko užbgti katalik bažny i .

Jaunas Erikas prad jo studijuoti men . Belankydamas Technikos ir Meno mokykl , jis m tomis šakomis dom tis; jam pasidar domi bažnytin muzika, bažnytinis menas ir jis gana dažnai m lanky tis katedroje.

Kiek prasilavin s mene, jisai gavo darb vienoje bažnytinio meno bendrov je ir ilgas valandas užsiimdavo su braižiniais. Ta iau ia tarp tarnautoj viešpatavo gana didelis atšalimas, taigi ir Eriko širdyje m bl sti tik jimas. Nuolat gird damas Bažny ios pajuokimus, savo religiniuose sitikinimuose jisai pasidar visiškai atšal s, o prisiskait s vairi agitacini broši r li , jisai pasidar marksistinio socializmo sek ju. Jis pats apie t savo gyvenimo laikotarp pasakojasi, kad virt s maištininku tikyboje, jisai palinko politin revoliucij ir, suprantama, už mirties — nieko kito toliau nemat . Ano pasaulio jam nebebuvo. Gerokai prasilavin s staigoj, jis dar išmoko m ryti paminklus ir akmenyje dailiai iškalti rašus. Per ilg laik tai buvo svarbiausias jo pragyvenimo šaltinis. Tur damas 22 m. amžiaus, jisai ved . Ta iau vis laik — marksist socialist partija jam buvo vienintel viltis. Dalyvavo j mitinguose ir demonstracijose.

vyko taip, kad tolimesnis patyrimas neš jo gyvenim daug abejoni . jo galv giliai smigo mintis — kuo pagr sti, kuo paremti artimo meil , jei n ra Dievo meil s? Jis prad jo kaskart daugiau ir daugiau gilintis svarbiuosius gyvenimo klausimus,

jam par po susekti — kam gi žmogus gyvena ant žemės. Gerai, — mst jis sau, — apr pinsime žmog duona, kitais kasdieniniais reikmenimis, argi jau tai bus viskas? O kas toliau? Tie m stymai prived j prie dvasios b senos, kuri jis taip išreišk :

— Aš pri jau, sitikinau, kad pirmiausias, reikalingiausias dalykas yra religija, tik jimas, o aš dar buvau be tik jimo!

Dabar jis pajuto, kad, nors socializmui ir pavykt apr pinti žmog medžiaginiais dalykais, bet ta pasaul ži ra ne stengia sukurti aukštesni ideal už šio pasaulio reikalus, neatneša, kaip jis išsireiškia, dieviškojo kv pimo. Jis sitikino, kad svarbiausias jo reikalas religija, „nes tik tas, kuris žino, kur jis plaukia, žino, kuris v jas geras, kuris ne“.

Taip begalvodamas, beskaitydamas, jisai suk r savo religin pasaul ži r ir kaip gi nustebo, kad jo susidarytoji pasaul ži ra kaip tik buvo artimiausia katalikybei, apie kuri jis mažiausiai žinojo. Jis prijo sitikinimo, kad turi b ti Dievas, kad pasaulis turi b ti Jo valdomas, kad turi b ti visuotin katalikiška religija ir iš gausi vaisi , gausios takos jis pažino Romos katalik tikyb esant tikra:

— Aš ma iau vizij (regin) šventos Bažny ios, Dievo vardu valdan ios pasaul , leidžian ios statymus, kalban ios su autoritetu ir galia, — rašo jisai.

— Kaip aš žinojau, kad tai Dievo Bažny ia? — Kaip jau sakiau, aš pažinau iš tos Bažny ios darbo vaisi ir iš Evangelijos. —

Tos mintys tur jo takos jo k ryb . Jo skulpt ra k nijo ne vien tikybin mint . Jis buvo pa-

kviestas su savo k riniiais religinio meno parod Belgijoje. ia ar iau susipažino su katalik vienuoliais. Iki šiol netur j s takos nei iš katalik pasaulie i , nei iš dvasinink , jis panoro patsai dar giliau pažinti katalik religij , padedamas kunigo. Pagaliau, 1913 m. vasario 22 d., tur damas 31 m. amž., kartu su savo žmona apsikrikštijo katalik Bažny ioje, likdamas nariu tos Bažny ios, prie kurios gyvenimo partitis ir ilgi svarstymai j prived . Sekant šeštadien buvo pakrikštytos ir jo trys dukrel s.

Dabar t v r pestis buvo sukurti švent ir žmonišk gyvenim sau ir savo vaikams. Jie susidraugavo su kitais konvertitais, kurie taipgi buvo karšti katalik tik jimo myl tojai, ir visi nutar sudaryti savotišk bendruomen , kur jie organizuotai dirbdami pelnyt sau duon ir kur gyvent panašiai, kaip vienuoliai:

— Mes tik jome, — rašo Eric Gili, — kad geras gyvenimas ir gera civilizacija turi b ti b tinai pagr sta religiniais d sniais ir kad pasiryžimas gyventi pagal tuos d snius yra didžiausia b tinyb pavieniams; asmenims, bendruomen ms ir tautoms. —

Jie apsigyveno Ditchlinge, kur nuošalumoje, pasidar šv. Domininko ordino tretininkais, laik praleisdavo darbe, susikaupime, maldoje ir ramiame savo šeim gyvenime.

— Mano gyvenimas visiškai pasikeit , — rašo Eric Gili. — Dabar mano gyvenimo laivas tur jo inkar , ne tik inkar , bet ir uost , — iš kurio išplaukti ir kur gr žti. —

Tiesa, jis tur jo progos patirti, kad daugelis katalikų negyvena pagal savo mokslą, kad net ir kai kurie kunigai ne tokie, kokie turėtų būti, bet dabar to didžiojo menininko — konvertito — nusistatymas buvo tvirtas:

— Jeigu aš jau iausi, kad popiežiui mokslas sutampa su mano pasirinktu keliu, jei aš jau iau, kad mane paremia daugelis šventų vyrų iš dvasiškosios ir net kai kurie iš pasauliečių, netur jau pagrindo nei būti nelaimingas, nei jaustis neištikimas savo tikybiniams sitikinimams. —

Gana greit pasklido garsas apie nepaprastą konvertitų šeimą, gyvenančią vienuolišku gyvenimu. Daugelis žmonių mėgė plaukti į pasiūlytą. Tai jiems nebuvo malonu — jie norėjo vienumos, nuošalumo, kad netrukdomi galėtų dirbti savo darbą ir gyventi pagal savo regulas.

Kai kur laiką pagyvenęs Prancūzijoje ir Londone, kur turėjo atlikti svarbius užsakymus, Eric Gili su šeima ir dar su kitais surado sau patalpas aplėistame vienuolyne Capel-y-fin. Čia jie visą gyvenimą kaip vienuoliai. Po kai kurio laiko iš ten išsikėlė vieninteliu būdu kunigas. Konvertitų šeima nenorėjo pasilikti be kasdienių mišų, tai persikėlė nuosavus namus, kuriuose turėjo laimėti koplyčią sirengti. Dabar jis, besidarbuodamas savo pamogtoj meno srityje ir besidžiaugdamas nauju religiniu gyvenimu, tvirtai skelbia:

— Aš likau kataliku, nes pamilau tiesą!

ARCHITEKTAS - MINISTERIS, VIRT S ATSISKYR LIU

Keliaujant po Baham salas, teko užtikti labai domi asmenyb — atsiskyr l *Jeronim Hawes*. Jo gyvenimo istorija yra labai ne prasta. Jausdamas palinkim ir tur damas didelius sugeb jimus, jisai baig aukštuosius architekto mokslus. Ta iau pašventimas viso laiko medžiaginiams reikalams jo nepatenkino ir jisai pasiryžo likti savo tikybos — anglikon — ministeriu. Kur laik dirbo Baham salose. Bet jo sie la vis ieškojo tikrosios tiesos, tikslaus gyvenimo klausim išsprendimo ir po ilg galvojim jisai sitikino, kad tiesa yra katalik Bažny ioje. Met s savo tur t viet protestant parapijoje, liko kataliku. Nuvyk s Rom iš jo papildomus mokslus ir liko katalik kunigu.

Buvo paskirtas darbuotis Australijoje. Jam sek si. Ilgainiui liko katedros klebonu ir buvo paaukštintas monsinjorus. Taip gal netoli 20 met išdirbo Australijoje. Prad jo ilg tis nuošalaus gyvenimo. Savo j gas per daugel met pašvent s kit siel ganyki, senatv panoro daugiau atsiduoti savo sielos

tobulinimui. B damas sitikin s, kad ir moderniaisiais m s laikais reikia eremit , atsiskyr li , papraš vskup , kad leist jam vesti atsiskyr lio gyvenim .

Gav s vyskupo sutikim , atvyko Baham salyne , pasirinko Cat sal , kur yra Como kalnas, pats aukš iausias visame salyne, tur s 400 p d aukš io, ir ia sau pasistat mažyt lyg vienuolyn . Tap s šv. Pranciškaus tre iojo ordino nariu, m gyventi kaip atsiskyr lis — eremitas. Gul jo ant kieto akmens, vidurnakt k l si maldai ir skambino varpu, daug pasninkavo ir meditavo, uoloje išsikal savo karst ir kart metuose eidavo ten atsigulti, pasirengdamas mir iai.

Ta Cat sala turi apie 45 mylias ilgio ir apie 4 plo io. Joje gyvena apie 4,000 žmoni , beveik visi juodukai, verg ainiai.

Jie gana greit pasteb jo keist j nauj j gyventoj aukštame kalne. Kai sužinojo, kad tai buv s architektas, buv s pastorius, kuris atsivert s katalik Bažny i , liko kunigu ir net prelatu, ir dabar veda nuošalie io gyvenim , prad jo prie jo plaukti, šaukdamiesi dvasini patarnavim .

Prelatas Jeronimas buvo pasiryž s likti nuošaliu atsiskyr liu, bet kai žmon s prad jo šauktis dvasin s pagalbos, netur jo širdies j atstumti. Pastat bažnyt l . Ilgainiui atsirado reikalas pastatyti dar trijose vietose bažnyt les. Ir tada jisai sekmadieniais vyko pakaitomis tas bažnyt les pamald laikyti, o šiokiadieniais ved atsiskyr lio — nuošalie io gyvenim .

Misijonieriams t vams benediktinams b tinai reik jo pastatyti vienuolyn ir mokykl Naujosios Ap-

vaizdos saloje, Nassau mieste. Neturint jiems l š , misij vyskupas, žinodamas kad t v. Jeronimas yra žymus architektas, kreip si j , prašydamas sudaryti planus. Vardan paklusnumo, t v. Jeronimas sutiko. Vienuolynas ir mokykla jau pastatyti. Mokykl man ten nuvykus lank apie 40 juoduk , kurie ia praleidžia ištisas dienas besimokydami ir žaizdami.

Ir kitu atveju vyskupas kreip si atsiskyr l t v. Jeronim . Jis praš atsiskyr lio architekto sudaryti planus seseli juoduki vienuolynui. Sesel s iki šiol dar netur jo vienuolyno ir gyveno labai ankštuose nameliuose. T v. Jeronimas v l paklaus vyskupo ir sudar planus.

Pastatyta nauja koply ia. Sesel vyresnioji išvedžio, aprod . Ir ia statyba tokia, kad nebaisu nei uragan , nei termit . Yra Nukryžiuotojo paveikslas su tokiu juodu veidu, kaip t negri seseli .

Tame pa iame pastate priešais koply ios duris — seseli valgomasis, atskirai novic ms, atskirai profes ms. Viršuj gi valgomojo, antrame aukšte — du kambariai ligon ms. Atsiskyr lis Jeronimas juos taip suplanavo, kad, atidarius ligon s kambario duris, pro atvir galerij matyti koply ios altorius.

Sesel s labai patenkintos tais atsikyr lio architekto planais. Jos tokios malonios, nors visos juoduk s. Kai kurios vienuolyne darbuojasi, kitos mokykløj vaiku ius moko. Jos tikisi daug nauj pašaukim iš vietini juoduki tarpo.

Ir j gal s daug sutilpti vienuolyne, kur suplanavo t v. Jeronimas, buv s architektas, protestant

ministeris, monsinjoras, v liau atsiskyr lis tretinin-
kas, mieg s ant akmens ir tur s uoloje paruošt kars-
t ...

ATSIVERT KOMUNIST REDAKTORIUS

Gilius vidaus pergyvenimus tur jo pereiti žmogus, kuris per 20 met buvo uolus komunistas, pasiek vadovaujan i pozicij ir po to — tapo kataliku.

Šitok keli per jo brit komunist dienraš io „Daily Worker” redaktorius *Douglas Hyde*. Savo patyrimus, savo vidaus kovas ir steb jimus komunist centro staigose aprašo jis savo knygoje „I Believed” (išleido G. P. Putnam’s Sons, New York, pusl. 312, kaina \$3.50).

Douglas Hyde buvo komunistas iš sitikinimo, taigi ir jo veikalas tuo skiriasi nuo kit šios r šies, kad jisai atskleidžia komunisto psichologinius nusiteikimus, pavaizduoja jo vidaus pasaul .

Jaunas b damas Douglas Hyde vaikš iojo protestant sekmadienin mokykl , bet jau tenai pasireišk jo abejon s Dievu. Keistas jo mokytojas patar jam pasiskaityti Darvino raštus ir dabar — trylikos met jaunuolis jaut si visus gyvenimo klausimus gal s išaiškinti be Dievo.

Jam padar didelį spūdį socialisto Vanzetti kovingas pareiškimas, sužinojus apie mirties sprendimą. Douglas Hyde lankėsi pas metodistus, kvakerius, net skaitė indėnų raštus — nei krikščionybė, nei kitur jis turėjo neradęs reikiamo susirpinimo darbo ir vargo žmogumi.

Pamažų jis sutraukė darbą organizacijoje Tarpautinė Klasiškos Kovos Belaisviams šelpti. Bedirbdamas joje jis pastebėjo, kad dauguma jos narių yra drauge ir komunistų partijos nariai.

Pirmą kartą komunistų partijos susirinkime Douglas Hyde atsilankė 1928 metais. Tada jisai dar nebuvo galutinai nutraukęs ryšių su krikščionybė. Tai jau — marksistinė pasaulėžiūra patiekė jo miniai argumentus, seksualinio instinkto išaukštinimas — palenkė jo jausmus; atkritimas nuo krikščioniškos veiklos ir sujungimas komunistinėje paveiklyje, kad palaipsniui pradėjo jaustis galintis apsieiti be Dievo.

Anksčiau jisai buvo pradėjęs ruošti protestantų misionierius, dvasininkus. Dabar, likęs komunistu, Douglas Hyde ryžosi savo pasiektą pamokslininko teises panaudoti marksizmo skelbimui šventyklose. Kartais jam taip „bepamokslaujant“ visi žmonės pasipiktin išeidavo.

Didžiausias jo veikimo karštis buvo Ispanijos pilietinio karo metu. Tada Douglas Hyde kasdien organizavo po du-tris mitingus. Kalbėjo juose prieš Franco ir rodė Madrido gynimo filmą.

Taip jisai darbavosi keletą mėnesių, verbuodamas savanorius Tarpautinei brigadai Ispanijoje. Kartais

jis net sibraudavo bažnyias ir ten palikdavo komunist propagandin s literat ros.

Su nemažesniu uolumu Douglas Hyde gaud naujus narius komunist partij Anglijoje. Partijos centras jam atsiunt oficial pagyrim . Vakariniame Londone jis buvo prad j s leisti raudon laikrašt . Partija pasteb jo žurnalistinius gabumus. Pakviet j redakcij savo dienraš io „Daily Worker“. Tuo metu jisai jau buvo komunist partijos sekretoriats Londone.

Tap s komunist dienraš io redaktorium, pakil s Anglijos komunist virš nes, jisai pasteb jo, kad komunistai, bent j vadovaujantieji asmenys, neturi joki dorovini varžt . Jaunos komunist s maiš si su centro žmon mis laisvai ir negimusias gyvybes žud kai kurios po keliskart metuose.

Ta iau savo id j skleidime daugelis parod ypating ryžtingum . Douglas Hyde pasakoja apie vien jaun komunist , kuris nelaimingame atsitikime buvo netek s kojos. Jisai sitais dvirat , kuriuo gal jo važiuoti su viena koja. Per bombarduojam London nuvažiuodavo komunist dienraš io redakcij , parsiveždavo pundus laikraš i , eidavo po sl ptuves ir r siuose nuo bomb pasisl pusiems žmon ms labai daug piršdavo komunistinio laikraš io, nepaisydamas gresian io jo gyvybei pavojaus.

Kada komunist dienraš tis prad jo agituoti karreivius ir d l to buvo uždraustas, Douglui Hyde buvo pavesta suorganizuoti slapt komunist spaud . Savo žinioje jis tur jo automobil ir vairuotoj , ir uždavini dr siai atliko. Jis dirbdavo po 14 valand dienoje.

Pagaliau, buvo padarytas politiniu partijos komisaru Londono vakarin je daly.

Politiniams priešams jis buvo kietas. Kai tik kuris j gaudavo kokias atsakingesnes pareigas, tuojau komunist dienrašty iškeldavo kaltinimus, kad jisai fašistas ir pasistengdavo, kad darbdavys j atleist .

Ir po tokio sisi bavimo kompartijos veikime Douglas Hyde tapo kataliku. Kaip jame vyko tas persilaužimas?

Iš pradži jis buvo didelis katalikyb s priešas, kaip jis pats min tame veikale prisipaž sta:

— Aš pasiryžau atakuoti katalik Bažny i , kada tik bus proga. —

T prog jam sudar pats partijos centras, atsiunt s katalik savaitrašt „The Weekly Review” su instrukcijomis, kad j reikia paskelbti esant fašistiniu.

Hyde paraš tris aštirus sraipsnius. „Weekly Review” iškl byl . Dabar Hyde buvo priverstas sekti t katalik leidin , kad b t geriau apsiginklav s ko-voje su juo. Ta iau:

— Kuo daugiau aš j skai iau, tuo domesnis jis man dar si, — prisipaž sta Hyde.

Katalik laikraštis m nešti neramum jo komunistin vidaus gyvenim , bet tai dar liejo daugiau ugnies atakuoti katalikus.

Ta iau gyvenimas prad jo atskleisti jam naujus faktus. „Daily Worker” korespondentai, sugr ž iš savo lankymosi po rus okupuotas Europos valstybes, prad jo atskleisti ne tik tin dalyk — žiauraus elgesio, prievartos atsitikim .

Vengrijoje, kai komunistai pamatė kaimiečių prisirišimą prie tikybos, organizavo bažnyčią taisymui. Hyde'ui buvo kaktu, kad komunistai vartoja apgaulius priemones.

Hyde su didesniu susidomėjimu skaitė katalikų savaitraštį. Jisai paimdavo raštus ir garsiai konvertit rašytojų — Chestertono ir Belloco. Jam mada ryti didelio spaudžio katalikų Bažnyčios šimtmečiui atsiekti laimėjimai mende, kultūroje, gyvenimo būde, filosofijoje. Viduje jisai pergyveno didelį nervų tempimą, kad net turėtų jį iš dalies pasitraukti nuo darbo.

Prie komunizmo jis dar rišo socialinę doktriną, bet vieną dieną labai paveikė tokia mintis:

— Nelygus nuosavybės padalinimas yra priežastimi dideli socialiniai neteisybės, taigi — nuosavybė turi būti panaikinta, vestas komunizmas. Milionai taip galvoja. Tačiau man atėjo mintis: blogas nuosavybės paskirstymas dar visu būtinumu ne rodo, kad pati privati nuosavybė yra blogas dalykas. Jeigu tai ką nors rodo, tai tik tai, kad paskirstymas buvo blogas ir kad reikia surasti būdus, kaip teisingiau jį paskirstyti. —

Taigi ir tas socialinis ryšys su komunizmu jame mąblstė. Kalbėdamas artėjant jis apdovanojo keliaujančius kalbinius giesmininkus, kad jie ir jų namuose užgiedotų.

Hyde perskaitė R. Knoxo knygą „The Belief of Catholics” ir šio išdėstyto protinio katalikybės pagrindimas jam buvo priimtinas, bet jis vis dar netikėjo Dievui.

Nauj reiškini jis pasteb jo ir savo žmonoje — komunist je. Ji m sk stis, kad jai labai blog sp - d daro tas Molotovo „Ne“, nuolat kartojamas Jungtini Taut pos džiuose.

— Man iki gyvo kaulo apkarto tos žinios apie rus elges užimtuose kraštuose, — piktai pratar kart jo žmona, kuri irgi jau kartkart mis skait jo parnešam katalik savaitraš t .

— Ar taip gali kalb ti vadovaujan io komunisto žmona? — pratar Hyde, tariamai pyk s. — Tu kalbi, kaip iš katalik laikraš io! K , ar jau ir pati nori tapti katalike.

— Labai b t gerai, kad gal iau, — atsiliepi ji. — Ir aš iš Dievo nor iau, kad gal iau t pat padaryti, — jau be varžymosi pasak Hyde.

Dabar jiedu gal jo nuoširdžiai pasikalb ti. Hyde pareišk :

— Komunizmas gyvenimo praktikoje pasirod klaidingas, gi senas katalik mokslas — šimtu procent teisingas. Chestertono, Belloc, „The Weekly Review“ skaitymas tikino mane, kad katalikyb s pagrindai tikri, o m s (komunist) klaidingi. —

Savo žmonai Hyde dabar pasisak , kad šv. Tomo Akvinie io penki Dievo buvimo rodymai jam yra tikin . Savo protu jis gal s priimti Dievo buvim , bet tai ir viskas. Širdyje tik jimo dar nebuvo.

Bet jo sieloje jau brendo kai kas naujo. Jis toliau pasakoja:

— Eidamas kart iš „Daily Worker“ (komunist dienraš io) redakcijos ir pergryvendamas giliausi nu-

siminim , staiga pajutau traukim — b tinai nuvykti katalik bažny i . —

Bažny ia jam padar gil sp d . Nuo tos dienos jis dažnai po darbo užeidavo bažny i . Užeidavo minut lei, o išs d davo valand .

— Kuo daugiau aš ma iau Šv. Etheldredos bažny i , tuo labiau j pam gau. Ta iau vis dar negal - jau melstis. Man atrod juokingas, žeminantis dalykas — klauptis. —

Kart bažny ioje jis pamat mergait . Buvo matyti, kad ji tur jo kažkok gil r pest . Ji kl pojo prie Marijos altoriaus, ir žvakut uždeg .

Ir Hyde, kurio širdis dabar kankinosi ieškodama tiesos, pasilik s vienas, nu jo ten prie altoriaus, kaip pirma mergait buvo nu jusi, d jo savo auk d žut , uždeg žvakut , atsiklaup ir m gino melstis prie Marijos.

— Aš bandžiau atsiminti koki nors mald iš viduramžiškos literat ros ar k nors iš Chestertono ar Belloco poezijos. Bet mano mintis buvo tuš ia. Žvakut mirg jo ir jo trumpyn, bet aš nesuradau žodži . —

Vis t laik Hyde dirbo komunist dienraš io redakcijoje. Tenai jis valgydavo ir pietus. Maist atnešan iam berniukui jis sak penktadieniais nenešti m sos:

— Širdyje aš jau iausi kataliku ir nor jau išoriniame elgesyje kame nors praktikuoti katalikyb , nors ir komunist laikraš io patalpose. —

Dabar jisai bažny i užeidavo keliaudamas

darb ir gr ždamas. Art jant Kal doms savo dukrelei papasakojo Kristaus gimimo istorij .

Iš kitos pus s — pasilikimas su komunistais jam vis dar si kaskart mažiau paken iamas:

— M s (komunist) vidaus politika (Anglijoje) buvo prat simas soviet užsienio politikos, — rašo jis.

Jam buvo skaudu, kad komunistai, sabotuodami Anglijos pramon , varo savo krašt skurd . Kai jis pareišk d l to savo abejones vienam iš politbiuro nari , tas atr ž :

— Jeigu tur sime tris milijonus bedarbi , tai mes b sime daug ar iau komunizmo. —

Ir buvo duotas sakymas — skatinti streikus ir nesutarimus.

Komunizmas jam pasidar nepakeliamas. Abudu su žmona sutar , kad jau laikas pakrikštyti paaugusias mergaites. Pašauk telefonu klebonij . Jiems pasak , kad reik s dviej krikšto t v — katalik . Hyde atsak , kad jie neturi n vieno kataliko paž stamo.

Vaikus pakrikštijo, o nuo to laiko Hyde su žmona prad jo imti katalik tikybos pamokas.

— Penkeri met man reik jo pereiti keliu nuo Kremliaus iki Vatikano, — sakosi jis.

Nors ir galutinai apsisprend s tapti kataliku, Hyde kur laik dar pasiliko „Daily Worker“ redakcijoje, stengdamasis kiek galima ir kitus gr žinti prie religijos, jausdamas pareig apaštalausti tarp t , kuriuos buvo nuklaidin s marksizm .

Kart Hyde su žmona jo iš bažny ios ir juos

pasteb jo komunistai. Ilgiau pasilikti „Daily Worker” redakcijoje jau buvo ne manoma.

Hyde paraš komunist dienraš io leid jams, kad jisai atsisako tarnybos. Laikraš iui „Catholic Herold” padav išspausdinti pareiškim , kad jisai pereina katalik Bažny i .

Dabar viso pasaulio spauda susidom jo apie jo nepaprast keli — iš komunizmo katalikyb . Dabar jis gal jo atvirai pasakoti apie savo praeities patyrimus. Min toje knygoje jis rašo:

— Esu sitikin s, kad komunizmas auga iš tos dvasin s tuštumos, kuri atsiranda nusigr žus nuo krikš ionyb s. —

Hyde tvirtina, kad komunizmas turi didžiausi pasisekim t tarpe, kurie neturi kit aukštesni ideal . Komunizmui palanki dirv sudaro ne tiek neturtas, kiek supagon jimas. Hyde t išreiškia šiais žodžiais :

— Ne skurdas yra naujas dalykas. Naujas veiksnys m s pad tyje yra atsiradimas milion moderni j pagoni . Komunizmas yra netik jimo vaikas. Blogos socialin s s lygos yra tik dalykai, kuriais jis minta. —

Douglas Hyde ragina visus geriau pažinti komunizm . Jis persp ja: nuomon , kad komunistai t ra tik politiniai avanti ristai ar valdžios ištrošk niekšai — yra netiksli ir tik padeda komunizmui plisti.

— Aš saky iau, — rašo tasai buv s komunist redaktorius, — kad dauguma ateina komunist eiles vis pirma d lto, kad jie savo pas mon je ieško ko nors, kas užpildyt t tuštum , kuri jiems sudar

netik jimas arba, kaip tai buvo su manimi, — kai nebetvirtas tik jimas nebepatenkina intelektualiniu ir dvasiniu atžvilgiu.

Net ir apleidęs komunisteiles jis nevengia pripažinti jį užsidedimo savo siekimams ir rašo:

— Dažnai komunistiniai ateistai sugadina savo energiją ir atsidavimu turinius tikėjimus, kuris vienas teduoda tikrus ir pastovius atsakymus mūsų problemoms. —

Nors komunizmas palaiko žmogaus energingumą, tačiau pat žmogų sugadina:

— Iš patyrimo žinau, kad daug gerų žmonių kasmet stoja komunistų partijai. Tačiau, priėmus blogus sitikimus, kaipgi gali išlikti jų gyvenimas taipgi nepasidaręs su blogu? — rašo Hyde.

Jis apgailestauja, kad yra blogi krikščioniai, bet kartu tvirtina:

— Kadangi jie yra žmonės, o ir patys Bažnyčia yra žmogiška, jie visi turi tas pačias ydas, kaip ir kiti žmonės. Tačiau, kai juos susitikau asmeniškai, pamaniau skirtumą: nors jie turi savo dalį ydų, jie taipgi turi dorybes, kurių negali rasti tiek išsivysčiusiose formose tarp atitinkamų skaičių modernių pagonių... Atstumti krikščionys sėdi dalyvaujant, kad yra „blogi krikščioniai“, bet taip pat neprotinga, kaip ir tvirtinti, kad komunizmas yra geras, nes jisai patraukia ir žmones su geromis intencijomis. —

Pasidaręs kataliku, Douglas Hyde tuo pačiu uolumu stoja tarnybon tiktai idealui, kuriuos jis atrado žmonių vienintele viltimi. Jis rašo:

— Aš padariau žad stengtis ateinan i dešimties met laikotarpyje atversti tik jim daugiau žmoni , negu per dvidešimt met atveriau komunizm . Nusprendžiau, kad garbingas poilsis — ne man. Ir v lišeinu grumtyni lauk . —

Jis gaili t žmoni , kuriuos sužaloja komunizmas:

— Blogiausias dalykas komunizme yra, kad jisai patraukia kai kuriuos iš geresni j ir perdirba j mintis, iškreipia j s žines taip, kad juos jau galima panaudoti blogiausiems dalykams. —

Dabar Hyde savo dukter atidav aukl ti vie nuolyno mokykl , patsai gi m lankyti šimtuose susirinkim , keliauti t kstan ius myli , rašyti daugyb straipsni . Patsai jis prisipaž sta:

— Per dvejus metus aš kalb jau mažiausiai — pus miliono žmoni .

MEIL PAROD KELI

Pasaulinio garso yra pasiekęs *Esme William Howard*, mokslininkas, rašytojas, galiotas ministeris. Gimęs 1863 m. Anglijoje, Greystoke pilyje, išsimokslinęs tarynų ir užsienyje, per jo diplomatinę tarnybą Airijoje, Italijoje, Vokietijoje. Pirmojo Pasaulinio karo metu buvo galiotas ministeris Švedijoje ir daug pasitarnavo jungininkams. Taikos konferencijos metu jis buvo Britų delegacijos narys Paryžiuje, paskui buvo paskirtas ambasadoriumi Ispanijai. Jo diplomatinė karjera pasiekė aukštumą 1924-1930 m., kai jis buvo paskirtas D. Britanijos galiotu ministru J.A. Valstybės. Eilinis universitetas jam suteikė garbą daktaro laipsnius.

Dar bėdamas Romoje, vedė princo Bandinio dukterį ir išaugino penkis sūnus. 1935 m. iš jo jo atsiminimai „The Theatre of Life“ (Gyvenimo teatras). Tas dviejų tomų veikalas parodo jo sugebėjimus rašyti stilingai ir su humoru. Jis mirė 1939 m.

Išaugęs protestantų tikyboje, jis susidūrė su religine problema, kai palinko vesti minėtą princo dukterį. Ji panorė sužinoti, kokios jo pažiūros religijai.

Ji sak , kad religija yra pats svarbiausias dalykas pasaulyje, ir ji netek s už žmogaus, kuris religij kitaip ži ri. „Aš jai atsakiau”, rašo E. W. Howard, „kad nors aš labai gerbiu tuos, kurie taip jau ia, kaip ji, ta iau aš pats neturiu religini sitikinim . Iš tik r j , aš buvau be jokio aiškaus tik jime, išskiriant mano gimt tik jim Dievu, kuris man atrod es s teisingas ir gailestingas; aš rengiausi ateit palikti Jo rankose, pats tesistengdamas b ti teisingas, padorus, malonus, pagal savo s žin ... Aš pažad jau nesikišti jos religines praktikas nei vaik religin aukl jim .

Ta iau jo sužad tin s tai nepatenkino. Ji man , kad religija turi b ti šeimos vienyb s pagrindas. Ji taip jam kalb jo: „Jeigu j s neturite savo tvirt religini sitikinim , kod l nenor tum te ištirti mano sitikinimus ir paži r ti, kokie jie yra. Ar j s k nors žinote apie katalik tik jim ?” Howard prisipažino, kad nežin s. „Tad jeigu j s nieko apie tai nežinote, kod l nenor tum te apie tai bent kiek sužinoti?” — v l spyr si sužad tin , prašydama nors kiek patyri n ti katalikyb . Howard prižad jo. Sužad tin s pasi lymu buvo nutarta, kad prel. Merry del Vai, specialus popiežiaus Leono XIII bendradarbis, supažindins jos sužieduotin su katalikyb s tiesomis. Kada tik tas privatus popiežiaus sekretorius gal davo rasti valand l laiko, j pašv sdavo t ties aiškinimui.

Taip tos pamokos t s si keturias savaites. Prelato klausin jamas, Howard papasakojo, kad jisai buvo išaukl tas anglikon bažny ioje, kad dabar jis jau nes s jos narys, ir nuein s j bažny i tik lyd da-

mas savo motin . Pasisak , jog jis nepriklaus s jo-
kiai kitai religinei bendruomenei. Paklaustas, kod l
jisai apleido anglikon tikyb , paaiškino, kad jau jau-
nyst je jam dar sp d , kai buvo pasakyta, jog lai-
kyti kryži kambaryje buvo beveik stabmeldyst , o
jis kryži matydavo Vokietijos liuteron bažnyiose.
Jam buvo nesuprantama, kod l tai, k protestantai
viena krašte nepalankiai sutinka, kitame gerbia.
V liau jis pasteb jo, ypa Šveicarijoje, didel protes-
tant susiskaldym : liuteronai, kalvinistai, Zvinglio
sek jai. Vieno sl nio gyventojai laik si vieno tik ji-
mo, kito sl nio — visai kito. Anglikon tik jime jam
ypa nepatiko, kad tikybos dalykai daug priklaus
nuo valstyb s. Vyskupas skyr ministeris pirminin-
kas, kuris net gal jo neb ti anglikon bažny ios na-
rys. Net maldaknyges ir apeig nuostatus tur jo tvir-
tinti parlamentas, kurio s state gal jo b ti žyd , tur-
k , netikin i j bei atskal n . Tai jam buvo sunku
suprasti.

Apie visa tai iš Howard išgird s, prel. Merry del
Vai j paklaus : „Taigi, dabar, kai j s nesijau iate
gal s priklausyti n vienai protestant bendruomenei,
ar yra kokia nors kli tis, kuri kliudyt sijungti
katalik Bažny i ?” Howard atsak , kad jis tur s
dvi sunkenybes: viena, jam atrodo, kad negalima tik
ti amžina bausme, o antra, jam nepriimtina mintis,
kad tie, kurie miršta ne katalik tik jime, yra pa-
smerkti amžinai kent ti. Prelatas vis pirma sustojo
prie antrasios sunkenyb s ir paklaus , ar jis galvo-
j s apie kok nors savo artim asmen nekatalik , ne-
nor damas prileisti, kad jis bus nubaustas amžina

bausme. Howard atsak , kad jis galvoj s apie savo motin . Tada prelatas pabr ž , jog Katalik Bažny ia niekad nesako, kad koks nors kito tik jimo žmogus negali b ti išganytas tik d l to, kad jis nebuvo katalikas. Priešingai, ji moko, kad tie, kurie ne d l savo kalt s negali pažinti tikrojo tik jimo, bet kurie gyvena teising , artimo meile paremt gyvenim , sekdami savo s žin s nurodymus, be abejo, susilauks kal i atleidimo ir išganymo.

Kad turi b ti amžina bausm , apie tai Howard rašo: „Prelato Merry del Vai aiškinimas, kad turi b ti amžinai nubaustas, t. y. amžinai nuo Dievo aki-vaizdos atskirtas, tas, kuris laisvai ir pilnai žinodamas tai pasirinko. Man atrod , kad tai yra ne tik tik tina, bet ir visai logiška.”

Toliau Howard praš paaikinti kent jim ir nuod m s buvim pasaulyje. Jam buvo paaikinta, kad tai atsirado pirmiesiems žmon ms esant apdovano-tiems pasirinkimo laisve; jie gal jo pasirinkti tarp g rio ir blogio. Ta laisv juos bent kai kuriais atžvilgiais buvo išk lusi aukš iau už angelus, padariusi panašius Diev . Iš tos laisv s piktnaudojimo at jo kent jimai. Ta iau atmintina, kad pats Išganytojas pasirinko kent jim , aukodamas tai už žmonij ir duodamas pavyzd , kad reikia kent jimus prasminti, aukojant juos ne tik už save, bet ir už savo artimuosius skaistykloje.

Tokie paaikininimai t s si apie m nes . „Vien dien sitikinau”, rašo Howard, „kad turi b ti kv p-tas autoritetas krikš ionims ir kad toks autoritetas negali b ti niekas kitas, kaip katalik Bažny ia... Aš

pasijutau apsuptas Dievo buvimo ir lyg alsuoj s juo... Ir kai tik aš, padedant prel. Merry del Val, per jau visus Šv. Rašto tekstus, paremian ius tikr Kristaus buvim Eucharistijoje, kai išstudijavau miši auk ir pama iau skirtum nuo grynai žmogišk pamald kitose bažnyiose, pajutau, kad tai yra magnetas, kuris mane nebeatsispiriamai trauks Bažnyios gl b.”

Jis rašo sitikin s, kad katalik Bažnyia yra šventa, nes kv pta iš aukš iau; ji yra visuotin ir apaštališka, nes istoriškai galima rodyti jos kilm iš apaštal . Tikroji Bažnyia turi b ti tik Romos, nes pirmasis Romos vyskupas buvo Kristus p dinis. „Miši metu, kurias aš dabar dažnai lankiau”, toliau jis rašo, — „tos mintys pripildydavo mano galv . Aš ten garbinau Dievo S naus buvim ir džiaugiausi, kad netrukus ir aš susilaušiu tos privilegijos priklausyti milijonams, kurie J gali garbinti, visi tuo pa iu b du, tais paiais žodžiais. Aš tada neb siu vien tik tautin s bažnyios narys”.

At jo laikas jam gr žti Anglij . Išvykdamas pasak savo sužad tinei ir prelatui, kad jis dar turi uoliai perskaityti eil knyg , prieš tapdamas kataliku. Iš Anglijos jis keliavo Trinidad ir vis skait pasirinkt sias knygas. Tas skaitymas ir svarstymas dar labiau sustiprino jo pasiryžim , tod l atvyk s Port of Spain uost , jis susiieškojo dominikonus, parod j vyresniajam prel. Merry del Val laiškus ir po ketos pasikalb jim buvo priimtas katalik tik jim .

Kit ryt jis jau v l buvo bažnyioje, pasiryž s priimti pirm j šv. Komunij . Apie tai jis rašo: „Tai

buvo tikrai didžiausias ir nuostabiausias mano naujo dvasinio gyvenimo momentas. Pirm kart pajutau tai, ką šventieji tur jo dažnai jausti, ką tai reiškia save, sakyčiau, ištuštinti, kaip ištuštinamas vandens stiklas, kad paskui vėl jį pripildytum kažkuo iš didžio gyvenimo šaltinio, nors tai būtų ir trumpam momentui. Aš suvokiau, kad šv. mišios yra didžiausia auka.”

Kaip jis jautėsi, tapęs kataliku, taip savo atsiminimuose rašo: „Nors pirmą kartą pakilimas jau ir praėjo, esant užimtam tokiais žemiškais dalykais kaip gumos medžių sodinimas ir diplomatinis darbas, bet nuo tos dienos aš niekad nesidairiau atgal. Iš tikrųjų, tas saugumo jausmas, esant Bažnyčios globoje, augo metai iš metų ... Ir su ypatingu džiaugsmu bei pasitenkinimu galėjau parašyti sužieduotinei, jog aš tikiu, kad ateityje mes būsimė vieningos dvasios ir kad mano nusilenkimas Bažnyčiai vyko ne todėl, kad ji būtų prašiusi, bet todėl, kad man tai buvo vienintelis kelias”.

Netrukus jis privačioje Bandinio rėmė koplyčioje susituokė su savo sužadėtine. Vedybų apeigas atliko prel. Merrydail Val. Iškilmių metu buvo skaitytos mišios, kurias buvo pakviesti tik artimiausieji giminaičiai juodu abudu su sužadėtine pirmą kartą drauge priėmė šv. Komuniją. Po bendrųjų vaišių, laikydamiesi Romos papročio, juodu aplankė Šv. Petro baziliką. „Niekada”, jis rašo, — „Šv. Petro aikštė man neatrodė taip didinga, kaip anksčiau šiltą lapkričio dieną.”

VIENO MUZIKO SIELOS PASLAPTIS

Vienas gambiausi Austrijos laikraštinių, buvęs pirmąjį jo vidurinio Europos kultūrinio savaitraščio „Schoenere Zukunft“ redaktorius dr. Juozas Eberle savo naujo, pokariniais metais išleisto, veikalų „Unser Weg zur Kirche“ (Mūsų kelias Bažnyčiai) žangoje gražiai sako:

— Ir kaipgi labai atskiram, vienišam žmogui yra pagelbima, kai, kunkuliuojančios daugybės visoki žemiški sprendimai, siekimai ir aistrų aki-vaizdoje, atsidaro šventovės, aptvinusi Šv. Dvasios šviesa ir stiprybė. —

Jeigu tai vertina kiekvienas galvoje žmogus, tai yra konvertitas, kuris ties religines pasiekimus po daugelio sunkių klystkelių. Tas pats dr. Eberle teisingai pastebi:

— Kas daug turėjo kovoti ir daug prakaito išlieti, kol pasiekė tiesą, tas dvigubai labiau ją vertina ir dvigubai geriau stengiasi ją perteikti. —

Štai dėl ko mums visada domu sekėti konvertitų ieškojimais ir pergventi jo suradimo džiaugsmus.

O tas suradimas ypač jiems b na giliai prasmingas, k rašytojas konvertitas J. L. Stoddard yra išreišk s žodžiais:

— Katalik Bažny ia, vieton mano pergyvenamos maišaties, man dav tvark , vieton abejoni — tikrum , vieton tamsos — saul tas dienas, vieton še š lio — tikr dalyk esm . —

Plataus d mesio yra verta J. A. O'Brien knyga, vardu „Where Dwellest Thou?” (Kur Tu gyveni?).

ia yra nupasakojama dvylikos konvertit istorijos.

Vienas aprašom garsenybi yra *Paul Hume*, žinomas muzikos kritikas, radijo kalb tojas, žurnal bendradarbis ir muzikos profesorius Georgetowno universitete Washingtone. Jis ypa pagars jo 1950 metais, kai kritiškai atsiliep apie koncerte dainavusi Margaret Truman, tuometinio prezidento dukter . Prezidentas tada kraštai protestavo, ir tai suk l spaudoje didel susidom jim . Prof. Hume parod daug taurumo ir takto, taip atsiliepdamas suerzinto Trumano laišk :

— Kit dien po savo recenzijos, kurioje rašiau apie Margaret Truman koncert , gavau laišk , rašyt ant Balt j R m popieriaus lakšto, kur buvo pasirašyta H.S.T... Laišk mat mano bendradarbiai ir redaktoriai, bet aš nenoriu jo skelbti. Nežinau, ar jis yra iš prezidento. Jeigu b t iš jo, tai tegal iau pasakyti, kad žmogus, pergyvendamas artimo draugo netekim ir nešdamas sunki dabartin s pasaulio kriz s naš t , turi susilaukti atleidimo d l kartais prasi-veržian io susijaudinimo... —

Paul Hume yra yra gim s 1915 metais Chicagoje.

ia ir aukštuosius mokslus jo, baigdamas Chicagos universitet 1937 metais. Jis vadovavo eilei chor Chicagoje, o v liau buvo pakviestas vadovauti Glee klubo chorui Georgetowno universitete. domu, kad spaudos bendradarbio plunksn jis naudoja tokiu pat lengvumu, kaip ir dirigento lazdel .

Jis gim presbiterion šeimoje. Iš abiej t v pus s daug artim gimini buvo protestantišk kolegij prezident . Religija šeimoje buvo laikoma svarbiu veiksnium, ta iau kieno nors iš j tapimas kataliku buvo laikoma ne manomu dalyku.

Beaugant jaunajam Pauliui m kristi mint kai kurie netik ti dalykai. Pvz. kart po pamald , kai j protestantiškoj parapijoj pasirod naujai paskirtas modernus ministeris, Pauliaus motina tam dvasiškiui tar :

— Dr. Johnson, kod l mes kas sekmadien pamaldose kalbame „Tikiu Diev ”? Daugeliui žmoni tai yra tik tuš ia forma. Argi neb t galima tai išleisti?

— Žinote, — mandagiai atsiliep pastorius, — aš tik ir laukiau, kad kas nors to paprašyt .

Kit sekmadien „Tikiu Diev ” iš pamald jau buvo išmesta. Bet Pauliui to buvo gaila. Jis m galvoti, kokia ia tvarka, kad kiekviena moteris gali išmesti koki nors pamald dal .

Greitai pasitaik ir antras vykis, tur j s reikšm s Pauliaus pasaul ži rai. J parapijos chore buvo gera solist . Daugelis buvo praš , kad ji pagiedot Bacho — Gounod „Ave Maria”. Vien sekmadien , tuojau po pamald , ta giesm buvo pagiedota. Tuoj

po to prisistat vienas tos parapijos komiteto narys ir m pl sti solist , vargoninink ir vis chor , kam ta giesm buvo sugiedota. Buv nutarta toje šventov je niekad lotyniškai negiedoti. Be to, Marija esanti teologin klaida, ir presbiterionai jos turi vengti.

Dabar Paulius prisimin , kaip tas pats asmuo daug karšt žodži prisakydavo Motinos dienos prog a. Jam kilo klausimas: jeigu taip gerbtina eilin motina, kod l negal t b ti daugiau pagerbta Dievo Motina? Kod l to tur t presbiterionai ir kiti protestantai vengti?

Bestudijuodamas Chicagos universitete, Hume vargonavo protestant seminarijos kopoly ioje. ia pat buvo unitarion bažny ia, kongregacionalist seminarija, Kristaus mokini studij namai, baptist teologijos mokykla. Tokia daugyb protestant sekt ! Jo sieloje prad jo gimti klausimas: kod l aš presbiterionas? Jis buvo presbiterionas tik tod l, kad jo t vas buvo episkopal tikybos, o motina kongregacionalist , tod l juodu susituokdami susitar kompromis keliu vis šeim laikyti vienos, vidurio, tikybos — presbiterion .

Tuo metu Chicagos universitete buvo stipriai jau iama Aristotelio — šv. Tomo filosofin kryptis, kuri palaik prof. Hutchins, prof. Mortimer Adler ir neseniai iš žyd katalikyb atsivert s prof. H. Schwartz. Kart net vienas rabinas, matydamas katalikyb s tak žydams studentams, nusiskund kongregacionalist kapelionui:

— Tas Schwartz d sto gryn katalikyb tuzi-

nams žyd student , atsilankan i jo namus, ir jie pasiduoda jo takai. —

tai kongregacionalist kapelionas atsak :

— Jeigu j s studentai negali atsispirti katalik Bažny ios logikai, tai jie tai Bažny iai ir priklauso. —

Prof. Schwartz buvo ir Pauliaus Hume muzikos mokytojas. Pauliaus s mon je brendo prielankumas katalikybei. Kart jis išsikalb jo su vienu draugu, kuris buvo katalikas. Tas prasitar , jog Paulius nesiryžt imti katalikyb s pamok kurso, nes jis nujauia, kuo visa tai baigt si.

Paulius užsideg — kaip tai jis nesiryžt ? Ir pasiryžo. Per aštuonis m nesius jis su kunigu pagrindinai išstudijavo katalikyb s moksl . 1942 m. Pelen dienos išvakar se Hume pri m s lygin krikšt (tuo atveju, jeigu jo pirmas presbiterioniškas krikšt tas b t netikras), atliko išpažint , o Pelen dien pri m pirm šv. Komunij , tapdamas kataliku.

PABALTIJO ŽURNALISTO ŽYGIS

Vienas žymiausi Kanados laikraštinių tai *Robertas W. Keyserlingk*, buvęs britų „United Press“ direktorius, žurnalo „Ensign“ steigėjas ir knygos „Unfinished History“ autorius. Savo autobiografijoje jis pasisako esęs pabaltieji kilmės, gimęs Petrapily 1905 metais, kai Rusijos miestą gtvė se aid jo revoliuciniai šėviai. Tėvas buvo rusų laivyno karininkas, pirmojo Pasaulinio karo metu iš rezervo pašauktas aktyvias pareigas. Šeima tuo metu buvo išsišta saugesnė vietė Japonijoje, kur bėsimasis laikraštinių lankė Šv. Juozapo kolegiją Jokahamoje. Jis buvo išaugęs liuteronų šeimoje. Jam galvė buvo kalta, kokia yra bloga Romos tikiyba. Japonijoje jis pirmą kartą turėjo progos susitikti su katalikais ir pažinti juos iš kitos pusės.

Tėvai pabėgę, kad Robertas nesusidomėtų katalikybe, todėl, atėmę jį iš katalikų kolegijos, nusiuntė metodistų misijonierių mokyklą. Paskiau jis persikėlė Kiniją, kur baigė Shanghajaus masonų steigėto mokyklą. Nebuvo lėšų tolimesniam mokslui. Nuvykęs Kanadą, kur laiką dirbo miškuose, paskui buvo

žvejys Brit Kolumbijos pakrant se, susitaup pini-
go ir stojo Brit Kolumbijos universitet , kur bai-
g cum laud 1929 m.

Nuo tada jis prad jo žurnalisto karjer . Vis
pirma buvo „United Press” korespondentas Berlyne,
v liau vadovavo informacij biurui Šveicarijoje, pa-
galiau 1936 m. tapo Brit „United Press” vyriausiu
ved ju, o 1942 m. „United Press” direktorium. Jau
1931 m. buvo ved s pabaltiet baron von der Recke.
Juodu, gyvendami West Montrealyje, išaugino šešis
vaikus. Tai tokie jo trumpi biografijos bruožai. Ta-
iau mums daugiau r pi jo vidaus pergyvenimai be
jo pasaul ži ros raida.

Robertas, priklaus s liuteron tikybai, Šv. Juoza-
po kolegijoje buvo atleistas nuo katalik tikybos pa-
mok . Tokie moksleiviai rinkdavosi atskir klas ,
kur jiems b davo bendra vairioms tikyboms dorov s
pamoka. Nelankydamas tikybos pamok , jis pasiliko
ignorantas religiniuose dalykuose, nors ir netur jo
to priešiško nusistatymo prieš katalikus, kur buvo
atsineš s iš savo nam . Vis d lto, jis pats sako, rei-
k jo eil s met , kol galutinai sis monino, kad katali-
kyb nemoko daugelio toki dalyk , apie kuriuos jis
iš blogosios pus s buvo gird j s.

Baig s universitet , jis išplauk Europ pra-
pl sti savo akira io. Laive susipažino su vienu Parei-
nio gyventoju, kataliku. At jus sekmadieniui, tas
simparingas vokietis pamaldžiai klausydavo šv. mi-
ši . Ta iau Robertui krito akis nevisai supranta-
mas faktas. Juodu su tuo vokietuku m gdavo žaisti
šachmatais. Tuo pa iu laivu važiavo kunigas, kuris

su savo grupe daug dainuodavo. Tos dainos jiems trukdydavo susikoncentruoti prie šachmat lentos, tod l vokietukas paleisdavo nevien aštresn pasta- b kunigo atžvilgiu. Robertas atkreip d mes , kad toks elgesys jam nesuprantamas, kai jis ia murma prieš kunig , ia klaupiasi ir pamaldžiai dalyvauja jo laikomose mišiose. Tada vokietukas jam atsak , kad reikia žinoti, jog kunigo sakramentiniai veiksmai visada turi t pa i gali , nesvarbu, koks b t to ku- nigo elgesys. T skirtum reikia suprasti.

— Tas paaiškinimas, — rašo Robertas, — man staiga nušviet kai kuriuos istorijos faktus, kuriuos, mano nuomone, katalikai tur t žinoti. Dabar supra- tau, kad katalikai juos žinojo, bet juos vertino tinkamoje šviesoje, o aš pirmiau maniau, kad jie nuo ka- talik slepiami, kad apie juos katalikai tegali suži- noti tik su pavojumi savo religijai. Visa tai man su- teik pirm j nuovok , kad katalik Bažny ia n ra, kaip aš iki šiol maniau, tik žmoni bendruomen , bet dieviškoji institucija žmon ms, ne žmoni steigta ir nevisiškai nuo j priklausanti. Dabar aš nebeatsime- nu nei to mano bendrakeleivio vardo, bet vis d lto dažnai trokštu, kad j v l sutik iau, nes jis, to visai nežinodamas, daug prisid jo prie mano dabartin s lai- m s.—

B damas Berlyne 1922 -1932 m., jis dom josi politiniu, socialiniu ir kult riniu gyvenimu. ia jam teko pažinti kit pabaltiet , net savo tolim giminait , taip pat laikraštiniok , kuris kart labai j nustebi- no, pasakydamas, kad planuoja tapti kataliku.

— Tiesa, — rašo Keyserlingk, — kad mano gal-

vojimas apie katalikyb ir jos pažinimas jau buvo tap s platesnis, jau buvau atsikrat s visos eil s savo klaiding s vok , ta iau man atrod visiškai bereikalinga vienam iš m s grup s tapti kataliku. —

O vis d lto kalb ti apie katalikyb jam buvo do- mu. Ilgai jis su tuo laikraštiniu išs d davo per naktis iki ryto, sigilin diskusijas, kurios kildavo, beklausin jant t nusista ius atsiversti laikraštini- k apie jo pasiryžimo priežastis. Juodu abu buvo iš liuteronišk šeim , abudu pagal tradicijas buvo nusi- teik pasilikti ištikimi tik jimui, taigi, tur jo daug k bendra savo pasikalb jimuose.

Jo draugas primin , kad j prot viai maždaug prieš 600 met iš Westfalijos persik l Pabaltij , Kurlandijos kunigaikštyst , pildydami popiežiaus pa- skirt uždavin . Jie suk r Kurlandij , pavadindami Marijos žeme. Taigi, tapdamas kataliku, jis nemeta savo tik jimo, o tik gr žta sen j savo t v tik ji- m . Tas laikraštinininkas tapo kataliku su savo žmona ir vaikais.

Nors Keyserlink ir toliau pasiliko protestantu, bet tas artimo žmogaus žingsnis neliko jame be p d- sako. Ilgos diskusijos jam buvo atskleidusios nauj dalyk . Jis prad jo daugiau skaityti, vis pirma, kad atremt draugo argumentus, ta iau kaskart labiau jaut , kad jam vis sunk ja atmesti katalikyb . Fak- tinai jis jau buvo tap s sitikinusiu anglikon bažny- ios nariu, protestant bažny ia besidom s tik kaip laikraštinininkas, dirb s Vokietijoje, kur m br sti konfliktas tarp naci ir vairi bažny i .

1938 metais gr ž s Kanad , jis prad jo daugiau

dom tis bažnytiniais dalykais ir net buvo anglikon sinodo narys. Ta iau palaiptisniui jame brendo kita kryptis. Skaitymas ištais daugel klaiding paži r katalikyb , kai jis patyr eil fakt , dabar išst mu- si apie katalikyb neteisingas paži ras, at jusias iš protestantišk šaltini . Iki šiol jis vis man , kad Šv. Raštas buvo tiesioginis ir nepertraukiamas Vieš- paties testamentas, nieko bendra netur s su Roma.

— Man buvo sakoma, — rašo jis, — kad katali- kai bijo Šv. Rašto, kaip velnias kryžiaus. Man buvo didžiul staigmena, kai patyriau, jog ir tai n ra tei- syb . Aš pama iau, kad per kelet pirm j šimtme- i Šv. Raštas nebuvo visos krikš ionyb s pasiek s, kad Šv. Rašto autoritetas r m si Bažny ios autorite- tu. Juk Bažny ia nusprend , kurios šventosios knygos buvo Dievo kv ptos. —

Kitas dalykas, kuris jam krito ak — tai kad vairios krikš ioni bendruomen s min jo šventuo- sius. Pvz. oland kalvinistai tur jo šv. Mykolo dien , liuteronai ir anglikonai — Vis Švent j dien . Ko- kiu autoritetu tie šventieji buvo priimti j bažny io- se? Kas juos ten iškl altoriaus garb ? Ir taip išryšk jo, kad tik paskelbtos kanonizacijos prieš re- formacij buvo visuotinai priimamos.

— Staiga man pasidar aišku, — jis rašo, — jog pagrindinis skirtumas tarp katalik ir protestan- t tikyb yra tas, kad viena yra pulsuojanti nuola- tiniu gyvenimu, kvepiamu Šventosios Dvasios, o ki- toje, tie dalykai priimami tik iki tam tikros datos — iki reformacijos. Taigi, reformacija uždar t au- gimo laikotarp , jo vietoj palikdama tik pasinaudoji-

m atminimais to, kas Dievo Apreiškimo d ka buvo vyk Bažny ioje. —

Laikas b go. Augo j vaikai ir m klausin ti vairi dalyk , taip pat ir iš tik jimo srities. T vui kaskart labiau ryšk jo protestantizmo nenuoseklumai, ir jis m išsisukin ti iš t atsakym vaikams. Jis prad jo bijoti, kad paaug vaikai gali visai atmesti tik jim d l jo nenuoseklumo. Kart jis juokais prasar žmonai, kad tos problemos neb t , jeigu vaikai gal t gauti katalikišk atsakym . Jis buvo labai nuste bintas, kai sužinojo, kad ir žmona panašiai galvojo. T pat vakar juodu nutar pla iau ši problem panagrin ti. Vienintelis galimas kelias dabar jiems atrod susirasti kunig , kuris jiems gal t pad ti tiesos ieškojime.

Praslinko keletas m nesi , ir jis su žmona bei penkiaais vaikais buvo priimti katalik Bažny i . Apie tai jis taip pasakoja:

— Dabar, kai mes žinome, kas iš tikr j yra Bažny ia, kyla mums tik vienas klausimas: kaip mes gal jome taip ilgai laukti, netapdami katalikais? M s žygis nebuvo išplaukimas nežinomus vandenis, bet tik atsisakymas to, kas netikra ir neišaiškinama. Gyvenimas Bažny ioje mums gavo tikr ir nauj prasm . Gyvenim dabar priimame kaip Dievo si st dovan . Gyvenimas yra pasidavimas autoritetui Dievo, kuris ia, žem je, mus veda prie sav s per Bažny i .

RUS KARININKAS, TAP S J ZUITU

Tarp laisv n patekusi rus pastebimas domus reiškiny: daugelis j žymi žmoni domisi katalikybe. Pvz. buvusio rus pasiuntinio dukt *Elena Isvolski* atsivert katalikyb ir savo keli apraš knygoje „Light before dusk”. katalik tikyb per jo rus poetas ir rašytojas Via eslov Ivanov, kuris v liau profesoriavo Paduos universitete. Jo veikal „Dialogai” išvert min toji Isvolski. Romoje net du rus vyskupai atsivert katalikyb : Paulius Melitiov ir Aleksandras Evreinov. Romoje buvo šventintas kunigu buv s rus diplomatas Mikalojus Bock. J šventino tas pats vyskupas Evreinov, kuris j prieš kiek met buvo pri m s katalik Bažny i ir kuris buvo palaimin s jo moteryst , bet dabar, žmonai mirus, jisai pasirinko kunigo pašaukim . Pla iai taipgi skaitomos knygos revoliucijos aukl tinio, buvusio raudonosios armijos karininko Mikalojaus Kariakovo, kuris yra atgav s tik jim ir labai pagarbiai atsiliepia apie katalik Bažny i . Iš ankstyvesni konvertit atsimintini: filosofas Solovjovas, kunigaikštis Ivanas Gagari nas, Vladimiras Pe erinas.

Pla iai taipgi žinomas vardas rus konvertito. Ivano Kologrivovo. Jisai buvo caro gvardijos karininkas ir savo karin s karjeros pradžioje buvo netikintis. Ta iau ilgainiui atsivert ir net stojo j zuit orden . Prie to jis ne iš karto pri jo. Pirma gerokai studijavo Sorbonos universitete Paryžiuje ir kituose Europos mokslo centruose. Jo raštai yra pla iai skaitomi visame pasaulyje. Garsi yra jo „Suma prieš bedievius“, o taipgi pla iai paplit s yra kitas jo veikalas — „Bolševizmo metafizika“. Važin damas po centrin s Amerikos salas, aptikau šio jo veikalo vertim net ispan kalb .

ia jisai nusako, kad revoliucija Rusijoje neat jo kaip kažkas iš lauko, iš oro primesta žmon ms. Kelias jai buvo ruošiamas jau iš seniau, ypa rus inteligentijoje.

Pirmas, tolimas, paruošiamasis žingsnis buvo Rusijos „raskolas“ — atskilimas nuo Vakar , nuo visuotin s Bažny ios. Rusijoje, kaip jau t XVI amžiuje paskelb rus vienuolis Philotheos, išaugo id ja, kad Maskva turi likti tre ioji ir galutin Roma (po tikrosios Romos ir po Bizantijos, kuri taka, jie tik josi, bus sužlugusi). Nuo XVIII šimtme io Rusijoje m plisti Voltairo id jos ir masonerijos loži misticizmas, pakirsdamas jau ir taip inteligentijoje buvus nestipr pasitik jim rus bažny ia ir krikš ionybe.

Kuo toliau, tuo labiau Rusijos šviesuomen tolo nuo krikš ionybs s. Daug ia žalos dar nihilizmo dvasia, kada buvo paneigtos tradicin s gyvenimo formos, neišskiriant nei šeimos, nei religijos, nei autoriteto. Patys rus krikš ionybs vadovai, palenkti car po-

litikai, nebuvo reikiamoje aukštumoje, k rodo fak-
tas, jog tokie nihilizmo atstovai, kaip Dobroliubovas
ir erniševskis, buvo seminaristai, pravoslav dvasi-
nink s n s. Dirva buvo paruošta. Revoliucijos pra-
našas Bakuninas nelabai k nustebino, kai skelb :

— Iš liepsn ir kraujo j r pakils nuostabioje ir
aukštoje Maskvoje revoliucijos žvaigžd , kuri vis
žmonij ves laisv . —

Šios id jos buvo savotiškas sik nijimas Maskvos
mesianizmo.

Lyg senosios, nihilizmu pašvinkusios inteligenti-
jos vardu kalb damas, Kologrivovas skelbia:

— Bolševizmas yra visos rus tautos nelaim ,
užtraukta m s pa i nusikaltim , d l kuri esame
atsakingi kaip prieš istorij , taip ir prieš Diev . —

Jeigu dabar Kremliaus tironija išsilaiko, tai ia
ne tiek rus tauta kalta, kiek raudon j diktatori
nežmoniškas teroras, ta iau Kologrivovas nori per-
sp ti vis pasaulio krašt inteligentij , kad šeimos
dorovingumo, religijos neigimas ir kitos nihilistin s
id jos labai ruošia keli bolševizmo tiranijai. Kologri-
vovas net tvirtina:

— Tas bausis eksperimentas buvo reikalingas
kaip dvasin katastrofa, kaip bausis teismas senosios
visuomen s, senos krikš ionyb s, iškreiptos ir bej -
g s. Rusija pavirto ta dvasine laboratorija, kur pra-
vedamas tasai bandymas, pilnas pamokymo visam pa-
sauliui.

Visam pasauliui jau matomi vaisiai, kuriuos pri-
brandina marksistinis socializmas: paniekimas pa-
i pagrindiniai žmogaus teisi , vergijos atsteigi-

mas, darbinink išnaudojimas, vykdomas to vienintelio ir nekontroliuojamo darbdavio: valstybės. —

Tačiau Kologrivovas turi gerą vilį:

— Kai marksistinė utopija blizga ir bliukšta gyvenimo patirties smūgiu naikinama, kyla nauja saulė, kaskart šviesesnė: idėja tvirtumo ir teisingumo, idėja nacionalinio solidarumo, persunkta teigiama krikščioniškais dvasiais. Tik ji galės atgimdyti Kristaus vardą, tiesą, kuri veltui bandoma skiepyti Antikristo vardą. —

MUZIKOS GENIJUS KREISLERIS

Nedaugelis tur jo tok ypating keli pasaulines garsenybes, kaip kompozitorius, smuikininkas *Fritz Kreisler*. Jisai nebuvo tikras, kaip jo k ryb gali sutikti kritikai, tod l kai suk r savo graži sias „Liebesfreud“, „Liebesleid“, „Schoen Rosmarin“ (Meil s džiaugsmas, Meil s kan ia, Gražioji Rosmarin) — paskelb neva surad s tuos k rinius užsimetusius nuo seno kažkokiam vienuolyne ir kad tai kompozicijos Juozapo Lanner.

Kritikai tuos k rinius labai aukštai vertino. Tas Kreisler padr sino. Dabar jisai suk r nauj dalyk ir panaudojo juos koncerte drauge su anais „vienuolyne atrastais rankraštyje“. Kritika v l labai aukštai vertino anuos tariamojo Lannerio veikalus ir m barti Kreisler , kam jisai dr s s maišyti savus neaukštos vert s k rinius koncerte prie tokio nemirtingo kompozitoriaus veikal , kaip Lannerio. Dabar Kreisleris nebeišlaik . Jisai paskelb ties , kad tariamasis Lanneris yra ne kas kitas, kaip jisai pats... Kritikai r s iai sutiko t žini , o publika — juok si iš kritik nekritiškumo...

Kreisleris gimė 1875 metais Štrauso melodij išgarsintame Vienos mieste. Jaunatvėje tave pastebėjo jo talentas ir patar lavintis griežti smuiku. Jaunasis Fritz tik vertinamas atlikdavo būtiną praktikos valandas, pradėjo dar nejausdamas ypatingo patraukimo. Vis dėlto, vos septyneri metai amžiau, suruošė pirmą vieną koncertą ir buvo priimtas Vienos Muzikos konservatorijai. Turėjo būti gautas specialus leidimas, nes jis nepriimdavo nejaunesnių kaip 12 metų. Jisai gi, kai sulaukė 12 metų, jau laimėjo aukščiausi konservatorijos dovaną.

Tačiau jo koncertai Amerikoje nebuvo vertinti, jo noras stoti antruoju smuikininku Vienos filharmonijai irgi nebuvo patenkintas, ir nusivylęs Kreisleris mąstė studijuoti mediciną. Jam sekėsi, bet nesijautė, kad tai būtų jo sritis. Metėsi tapybą ir parodose laimėjo ne vieną premiją. Tačiau jis visai nesitikino, kad tai svetima sritis ir... išlaikė karininko egzaminus, pasirinkdamas karinį tarnybą. Vis dėlto, kaip jis bedirbo — jį viliojo smuikas. Metėsi raitelius, užsidarė dviem mėnesiams vienatvėje ir tiek su kmingai ištobulino savo techniką, kad pradėjo pasaulinius koncertus, ypač pasisekusius Amerikoje. Didžiojo karo metu pašauktas frontui, buvo sužeistas.

Mobilizuodamas pagal būdaujantiems austrams, jisai mąstė koncertuoti Amerikoje ir visus pinigus skirti tautiečiams. Nelaimė, stoji karas ir Amerika. Kreisleris gi buvo prieš — austras — pilietis. Prieš jį kilo audra. Lengva jam buvo pasisekimą garantuoti atsižadėjus tavynei, tapus JAV piliečiu. Bet jis pasitraukė iš Maine valstijos ir ten nuošalume

atsidav kompozicij k rimui. Tik karo audroms pralinkus, jisai v l gal jo su ypatingu pasisekimu rodytis Amerikos scenoje. B damas ypatingas altruistas, jisai yra sušelp s apie 1,500 austr muzik - meninink . Kreisleris — vispusišk gabum , gilaus proto ir pla ios erudicijos vyras. Jis gilinosi filosofijoje, dom josi istorija, gamtamoksliau, matematika, graik , lotyn ir moderniosiomis kalbomis.

Savo studijose paskutiniuaju laikotarpiu jisai m dom tis giliaisiais gyvenimo klausimais, m lyg ilg tis religijos. pagalb ia jam at jo vienas nelaimingas atsitikimas: 1941 metais jisai, giliai susim s t s, jo skersai gatv , ir j sunkiai sužeid pravažiuojantis sunkvežimis. Kovodamas su mirtimi, gul jo kelet dien . Atrod , kad gali nebeišlaikyti. Bet — atsigavo. Ta iau visi bijojosi, kad jo genialus smuikininko talentas gali b ti pražuv s. Jisai pats nebebuvo tikras. Vien dien žmona jam atneš jo m giam j Stradivarijaus smuik ir papraš , kad jisai kaip galima geriau pagriežt ištrauk iš Mendelsono. Kreisleris pa m smuik rankas, ir pasiliejo melodijos, kokias tik jis temoka iš styg išspausti. Buvo aišku — jo meninis genijus nebuvo sužalotas, ir jisai v l gr žo prie koncert , lyd jusi j tuo pa iu pasisekimu.

Ligonin ir sveikimo laikotarpis buvo jam puiki proga gilioms meditacijoms. Jis daug galvojo, daug skait visokiomis kalbomis. Nauj j Testament išstudijavo net graik kalboje. Palaik ryš su garsiuaju profesoriumi Fultonu Sheenu, ir... 1947 met balandžio m nes Kreisleris drauge su savo žmona su-

klupo priešais altori katalik bažny ioje, d kodami, kad dangus išsaugojo jo talent ir toje didžiojoje katastrofoje. Prelatas Sheen atsivertusi gars j Kreisler ir jo žmon (Harriet Lies, liuteron tikybos, kuri buvo ved s 1902 m. New Yorke) pri m katalik Bažny i . Abudu atliko tik jimo išpažinim , pri jo išpažinties, šv. Komunijos ir džiaug si rast ja dieviška tiesa.

Aukš iau sumin tas žinias paduodamas, žurnalas „Catholic Digest” pabr ž :

— Didysis smuikininkas pagaliau pasiek aiški amžin j vizij vizij K r jo harmonijose.

Fritz Kreisler mir 1962 m. sausio 29 d. New Yorke, sulauk s 86 m. amžiaus. Palaidotas iš šv. Jono katalik bažny ios.

SIELOS T VIŠK S ILGESYS

Amžiais žmoniai atmintyje užsiliksi s poetas Byron savo bi iuliui Hoppneriui kitados laiške raš :

— Noriu, kad mano dukter b t Romos katalik , nes ši tikyb laikau geriausia iš vis kit ; ji yra seniausia krikšč ionyb s forma. —

Didis pedagogas F. W. Foerster, jaunatv je dirb s su laisvamaniška etine draugija, savo pasaul ži roje labai priart j s prie katalikyb s, kalb jo:

— Tik kite man, manyje dega tikra passio catholica, gilus ilgesys sielos t višk s, ilgesys pamaitinti krikšč ionišk j s žin , ilgesys prasming papro i , geležin s lotyn kalbos, amžino tikrumo, švent j bendravimo, ryšio su šimtmeiais, iki pat kankini atminimo. —

Šitok katalikyb s ilges pergyvena daugelis kitatiki , ir daugelis iš to padaro reikiamas išvadas. Vienas iš toki yra *Theophilus Lewis*, „Interracial Revue” redaktorius, žurnalo „America” dramos kritikas, rašytojas. Jis yra vienas iš vad s j džio, siekian io negr ekonomin s, socialin s, kult rin s pažangos.

Gim jisai Baltimor je 1891 m. Jo t vai mir anksti ir našlait aukl jo jo teta. Namiškiams pagelb damas jis jau iš mažens uždarbiavo pardavin damas laikraš ius. D l neturto tur jo nutraukti pradžios mokyklos moksl ir eiti darb . Tik uoliu skaitymu papild savo švietim . Tai jam atidar keli negr intelektual tarp . Pam g s teatr , jisai greit prad jo kas savait tuo klausimu rašyti New Yorko laikrašt „Amsterdam News”.

J sudomino katalik s j dis, kovoj s d l geresnio sugyvenimo tarp vairi rasi , ir jisai, dar pats neb damas katalikas, jau 1936 m. sijung Katalik Tarprasin s tarybos leidžiamo laikraš io „Interracial Review” redakcij . 1946 metais tapo žurnalo „America” dramos kritikas. Jo raštai spausdinami eil s žurnal . Jis su pasisekimu kvie iamas paskaitoms, kalboms per radij apie dram , negr kult r ir istorij .

Savo gyvenimo istorij jisai pasipasakoja straipsnyje “It’s Safer Inside”, išspausdintame kolektyviniame veikalė “Where Dwellest Thou”. ia jis prisimena, jog buvo išaukl tas protestantizme. Jo t vai buvo baptistai, priži r jo, kad jisai jau nuo to amžiaus, kai gal jo pasiekti bažny i , lankyt sekmadienio religines pamokas. Jo t vai mir , kai jis tur jo tik 10 m. amžiaus.

Nuo mažens jis jautriai pergyveno t išskyrim , kur tur jo patirti negrai: j ne leisdavo daugel kino teatr , jie negal davo gauti valgyti padoresniame restorane, negal jo net nei Coca-Cola nusipirkti kitur, kaip tik negr kvartaluose. Augant jam dar si skau-

du jausti, kad žmoniai prietarai veria negrus gyventi specialiose zonose, imtis tik sunki ir atstumianis darbas.

Jis pasiryžo pasitraukti iš New York, kur atmosfera rodėsi skaidresnė. Jis jam padėjo negrų jaunimo organizacijos, ir per keletą savaičių jis visiškai pasijuto kaip namie. Jo draugai New York'e ir jisai pats buvo prisigėrę materialistini pažiūrų ir neturėjo linkimo plaukti prieš tokio laiko srovę. Vis dėlto skaitydamas Zolos veikalą atkreipė dėmesį, kad ši srovė plaukia klaidinga kryptimi ir gali nuvesti civilizacijos griuvsius. Lewis m. skaityti rašytojo Zola knygą "Liurdas". Zola buvo ateistas, bet nuoširdus rašytojas, besistengęs žmogui pilnai, vispusiškai pavaižduoti. Tame veikale aprašomas kunigas Pierre ir invalid mergaitė Marie, vežama prie stebuklingo Liurdo šaltinio. Kaip rašo Lewis, „Pierre ir Marie buvo pirmieji katalikai, kuriuos aš kada sutikau ir kurie bent iš dalies padėjo man suprasti, kaip katalikai tikėjimas gali reikšti žmogaus gyvenime; per eilę metų knygos charakteriai buvo vieninteliai katalikai, kuriuos aš pažinau“.

Tiesa, katalikai jis buvo matęs ir seniau, bet jie nedarė jam spaudos:

— Aš buvau matęs tik katalikus, bendravau su tikintaisiais vietose, kur gyvenau ir dirbau; aš gimiau ir jaunystėje daugiausia gyvenau mieste su dideliu katalikų gyventojų skaičiumi; keletą metų gyvenau apylinkėje, kur buvau vieninteliu vaiku, kuris neidavo mišiai klausyti. Tačiau daugumos katalikų elgesyje aš nieko nemačiau, kas juos skirtų nuo protestantų ar net paslaptį masonų ...

Lewis prisipažsta, kad net ir Renano raštų skaitymas jį turėjo teigiamos takos — tas rašytojas perteikė simpatingą žmogišką Išganytojo pusę savo Jėzusaus gyvenimo pavaizdavime. Renano sukurtas išmintingo, gailestingo kilnaus Jėzusaus paveikslas, tiesa — ne Atpirkėjas, vis dėlto pagyvino Lewis susidomėjimą Evangelijomis. Jis vis labiau pradėjo skaityti Šv. Raštą, daugiausia domėdamasis literatūra ir vertinga istorine verte.

— Mano smegenis skalavo visokios rūšies materialistai ir netikintieji, kaip Darwin, Haeckel, Lesler Ward, net iki tokių priešreliginių neužaugusių Ingersoll, — pasakojasi Lewis, — taigi Renanas mane tikino, kad Šv. Raštas, net jeigu ir nebūtų Dievo žodis, yra gera literatūra ir vertinga istorija.

Netrukus po to — man Lewis sutiko James Randolph, kurio broliui pasiūžymus darbu unijai veikime, jisai pažino daugelį metų. James buvo metodistas, jo tėvas buvo tos sektos dvasininkas, taigi pats James buvo pamėlytas katalikybė. Jisai Lewisas man vestė šv. mišias ir vedžiotis po bažnyčias net ir šiokeidieniais. Lewisas pastebėjo, kad katalikų bažnyčiose ne taip, kaip protestantų — viskas nors meldžiasi. Maldas jis buvo pradėjęs vertinti jau iš Zolos ir Renano raštų. Dabar jis pradėjo labiau gerbti kunigus, vienuolius, o taipgi ir kitą tikybą dvasininkus bei pasauliečius. Jamesas nepadarė Lewiso kataliku — pats staiga mirė nespėjęs pasikrikščyti, taigi anksčiau minėti skaitymai ir minėtas Jamesas jau labai buvo paruošęs Lewiso širdį. Tada jis kažkaip jautė sielą dvasiniui atsiskyrėliui: palaipsniui jis buvo atsikratęs klaidin-

g moderniojo pasaulio vertybi ir tuštybi, tačiau dar nebuvo priimta tikybos tiesa.

Bekovodamas didelis negrėisė, Lewis susipažino ir susidomėjo katalikų tarprasine taryba New Yorke.

Jis sutiko išmokslinti jį žurnalui „LaFarge“ ir antrą kartą katalikų — George Hunton, minios tarybos sekretori. Jiedu trumpai jam nupasakojo katalikų liniją rasi problemose. Minioji taryba leido žurnalą „Interracial Review“. Jo redaktorius Hunton norėjo surasti kas rašytų teatro klausimais. Vieno draugo patartas jis ir pasikvietė su Lewis. Laikrašio reikalams vadovavęs tarybos LaFarge naujam bendrabarbiui paaiškino, jog jis turi laisvę rašyti apie kokią randa reikalinga — ir apie negrus, ir apie baltuosius scenoje. Tokia laisvė ir pasitikėjimas Lewis maloniai stebino.

Taip Lewis praleido metus laiko dirbdamas drauge su tais nuoširdžiais katalikais. Nė vienas iš jų beveik nekalbėjo apie katalikybą, bet visi labai užsiėmė tarprasinio socialinio teisingumo ugdymu. Tik vieną kartą pripuolamai apie tai užsiminė tarybos LaFarge, bet Lewis jam atsakė, kad nėra dar pasiruošęs daryti sprendimo.

Praslinko metai, ir Lewis apsisprendė. Kaip pats sakosi, visus dalykus nulemė stebėjimas katalikų, dirbančių tarprasiniame taryboje ir besistengiančių sekėti Kristumi.

Toliau Lewis pasakojasi:

— Žinodamas atgal vingiuot kelionę Bažnyčiai, kur tarpais aš buvau padedamas, kaip Chester-tonas sako, netikinčiųjų liudijimo, aš atsimenu tave

LaFarge pasak, kad Šventoji Dvasia tur jo sunk reikal su manimi...

Ta iau apsisprendimas at jo ir jisai tapo kata-liku, o savo nauj j patyrim trumpais žodžiais apib - dindamas:

— Dievo malon s d ka štai aš esu savo T vo namuose, jausdamas lyg aš ia visada, visada priklausiau.

PROTESTANTO PASTORIAUS ATSIVERTIMAS

Rudolph Lippert buvo protestantų dvasiškis, paskaitininkas, astronomas. Kartą Vokietijoje, Konstancos mieste, jis turėjo progos sūžinti Jono Huso statulą ir siklausyti griežtavo išvedžiojimų prieš katalikų Bažnyčią. Tai jam taip uždegė, kad net penkiasdešimt metų neapykant prieš Bažnyčią ir jos narius. Jis tik ieškojo progų pulti katalikybą. Ir vis dėlto jame vyko pagrindinis pokyis katalikybės pusin. Apie tai jis pasakojasi savo straipsnyje kolektyviniame J. A. O'Brien redaguotame veikalė "The Way to Emmaus".

Rudolfas buvo vyriausias devynių vaikų šeimoje. Jis buvo dar mažas berniukas, kai jam šeima iš gimtosios Illinois valstijos persikėlė pas motinos tėvus Šveicarijā, kur jis lankė valdžios mokyklas. Visa šeima buvo protestantiška, ir apie katalikybą berniukas neturėjo jokio supratimo.

Kartą jam namus užklupo didelė audra. Išsigandusi jo motina pradėjo kalbėti "Sveika Marija". Kai blykstelėjo akinanti žaibo šviesa, ji išsigandusi pradė-

jo kalb ti rožan i , o mažasis Rudolfas pasisl p po jos priejuoste ir drauge meld si. Pirm kart savo gyvenime jis kalb jo rožan i . Po to pra jo 52 metai, kai jis v l prad jo rožan i kalb ti.

Jo t vas buvo atkaklus katalikyb s priešas. Tas pa ias nuotaikas jis skiepijo ir s nuje. Kaip min jome, kart prie Huso paminklo t vas kalb jo s nui: „ ia katalikai nužud Jon Hus už išvertim Šventoj Rašto vokie i kalb “. Gr žus Amerik , Rudolfo t vas tapo pastorium viename Vidurvakari mieste lyje. Ten buvo leidžiamas prieškatalikiškas laikraštis “The Menace”, kuris kas savait duodavo vis kitok pasibais tin straipsn prieš katalikus.

Idealistas Rudolfas, bebaigdamas aukštesni j ; mokykl , pajuto pašaukim dvasin luom . Jis panoro vesti sielas dang ir, baig s reikiam moksl , tapo protestant ministeriu ir buvo paskirtas mažos bažnyt l s klebonu Los Angeles mieste. ia jis susid r su naujomis problemomis. Svarbiausias tik jimo šaltinis buvo Šv. Raštas, bet j gal jo kiekvienas aiškinti, kaip tik išman . Toliau, protestant dvasiški pakvietime ir atleidime stipr bals turi parapijie iai. Parapija, susid rusi su šia problema, susiskaldo, ir tas plyšis pilnai neužgyja.

Praslinkus kiek laiko, jis buvo pakviestas perimti presbiterijon misij bažny i apie 40 myli nuo artimiausio geležinkelio. Tur damas daugiau laiko, jis ten perskait garsaus škot pamokslininko Aleksandro Whyte biografij . Tas pamokslininkas buvo didelis kard. Newmano ir katalik mistik gerb jas. Jis net buvo paraš s knyg apie Newman . Ta knyga suža-

dino Lipperto nor skaityti kard. Newmano ir katalik mistik raštus. Apie tai jis taip sako: "Susekiau, kad jie buvo dvasios gali nai, ir aš privalau daug iš j pasimokyti, kaip augti šventume ir vienyb je su Dievu. Jis prad jo pasteb ti, kad protestant katalikyb s supratimas yra iškreiptas. Apie tai jis taip rašo: "Mes aplink katalik Bažny i išved me popieriaus sien ir ant to popieriaus priraš me visko, ko tik nor jome, kad nepriklausantieji Bažny iai apie j manyt ".

Ta iau ta tiesa jam neryšk jo iš karto. Katalikyb s neapykanta buvo giliai leidusi šaknis, ir iškreiptos paži ros katalikyb buvo stiprios. Jos, kaip led kalnai, tirpo labai pamažu.

Kaimelyje, kuriame jis gyveno, buvo maža katalik koply ia, kuri aptarnavo iš gretimo miestelio vienas kapucinas. Kart jis pakviet j zuit vesti misij . Vien vakar ir m s Lippert už jo pasiklaudyti. Katalik Bažny ios moksl jis vyst aiškiai, logiškai, šiltai ir žmoniškai. Pats Lippert apie tai taip sako:

— Kit dien aš sutikau t j zuit ir pasteb jau, kad, neži rint jo gilaus mokslo, tai buvo tikrai nuolankus, draugiškas ir šventas vyras. Mano tur ta j zuit baim pasirod besanti juokinga.

Vien vakar San Francisko mieste jis jo Markei gatve ir pamat mini , plaukian i Šv. Bonifaco bažny i . j s pamat bažny i prikimšt žmoni . Buvo giedamos giesm s, kalbamos maldos, ir kunigas pasak graž , jautr pamoksl apie Dievo ir artimo meil ir apie pareig toki meil perkelti kasdienin m s gyvenim . Po to buvo palaiminimas, apie

kuri Lippert taip rašo: „Tyli tos minios pagarba ir gilus pamaldumas man padar neišdildomą spūdį. Jie buvo ne susirinkimas, bet Dievo bažnyčia, kur Jis gyveno tabernakuly virš altoriaus”.

Antra vertus, jis matė, kad protestantams tik jime pastorius buvo priimami net tokie, kurie neigė, kad Kristus buvo gimęs iš Mergelės Marijos, kurie neigė Šv. Rašto istorinį autentiškumą ir net paties Kristaus dievybę. „Jeigu vienybė yra žymė”, galvojo jis, „pagal kurią žmonės pažįsta Kristaus Bažnyčią, tai protestantizmas prarado net tos dieviškos žymės pavidalą”.

Tos abejonos jį labai slėgė. Kaip tik tuo metu jis sutiko jauną kataliką kunigą, neseniai atvykusį iš Airijos, kuris jį draugiškai šypsodamasis sveikindavo, kada tik sutikdavo. Lippert rašo, kad, turėdamas, tarsi, jausdamas jo vienatvę ir ilgesį, tas kunigas jį pakvietė savo klebonijai. Ten rastas nuoširdumas Lippert dar labiau priartino prie katalikybės. Jisai atsisakė nuo protestantų parapijos klebono pareigų ir mėgė gilintis astronomijos studijas, kurias jis nuo seno mėgo. Čia jis ieškojo to kvadranto, kurio jam jau nedavė protestantiškoji religija. Tapęs Britų Astronomų draugijos narys ir Didžiosios Britanijos Karališkosios Astronomų jungos narys, jis gavo tarnybą Serra muziejuje San Diego mieste.

Ir mokslė paskendęs, jis neužmiršo galvoti apie religiją: „Aš susekiau, kad mokslas gali sužavėti mintį, bet negali patenkinti alkstančios širdies... Joks mokslas negali nuraminti dvasinio alkio”.

Dirbdamas muziejuje, Lippert susipažino su vie-

nu pranciškonu, kuris m g davo lauke kalb ti brevi-
jori . Kartais pro lang jis sušukdavo: “Pone Lip-
perte, šiais tiesiais medžiais, margaspalv mis g l -
mis, dainuojan iais paukš iais, didingais kalnais,
brangakmeniais ž rin iu saul je okeanu Dievas kal-
ba mus...” Lippertui tai buvo, kaip jis pats prisi-
paž sta, lyg pavasario dvelkimas nusiminimo šaltyje.
Jis su alkano žmogaus tampa siek naujo paleng-
v jimo.

Kart jis prabilo pranciškon : — Mano tik -
jimas yra suduž s. T ve, ar gal tumei man pad ti
j atstatyti? —

— Man bus didelis džiaugsmas tai pabandyti, —
atsak pranciškonas, pakviesdamas j klebonij .

Dabar jisai savo r pimais klausimais kalb josi
su pranciškonu, daug skait katalik mokslinink vei-
kalus ir uoliai meld si. Maždaug tuo metu jis sutiko
pavyzding katalik Margarit Teres ir pasteb jo,
koki stipryb ir paguod ji gauna iš savo tikybin s
praktikos.

— Aš j lyd jau mišias, kuri gili prasm prad
d jau dabar suprasti, — pasakoja Lippert. — Su
ja aš net nu jau karmeli i vienuolyn ir, vieton
rasti moteris pan iuose, aš jas radau linksmas ir lai-
mingas, koki anks iau nebuvo sutik s... Savo gau-
siomis maldomis ir aukomis jos siekia atsiteisti už
daugelio apsileidimus ir nuod mes. Kiek pasaulis
joms turi b ti d kingas, mes patirsime tik anapus,
kai ateis didžiojo atskleidimo diena.

Vien popiet jis sutiko gražios išvaizdos laivy-
no karinink su vaikais. Anks iau jie priklaus tai

pa iai tikybai, kaip ir Lippertas, ta iau v liau juodu su žmona tyr katalikyb ir drauge su savo s numis tapo katalikais. Dabar jie apie tai taip kalb jo:

— Tai didžiausia m s brangenyb ir džiaugsmas bei laim s šaltinis. Kaip gi kas nors gal t atviromis akimis ži r ti Bažny ios istorinius tik tinumo rodymus, jos dieviškos kilm s aiškum , jos gaut dievišk pavedim ir neb ti tikintu, kad ji moko tikr j Kristaus religij ? Visa tai taip aišku, kad tai gali suprasti net ir tas, kuris b ga nuo Bažny ios. .. Kaip gali kas nors sakytis es s J zaus draugas ir ignoruoti Jo Motin , kuri Jis gerb ir myl jo ? —

Tai dar labiau sutvirtino Lipperto br stant linkim katalikyb . “Dabar aš jau žinojau uost , j kur turiu plaukti”, jis galvojo. Dabar jis prad jo gilintis katalikyb s tiesas, vadovaujant mokytam augustinion kunigui Vincentui McGarvey. Katalikyb jam dar si kaskart mielesn , ir jis taip galvojo:

— O kad Dievas duot visiems mano brangiems nekatalikams gimin ms ir draugams malon pamatyti skirtum tarp tikybos, steigtos tiesiai paties Kristaus, ir tikyb , atsiradusi iš žmoni . Toks yra pagrindinis skirtumas tarp katalikyb s ir protestantizmo — skirtumas tarp dievišk ir žmogišk dalyk .—

1947 m. lapkri io 17 d. jis tapo priimtas katalik Bažny i . Tolimesn vyki eig taip jis nupasakoja:

— Didis buvo mano džiaugsmas ir gili dvasios ramyb , kai apleidau klausykl , nuplov s savo nuod -

mes. Kaip yra nuostabus dalykas susilaukti Dievo atleidimo ir žinoti, kad esi Jo draugystėje!

Po to vyko jo katalikiškos vedybos, apie kurias jis taip rašo:

— Prieš didį altori Margarita Teres ir aš tapome sujungti moterystėn, ir mano džiaugsmo taurė buvo pripildyta iki krašto, kai šventojoje Komunijoje mano širdis ir siela atėjo pats mūsų Viešpaties. Dabar aš buvau suvienytas su Kristumi, suvienytas su Jo Bažnyčia, pilnai buvau pasiekęs dievišką tiesą. Buvau turtingesnis už bet kokį karalių. Su šv. Pranciškum aš galėjau šaukti iš džiaugsmo ir matyti Dievo švytintį buvimą visuose Jo tvariniuose. Nuo pat sujungimo Bažnyčia mano didis džiaugsmas yra tarnauti mišioms. Kai aš klupau prie altoriaus, arti mūsų Viešpaties tabernakulyje, aš jaučiuosi esantis namie.

OLANDIJOS ŠVIETIMO MINISTERIS

Genialus mintytojas, jaunatv je daug klaidžioj s gyvenimo šunkeliais, o v liau jaut sis laimingas, surad s ties katalik Bažny ioje, šv. Augustinas kalb jo savo gyvenimo išpažintyse:

— Nerami mano siela, kol neatsils s Tavyje, o Viešpatie... —

Tikrai, tik dvasios nykštukai pasitenkina kasdiene duonos rieke, o didieji gi žmon s nepalieka savo smegen bedarb mis, jie gyvena aukštesniu proto gyvenimu, ieško gilesni ties ir, kaip gi daugelis, atsakym visus gyvenimo klausimus randa tik jime.

Pasaulyje buvo didel sensacija, kai Olandijos liberal ministeris *Henrikas Petras Marchant* stojo katalik Bažny i . Jo gyvenimo istorija šitokia: baig s teisi aukšt j mokykl , kelet met buvo advokatas. 1917 metais pasidar Liberal Demokrat partijos lyderis. Tik jo pastang d ka Olandijos moterys gavo teis balsuoti. Jis taip gi daug rašydavo laikraš ius. Jo šviesus protas ir veiklumas padar tai, kad jis buvo pakviestas Olandijos Meno, Mokslo ir

Aukl jimo ministeriu. Tai vyko 1933 metais, o už met jis jau atsivert katalik Bažny i . Savo pergyvenimus jisai apraš knygoje „Hoe kmaw ik er toe? (Kaip aš t padariau?). ia jisai taip rašo:

— B damas Hagoje aukl jimo tarybos narys, o v liau švietimo ministeriu, aš susid riau su katalikais pasaulieiais ir kunigais, nes Olandijoje konfesin s privatin s mokyklos, kas lie ia vyriausyb s pinig in param , yra lygioje pad tyje su valstybin mis — viešosiomis. Mano ryšys su katalikais paskatino mane pagalvoti ir patyrin ti. Nor jau pažinti svarbiausius katalikyb s mokslo d snius ir miau skaityti knygas tais klausimais. Savo studij metu katalik teolog moksl radau nuosekliu, kai apie protestant moksl turiu prisipažinti, kad man jis niekada neatrod ti kinan iu...

Toliau jisai pasakoja, kok jam didel sp d padar Šv. T vo raštai — enciklikos — ir prideda:

— Daugelis sutinka, kad katalik mokslas protingas, o vis d lto pasilieka netikiniais. Jiems truksta ryžtingumo, arba jie nebendradarbiauja su antgamtin tik jimo šviesa. Aišku, paslaptinga Dievo malon s taka žmogaus prot ir vali niekada negali b ti parodyta. T tik gali pajusti tasai, kur Dievas pakvie ia iš tamsumos švies . Patsai atradau laim pri m s katalik tik jim , ir d l to jau iu pareig pagalb ti ir kitiems, beieškantiems tikrosios laim s. M s pa i pašaukimas reikalauja stropiai studijuoti religij , nes mes niekada nepaj gsime pertiekti kitiems to, ko patys pakankamai nepaž stame. Mes visi turime b ti Kristaus misijonieriai. —

Reikšminga — buvęs aukštas valstybės vyras, liberalus ministeris kviečia visus būti Kristaus mokslo apaštalais. (Plačiau apie tai galima paskaityti knygoje „Through Hundred Gates“, The Bruce Publ. Comp., Milwaukee).

IŠ UŽ TRAPIST M R

Amerikoje buvo savotiška sensacija, kai dailininkas, rašytojas Thomas Merton užsidarė sunkų trapist vienuolyną. Menininko šeimos vaikas, gimęs Pirmajame kalnuose, netoli Ispanijos sienos. Tėvas, imsis garsusis poetas ir dailininkas, mirė 1930 m. Londone.

Jaunasis Thomas Merton gavo platų auklėjimą Prancūzijoje ir Anglijoje. Savo žinias dar pagilino išmokęs itališkai ir keliaudamas po Italijos kultūrinius centrus. Savo studijas baigė Kolumbijos universitete JAV, atvykęs pas savo motinos tėvus; motina buvo amerikietė (jos tėvas buvo kilęs iš Naujosios Zelandijos).

Bestudijuodamas literatūrą, jis mąstė tokiomis temomis, kaip William Blake (apie jį rašė studijų magistro laipsniui), Jacques Maritain, o paskiau ir Tomu Akviniečiu. Tie autoriai privertė linksmintis, pramogauti ir smagiai gyventi, studijuoti susimąstyti. Pamąstė kitus rašytojus, kaip jį žiauriai poetą Hopkinsą, jis, anglikonas nusis, ryžosi ir tapo kataliku (1938 m.).

Gavęs magistro laipsnį, kai kurį laiką darsė Ko-

lumbijos universiteto padalinyje, tuo pačiu laiku rašydama knygą apžvalgą „Time“ ir „Tribune“ savaitiniuose prieduose. Kaip savo autobiografijoje sumini, jau buvo beužsimezgęs šis toks romanelis, taigi jo gyvenimas pakrypo kita kryptimi — mus distyti nuošalioje Šv. Bonaventuros kolegijoje Orlean, N. Y.

Jis man gimi nuošalum. Nuvyko kiet trapist vienuolyn — Dievo Motinos Gethsemani, Kentucky, ir ten atliko uždaras rekolekcijas. Pagaliau 1941 m. jis stojo t aštr vienuolyn. Iš j s teologijos kurs, tapo kunigu. Griežta trapist tykla, uždaras gyvenimas, atgailos dvasia ne tik nepalauž jo k rybini pol ki, bet dar dav nauj impuls.

Jo raštus Amerikos skaitytojai sutiko su tokiu susidom jimu, kad pvz. „The Seven Story Mountain“ per eil savai i buvo tarp labiausiai perkam knyg. Jo veikalai šiandien išversti daugel kult ring j kalb, jo vard traukia net ir Europos enciklopedijos.

Jo veikal „The Seven Story Mountain“ perka ir skaito protestantai, žydai ir kitokie. Visiems nepaprastai domu, nes j paraš vienuolis trapistas, kuris pirma, per 26 metus ved labai pasaulietiš k gyvenim, net buvo sijung s komunist veikim, v liau gi atsivert, liko kataliku, ir jaunas, 26 met amžiaus, stojo sunkiausi trapist vienuolyn, liko šventint as kunigu. Min t knyg ir paraš b damas jau už vienuolyno sien.

Prisimindamas praeit, jisai kalba:

— Pom gi meil savo prigimtimi yra nukreipta

sav s paties sunaikinim ir apkartim . Tik gaila, kad anomis (jaunatv s) dienomis aš buvau paskutinis žmogus, kuris buvo tikintas išmintingumu šio šv. Jono nuo Kryžiaus posakio. —

Savo atsivertime rašytojas Merton jau iasi patyr s didel Marijos glob , ir kalba:

— O, Dievo Motina, kaipgi ilgai mes pasiliksim kurti tavo balsui ir galvotr kiais lksime pragaro nasrus, kuris taip šiurpus?!

Jisai apgailestauja, kad dabarties žmonija gyvena. tok laikotarp , kada kiekvienas žmogaus k no nervas yra dirbtinai tempiamas ir suerzinamas, kiekvienas žmogaus troškimas sužadinamas, kiekviena aistra sukeliama, kad tik b t ieškoma j patenkini mo pigios r šies judamuose paveiksluose ar silpno turinio knygoose ir panašiai, kad tik tam tikri fabrikan-tai gaut pinigų. —

Merton iškelia svarb dorovingo gyvenimo, pabr ždamas, kad doryb tai yra kelias, kuriuo mes galime prieiti laim .

Be dorybi negali b ti džiaugsmo, nes doryb s yra m s pro iai, kurie patvarko ir nukreipia m - s gamtines energijas linkui tobulyb s, pusiausvyros, harmonijos ir vienyb s su Dievu, kas galutin je s skaitoje ir sudaro pastovi ramyb .

Rašytojas Merton pabr žia, kad aistros aptemdo prot ir susilpnina vali ir pilnutinis bei laimingas žmogaus gyvenimas pasireiškia jas sutramdant.

Prisimindamas, kad daugelis moderni j žmoni nem gsta pragaro, rašytojas Merton skelbia:

— Ko gi kas nors turi b ti supurtytas mintimi

apie pragar ? Juk niekas nėra veriamas j eiti. Kas j eina, eina savo pasirinkimu, ir daro t prieš Dievo vali , ir pragar jie gali nueiti tik nepaisydami ir priešindamiesi visam Apvaizdos darbui ir malonei. —

Tasai buv s komunistas dabar pasidar didelis švent j gerb jas:

— Jie darosi m s draugais, jie bendrauja su mumis ir parodo neabejotinus savo meil s ženklus, si sdami malones, kurias mes per juos gauname. —

V lyvesn jo knyga yra „The Living Bread”. Negalima b t tvirtinti, kad šiuo veikalu jisai atsistoj o pa ioje savo k rybos aukštumoje. Skaitant atrodo, kad šis veikalas brendo per tas pusantros valandos kasdienini adoracij prieš Eucharistij , k trapistai kasdien atlieka Gethsemani vienuolyne, gi toms meditacijoms pasirodyti knygos pavidalu grei iausiai akstinas buvo — vyresni j patvarkymas.

Ir vis d lto ir ia autorius paberia eil gili , šviežumu dvelkian i min i . Pa iame prologe Merton skelbia:

— Krikš ionyb yra daugiau kaip doktrina. Tai patsai Kristus, gyven s tuose, kuriuos suvienijo su savimi Mistiniame K ne. Tai paslaptis, kurios d ka Dievo Žodžio sik nijimas t siasi ir prasiple ia pasaulyje, pasiekdamas sielas ir gyvenimus vis žmoni , iki galutinio Dievo plano išsipildymo. Krikš ionyb yra „vis dalyk atk rimas Kristuje” (Epliez. 1, 10).

Toliau Mertonas pažymi, kad Kristus žmon se gyvena ir veikia per tik jim ir per tik jimo sakramentus, kuri didžiausias — Eucharistija. Eucharis-

tija gi, anot autoriaus, nėra tik studijų ir svarstymų objektas, o patsai gyvenimas, neišpasakytoji paslaptis, kuri pažįstame tik išgyvendami.

Merton tvirtina, kad mūsų laikų problema — tai mūsų problema:

— Mes neapkenčiame savęs, nes mūsų gelmėse yra chaosas ir dvasinis menkystė. Pilni ilgesingumo ir bejėgiai, mes nebegalime būti taikoje ir su kitais, nes mes nesame taikioje ramybėje patys su savimi; ir mes negalime būti taikoje su savimi, kadangi mes nesame taikoje su Dievu. —

Modernusis materializmas stipriai prisideda prie žmogaus asmenybės ištirpimo. “Totalitarinis valstybės ant politinio oportunistinio altorio aukoja žmonikams ir sielas be mažiausios pagarbos žmogaus asmens vertei... Pasaulis visada buvo sąjaukus, bet modernusis pasaulis prarado bet kokį sugebėjimą jį kontroliuoti savo egoizmu ... Mes gyvename tuo laikotarpiu, kada iš ribų išeinantis materialistinis optimizmas sužlugdo dvasinius griuvsius, — rašo Mertonas.

Ir jis konstatuoja mūsų jausmų sielos gelmėse, kad turime pasiekti kokį nors pastovumą, ir kad tai tegali ateiti iš mūsų vienybės su Dievu, bet, kad rast Dievą, žmogus vis pirma turi būti laisvas, — laisvas nuo materialinių varžtų, nuo savo aptemdančių kėno aistrų.

Ir šia savo veikale Mertonas skatina jungtis su Kristumi Eucharistijoje ir tų vienybę prailginti eucharistine adoracija, tylioje maldoje prieš tabernakulą; tai bus Komunijos pratimas.

Vedamoji mintis, kuria konvertitas Merton pakartotinai pabr žia, yra:

— Eucharistijos sakramentas mums yra duotas ne tam tik, kad mes k nors darytume, bet kad mes patys kuo nors taptume: kad mes taptume ant-ru Kristumi... Krikš ionyb n ra tik kontaktas su Kristumi, bet sijungimas Krist .

Mertonas netgi pabr žia, jog Dievas nori ne auk-sini kielik , bet aukso širdži , k iškalbingai yra pasak s ir šv. Jonas Auksaburnis. Merton tvirtai skelbia, kad krikš ioniškoji Dievo id ja pilnai telpa trijuose apaštalo Jono žodžiuose (I Jon. 4, 8): “Theos agape estin” — Dievas yra meil . Eucharistinis Kris-tus ir laukia iš m s meil s, ir ta meil b t nepil-na ir šalta, jeigu ji neapimt ir m s broli Kristuje.

Lyg reziumuodamas savo knygos turin , Tomas Merton skelbia mint :

— Kristus ateina pas mus šiame Sakramente užbaigti darb , kur T vas Jam skyr : jis ateina m - s sielas pripildyti meile, kuri J palenk mirti ant kryžiaus. Jis ateina gyventi m s širdyse ir vesti mus vien tiksl , kurio siekia kiekvienas tikrai krei-piamas žmogaus veikimas: Dievo meil ir artimo meil Dievuje. —

Mums domu, kaip vyko gyvenimas to konverti-to, užsidariusio už trapist vienuolyno sien .

Apie tai labai daug sužinome iš jo spaudoje pa-skelbto dienoraš io, vesto už vienuolyno m r “The Sign of Jonas”

— Aš nor iau žinoti, kaip prad ti reikšti d kin-gum Dievui ir M s Motinai už atvedim man s

ši viet , — rašo jis savo pirmoje to dienoraš io dienoje.

Trapist regula sunki. Kasnakt antr valand jie keliasi maldoms. Dienomis kiekvienam yra privalomas rank darbas kyje, esan iame prie vienuolyno. Kaip dienoraštyje jis pažymi, b na nakt , kada prieš j celi duris ledan suš l šv stas vanduo. Visiškas atsiribojimas nuo pasaulio. Bet m s rašytojas — patenkintas, nes, kaip jis sako:

— Tik vienas dalykas teliko, d l ko verta gyventi — Dievo meil ; ir tik viena t ra nelaim s priežastis — nemyl ti Dievo.—

Trapisto gyvenimas dar tuo ypatingas, kad ia kiekvienas vienuolis laik praleidžia tyliame susim styme, nekalb damas net su kitais vienuoliais, reikale susirodydamas ženklais. Merton neb t n savo dienoraš io raš s, jeigu ne sakymas jo vadovyb s.

Ir tuose jo paties pasirinktuose suvaržymuose rašytojas kartoja šv. Bonavent ros žodžius:

— Laisva yra ta širdis, kurios neriša jokia kita meil , tik Dievo meil . —

Šioje askez s keliu gytoje laisv je jis netgi randa idealias s lygas savo k rybiniam pasireiškimui:

— Menas ir askez . Menininkas turi b ti laisvas, kitaip j apvaldys medžiaga, vieton jis medžiag apvaldyt . Ir d lto menas reikalingas asketizmo. Religiniai asketai turi pasimokyti kai ko nat ralaus iš meninink asketizmo, kuris yra organiškas, su menu giliai susij s, be užakcentavimo paties to asketizmo.

ia nerizikuojama daryti iš to savo tiksl . Ta iau menininkas turi k laim ti ir iš religinio asketizmo:

šis iškelia j ne tik aukš iau jo asmens, aukš iau jo, vartojamos medžiagos, bet ir aukš iau jo meno, kuris paprastai link s j kontroliuoti.—

Skaitant dienorašt , tenka steb tis jo ilgesiu vienatv s. Jis rašo:

— Šiandien aš, atrodo, buvau labai užtikrintas, kad nuošalumas yra Jo man skirtoji valia ir kad pats Dievas mane šaukia tyrumas. Ta iau tie tyrai neb tinai geografiniai — tai širdies nuošalumas, kur gim džiaugusmai pergyvenami ir v l atgimdomi Dievuje. —

Net ir b damas visai uždaramė vienuolyne, jis dažnai pab ga nuo visko, kaip tai matyti iš pastabos jo dienorašty:

— Ši popiet maždaug per pusantros valandos aš užsidariau ir užmiršau visk , buvau vien tik su Dievu pirma lauke, o paskui bažny ioje.—

Atsiskyr s nuo žmoni , jis nuoširdžiai susigyven s su Dievo gamta:

— Tas visas mišk ir kalv peisažas palaipsniui darosi prisotintas mano mald ir psalmi ir knyg , kurias skaitau lauke po medžiais ar ži r damas per sien , ne pasaul , bet miškus, m s vienatv . Viskas, k matau, pasidar taip turtinga d l man s...

Ar nekankina jo atsiminimai pasaulyje gana linksmai praleist dien ? Štai kok palyginim jis duoda savo pergyvenim dabar ir tada:

— Kelias, kur Tu (Viešpatie) nutiesei prieš mane, yra lengvas, palyginus su tuo sunkiu keliu mano paties valios, kuri ved mane Egipt , prie plyt be šiaud (suprask — vergij . J. P.). Jeigu Tu

leisi žmonės mane girti, aš tuo nesirpinsiu. Jeigu Tu leisi jiems mane peikti, aš dar mažiau tuos pinsiuos, netgi bus linksmas. Jeigu mane si si prie darbo, aš jį priimsiu su džiaugsmu, ir tai bus man poilsiui, nes Tu to nori. Ir jeigu Tu mane si si poilsiu, aš ilsiuosi Tavyje. Tik išgelbėk mane nuo mano paties asmeniškumo, nuodingo veržimosi pakeisti viską, elgtis nelogiškai, judėti, kad judėčiau, sumaišyti viską, kad Tu sutvarkei. Leiski man ilsėtis Tavo valioje ir būti tyloje. Tada Tavo džiaugsmo šviesa sušildys mano gyvenimą. Jo ugnis degs mano širdyje ir švies Tavo garbei. Tai štai dėl ko aš gyvenu. —

Kai simstosi tas jo idėjas, mums darosi domi trapisto psichologija. Jeigu anksčiau kai kada galvojome, argi reikalingi uždari vienuolynai, ar nerčiau turėti tokius organizuotus idealistus su gilesne socialine dvasia, kad jie maišytų si tarp žmonių ir juos šildytų, tai dabar prisimename ir kitą pusę: juk Bažnyčia nėra vieno nevaro uždara nuošalumas, o jeigu kas pats tai pasirenka, jeigu nuošalumo kontempliacijoje jis randa savo laimę ir gyvenimo prasmingumą, argi nebūtų peržiauru tai uždrausti arba bent kreivomis tai žiūrėti?

Tas autorias gyvenimas nuošalumo susikaupime išugdė jame ypatingą valios ryžtą. Pvz. sužinojęs apie kankinimą tik jimo Kinijoje, jis rašo:

— Gal būt ir mes skirti kankinimo aukai, kuri pasaulio akyse bus niekinga, apgailėtina, žema. Ir vis dėlto ji baigtų si mūsų didžiausia garbe. Gal nėra didesnės garbės kaip būti suniekintam neteisings ir paikos laikinai su galybe (— valstybe), ir tai tam,

kad Dievas triumfuot per m s suniekinim , pergal damas blog . —

Mes klystume, jeigu manytume, kad uždaras vienuolynas tai nieko neveikiant ramus gyvenimas. Kaip tik priešingai, ten pabr žiamas reikalas didelio darbštumo. Kai j vienuolyne mir broliukas Gregorijus, m s aprašomo dienoraš io autorius T. Merton paklaus vyresn j , kuo velionis nusipeln to vis vienuolyne jam pripaž stamo šventumo. Vyresnysis atsake:

— Broliukas visada dirbo. Jis net nežinojo, kaip galima b ti neužsi mus. Jeigu jis buvo pasi stas priži r ti karves ganyklose, jis ir ten rasdavo pakan kamai darbo. Jis atnešdavo kibirus uog . Jis nemo k jo laiko gaišinti.

RAŠYTOJ VIRŠ N SE

Kai m s autoriaus Tomo Merton knyga “Seven Story Mountain” pasidar labiausiai perkamu veikalu JAV-se, ateidavo daugyb laišk , ir reikia steb tis, su koku nuolankumu jis visa tai pri m . Jis rašo:

— Laiškai, kuriuos jie man rašo, yra daugiausia apie Diev ir apie atradim vilties... Ta iau aš neturiu sav s apgauti, manydamas, kad jeigu jis myli Diev , tai jau aš esu kaip nors svarbus. Vienintelis dalykas, kur aš turiu atsiminti, tai mano paties didesn pareiga surasti Diev ir išnykti man pa iam Jame, nes tik Jis vienas yra svarbus. —

Merton taip labai ilgisi vienyb s su Dievu, kad vien dien dienoraštin raš s tik t vien sakin :

— Kaip gražios Sekmin s. Dieve, neleiski, kad

aš atim iau nuo Tav s laik , kuris tepriklauso Tau kontempliacijoje. —

Dieviškos šviesos ir šilimos poveikyje jis nori ištirpti, jausdamas:

— Aš džiaugiuosi, kad nesu vertas d mesio, kad nieko nereiškiu visatoje. Tai juk vienintelis kelias vienatv . —

Ir tas nuošalumas, pad damas jam jungtis su Aukš iausiu Idealu, yra priežastimi, kad iš jo išsiveržia š kiai, kaip šis:

— O Viešpatie, aš esu taip laimingas, gal damas b ti Tavo namuose. —

Ir gal tik kontempliacijos nuošalume gali subr s ti tokia meil , koki jis išsako:

— Myliu Diev ... Nieko kito nenoriu, tik J myl ti... Manyje gl di slapta Jo meil ir nenoriu apie tai kalb ti... Meil yra vienintelis dalykas, kuris galina mane toliau krut ti. —

Trapisto susikaupimo Meil je niekas neišblaško. Per metus jiems t ra leista tik keturis kartus gauti laiškus. Kiekvien kart iš t keturi jie tegali parašyti du atsakymus, ir iš t per metus išsiun iam aštuoni laišk , trump laišk , keturi turi eiti namiškiams.

Silpn jant ryšiams su pasauliu, rašytojas jau ia augan ius metafizinius ryšius:

— Nuo diakonato Marija pa m mano šird nuosavyb n, — rašo jis. Metafizin tiesa ji visiškai apvaldo ir apie K r j jis atsiliepia:

— Jo valia yra Jo išminties ir Jo begalin s tiesos pasireiškimas. Ji teka iš tiesos ir neša nenusau-

komu tiesos potvyniu. Jo vali nešioti savo širdyje, savo mintyje ir savo meil je yra gyventi šventume ir laim je. —

Ypatingai ta m s rašytojo ekstaz pakyla tapus kunigu, kaip jis prisipaž sta:

— Po savo pirm j miši aš tobulai, ir tai pirm kart gyvenime, supratau, kad niekas kitas pasaulyje nesvarbu, kaip tik myl ti Diev ir Jam tarnauti su paprastumu ir džiaugsmu. Aiškiausiai pama iau, kad yra beprasmiškas ir iliuzorinis dalykas dairytis kokio iškilaus ir nepaprasto b do Jam tarnauti. Visi paprasti tarnavimo b dai darosi kiln s ir nepaprasti, kai tik juos perkei ia Jo meil ... Kas gi gali b ti lengvesnio, kaip leisti Dievui gyventi jумыse ir myl ti T , kuris jus myli?!... Aš stoviu prie altoriaus su akimis, išplautomis amžinybe, ir tampu vienu iš t , kurie atgim amžinybei. —

— B ti šventu tai atsiduoti toms pareigoms, kuriose Tave Dievas pastat ir atsp ti paslapt , kuri yra Viešpaties valia, — šitok patarim duoda vienuolis trapistas t vas Liudvikas. Pasaulyje jis vadinosi Tomas Merton.

Jis skatina mok ti pakelti kent jimus ir išsižad ti sav s. Tomas Merton (dabar t v. Liudvikas) rašo:

— Dvasinis džiaugsmas pareina nuo mok jimo pakelti savo kryži . Jeigu mes sav s neišsižad sime, mes save visur rasime, ir tas bus m s nelaim . Kai tik mes iš Dievo meil s pradedame atsižad ti sav s, mes paradedame atrasti Diev , bent neaiškiai.

Kadangi Dievas yra mūsų džiaugsmas, tai mūsų džiaugsmas yra tuo didesnis, kuo didesnis yra savęs atsižadėjimas iš Dievo meilės. —

Tasai trapistas savo dienoraštyje džiaugiasi:

— Mano meilė žmonėms yra visiems lygi, viena ir švari, be jokių išskyrimų, paprasta ir laisva, kaip dangus, nes aš myliu visus ir man nėra užvaldas niekas; niekieno nesu surištas. —

Išvengdamas negeistino prisirišimo prie žmonių, jis ieško vienviečių, tardamas:

— Nuošalumas ir vienvietė yra mano pašaukimas. Tai nėra bėgimas iš pasaulio, o tik suradimas savo vietos pasaulyje, nes man rasti vienvietę — tai atsiskirti nuo jo, kurio mane naikina... —

Taps kunigu, jis randa nepaprastą džiaugsmą galėdamas laikyti šv. mišias. Savo dienoraštyje jis net atžymi:

— Per šešis mėnesius aš jau kasdien laikiau šv. mišias. Jau tas vienas dalykas mane moko taip gyventi, kad man darosi nebesvarbu, ar aš gyvensiu, ar mirsiu. —

Už jus ligai, jis net sielojosi, kad, mirdamas apie savo ligą ir pasveikimą, jis savo mintimis perdaug atitrūksta nuo svarstymų apie Dievą.

Jis aukštai vertina maldą ir sako:

— Jeigu aš tapsiu šventu, tai per maldą tikiu žmonių, kurie, nors patys būdami geresni už mane, prašo, kad aš už juos melniausi. —

Tas mintis mes skaitome jauno žmogaus, išsilavinusio inteligento, gabaus rašytojo ir dailininko vei-

kaluose. Už nuošali trapisto vienuolyno m r jis nori gyventi vienas su Dievu, pam gtiems aukštiesiems idealams ir visiškai atsiduoti tobulyb s siekimui.

DVASIOS KOVOS IR ATRASTAS KELIAS

Vargiai ar kas iš t žmoni , kurie fabrike ar staigoje dirba po aštuonias valandas ir daugiau kasdien , yra perskait s tiek daug knyg ir gilin sis tiek daug visoki pasaul ži r , kaip *Jonas Moody*.

Jonukas buvo penktas vaikas iš dvylikos. Gim jisai 1868 m. Jo t vai gyveno Amerikoje ir buvo episkopal bažny ios nariai. T v jis buvo auginamas savoj religijoj, bet, belankydamas mokykl , su jo pažint su kitais padaužomis vaikais ir jie net sugalvojo apgauti t vus bei mokytojus — kas rytas eidavo neva mokykl , o iš tikr j — sau per vis dien tur davo “good times” viename atrastame urve. Taip t s si kelet m nesi . Kart jis taip “bebumaudamas” užs do pajoti gydytojo arkliu, o šis t ryt ir atneš j iki pat t v namo. Tada motina ir susek , jog jis mokyklos nebelanko. T vas liep visk išsipasakoti, pažad ti taisytis ir — atsiklaupus ant keli melsti Dievo atleidimo. Bet Jonukas tai atsikirto žodžiais, kuriuos buvo gird j s nuo d d s ir kurie jam buvo padar gil sp d :

— Vis tiek jokio Dievo nėra...

Toliau jis lankė mokyklą, vėliau netgi buvo pradedęs leisti savo redaguojamą laikraštį. Gavęs darbų su nedidele algele, mažiau už 10 nuoš. savaitei skolinai savo draugams pinigų, pagaliau perėjo dirbti banką, kur jam sekėsi taip, jog ilgainiui pats išėjo žymius finansininkus-bankininkus, bet jau nuo 25-26 metų amžiaus, kaip pats prisipažįsta, jisai nebeturėjo jokio tikėjimo krikščionybą, kaip apreiškėta religijoje. Savo pergyvenimus jisai vėliau aprašė knygoje "The Long Road Home" ir čia 71 p. jis sako, kad savo pažiūrą rodo jisai likęs indiferentus, ir religijos klausime jo sieloje buvo — tuštuma. Tas jo pažiūrą dar labiau sustiprino skaitymas Darvino, Nietzsche's, Spencerio ir kitų raštų.

Išplaukęs turtingas ir takingas žmonis paviršius, Jonas Moody pradėjo keliauti. Prancūzijoje jisai netgi kartkartėmis užeidavo pamatyti gražesnius bažnytinis pastatus, bet tai nodavo kur tamsesnį vietą ir, jei mišios prasidavo, būgdavo laukan. Atsilankęs

Romą, jisai matė šis katalikų Bažnyčios gairavimą. Tačiau jo sieloje tebebuvo ta pati tuštuma, ir, kai vienu metu įpalieta didelė ekonominė krizė, nerasdamas dvasioj stiprybės, jis netgi buvo bemanas nusizudyti. Jis slėgė net 100,000 doleri skolų. Tačiau jam gailėstis savosios šeimos. Su nauja energija vėl puolėsi banko biznise ir jam pavyko visų skolų ilgainiui išlyginti su geru uždarbiu. Visas jo dvasias dabar buvo nukreiptas uždarbui ir jisai pasidarė dar didesnis materialistas, susirūpinęs medžiaginiiais dalykais. Kadangi jis netikėjo

jok dang anapus karsto, nor jo sau dang darytis
ia, žem je.

At jo I Pasaulinis karas, visk naikindamas.
Moody pamat , kad ir jo dievinamas mokslas, pažan-
ga neapsaugo nuo baisi skerdyni . Jis pats, ieškoda-
mas nauj prog verslui, lank Europos išgriautus
kraštus, ir savo akimis mat bausius griuv sius bei
nauj kryži eiles. Nusivyl s savo sitik jimu i t
išaukštint progres , jisai palinko ieškoti gyvenimo
gilesn s prasm s. jo rankas pakliuvo atsivertusio
katalikyb garsaus rašytojo Chestertono veikalai.
Naujas akstinas gilesn galvojim buvo mirtis jo
s naus.

— Argi neb ra jokio gyvenimo anapus karsto?
— klaus jis sav s.

Kart jis nuvyko Austrijos sostin Vien . Jo
d mes patrauk puiki Šv. Stepono katedra, ir jis
smuko vid . Pasitaik , kad tai buvo rugp. 15 d.,
Šv. P. Marijos Dang mimo švent . Žmoni baž-
ny ioje buvo daug. Deg žvak s. Tiek gausiai buvo
dvasiškijos, vienuoli — gražios apeigos, kad jis su
draugu netgi pirm kart savo gyvenime pasiliko
per mišias, bet kai buvo Pakyl jimas — abu stov -
jo kaip kuolai.

O vis d lto ta bažny ia jam paliko gilaus sp -
džio ir j jisai paslap ia m dažniau lankyti. Kar-
t jis netgi Kal d nakt at jo bažny i . ia buvo
tokia pakili nuotaika ir žmon s taip nuoširdžiai mel-
d si, kad jam rod si, jog jisai savo atšalusia širdi-
mi tik išniekina t švent viet , atsirad s tarp nuo-
širdžiai tikin i j . j taipgi padar nemaž sp d

staigi vieno paž stamo mirtis. Dabar jis suabejojo, ar verta vis gyvenim pašv sti tik pinig gaudymui, juk vistiek juos reik s palikti. Jis jaut si nemažus išteklius susidar s ir nutar , po truput atitraukdamas nuo savo nuolatini darb , daugiau laiko pašv sti gyvenimo klausim sprendimui. Parsigabeno iš Europos knygyn savo mirusio s naus, kuris buvo jau aukštus mokslus beein s. Tarp kit knyg rado pora katalikišk ir m jas skaityti. Jis m daugiau ir daugiau raustis knygas, prie j praleisdamas ilgus vakarus. Jam dar neteko giliau kalb tis su katalik kunigu, bet jau buvo skait s ne vien rimt knyg ir m gin ytis su savo draugais protestantais. Pam go skaityti knygas F. Sheeno, Chestertono ir netgi perskait Tomo Akvinie io gilies filosofijos raštus. Dabar jis prad jo drauge su šv. Augustinu jausti — nerami mano siela, kol neatils s Tavyje, Viešpatie. Pagaliau tos visos gilies studijos j prived prie sitikinimo, kad vienintelis tikras b das suprasti tikr j pirm j amži krikštionyb yra tas, kurio laikosi katalik Bažny ia. Jis jaut , kad visos tos studijos j neša Bažny ios prieglobst , nors širdyje, kaip savo knygose prisipaž sta, steng si tam pasipriešinti.

Nor damas visk kuo giliau patirti, jis netgi nuvyko Švent j Žem , Jeruzal , ia galutinai sitikino, kad tiesa yra katalik Bažny ioje, išaiškino visas abejones savo širdyje ir apsisprend b ti katalik Bažny ios narys. Gražiai jis aprašo, kaip vien puik ryt jisai s d jo prie Galil jos j ros, saul s spinduliuose. Jo ausyse skamb jo žodžiai, pasakyti Petro:

— Viešpatie, prie ko mes eisime-. Tu gi turi amžinojo gyvenimo žodžius... Tu esi Kristus, gyvojo Dievo s nus. —

— Dabar aš buvau ramus, — pasakojasi toliau Jonas Moody, — nes žinojau, kad Petras kalb jo ties . —

Bet iki šiol jisai nebuvo t klausim svarst s n su vienu katalik kunigu, netgi n vieno iš j nepažino. ia jam at jo netik ta aplinkyb : parvažia- v s namo ir apsigyven s savo vasarnamy, jisai vien vakar s do laivel pasiirstyti. Buvo tykus, puikus saul leidis. Staiga pasigirdo balsas varpo iš netolie- se esan ios vienuoli kopy ios. Taip aiškiai gird jo varpo d žius ant vandens! Pasiryžo artimiausiu lai- ku pats ten nuvykti pas katalik kunig . ia jis ra- do prel. V. Arcese, kuris j t vienuoli domininko- ni kopy ioje 1931 m. birž. 6 d. ir pri m katalik Bažny i . Sutvirtinimo gi sakrament gavo iš rank kard. Hayes, kuris toje vietoje (St. Joseph vienuo- lynas) vasarojo.

Prisijungimas prie katalik j padar nepapras- tai laimingu. Jis rašo:

— Ta didžioji krikš ioniško gyvenimo Motina Bažny ia man atneš ne kainuojam palaim tobu- los ramyb s. Vieton anks iau tur t abejoni , aš joje atradau tikrum ... Mano gyvenimo tamsumos dabar buvo pripildytos saul ta šviesa. —

Dabar jisai m dar daugiau studijuoti ir dar daugiau rašyti. 1942 m. išleido antr savo knyg : “Fast By The Road”. Jis ia nori paveikti net ir kitus tiesos ieškotojus, pabr ždamas, kad tikroji tie- sa ir tikroji laim yra katalik moksle:

— Katalikyb je žmogus jau iasi gyven s žymiai normalesn ir žymiai žmoniškesn gyvenim , ne-gu pasilikdamas už katalikyb s rib . ia žmogus randa tikr j laisv . ia tikrai žmogus randa t gar-bing Dievo vaik laisv (pu-sl. 297).

Dabar jisai pam go dažn miši klausym , dažn Komunij ir nusimaranim . Jis rašo:

— Kai d l katalik papro io anksti keltis ir pasninkauti, tuo, kaip kai kas tvirtina, “griaunant savo sveikat ir gadinant virškinim ” — aš galiu pasakyti, kad prieš 10 met , likus man kataliku, ma-no ligi to tur tas chroniškas nevirškinimas visiškai pranyko.

Jis džiaugiasi katalik Bažny ia, kurioje durys malones be skirtumo visiems atviros — ar šventie-siems, ar — nusid j liams. Jis džiaugiasi, kad net ir nupuolusiems Bažny ia dar vis duoda prog — “another chance” — pasitaisyti. Dabar jisai pats jau iasi stov s ant tvirtos uolos, ne ant slidaus sm -lio. Religija — pažangos pagrindas, ir jisai rašo:

— Jeigu yra pamoka, kuri mums ši diena pa-br žia, tai ta, jog civilizacija aiž ja ir miršta, jei joje miršta religija. Jau daugiau kaip prieš ketvert šimt met (ia gal jis kalba apie protestantizmo atsiradim . — J. P.) vakar civilizacija prad jo žu-dyti krikš ionyb ir mes dabar esame liudininkai li dn to viso padarini ... —

Jam buvo didelis džiaugsmas, kai ir jo žmona New Yorke, Šv. Patriko katedroje, buvo priimta 5 katalik Bažny i , ir jisai visus tiesos ieškotojus persp ja:

— Kas nuoširdžiai nori suprasti katalikybę, niekada neturi ieškoti informacij ten, kur rašytojo plunksna mirkoma tulžyje ir kur burnos mato gyvatiškus nuodus, nes neapykantos ir netolerancijos pritvinkusioje atmosferoje niekada negalima pažinti tiesos. —

ANGLIKON DVASININKAS, LIK S KARDINOLU

Ar gird jote kada, kad kalvinist tikybos aukl tinas, anglikon dvasininkas, v liau likt katalik kardinolu? Taip vyko su *Jonu Henriku Newmanu*.

Ar gird jote kada, kad episkopal profesorius ilg laikotarp pašov st studijoms katalik kardinolo rašt ir v liau, išrinkus, kas juose gražiausio, išspausdint atskiroje knygoje. Taip vyko su min to kardinolo Newmano k ryba: jo rinktinius raštus 1943 m. išleido episkopal mokslininkas prof. Ch. Fr. Harrold, pavadindamas "A Newman Treasury."

Jau tos aplinkyb s liudija, kokio gilaus proto žmogus buvo Newmanas. Jo raštai laikomi minties gilumo ir kalbos gražumo pavyzdžiu ir juos mielai studijuoja vairi tikyb ir vairi laikotarpi žmon s.

Kas gi buvo tas domusis Newmanas? Gim jisai 1801 m. brit salose. Motina j išaukl jo kalvinistu, mokyklose jisai persi m anglikonizmu ir, paug s. jis nusprend b ti dvasininku. Tuo laiku Anglijoje buvo stiprus nusistatymas prieš katalikus ir

jis, kaip ir daugelis protestantų, buvo nuomonės, kad ir popiežius, ir katalikų Bažnyčia yra tik Antikristo išperos. Newmano dideli gabumai buvo vertinti ir jisai buvo paskirtas Oxfordo universiteto pamokslininku.

Maždaug tuo laikotarpiu prasidėjo vadinamasis Oxfordo sąjūdis: visa eilė žmonių daugiau studijuoti pirmąjį amžių krikščionybą. Kadangi katalikų Bažnyčioje jie rado daug gražiai išlaikytą pirmosios krikščionybės bruožų, tai augo jų simpatijos Romai. Newmanas daugiau gilintis šv. Ambrozijaus, šv. Augustino ir kitų Bažnyčios tėvų raštus; mėgo studijuoti pirmąją Bažnyčios susirinkimų nutarimus. Jis susekė, kad jau pirmaisiais šimtmečiais buvo atskala, panaši anglikonų. Dabar jis kaskart dažniau mėgė galvoti, kad yra kažkas didesnio, apaštališkesnio laikams artimesnio, kaip anglikonų bažnyčia, ir kad tai yra katalikų Bažnyčia. Pasitaikė jam proga aplankyti Italiją. Laukdamas laivo, jis turėjo ilgiau pasilikti Palermo mieste; Turėdamas laiko, mėgo lankytis katalikų bažnyčiose, nors pamaldose dar vis nedalyvavo ir šv. Sakramentų netikėjo. Tačiau tolimesnis studijos ir prie to privedė, o pažintis su kard. Wisemanu taipgi jo sielonė nesumažai katalikiškos šviesos.

Ju užimama vieta protestantų dvasiškijos tarpe buvo tokia svarbi, kad jisai gaudavo algos po 100,000 frankų.

Po ilgų svarstymų ir tyrinėjimų, jis galutinai palinko pereiti katalikybą. Vienas draugas aplankė

j kaip tik kelios dienos prieš galutin žingsn ir jam kalb jo:

— Pagalvok, k darai! Priimdamas katalik tik jim , tu netenki 100,000 metini pajam !

Newmanas pasijuto žeistas ir pašok s tvirtai atsiliep :

— K reiškia 100,000 frank prieš vienintel Komunij !

Dabar jisai pasitrauk nuo anglikon dvasininko vietos, su draugais sudar pusiau vienuolišk bendruomen ir toliau gilinosi gyvenimo klausimus, kuriuos jis laik tokiais svarbiais. Neveltui jis raš :

— Mes nesame tik d l niek atsi sti š pasaul ; mes negim me betiksliai, mes nesame ia tik tam, kad vakare eitume lov , ir ryt , keltum m s r - pintis savo kasdiene duona; mes nesame ia tam, kad valgytume ir gertume, juoktum s ir linksmintum s, pildytume nuod mes, kai jos ateina galv ir darytume atgail , kai nusibosta pildyti nuod mes, — mes nesame ia vien tik, kad augintume šeim ir v liau mirtume... —

Jam pa iam dabar kaskart labiau aišk jo tikrasis gyvenimo kelias ir jau 1843 m. jisai netiesioginiai atšauk visk , k buvo raš s prieš katalik Bažny i , o jau 1845 m. galutinai per jo katalikyb .

Dabar jis džiaug si pažin s, kad Romoje ne Antikristo atraugos, bet tikroji Kristaus dvasia, ir jisai toj pa ioj Romoj pri m katalik kunigo šventimus, tur damas 45 m. amžiaus.

Gr ž s Anglij , plunksna ir žodžiu stojo ginti katalik Bažny ios. Jis yra paraš s vis eil puiki

knyg , vis eil straipsni ir keliais atvejais patsai buvo laikraš i redaktoriumi.

Jo darbštumas buvo didelis — vien kart jisai be pertraukos raš 16 valand , o antr kart net 22 valandas iš eil s pras d jo prie stalo, bevaldydamas plunksn . O raš jis atsargiai, apgalvotai, net gi laišk iš rank nepaleisdavo pirma ne sitikin s, kad jie tiksliai išreiškia jo mintis ir, bent svarbesni , nepasilik s kopijos, šiaip gi jisai interesavosi daug kuo — m go matematik , istorij , gerai griež smui-ku, m go gamtos grož ir t. t.

Ne vien jo raštai buvo klasiški, bet ir pamokslai turiningi. Kaip vienas rašo:

— Jis pad davo savo piršt — ir kaip gi švelniai, bet kartu ir galingai — klausytojo širdies vidaus vietai , ir pasakydavo jam dalykus apie j pat , kuri tasai iki to laiko nežinojo... —

Tas nenuilstamos energijos žmogus buvo tikrai pagerbtas Leono XIII — pakeltas kardinolus. Retai taip b na, kad paprast kunig tiesiai kardinolus paaukštinti , ir Newmanui net ašaros ištryško, išgirdus kok ypating palankum šv. T vas jam parodo, nors jisai nebudavo kartais ir katalikams pasakyti aštresn žod . Vienu metu jisai pratar :

— Šv. Petro uola savo virš n je turi daug tyro ir skaidraus oro, bet tos uolos pap d je yra nemažai Romos malarijos... —

Lik s kardinolu, jisai pasirinko savo š kiu šv. Pranciškaus Salezo žodžius:

— Cor ad cor loquitur (Širdis kalba šird). —

Tikrai, jis taip nuoširdžiai ir giliai mok jo pasakyti. Štai skaitome jo tokius patarimus:

— Kas b na lankomas rimtumo valand , tegu tuos laikotarpius išple ia vis savo gyvenim ..— tie, kurie gyvendami džiaugiasi tur rami s žin , lai išmoksta ir gyventi pagal tik jim ..— tie, kurie m gsta dievotum ir pamaldas, lai išmoksta vidujinio šventumo; — tie, kurie išsilavinim ir moksl , dar teišmoksta meil s, — tie, kurie medituoja, te neužmiršta nusimaravimo (“Sermons on Subjects of the Day”, p. 149).

Jis labai m go moksl ir kalb jo ,kad pažintoji tiesa yra taip maloni ir atneša tiek džiaugsmo, kad jau tas savai me yra didelis atlyginimas už visus sunkumus ieškant tiesos. Ta iau didžioji tiesa yra ši:

— Yra tik viena mintis, didesn už vis pasaul : tai yra mintis apie jo Tv r j (“ Idea of a University”, p. 462).

Ypa tik jim jisai vertina kaip stipr dorovingumo pagrind . Vaizdžiai sako:

— Pabandyk granito uol suskaldyti su skustuvu ar priišti laiv prie kranto šilko si lu..., ir jei pasiseks, tada gal si tik tis su tokiais delikatiškais ir gležnais rankiais, kaip žmogaus protas ir žinojimas, grumtis ir nugal ti tokius milžinus, kaip žmogaus aistra ir puikyb . —

Po ilgok studij , lik s kataliku, Newmanas juokavo iš t , kurie mano, kad konvertitai turi abejoni , svyravim :

— Mano mieli broliai, jei j s taip manote, labai klystate, — raš jisai. — Geriau tik kite man, negu

pasaulio gandui, kai aš sakau, kad katalikui nėra sunku tik ti ar kad, jei tik jisai veda tvarkingą gyvenimą, jam netgi sunku tik jimu abejoti... —

Žinoma, gyvenimas gali pateikti visoki klausimą, bet — garsus yra Newmano posakis:

— Nė dešimt tūkstančių sukenybi nesudaro vienos abejonės. —

Net ir religijos paslaptys jam didelis rūpesis nesudar:

— Tik jimo paslaptis puikuoliai matuoja savo galvą pajūgumu, o nusižeminusieji — pagal Dievo galią; nuolankiai dokoja ir garbina Dievą, prisiminę žmogaus protu neapriamą tik jimo tiesas, o puikuoliai laiko save aukštesniais už jas. —

Newmanas labai rišo sielos tyrumą su dvasine pažanga:

— Neskaistieji negali mylėti Dievo ir tie, kurie nemylėti Dievo, negali būti šaistūs. Šaistumas sielą paruošia meilei, o meilė sustiprina sielą šaistume. Meilė slypi nebus žyrinti, jei meilė slygnis nebus maitinama tuo, kas tyra, kas nesutepta; taipgi — pats žymiausias šaistumas bus kaip ledynas, kaip dykuma, jei nesems gyvybės iš karštos meilės (Dievo ir artimo). —

Ta meilė visus turi apimti:

— Net su savo priešais elkitės taip, lyg kad jie kuri nors dieną turėtų likti su draugais. —

Visame skatina laikytis šio žinios, nes šis žinios yra artimesnis, negu bet kuris kitas pažinimo būdas.

Jis netgi nori, kad ir nusikaltimai prieš savo šalininką būtų priminimu visam gyvenimui:

— Tikras atgailotojas neužmiršta savo nupuolimo ir sau nedavonoja. Neatladumas sau yra pinigais, kuriuo perkame Dievo pasigailėjimą ir dovanojimą ("Sermons on Subjects of the Day", p. 24).

Dangus palaimino to didžiojo vyro dienas. Jisai sulaukė net 89 metų amžiaus ir mirė 1890 m. rugpj. 11 d. Pagal paties ankstyvesnį norą, jo kapo paminkle buvo iškalti žodžiai:

— Ex umbris et imaginibus in veritatem. — (Iš šešėlių, iš simbolių — atspindži tiesos šviesą.)

Du kartu jis žengė tiesos šviesą: pirmą kartą — likdamas kataliku Bažnyčios nariu, o antrą kartą — iškeliaudamas Amžinos Tiesos ir Šviesos karaliją.

GYDYTOJO ISTORIJA

— Gydytojas *Colin H. Nicol*, medicinos mokslus baigęs Yorkshire, chirurgas, gavęs mokslo daktaro laipsnį, praleido daug metų pietiniuose Australijoje. Savo gyvenimo istoriją knygoje „This City of Peace“ jis taip nupasakoja: bestudijuojant mediciną, tik jį mas jam nebuvo svarbus dalykas. Jis turėjo tiek daug išsiblaškymų ir kitų rūpesčių. Pabaigęs medicinos mokslus ir iš D. Britanijos persikėlęs Australiją, per šešerius metus jis buvo visiškai abejingas tik jį. Apie katalikus buvo blogiausios nuomonės ir kunigus laikė tikrais nedoriais. Tiek jis buvo prisirinkęs visokių gandų!

Pirmą kartą sutiko katalikų kunigą, kai vedė katalikų mergaitę. Kunigas jam pasirodė visiškai malonus ir jį nustebino, kad nevertė jo pasidaryti kataliku. Ir reikėjo 22 metus, kol tas daktaras sitikino, kad katalikybė daug duoda jos sekėjams. Kitas dalykas, kas padarė jam takos, tai faktas, kai jis matė, kad net tie katalikai, kurių gyvenimas nėra pavyzdingas, lanko bažnyčią, nors iš to neturi jokios medžiaginės naudos. Ir lanko ne iš veidmainystės, o iš sitikinimo.

Tas viskas sudomino daktar . Nor damas pažinti katalikyb , jis m skaityti radijo atsakym kny- g apie katalik tik jim (“Radio Replies”). Iš to veikalo pamat , kad ankstyvesni jo prisisavinti prie- kaištai prieš katalikyb neturi pagrindo. Dabar jis m skaityti veikalus t , kurie pergyveno tokias pat abejones, ir atrado ties katalikyb je. Vis pir- ma jis perskait konvertito Arnold Lunn kny- g “Now I See” (Dabar aš matau). Perskait eil kny- g kit konvertit , ir jos dar jam didel s takos.

Atrodo, kad katalikyb je n ra nei vienos tiesos, kuriai nepritart protas. Perskait katekizm ir si- tikino, kad katalikyb s tiesos turi atram kaip prote, taip ir Šventajame Rašte.

Tada gavo mišiol l ir r pestingai susipažino su šv. miši apeigomis. Ir visas tas skaitymas prived prie šio sitikinimo:

1. Katalikyb yra tiesa.
2. Kristus steig draugij r pintis siel išga- nymu.
3. Katalik Bažny ia, popiežiaus vadovaujama, yra tos draugijos t sinys.

Pasiekus t sitikinim , jau buvo nat ralus da- lykas daktarui tapti kataliku. Ir jis tai padar . Ko- kie jo nauji patyrimai, kaip naujo kataliko? Savo istorij jis baigia tais žodžiais:

— Ar esu nusivyl s? Jokiu b du ne! Aš galiu nuoširdžiai pasakyti, kad mišiose randu sielos ir dvasios ramyb , kurios man jokia kita Bažny ia duo- ti negali. Ir, jei kada aš tampu nusimin s, kaip su visais kartais tai atsitinka, apm st s atradau, kad

ia kalt tame, jog tr ko iš mano pus s tik jimo ar pasitik jimo Bažny ia, ir ia nebuvo jokio tr - kumo iš tos (Kristaus steigtos) organizacijos... M s sielos ateina iš Dievo ir mirties valand jos sugr š prie Dievo. Dievas yra j dvasiniai namai, ir katalik Bažny ia yra tasai saugusis kelias, kuris juos veda. —

ŽMOGAUS PASKIRTIES TYR JAS

Iš naujausi j mokslinink plataus susidom jimo yra pasiek s *Pierre Lecomte Du Nouy*. Jo veikalas apie žmogaus paskirt — “Human Destiny” — išverstas trylika kalb . Giliai pažin s gamtamoksl , išm st s žmogaus prigimt , jis dav t domi filosofin studij .

Mums norisi ar iau pažinti t autori ir turime tam ger šaltin : jo žmonos parašyt monografij “The Road to ‘Human Destiny’ ”. Velion mokslinink ji prisimena su pietizmu, atskleisdama fakt , kad jiedu ir vienas, ir kitas nor jo pirmas mirti, nes atsisiskyrimo pergyvenimas jiems atrod baisesis už pa i mirt . B gantieji metai nedildo mirusiojo atminimo, ir jo našl rašo:

— Kur tik pasisuku, ten jau iu j , k tik išgirs-tu, man atneša kokius nors ryškius laiming j moment atsiminimus, kada buvome kartu. Jo dvasia yra saul leidžio grožyje, žuv dr sklandyme virš Okeano, bang ošime, v jo d savime, m nesienose paupy, lauk dainoje. Kaip ir praeityje, jo meil mane apsupa, stiprina ir vadovauja, duodama man

j gos laukti tos dienos, kada mes v l eisime pirmyn, laikydami rank , kaip seniau...

M s mokslininkas buvo gim s 1883 m. gruodžio 20 d. Paryžiuje. Jo t vai buvo švies s žmon s, ir maž j k dik glamon jo atsilankydamos garsenyb s, kaip rašytojas Maupassant, redaktor J. L. Adam. Jo motina nuo pat jo gimimo ved dienorašt , ir ia mes aptinkame toki tauri moment , kaip tas prad jusio kalb ti ir jausti mažojo žodis:

— Mamyte, brangioji, aš tave myliu. Labiau, kaip g les... Noriu, kad mudu, tik mes du b tume danguje. —

Jau b damas 10 met , busimasis mokslininkas skait knygas apie fizik ir dar tyrimus, pratindamasis veikti su Geisslerio vamzdžiais, Ruhmkorfo taisais, Leideno buteliais ir voltametrais.

Jo pasaulis turt jo kelion se su motina po Vokietij , Austrijos Tirol , Šveicarij . Ir tas viskas jam neprip t v j galv . Priešingai, art jant pirmos Komunijos dienai, jis motinai kalb jo:

— Mama, jeigu tu sutiksi, aš neužsid siu to gražaus laikrodžio, nei tos puikios grandin l s, nei savo kit brangenybi . Žinai, kai kurie drauge su mani mi šven iantieji pirmos Komunijos dien , yra tokie neturtingi. Jie nesijaust gerai, matydami tuos dalykus ant man s. —

Vis d lto šeimoje jis negavo gilaus religinio aukl jimo, nors dorovingumo d snius motina skiepijo r pestingai.

Busimasis mokslininkas nuo jaunatv s rod gyv orientacij ; vienu metu Rivieroje kalnuose, kur

nebuvo pagalbos, sugedo jo automobilis. Jis pats išard s sutvark motor . Prad jo važiuoti, bet kalno kely esant sta iai mašiniai, pompa nesiek benzino. Jis apgr ž mašin ir kaln važiavo atbulu automobiliu.

Jaunatv je m s mokslininkas buvo vadinam laisvamanišk paži r , bet jis gerb religij . Brian do adresu jis išsitar :

— Jis turi iliuzij , tik damasis išlaikyti taik Europoje, parent popieriaus dokumentu, perrištu raudonu kaspinu ir užcementuotu vaško antspaudu; jis tuo pa iu laiku griaua religin autoritet , nei nepagalvodamas, k jis vieton to pastatys...

Tur damas vispusišk gabum , jis gilinosi teis , tur jo pasisekimo valdyboje. Jo pasaul ži r veik skaitymas Renano, Taine, kurie nušlav jo vaikyst s religines paži ras.

Didel s takos jo gyvenime tur jo pirmojo Pasaulinio karo metu atsilankymas lauko ligonin netoli Compiegne, kur jisai sutiko dr. Aleks Carrel (v liau laim jus Nobelio premij). Lacomte du Nouy susiinteresavo biologijos ir medicinos klausimais. Atsik l s 4 val. ryto ir atlik s savo — kario — pareigas, jis skub davo t ligonin , kur praleisdavo vis laisvalaik . Pagaliau jis buvo perkeltas prie dr. Carrel t ligonin . Vien nakt ilgai darbe vakarav s, par j s poilsio rado bombos skeveldr ant pagalvio, kur jis gul davo. Jei b t anksti par j s, j b t pataikyta.

Juo tolyn, tuo labyn gilinosi medicin ir gamtamoksl . 1917 metais Paryžiaus universitete iš tos

srities gavo doktorat , parašydamas disertacij apie biologinius vyksmus gydant žaizdas.

Tais pat metais jis atvyko JAV, ir New Yorke d st apie geriausius žaizd gydymo b dus. Palaipsniui jau pasiek tokio mokslinio garso, kad buvo pakviestas Rockefellerio instituto nariu, vienintelis iš pranc z .

Gr ždamas Pranc zijon, suplanavo speciali laboratorij biologin ms problemoms tirti, sudarydamas pagrind naujai mokslo šakai — biochemijai. Jis buvo tiek atsid j s mokslui, kad visas dienas praleisdavo laboratorijoje, dirbdamas ir šeštadieniais, atsisakydamas išeiti kur sve iuotis. Jau iki 1921 m. jis buvo praved s daugiau kaip 3,000 vairi eksperiment , kam jis ypa tur jo palankias s - lygas Rockefellerio laboratorijoje. O vis d lto jis nepasiliko tik sausas kabinetinis tyr jas. Buvo širdies žmogus ir jam priklauso žodžiai:

— Savo santykiuose su kitais, žmogus privalo naudoti prot , bet jis padarys daug mažiau klaid , jeigu paklausys savo širdies. —

Tyrimo laboratorijos jam tarnavo dviem tikslams: atrasti faktus ir atrasti žmog . Nuo 1928 iki 1936 m. jis paraš 53 referatus, 30 mokslini straipsniu žurnalams ir penkias knygas.

M s mokslininkas komunizmui buvo priešingas, ir tai ne tik d l jo kruvino žiaurumo, bet ir d l t jo teorini princip , kuriais jis yra paremtas.

Steb damas gyvenimo tikrov , jisai pri jo išvados, kad statymai, kurie tvarko gyvenim , skiriasi nuo fizini statym . Jis tvirtai žvelg laisv vali

žmoguje ir suprato, kad jos paneigimas vest prie pasaul ži ros, kuri asmen aukot valstybei, kuri at- mest visk , kas yra dvasišk , ir tai vest prie žmo- nijos puolimo ir prie išaugimo vergijos, kurioje vi- sus dominuot tik keletas. Tod l jis net paraš kelet t knygelį prieš marksizm .

Jis labai sielojosi, kad moralinis progresas n ra toksai pat, kaip intelektualinis, ir raš :

— Intelektualinis progresas turi b ti skatinamas tik tiek, kiek jisai galimas panaudoti moraliniam žmogaus pak limui. —

Jis buvo pilnai sitikin s, kad naujieji mokslo išradimai toli gražu nepatvirtins materialistin s pa- saul ži ros ,o atskleis buvim j gos anapus pasaulio.

Jis žvelg mokslo ribotum , ypa kas lie ia iš- aiškinim moralini ir dvasini žmogaus siekim . Iškeldamas moral s vert , jis savo raštuose pabr ž , kad civilizacijos, kuriomis mes didžiuojam s, sužlugs, jeigu jos nebus paremtos tvirtesniais pagrindais.

Moksl jis buvo taip pam g s, kad gr ž s Pran- c zijon žiem nebijodavo išs d ti ištisas dienas la- boratorijoje, kur temperat ra buvo 59 laipsni . Pranc z akademija už jo mokslinius darbus jam suteik premij .

Atstovaudamas mokslo pasaul , jis ta iau aukš- tai gerb moral . Jo raštuose skaitome:

— Masi pažanga ir laim gali b ti pasiektos tik tobulinant atskirus individus, ir tas tobul jimas gali b ti pagr stas tik aukšta ir kilnia moraline drausme, ne tik laisvai priimta, bet ir suprasta.

Jis reikalavo aukštos moral s ir iš spausdinto

žodžio. Savo veikale “Žmogaus kilnumas” jis raš :

— Per paskutinius metus žymiai paaugusi tendencija, modernizmo priedangoje, priimti dramai ir knygas, kurios teisingai 1900 metais būtų buvusios laikomos pornografiškomis: tai atneša moralinį palaidumą ir nekuklumą. Dažnai jos yra suvedžiojančios ir palenkia žmogų regresuoti gyvulį. Tokie rašytojai palaipsniui žmogų degraduoja ir viskas baigiasi socialine, patologine ir moraline tragedija, kurios aliarmuoja ir kasdieninį spaudą. Menininkas yra dažnai nuoširdus, bet gyvulys juk visada yra nuoširdus, ir tas nuoširdumas nėra pateisinimas tas dvi kategorijas suartinti. Meno žodis dažnai yra naudojamas paslapti niekinant komercinį interesą arba aurius nuklydimus. Vaizdiniai ir literatūriniai kūriniai, kurie iššaukia seksualinį hormonų sekreciją, ar jie būtų nuoširdūs, ar prekybiški, gimdo regresyvas tendencijas. “Meniškoji” etiketė daro juos dar žalingesniais, suteikdama jiems prestižą to paties gėdijimui ir sumažina savaimingą moralinį reakcijų tradiciniame šeimos auklėjime. —

Taip rašė tas pirmaujantis mokslininkas. Dvasios kultūrą jis aukštai vertino. Savo veikale “Žmogaus paskirtis” taikosi kūrėjams jis kalbėjo:

— Taika privalo būti kuriama perkeičiant žmones iš vidaus, o ne statant išorines struktūras. —

Anotavo žmonos žodžiai, jį pramato, kad išradimai žmogų sužlugdys, jeigu žmogus nedarys dvasinės pažangos, ir dėl to mokslininkas pakliuolė aliarmuojant šauksmą. Jo pasaulį žiūrėję žmonai taip nusako:

— Iš visiško agnostiko jis, dka savo mokslinio darbo, prijo išvados, kad vien mokslas ne stengia išaiškinti gyvenimo msl s... Gyvenimas j išmok suprasti reikal moralini nuostat, kurie nebus veiksmingi, jeigu nebus paremti tik jimu. Ir taip — protu jisai prijo prie sitikinimo, kad yra Dievas; net ir karo baisenyb s ne steng supurtyti jo tik - jimo žmonijos paskirt ... Jeigu pasaulis nori tur - ti taik ir gerov, to tegali atsiekti visuotine meile ir noru savo artim myl ti kaip save. Kitais žodžiais — griežtai vedant Kristaus moksl žmoni širdis; vien nauj statym leidimas ia nepad s. —

Dabar jisai prad jo tas mintis skleisti savo gau - siose paskaitose ir net paraš knygel “Ar Dievas iš jo iš mados”. Jos buvo paskleista 160,000 egzemp - liori .

Laussanos universitetas (Šveicarijoje) suteik premij už jo knygas, kaip geriausius veikalus iš mokslo filosofijos srities per paskutinius 10 met . Jo knyga “Žmogaus paskirtis” per metus laiko buvo labiausiai perkamas veikalas.

Gaila, mokslininko sveikata dilo. Jo vidaus liga (pankreas) degino jo gyvenimo si l . Viena iš pas - kutini jo min i buvo:

— Bet kokia vyriausyb, kuri negerbia žmogaus kilnumo, nors išviršiniai ir b t lyg pagr sta laisve, tikrai nuves koki nors totalitarizmo form, kuri sutriuškina individualin iniciatyv . —

Jis mir 1947 m. rugs jo 22 d. apr pintas sa - kramentais, kurie, kaip žmona rašo, “apšviet jo vi - s b sen ”.

Art jant jo mirties dešimtmeiui, jo knygos “Žmogaus paskirtis” (Human Destiny) jau buvo išpirkta apie milijon . Kelios laidos buvo išleistos Amerikoje, o taipgi išversta pranc z , dan , šved , norveg , suomi .oland , ispan , vokie i , ital , japon , portugal , Vietnamo, pers kalbas. Vienas jaunuolis, planav s savižudyb , perskait s t veikal , ryžosi pergal ti gyvenimo sunkumus. Akliesiems ji ne tik buvo rekorduota plokštes, bet ir atspausdinta akl j (Braille) šriftu.

Jo žmona, persi mus i jo id jomis, min toje jo biografijoje kartoja žodžius:

— Mes pradedame suprasti, kad tik giliai pasikeitus atskiriems žmon ms ir visiems vieningai darant pastangas, gali b ti žmonija išgelb ta, ta iau nedaug laiko teliko m s civilizacij gelb ti. —

BUVUSIO KOMUNISTO ATGAILA

Mielas mano bi iulis iš Portugalijos atsiunt knyga "Eu fui comunista.." (Aš buvau komunistas). Veikalas su autoriaus dedikacija ir autografu.

ia nuoširdus pasipasakojimas vieno iš Portugalijos darbo žmoni , kuris buvo sijung s komunist s - j d : Carlos de Oliveira. Jis aprašo, kaip vis laik buvo neturtingu ir kaip jisai iš komunisto v l pasidar krikš ioniu, suprat s, kad krikš ionyb yra tikroji žmogiškoji brolyb .

Gim jisai 1900 met birželio 12 d. Išaugo aplinkumoje, kur viešpatavo indiferentiškumas religijai ir priešingumas dvasinink atžvilgiu.

Bedirbdamas, sijung socialini kov s kur , susirišdamas su slaptuoju streik komitetu. karštis buvo didelis, mieste sprogo dinamito bombos.

Policija susek tame ir Oliveiros rank . Kariinis teismas apkaltino j dalyvavus s moksle prieš vyriausybe . Kal jime neteko jam ilgai s d ti — buvo išleistas laisv , su s lyga, kad išsikels gyventi kit viet .

Suk r s šeim , jisai gyveno su žmona ir dukrele.

Kažkas j kalbino vykti garsi j Portugalijos šventov Fatim , bet jisai dav suprasti, kad tokius dalykus netiki.

sik r Lisabonoj. Drauge su juo dirbo vyras, kurio paži ros buvo komunistin s; jisai steng si laim ti komunizmui ir Oliveir . Šis jau m tik ti, kad komunizmas pagerins darbinink pad t . Kart jo rankas pateko komunistinis laikraštis “Avante”. J su d mesiu perskait ir pasir pino gauti daugiau komunistin s literat ros — knyg , j tarpe ir t šviesiai pavaizduojan i bolševik Rusijos roj .

— Pajutau savyje didel neapykant prieš religij ir prieš dvasininkus. Visa mano ateities komunistin propaganda buvo nukreipta prieš Bažny i ir prieš kunigus. —

Pasitaik kad vienas jo paž stamas susirgo džiova. Komunistai j pašelp , ir tas Oliveirai padar didel sp d .

Dabar jisai kilo komunistin je karjeroje ir buvo paskirtas vadu trij slapt komunistini rateli . Jie veik gerai užmaskuoti: kaip šoki salonai ir t. t. Teko jam dalyvauti kruvinuose susir mimuose su policija.

Kart jam padar ypating sp d prasitarimas vieno komunisto ruso, kuris pasak , kad, kai tik komunistai sigal s, tur s likviduoti visus vadovaujan ius elementus kit partij kaip Portugalijoje, taip ir Ispanijoje.

Kaip vienas komunist vad , jisai gaudavo paslap ia broši r iš Rusijos. Jisai išskait komunizmo t v knygoose, kad komunist moteris pripa-

žstanti „laisvį meilę“. Jisai suprato, kad pagal t tvark ir jo žmona nebebet jau visiškai jo, o jo vaikus imtisi auklėti valstybė.

Tai jau nešėjabejoni komunizmo tikslumu.

Vienu metu, socialiniai kovos kury, jisai buvo liudininkas, kaip jaunį katalik darbinink organizacijos (JOC) narys tvirtai pasak:

— Aš esu krikščionis, katalikas, ir esu nusistatęs praktikuoti krikščionyb visoje jos grynumoje. —

Bdamas idealistas Oliveira vertino jo pasišventimą, panoropatsai daugiau susipažinti su krikščionys šaltiniu — Šv. Raštu, Evangelijomis. Neganato — jisai panoropatsai pažinti ir katalik socialin doktrin ir perskaitė garsias Šv. Tavo enciklikas „Rerum Novarum“ ir „Quadragesimo Anno“. Jisai rado daug meilės darbo žmonėms.

Dabar jisai krikščionyb pažino naujoje, simpatiškoje šviesoje. Jisai interesuotis Dievo statymu ir amžinuoju gyvenimu.

Taipagalijau atvedė katalik Bažnyčią.

Nordamas atšaukti ankstyvesnės savo klaidas, jisai parašė knygą „Profecias e confissoes de um exchefe comunista“ (Buvusio komunist vadovo pranašystės ir išpažintys).

Stebdamas komunizmo iškrypimus ir geriau pažinęs krikščionyb taurum, jisai pagaliau pareiškė, kad jisai išpažįsta tikybinę ir prieškomunistinę idėją.

Dabar Carlos de Oliveira rašo:

— Buvau bedievis, dabar esu krikščionis, ir esu krikščionis — katalikas, kas reiškia daug daugiau. —

Kai d l buvusi savo draug , komunist , jisai prisimena:

— M s religija sako atakuoti klaidas, bet myl ti žmones. —

Dabar jisai m reikšti d kingum Fatimos Dievo Motinai ir prisimin Evangelijos žodžius apie džiaugsm d l paklyd lio atsivertimo. Jisai mat išganym Kristuje, o apie praeit sak si:

— Buvau nusid j lis ir tur jau penkias žaizdas... Su sugraudinta širdimi meldžiu atleidimo kartodamas: “Viešpatie, atleiski man, nes nežinojau k sakiau, dar mažiau žinojau, k dariau”.

Savo knyg baig s rašyti Kal d dien , jisai pabaigoje pakartojo š k :

— Garb Dievui augštyb se ir ramyb geros valios žmon ms žem je. —

LAIMINGIAUSIA MOKSLININKO DIENA

Mus visada domina mokslo žmoni gyvenimas. Tikrai susidom jimo vertas yra mokslininkas *Ben W. Palmer*; žymus teisininkas, konstitucinis teis specialistas ir daugelio veikal autorius. Šv. Tomo kolegija jam suteik garb s daktaro vard , o Notre Dame universiteto alumnai ypatingu b du pagerb š labai daug civiliniame ir kult riniame gyvenime nusipelnusi asmen .

Jis gim 1889 metais. T vas ruoš si b ti baptist dvasiškiu, o motina buvo episkopale. Jie steng si s n kuo geriausiai išmokslinti, leisdami Minnesotos universitet , kur jis labai s kmingai baig , gaudamas teisi magistro laipsn , o kitais metais jau buvo pakviestas d styti politin s ekonomijos mokslus. Susipažin s su savo buvusio profesoriaus sekretore, j ved . ia jam teko susidurti su nauja tikybine problema, nes žmona buvo katalik .

Kokio tik jimo jis pats buvo, nelengva pasakyti. J šeimoje religin s paži ros buvo labai maišytos: sesuo priklaus Krikš ioniškojo Mokslo (Christian Science) sektai, vienas brolis buvo episkopalas, kitas

glaud si tai prie presbiterion , tai prie kongregacionalist . Straipsnyje, apib dinan iame savo pasaul ži r , Ben Palmer pasakojasi, kad jis vis d lto tik j s Diev ir net Kristaus dievyb . Visatoje jis žvelg tvark ir žinojo, kad turi b ti visa ko Pirmoji Priežastis. Kristaus istorinis buvimas jam atrod geriau pagr stas, negu Aleksandro Didžiojo ar Cezario. Pripažindamas Kristaus asmenyb s taurum ir žinodamas, kad Kristus save laik Dievo S - numi, jis tai pri m kaip ties , dar patvirtint kan - kini krauju.

Religija jam buvo vidujinis grožis, tik jisai galvojo, kad visos religijos yra maždaug vienodai geros, nors pats dažniausiai užsukdavo episkopal bažny i . Tik jo, kad Kristus steig Bažny i , ta iau jam atrod , kad tikroji Bažny ia buvo sugedusi, tod l buvo reikalinga reformacija, protestantizmas, kad j atnaujint ir atgaivint . Jam net atrod , kad reformacija išlaisvino žmogaus mint iš bažnytinio despotizmo. Tas išlaisvinimas vyko drauge su dabartinio mokslo kilimu, o gal net buvo jo išvada. Moks - l jis laik žmogaus proto, išsilaisvinusio iš “prietar ”, vaisiumi.

Katalikyb jis mažai tebuvo pažin s, bet buvo gird j s prieš j daug priekaišt . Viduramžiai jam atrod tamsieji amžiai. Galil j jis laik moderniojo mokslo kankiniu, apkaltu grandin mis už tai, kad išdr so mokyti, jog žem sukasi aplink saul , ko katalikai tada nepri m . Jis pats v liau taip apie tai rašo:

— Aš tada nežinojau, kad Galil jus nebuvo kan -

kinamas, kad jo tariamas kal jimas buvo patogus butas ar jo draugo namai, kad jis buvo pasmerktas dėl savo užsispyrimo ir dėl sulaužyto pasižad jimo, kad Galil jaus atstovaujama teorija buvo jau kit katalik d stoma devyni popieži valdymo laikotarpiu be jokio pasmerkimo, kad popiežiaus neklaidin gumas apima tik tik jimo ir doros dalykus, kai jie yra oficialiai skelbiami, kaip visiems tik tini, kad popiežius Galil jaus klausimu tokio oficialaus sprendimo nėra paskelb s. Aš nežinojau, kad ta istorija, jog Galil jus apie žem pasak s: “o vis dėlto ji sukasi”, yra tik išsigalvota. —

Toliau apie kitus savo širdyje susitelkusius priekaištus prieš katalikus jis rašo:

— Aš buvau gird j s apie Torquemad ir Ispanijos inkvizijos baisum , bet nežinojau, kad tai, kaip pastebi vokie i protestantas istorikas Ranke, “savo dvasia ir tendencija buvo politin institucija”. Kankinimai tada buvo kasdieninis dalykas visuose teismuose. Nežinojau, kad inkvizija j atsisak anksčiau, negu kiti Europos tribunolai. Nežinojau, kad Ispanijos inkvizijos vadovyb buvo pasmerk popiežiai: Leonas X, Paulius III, Paulius IV ir Sikstas IV. Aš buvau išmokytas, kad katalik Bažny ia yra netolerantiška, ta iau nežinojau, kad jos netolerancija, kaip ir paties jos Steig jo “netolerancija”, buvo ne atskiriems žmon ms, bet j klaidoms. —

Toliau jis kalba apie Bažny i ir Šv. Rašto skaitym :

— Aš žinojau, ar bent maniau, kad žinau, jog katalik Bažny ia visada steng si žmones sulaukyti

nuo Šv. Rašto skaitymo, nes bijojo, kad ten atrastos tiesos gali žmones išlaisvinti iš popiežiaus kontrolės. Tačiau nežinojau, kad anksčiau, negu pasirodė pirmas protestantiškas Biblijos vertimas, jau buvo išleista arti 200 katalikiškų laidų, nors spausdinimas dar visai neseniai buvo išrastas. Aš nežinojau, kad Gutenbergas, spaudos išradėjas, buvo katalikas, kad pirmaisiais 50 metais po to išradimo net 124 Vulgatos laidos buvo išjusių iš spaudos. Aš tik vėliau sužinojau, kad didysis britų istorikas Maitland, nekatalikas, pareiškė, jog visi jo atlikti tyrimai neatskleidė nė vieno atvejo, kad Bažnyčia būtų draudusi skaityti Šv. Raštą. Nors aš jau ir tada žinojau, kad Bažnyčia davė pasauliui Šv. Raštą, bet tik vėliau susekiu, kad ji visada buvo Šv. Rašto saugotoja ir nuolat savo narius skatino ją skaityti. Tik vėliau sužinojau, kad net ir bažnytinės maldos yra paremtos Šv. Raštu.

Kuo daugiau jis galvojo, tuo labiau nepriimtina jam rodėsi protestantų kryptis — kiekvienam leisti aiškintis Šv. Raštą, kaip kas išmano. Būdamas teisininkas, jis tai lygino su statymais aiškinimu. Juk ir protestantai pripažįsta, kad yra reikalingas autoritetas, kuris aiškintų konstituciją. Ir protestantai nepritarė tokiai tvarkai, kad konstitucija būtų parduota valstybės archyvus, o jos aiškinimas būtų paliktas kiekvienam teismui, nekalbant jau apie teisą kiekvienam asmeniui aiškintis taip, kaip jam atrodo.

Protestantai žino, kad tuo būdu būtų nugrimsta anarchija, kad būtų sužlugdyti visi bendrojo žmo-

ni gyvenimo dsniai, kad žmonija būtų nublokšta chaos . Aišku, kad ir Kristus tai tur jo žinoti. Jis tur jo steigti gyv autoritet Šv. Raštui aiškinti. Jis mok žmones žodžiu, o taip pat ir Bažny ia pirma mok žodžiu, dar ir prieš Šv. Rašto atsiradim . Kristus visko nepalikio knygose, bet mok per Bažny i , kuri Jis vadina savo Bažny i , tai kur tas autoritetas yra? Tokio autoriteto negali tur ti visos bažny ios, nes j mokslas nesutampa arba net prieštarauja. —

Taip galvojo mokslo žmogus, kuris buvo prat s m styti. Tai liudija jo veikalai. Jis yra Minnesotos statym vadov lio autorius, dalyvavo kuriant kolektyvinius veikalus “Verslo statymai” ir “Asmens laisv ”. Jis yra paraš s k rini ir kitais klausimais.

Ieškodamas religin s tiesos, jis sitikino, kad iš pradži vyriausias autoritetas buvo Kristaus paliktas šv. Petru. Bestudijuodamas Bažny ios istorij , net ir nekatalik autori , jis aiškiai suprato, kad Kristaus žodžiai šv. Petru: “Tu esi uola, ir ant tos uolos aš pastatysiu Bažny i ” — yra suteikimas jam vyriausios valdžios, kuri paveld jo ir jo p diniai. Iš pradži jam sudar sunkum popiežiaus neklaidingumo tiesa, bet v liau jis apie tai raš :

— Kai sužinojau, kad popiežiaus neklaidingumas tesiriboja tik jimo ir doros dalykais, kai jie yra autoritetingai sprendžiami, ir kai patyriau, jog net ir blogiausiems renesanso popiežiams asmeniškias nuod mingumas nesukliud b ti tik jimo ir doros ties skelbime neklaidingais, tada nebeliko nei mano mintyse abejoni , nei mano širdyje svyravim . —

Tolimesn savo pasaul ži ros vystym si jis taip apib dina:

— Kai jau kart pri miau Dievo buvim ir pri- pažinau istorinius faktus, toliau jo neišvengiama fakt grandin , vedanti prie Kristaus, o nuo Jo — prie Petro ir jo p dini — popieži . —

Jis galutinai palinko katalikyb ir jaut , kad tai yra ne vien jo, bet keturi šimt milion žmoni tik jimas.

— Iš šio tik jimo aš s miausi stipryb s ir jame radau prieb g abiejuose Pasauliniuose karuose, didžiojoje depresijoje ir dabartiniame chaoso s kuryje, kai milionai žmoni yra netikri, koks yra j tikslas, o jeigu tai ir žino, tai nežino, kaip jo siekti. Jie patyr , kad turtas, sveikata, galyb , garb , pasaulio malonumai, mokslas, švietimas, o net ir intelektua- linis progresas yra netikri dievai. N vienas j neat- neša tikros laim s ir dvasios ramyb s. Ir ekonominis saugumas, tas šios dienos šauksmas, taip pat n ra pakankamas. Turi b ti tikslo tikrumas, turi b ti patikimas ir neklyst s vadas prie siekiamo tikslo. Visus šiuos dalykus man atneš tik jimas. Juos vi- sus gali pasiekti kiekvienas žmogus. Jam tereikia ištiesti savo rank ir valgyti bei gerti amžin j iš- ganym . —

Katalik tik jime jis surado gyvenimo prasm ir laim , apie kuri savo min toje pareiškimo pa- baigoje tvirtina:

— Tik jimas mane atved prie Kristaus, kuris yra “kelias, tiesa ir gyvenimas”. Ir diena, kada aš pri miau m s Viešpat šventojoje Komunijoje, pa- siliko laimingiausia diena visame mano gyvenime.—

EPISKOPAL MINISTERIS TAMPA KATALIKU

Visada mes žavim s ne besiblaškan iomis petelišk mis, ne v jo plakamais ir linguojamais stagaraais, o gilyn šaknis leidusias žuolais, erdv s m - lynes besistiebian iomis pušimis — žavim s žmon - mis, kurie ieško tiesos ir gyvenimo prasm s.

Vienas toki domi mintytoj ir ieškotoj yra *James Harry Price*. Pirmiau jis buvo žymus episkopal ministeris. Gim s 1902 m. Baltimor je, iš j s studijas episkopal teologijos mokykloje Cambridge, Price buvo šventintas episkopal ministeriu 1928 metais.

Gilus tiesos ieškotojas tomis studijomis nepasitenkino, jas dar gilino Kolumbijos universitete, Union teologijos seminarijoje ir Naujoje Socialini Studij mokykloje. Gav s gil teorin išsilavinim ir daktaro laipsn , jis dar nor jo ar iau susipažinti su gyvenimo praktika ir gerokai pakeliavo po Europ ir Piet Amerik . Eil met studijavo Amerikos ind n kult r , ypa JAV pietvakariuose ir Meksikoje, Jukatane, Bolivijoje, Peru valstyb je.

B damas pastorius New Yorko valstybėje, rėpinosi kultūrinio savo parapirėmė auklėjimu ir suorganizavo svarbių knygų seminarus, patėmė jas sektėm ir skaityti. Ypaė jis susidomėjo graikėm ir pirmųjų krikėšėionių raėytojė veikalais, stengdamasis gilintis į mintis ir filosofijas. Tos studijos jam atskleidė naujus krikėšėionių horizontus, vedėnius katalikybei. 1953 m. jis buvo Washingtonė priimtas katalikė Baėznyje. Katalikybei tiesias dar specialiai studijavo su juo zėitu Ferdinand Schoberg. Paskui buvo pakviestas profesoriauti kolegijoje New Rochelle mieste, kur dėstė vakarė civilizacijos istorijė.

Mums labai domė, kaip ir kodėl tasai išmokslintas episkopalė dvasiėkis tapo kataliku. Tai jis pats yra apraėšė, ir jo pasipasakojimas yra išspausdintas J. A. O'Brien veikale "Roads to Rome". Jė paveikė savotiėskas protestantė sektosė sėvyravė liberalizmas. Štai kaip jis pats raėo:

— Iš tiesė, dabar yra taip sėšaknijusi praktika, kad net nesukelia nusistėbėjimo, kai protestantė ministeris pamaldosė sukalba "Tikiu Dievė Tėvė", o paskui pamoksle visa tai paneigia. Dabar sukeltė nusistėbėjimė, jeigu jisai, nuėjė sė sėkyklė, vis tė "Tikiu Dievė Tėvė" gintė. Tai bėtė nepopuliaru ir gal net suteiktė jam nemaloni bei kebli pasekmi, ypaė kai jis prieitė prie šventėjė bendravimo, nuodėmi atleidimo, iš mirties prisikėlimo ir amėžinojo gyvenimo. —

Protestantai, kurie iš pradėži sakė savo tikėjimė terėmi Biblijė, dabar daug kur kalba, kad Biblijė tėra pamaldėži nuomoni rinkinys. Jam padarė didelė spėdė faktas, apie kur jis taip sako:

— Aš negal jau rasti jokios kitos Bažnyios, išskyrus kataliką, kuri naudot vis Šv. Rašt pilnumoje ir j rimtai priimt kaip apreikšt Dievo žod. —

Anot jo, daugeliui protestant Biblija yra kaip švediškas valgi stalas, vadinamas smorgasbord: prieini prie jo ir išsirenki, kas patinka, o kas nepatinka — praleidi. Jam kaskart m vis labiau atrodyti, kad vienintel vieta, kur viskas reikiamai tvarkoma, yra katalik Bažnyia. Ta iau iki galutinio apsisprendimo pra jo daug laiko. Jis pats apie tai rašo:

— Aš galiu tik pasakyti, kad reik jo viso dešimtmečio skaitymo, studijavimo ir mald, kol viskas griežtai išryšk jo ir aš gal jau pasibelsti katalik Bažnyios duris, prašydamas sileisti. —

Jis buvo ypatingai išstudijavęs šv. Augustino “Dievo miest” ir Dantės “Dievišką komediją”. Dabar prad jo tokius veikalus žiūrėti ne kaip gabi rašytojų eilines nuomones, bet kaip tiesos žvelgim t žmoniai, kurie neband tik publikos užimti, bet kurie raš, turdami viziją, jiems suteikt vis ties Autoriaus. Bestudijuodamas senovės krikščioni autorius, jis sitikino šia tiesa:

— Po keletos metų man dar si vis aiškiau ir aiškiau, kad didžioji dauguma vakar civilizacijos didžiųjų rašytojų buvo katalikai. Man buvo ne manoma gilintis juos ir neiti drauge su jais. —

Katalikybe jis rado derinimą su gamtos statymu, ko jis nerado kitose religijose. Jam tur jo gili tak ir katalik draugiškas šiltumas. Apie tai jis rašo:

— Kiekviena proga, kai tik aš susitikdavau viet-

n s katalik parapijos klebon , jis man rod tiek šilimos ir švelnumo, kad tai veik užkariaujan iai. Vieni metu žymus j zuitas, kur aš pažinojau tik iš susirašin jimo, parod man tok pasitik jim , kad man tai pasiliko neužmirštama. Taip nuolat aš buvau veikiamas t katalik , kurie praktikavo krikšč ionyb .—

Iš protestant jis buvo gird j s apie laisv s stok katalik galvosenoje, o dabar jis buvo sitikins, kad taip n ra. Katalikyb jam dar si kaskart simpatiškesn . Apie savo traukim katalikyb n jis rašo:

— Katalik tradicijos savoje šalyje mane trauk , bet dar daugiau aš buvau katalikyb s traukiamas Meksikoje ir Piet Amerikoje. Patyriau, kad Šv. Tomo universitetas San Domingo mieste buvo steigtas 1596 metais, taigi visu šimtu met anksčiau, negu Harvardo universitetas. Tai man dav medžiagos susim styti. Marijos pasirodymas Guadalupe je 1531 m. ir kukli tos vietos šventov mane tikino, vos tik tenai apsilankiau. Šv. Onos de Beaupre šventov ir katalik gyvenimas Quebec valstyb je (Kanadoje) mane giliai paliet . Pranciškon istorija m s pietvakari valstyb se atskleid man j heroizm , ir aš žinojau, kad m s , amerikie i , valdžios mokyklos vartoja šiuo klausimu šališkus vadov lius. —

Antrojo Pasaulinio karo metu jis labai susidom jo Jeffersono, Madisono ir kit JAV steig j princip bendrumu su didžiaisiais katalikyb s atstovais, pvz. šv. Robertu Bellarminu, Las Casas, Suarez, ypa j paži r panašumu prigimties staty-

m ir prigimties teises. Tolimesn savo pasaul ži -
ros vystym si jis taip apib dina:

— Jau seniai pri miau s vok , kad Bažny ia
turi b ti šventa, katalikiška ir apaštališka. Aš jau
pastoviai miau pasitik ti Katalik enciklopedija ir
Baltimor s (katalik) katekizmu, kai reik jo atsa-
kin ti klausimus, kuriuos žmon s k l . Tikrumoje
jau mokiau ir pamoksluose skelbiau tikr katalik
doktrin . Aš visiškai praradau pasitik jim moder-
niuoju liberaliuoju protestantizmu. —

Tokia kryptimi jo jo m stysena. Bet tai dar
nebuvo viskas. Jis toliau pasakojasi:

— Aš meldžiausi, kad, Šventajai Dvasiai vado-
vaujant, gal iau elgtis taip, kaip Dievo valia kreipia.
Ta Dievo valios vadovyb at jo, ir aš žinojau, kad
privalau ieškoti pri mimo katalik Bažny i . Ma-
no maldos buvo išklaustytos. Nebuvo jokio skub jimo
jausmo, buvau sitikin s, kad Dievo vadovaujanti
ranka ia buvo laukdama, kad aš pats veik iau su-
tartinai su ja. —

1953 m. jis atsisak pastoriaus vietos episkopa-
l bažny ioje, Less mieste. Dabar jis jaut , kad
“minties ramyb ir malon laukia katalik Baž-
ny ioje”.

— Aš ilgai kovojau, — rašo jis, — kol suse-
kiau, kur yra randama tiesa. Dabar, kai ji buvo
man suvokiama, nebegal jau nieko kito daryti, kaip
tik prašyti, kad ir aš b iau sutapdintas su ja. —

Apie katalikyb s pranašum , sulyginus j su
episkopal religija, jis taip sako:

— Viskas, kas episkopal bažny ioje buvo gero,
tas yra ir katalikyb je. Ateiti katalikyb — tai

pergyventi pilnumo patyrim . ia yra tie teigiamieji veiksniai: vienyb ir visuotinum, asmeniškias ūvelnumas ir tvarka, tradicijos ir istorija. Visa tai kitur negalima rasti. Svarbiausia, ia yra pamaldumas ūv. Dvasi . “Kai ji, Tiesos Dvasia, ateis, ji ves jus tiesos pilnum ”. Kai ūmogus to vadovavimo ieško, jis ateina greitai ir tvirtai. Nors jis never ia, bet jam negalima atsispirti. Jums patiems lieka apsispr sti, ar j s j priimsite, ar tvarkysit s savaip. Tas, kuris nenori priimti d snio, kad trikampis turi tris kampus, gali pats kurti trikampio apib dinim , bet tai b t paikas uždavinys. Tas, kuris priima, randa paguod ir ramyb , sakydamas: „Taip, tai tiesa. Aš tai visada ūinojau, bet dabar tai yra mano tiesa, nes aš j tikiu”. —

Ir taip tasai episkopal ministeris, labai gilaus išsimokslinimo vyras, sav j ties atrado katalikybe je. Kai mes stebime jo atsivertimo keli , prisime name, kaip teisingai pasak Lacordaire:

— Tiesa yra pasiekiamas tik daugeliu kov ; tik klaidos keliu pasukti nereikia joki pastang .

Gaila, kad tiek daug ūmoni gyvena be joki pastang ieškoti tiesos, kuri jiems b t sava ne tik iš paveld tos tradicijos, bet iš j gilaus sitikinimo, kad tai j tiesa, j gyvenimo kelias.

Konvertitas Langbehn kart pasak :

— Aš jau iuosi tikras ir laimingas sekmadienio vaikas nuo to laiko, kai tapau kataliku. —

Gilioji tik jimo tiesa, tapusi mums sava, bus neišsemiamos laim s ūaltinis: palaima pasisekimuose, parama nelaim je, ramstis suklupimuose, stipryb ligoje, paguoda kan ioje ir viltis mirtyje.

RAŠYTOJO KELIAS: NUO VELNIO PRIE DIEVO

Quebeco mieste, Kanadoje, užtikau kartą knygą, kurios jau keletą metų buvau ieškojęs: prancūzų rašytojo *Adolfo Rett* gyvenimo išpažintis, užvardyta „Du Diable a Dieu“ (Nuo velnio prie Dievo).

Tasai rašytojas — domus. Išauklėtas jisai buvo be tikybos. Suaugęs liko net kovotojas prieš Bažnyčią ir už materialistinį pasaulį. Daugiau nei mėnesį jo jaunystės dienos. Kaip pats pasakojasi, jo tėvai tarp savęs nesutarė, „vedė karą“ ir mažai tekreipė dėl mesio auklėto jį. Jei su juo, beaugančiu, ir turėdavo pasikalbėti, tai daugiausia, kad patrauktų „savo pusę“. Matydami jo išklydimus, kartais jį pabausdavo, o kartais sakėdavo — „išaugsi, pati gamta jį ištaisys“, bet tai tik buvo pasiteisinimas atsikratant vaiko auklėto jį per šio. Taip rašytojas išaugo be stiprių dorovės principų ir be tikėjimo.

Kaip daugelis kitų ano meto inteligentų, jisai susižavėjo anarchizmu. Savo raštais jis piktžodžiavo prieš tikėjimą, apdainavo auksinį anarchistų amžį,

s jo neapykant ir bomb m tytojus garbino kaip kankinius. Ta iau kuo toliau, tuo labiau anarchizm , rod si jam nesutink s su žmogaus prigimtimi; pl - šimai ir žudymai, kad ir daromi id jos vardan, m jam darytis prikl s, ir rašytojas palinko revoliucionieri keli , likdamas socialistu.

Ta iau pažin s ano marksistinio jud jimo vadovaujan ius žmones Paryžiuje, jisai nusivyl . Jo paži ros marksizm m keistis. Jis raš :

— Revoliucija yra blogis ir klaida. T žinau. Aš matau ir vaistus, ta iau, kaip palaidas mulas, aš kreipiau savo žingsnius t , kas bloga... Kaip kad Ovidijus pasak : “Matau kas gera ir pripaž stu, o darau blog ...” Tai ir yra be galo niekšinga, jog žmogus užmiršta ger j Diev , kad sekt velniu!... (p. 44).

Ir rašytojas buvo gerokai tuo piktuuju pasek s. Vienu metu jis buvo gav s nuo tokio pat draugo vyskupišk kryži , tikr , nuimt nuo palaidoto vyskupo kr tin s. Su pasity iojimu jisai buvo pasikabin s sau po kaklu, o paskiau — jis nu jo “linksmybi namus”, kur piktžodžiavo ir v liau t kryži padovanojo labiausiai palaido gyvenimo merginai. Tiesa, sekant ryt jis nesijaut gerai ir galv pasl p s pagalv kartojo:

— Kaip baisu, kaip baisu!..

Bet jis brido toliau gyvenimo purvynus. Susid jo su palaido nusistatymo mergaite.

— Tikros meil s nebuvo, — pasakojasi jisai. Prisirišimas kilo tik iš to, beveik liguisto, palinkimo k niškus svaigulius ir šunišk atsidavim žemiausiems instinktams. —

Buvo daug dien , kad jiedu su “drauge” bar-
davosi, prikaišiodavo kits kitam, pagaliau tie gin-
ai baigdavosi palaidumo orgijoje.

Kad numaldyt savo s žin , rašytojas susida-
r savotišk pagonišk pasaul ži r , kur nebuvo
vietos krikš ionybei, bet kur buvo pagarba gamtai,
išaukštinimas likimo ir “j g , kurios žmog padaro
savo žaislu”.

— Aš dievinau savo instinktus, — pasakojasi
rašytojas. — Mano š kis buvo: linksminkim s ir
juokim s, nes rytoj mirsime. —

Bet tai rašytojo nepatenkino. Savo gyvenimo
išpažintyje jisai pasakojasi:

— Tas Dievyb s supratimas, kurio mes negali-
me numarinti, nebent liktume visiškais velnio tar-
nais, mane kankino be paliovos. —

Rašytojas palinko Kanto filosofij , bet ji pa-
sirod šalta, kaip “sudži v s Kalvino šlaunikaulis”
(p. 51); met si jisai panteizm , bet t atrado per-
daug l kšt ir blank . Laurai, kuriais jis pirma vai-
nikavo moksl , m apdži ti, o ir literat roj nebe-
rado pilno pasitenkinimo. Pam g s gamt , jisai su
šv. Bernardu kartoj:

— Daugiau rasi miškuose, kaip knygoose... —

Vienu metu jis vis savait gyveno labai netvar-
kingai. Jo s žin atbudo ir grauž . Iš jo pam g-
t j mišk . Su savimi išsineš Dant s “Dievišk j
komedij ” ir gal dešimt j kart perskait pirm sias
“Skaistyklos” giesmes. Jis pergyveno kažk nepa-
prasto. Lyg šaltis per jo jo gyslomis, prad jo visu
k nu dreb ti. Knyga iš rank iškrito ir jo galva
perb go mintis:

— Ar gi gal t b ti, kad katalik religija, kuri aš taip atakavau, tur t pagrind , tvirtindama kad nusid j lis, kuris gailisi ir džiaugsmingai priima atgail už savo klaidas, lieka vertu kilti Dang ? —

Naujos prošvaist s jo sieloje m ryšk ti, ir jis sav s klaus :

— O jeigu Dievas yra?! Ar Jis yra?

— Šiuo momentu aš pasteb jau, — pasakojasi rašytojas, — kad mano veidai padengti ašaromis...—

Vien vakar jisai paraš pirmuosius sakinius straipsnio prieš Bažny i , skirto kažkokiam “antiklerikališkam” laikraš iui. Straipsnio nebaig s, nujo gulti. Nak ia jis m sapnuoti Dant s aprašyt j vaizd , apie kur skait išvakariai: skaistykl . Kai nubudo, jo širdyje buvo kažkoks ypatingas jausmas. Jis pakilo iš lovos, basomis kojomis nu jo prie stalo ir supl š dvidešimt gabal popieri , ant kurio buvo prad j s rašyti prieš Bažny i ...

Miško vienumoje jisai m dabar daugiau m styti. Pasijuto, kad panteizm , budizm ir pagonyb jisai buvo palink s ar tai iš apsvaigimo nuo savo juslini pasismagininim , ar tai iš mados to laiko visuomen je. Materialistin pasaul ži ra jau buvo jo sieloje namas su pairusiais pamatais.

— Tai kas gi dabar belieka? — sušukau aš sau — pasakojasi rašytojas. — Ir savo širdyje aš išgirdau atsakym :

— Dievas!

Ir jis prisimin , kaip mokslo, kuriuo vienu taip daugelis nori pasitik ti, teorijos, hipotez s sensta,

kaskart pakei iamos naujomis; vakar aukštintosios tiesos, šiandien ver iamos nuo sosto.

— Reikia pripažinti, tarp to nuolatinio keitimosi tik vien katalik Bažny ia pasilieka pastovi, - pratar savo sieloje rašytojas.

— Taip, — t siau aš, — jausdamasis laimingu, kad pagaliau mano tamsyb se pasirod švyturys: Bažny ia patiekia paguodžian i ir išganan i ties . Ir jeigu ji yra tos tiesos saugotoja, kaip skelbiasi, gavusi j dieviškojo apreiškimo keliu, Dievas yra!..,

— taip savo pergyvenimus aprašo A. Rett , toliau t sdamas:

— Mano siela džiaug si. Aš pajutau, kad turiu b ti d kingas. Puoliau ant keli , suklypau ant samano akmens ir pirm kart nuo savo penkiolikt amžiaus met meldžiausi:

— Dieve, kadangi Tu esi, ateiki man pagalb . Aš esu žmogus geros valios ir noriu b ti Tau paklusnus. Pad ki man, pamokyki mane, apšvieski...

Nuo to ryto niekada neišnyko iš mano sielos sitikinimas, kad Dievas yra... Tiesa, aš dar daugelyje prog priešinausi Dievo malon s kv pimams, sutepiau save gausiomis nuod m mis, bet mano tik jimas Dievišk j Apvaizd pasiliko. —

Dabar jisai jaut reikal giliau pažinti katalik moksl . Reik jo užmegsti ryš su kunigu, bet rašytojas svyravo — k pasakys draugai? Kaip gi eiti bažny i ir tenai klauptis?

Bet jisai v l pagalvojo — katalikai iš to džiaugsis, o prieš kitus juk jis visada nor jo pasirodyti nepriklausomas ir savarankiškas. Kai d l miši , tai jis sau kalb jo:

— Dalyvauti mišiose n ra taip sunku, nes daug t , kurie daug vertingesni už tave ir kurie n ra kvailiai, tai daro. —

Ta iau rašytojas jaut kažkoki nedr s eiti pas kunig . Pasitaik , kad t savo vidaus kov valandose rašytojas pamat parku beeinanti kunig ir beskaitant breviori .

— Pone, atsiprašau...

— Koj s nor tum te, — paklaus kunigas.

— Mano veidais b go ašaros, — pasakojasi rašytojas, — ir aš nieko kito negal jau atsakyti kaip tik: Prašau j s , melskit s už mane. —

Kunigas suprato, kad tas žmogus turi giliai k pergyventi ir pratar :

— Taip, pažadu melstis; ir t padarysiu tuo jau. —

— Paskiau jis mane palaimino, — pasakojasi rašytojas. Kunigas dar palauk , lyg tik damasis daugiau žodži iš atviros širdies, bet, nesulauk s, nuei damas dar pratar :

— Taip, gerasis, aš melsiuosi už jus.

Ir taip rašytojas labai palinko Diev , bet dar tur jo pakelti daug vidaus kov iki jo pasaul ži ra ir gyvenimas nusistov jo. Jis pasakojasi:

— Pagundos tarpais buvo taip stiprios, kad aš joms pasidaviau. Ragavau užgintus vaisius... Bet greit apimdavo mane koktumas ir pasibiaur jimas. Spaudžiamas susigraūžim , kuri pirma nežinojau, aš v l kopiau kaln , kurio virš n je spind jo kryžius kaip žvaigžd ... Juk atminkite, kad aš netur jau tos paramos, kuri gaunama iš atgailos sakra-

mento ir Šv. Eucharistijos. Aš buvau vienas, ir dar kaip vienas, kuris nuo pat vaikystės nebuvau gavęs kito pamokymo, kaip netikėti. —

Rašytojas pasakoja, kad jis puolė ir vėl klaidė. Pagaliau nusprendė kovoti su pagandomis:

— Mano priemonė apsiginti nebuvo sudėtinga, — pasakoja jisai: aš keliau akis Danginėjui ir kalbėjau: „Mano Dieve! Mano Dieve“. Ir gerasis Dievas man padėjo. Kiekvieną kartą, kai aš taip atmečiau Blogojo patarimus, jaučiau perpildytą vidurinio džiaugsmo ir pergryvenimą ramybę, kurios anksčiau nebuvau patyręs... Vienintelis nepriklausomybės yra džiaugsmingai nešti Gerojo Dievo jungimą, nes be Jo ir be Jo Bažnyčios žmogus tampa kalnų kalnais, žiauriai klaidinantis ir aistras surakintas. —

Rašytojo proteklis jau buvo pradėjusios dilti, bet jo širdyje ir valioje dar nebuvo nustojusios siausti aistras audros. Vis dėlto Dievo šviesa man jo sieloje palaipsniui šviesti. Kaip jisai pats sakosi:

— Pradėjau atgimti krikščionis mirštančiame pagonyje. —

Deja, pagonio blogybė nebuvo jame mirusios, ir tas įstingęs nusiminimas:

— Nuolatinis nuliimas laiką suspaudžia mano širdį. Pagaliau mane pradėjo kankinti savižudybės mintys, — prisipažįsta rašytojas. — Bet tai buvo mano kaltė: kodėl gi aš tariau palaidumą, kreivą gyvenimą, vieton klausyti balso — tikriausiai, dieviško — kuris mane taip stipriai kėlė? —

Jo „draugas“ jo girtuokliauti su kitomis panašiomis, ir tai labai apsunkena jo pragyvenimą. Sugr-

žusi namus ta juodak imdavo kelti rašytojui tarin jan ius priekaištus. Jie aštriai bar si. Tolimesn eig pats rašytojas taip nusako:

— Mes nuklysdavome paš lusius mylavimus... Ji pasilikdavo tikra savo valdžia mano jausmuose, manyje, o aš — li dnesnis kaip anks iau, bet persilpnas nutraukti visus ryšius. —

Gyvenimas b go. Rašytojas dar jaut si priklaus s s prie kairi j radikal . Tuo laiku Pranc zijoje buvo labai gyvas klausimas valstyb s ir Bažny ios santyki . Nuvyk s vadovujan i radikal pos - d , jisai išgirdo nusiskundimus: ko taip delsiama su at mimu nuosavyb s nuo dvasinink ir su kulto suvaržymu.

Vienas iš vadovujan i radikal , kuris vis daug raš apie laisv , atsiliep su kreiva šypsena l pose:

— Palikite t mums; mes pasmaugsime kunigus geruoju, nenustodami kalb ti apie laisv ir prieš žmones parodydami juos kaltais... —

Rašytojui tie gird ti žodžiai padar nepaprastai slegiant sp d , kur jis taip apib dina:

— Nusivyl s iš jau iš to s šlavyno... Prisiečiau netur ti nieko bendro su tais demokratijos tartiufais Dabar aš negal jau galvoti apie niek kit , kaip tik apie Diev . Kreipiausi J , prašydamas pakelti mano sutingusi dvasi , pagelb ti man manosiose kan iose. —

Vien popiet , gal valand klaidžioj s aplink Notre Dame katedr , rašytojas slinko bažny i . Savo sp džius jis taip toliau aprašo:

— Bažny ia buvo beveik tuš ia. Tik pora mo-

ter li meld si prieš Marijos statul ... J uolumas paveik mane. Galvojau: "Kad aš gal iau daryti taip, kaip jos". Jau buvau bepuol s nat keli . Manyje kažkas lyg kalb jo: "Nusižeminki, nebijoki nieko, b si išklausytas".

Ta iau tuojau išgirdau kit bals savyje, paeinant iš pa i tamsiausi mano sielos urv : "Neb k kvailas. Jei jau nori tik ti Diev , gali sau pasidžiaugti tuo nauju vairumu, bet tau nereikia plaktis prie žem s prieš t paveiksl . —

Nors aš buvau labai apgail tiname stovyje, bet sau sušukau: "Tas tai jau perdaug — piktžodžiauti bažny ioje. Geriau tuojau išeiti".

— Ir taip — pab gau. Ta iau, kai jau buvau užd j s rank ant bažny ios dur rankenos, lyg kokia nenugalima j ga mane sulaik . Tur jau sugr žti, ir, nusilenkdamas prieš altori , tariau:

— Mano Dieve, pasigail k man s. Nors aš tesu tik labai purvinas nusid j lis, nepaniekinki man s ir ateiki pagelb ti. —

Ir toliau rašytojas pasakojasi:

— Kai tik šaukiausi pagalbos savo gerojo Mokytojo, mano vargš iškankintoji širdis atsileido ir pajutau, kad mano siel nusileido dieviškos šviesos spindulys...

— Sekan i dien , — pasakojasi toliau rašytojas Rett , — at jo man galv mintis pasipasakoti savo širdies paslapt kam nors, kas mane suprast . Tuojau prisiminiau Prancišk Coppee (garsus pranc z rašytojas), su kuriuo draugavau... Žinojau, kad jisai yra sitikin s katalikas... Jam pasisakiau, kaip

buvau nuli d s, kaip nusivyl s tuo gyvenimu be tikslo ir kaip trokštu pasiekti doros ramyb .

Coppee mok jo mane paguosti. Jis buvo kaip vyresnysis brolis, atlaidus ir gailestingas... Jis man kalb jo:

— Jeigu gal tumei tik ti, pamatytumei, kad aukš iau literat ros dar yra kit aukšt dalyk : tik vienas Dievas mus palaiko m s nuli dimuose.—

Rašytojas Rett pagr žo nuo savo draugo paguostas. Jis tuojau paraš jam ilg laišk , nupasa-kojo savo sielos pergyvenimus ir pasisak , kad jisai jau n ra taip toli nuo tik jimo, kaip atrod .

Galb t t dvasios kov ir ankstyvesnio savo išsieikvojimo nualintas, rašytojas susirgo. Jaut si lyg tr ksta oro, ir iš jo burnos rod si kraujas. Gydytojui patariant, jisai apleido Paryži ir sik r nedidel je vietoje priemiestyje. Darbo, nemigos, prarasto kraujo išvargintas, dabar jisai gul jo žol je, nebekreipdamas d mesio savo apverktinos “draug s” paikystes.

Dabar jo mintys dar dažniau krypo Diev , ir jis lyg maldoje m st :

— Mano Dieve, kas gi yra tas pasaulis, jei ne džiungl s, kur pl šr s ir klastingi žv rys kits kit drasko. ia blogis viešpataut , jeigu Tu m s nesutelktumei prie sav s, paveikdamas tais kent jimais ir skausmais, kuriuos mes turime pakelti. —

— B ki palaimintas, mano Dieve, kad atskleidei mano silpnyb per tuos blogius, kuriais teikeisi mane prispausti. B ki palaimintas pirma sutremp s mano puikyb , man parodant niekingum t iliuzij , sva-

joni , kurias aš buvau pam g s. B ki palaimintas, kad savo neapr piamo gerumo d ka teikeisi pripildyti t bais tarp , kuris skyr mus: žmones, prisl gtus yd naštos nuo šviesiojo dangaus, kur Tu karaliauji garb je. —

Taip rašytojas meditavo por m nesi ir pagaliau jo malda pasineš šia kryptimi:

— Vargš Rett (taip kalb jo apie save), Dieve, nukreipti pagal savo vali : jis Tave myli ir Tav s bijosi. Jis tik prašo, kad padarytumei j Savo valiai paklusniu. —

Kartkart mis jis savo maldas m kreipti ir prie Marijos. Ta iau dvasios kovos nesibaig ir jisai sav s klaus :

— K gi aš turiu daryti?

Jaut , kad pasirinkimo laisv gl di jame:

— N minutei nenustojau pilno supratimo, kad mano sielos ateitis visiškai pareis nuo krypties, kuri aš pasirinksiu. Tai turiu pabr žti, nes jeigu neb iau tur j s tos laisv s ir jeigu, iš kitos pus s, Dievo malon neb t man s apšvietusi, mano proiai ir aistros b t mane išlaik nuod m je ir visam laikui b t mane atkirt nuo Bažny ios. —

Kryptis jam jau lyg ryšk jo, bet dar buvo toli iki pilno tiesos suradimo ir vidaus ramyb s. Tarpais jo siela buvo nugrimzdusi didel nusivylim :

— Aš bandžiau melstis, — pasakoja jisai. — Šaukiausi Dievo, kur aš tik nujau iau, bet dar nepažinau. Atrod , kad Jis atsiliep , bet ir v l Jo s mon manyje bl so. Kasdien dariausi li dnesnis... Ak, pats sav s prad jau nebeapsik sti ir gyvenimas

dar si man priklaus. Geriau viską baigti, nes Aukštis se aš nesu laukiama. Nusizudysiu...

Kai tos baisios mintys ją kankino, jis prisiminė dar vieną savo draugą, kataliką, ir nutarė jam savo sielos kankinimą atverti. Susirašinėjo jai laišku ir religingai, tvirtos pasaulžiūros padiktuoti laišku atnešė rašytojui daug paguodos ir stiprybės.

Jos žinios pradėjo atbusti, prieš akis iškeldama baisios praėties vaizdus.

— Dabar gailėjai, išskaičiuodamas nuodmes, kurias tik atsiminiau... Dideliais žingsniais vaikščiau po mišką, stengdamasis atsiminti Viešpaties maldą... Kalbėjau: “Tve m s, kuris esi Danguje... Atleisk mums m s kaltes...” Ir tai buvo viskas. Kiti žodžiai buvo išnykę iš mano atminties nuo pat jaunatvės. —

Vis dėlto jo gyvenimas krypo gerąją pusę. Pagaliau jis pasiryžo persiskirti su meiluže. Apie tai leiskime jam pačiam pasakoti:

— Be abejonės, turiu būti iš dalies dėkingas maldoms savo draugo, su kuriuo susirašinėjau. Tačiau tikiu, kad ir Dievas padėjo man atgauti jėgas paskutiniam bandymui, kuris man dar liko pakelti: aš miausi likviduoti tą patį ryšium su savo mergina juodomis akimis. Nuo jos tolau ir tolau. Tiek melo, tiek žalumo, tiek ginčų per ją... Dieną praleidau miške. Atėjus vakarui, aš ją nebesidomėjau. Pajuto, kad jos taktika tirpsta. Griebėsi išbandyti būdą: sukelti ginčus, kad paskiau ateitų susitaikymas... Bet šiuo sykiu jai nesisekė. Pasilikau abejingų jos erzinimams ir neatsakiau jos plėdimui... Ji

nežinojo, kas manyje dar si... Prad jo verkti. Tas Rett taip ramus, kur ji tematydavo tik valgymo metu, atrod jai kažkaip kitoks, kaip paprastai.

Tos "damos su juodomis akimis", kaip j vadiną rašytojas, nesivaldymas g rime dav progos rašytojui j atsisveikinti. Ji iš jo, sitikinusi, kad viskas tarp j baigta.

Rašytojas prisipaž sta, kad ketveri metai bendro gyvenimo buvo nukal grandines, kurias net nutraukus, jos gal jo v l atgyti.

— Ir vis d lto, — pasakojasi Rett , — aš nugal jau t pagund , stiprindamasis mintimi, kad mano gr žimas prie Dievo man draud bet sti t li d n sugyvenim ... Tuos laikus prisimindamas, aš dažnai sau sakau, kad jeigu Aukš iausiasis neb t man s par m s, neb iau gal j s, be skaudži sužalojim , išsprukti iš t k niškumo žabang , kurie mane buvo pagav iki pat kaul . —

Sutvarkius savo dorovin gyvenim ir nuraminus s žin šioj srity, dabar jo susigraūžimas nukrypo ankstyvesnius plunksnos darbus:

— Tiek daug knyg ir straipsni , kuriais aš pilna sauja s jau piktžodžiavimus, dabar mano sie loje v l atgijo ugnin mis raid mis. —

Tie pikžodžiavfmai jam gr žo mint , ir tada jis jaut "lyg peilis durt šird ", — pasakojasi rašytojas.

Atsik l s nuo stalo nu jo gulti. Rodos, buvo pavarg s, bet miegas ne m . Vos užsimerk , prieš jo akis stoji bais s praeitojo gyvenimo vaizdai:

— Tai buvo lyg kokia atmat duob , juodu

m ru apvesta, iš kurios dvok p nan ios srutos, aplinkui šliaužiojo žal iai, rup ž s ir salamandros (taip jis palygina savo pareities nuod mes).

— Ir man atrod , — rašo toliau Rett , — lyg tos visos biauryb s, iškreiptais veidais, skambant j klaikiam juokui, švokšt : “Jis nusižudys, jis nusižudys!” Aš apsivilkau... Dreb jau. Buvo trošku. Šaltas prakaitas b go nuo kaktos ir per vis k n .

— O, užtenka, — surikau. Gana kent ti. Aš noriu nusižudyti... —

Rašytojas jau planavo, kaip jisai nueis pas draug , kuris turi revolver , pavogs j ir... viskam bus galas.

Leiskime toliau jam pa iam pasakotis:

— Pak liau akis lubas ir pama iau kabl lem-pai pakabinti. Lempos nebebuvo ir kablys, rodosi, lauk ...

Kam gi man laukti iki rytojaus. Geriau tuojau... Kad tik tur iau virv ... Ir tuojau lyg prakeiktojo balsas man pašnibžd jo aus : “Yra, nauja, virš spintos, ties d mtraukiu”.

Užšokau ant lovos, kad pasiek iau virv . Bet tuo pat metu pasijutau lyg dvi b tybes pasidalin s: viena pus mano b tyb s nor jo greitos savižudyb s, be atid liojimo, be galvojimo, kita gi spyr si, mintimi ieškodama pagalbos. Vir vidujin kova... Pasijutau, kad viena ranka laikausi lovos, o kita šluostau bais prakait ir ašaras, kurios aptvino mano veid .

“Daugiau dr sos ir išnyks viskas”, — lyg gir-d jau demono bals ... Jau v l siekiau virv s...

Staiga mano siela lyg nušvito. Sustojau. Išgirdau, prisiekiu savo amžina laime, tikrai išgirdau dangišką balsą, kuris man šauk: "Dievas! Dievas yra!"

Malon s parblokštas kritau ant keli .

— A i , mano Dieve, — kalb jau verkdamas.
— Tu sugr žai. — Ir tuo pa iu momentu man atrod lyg pama iau savyje J zaus Kristaus paveiksl ... Mano sieloje užviešpatavo didi ramyb . Dabar jau iau, kad visos piktosios j gos, kurios mane buvo užpuolusios, traukiasi. —

— A i , Viešpatie, Tu mane išgelb jai!

Ir taip, ligi ryto iškl pojau, galv atr m s lov :

— A i Dieve, a i Šven iausioji Mergele, j s teik t s mane ištraukti iš juodojo šeš lio tuo momentu, kai mirtis jau buvo mane bepagrobianti savo baisia letena. —

Dabar rašytojas pasuko Šv. Panel s Malonin gosios koply i ir sm lyje puol ant žem s prieš Marijos paveiksl . Nebegal jo n verkti.

— Tik kelios saldžios ašar l s nuried jo. Tai buvo lyg nuvalantis lietus, kuris nupraus mano sielos purvus. —

Jis tik praš dabar Marijos:

— Pabaiki savo darb . Aš jau daugiau nesispir siu. Esu Tavo ir esu tikras, kad man nurodysi, k tur siu daryti, kad sugr ž iau Bažny i . —

Savo sielos nuotaikas rašytojas taip nusako:

— Ilgai pasilikau atsiklaup s ant koply ios slenks io. Jau iau, kaip manyje auga d kingumo ir dievotumo jausmas... Taip pasilikau sunertomis ran-

komis, pakeltomis dang akimis, rod si lyg mano visa siela buvo traukiama aukštybes, kad vis daugiau naudot si maloni šviesa. —

Gr ž s Paryžiaus miest , rašytojas vis pirma už jo pasimelsti bažny i , o paskiau — pas savo draug Coppee, ir jo papraš suieškoti kunig , kuris j priimt katalik Bažny ios bendruomen .

Su rašytojo Coppee laišku Rett nu jo pas kunig . Kunigas papraš papasakoti savo pergyvenimus ir dabartinius nusiteikimus. Rašytojas Rett papasakojo ir paklaus :

— Sakykite kunige, ar aš dar galiu b ti išganytas ?

Kunigas nusišypsojo, atsistojo, patapšnojo rašytojo pet ir patar :

— Brangusis drauge, jau trys ketvirtadaliai J s išganymo darbo atlikti. Gailit s už nuod mes, verk te kruvinomis ašaromis už savo kaltes. B kite tikras, kad jus išgirdo Aukš iausiasis... Už keleto dien j s atliksite visuotin išpažint ir priimsite Komunij . —

Su katekizmu rankose rašytojas par jo namus ir prad jo j sklaidyti:

— Kaip gi mane jaudino tik jimo, vilties ir meil s aktai! Su koku džiaugsmu aš kartoju: “Taip, mano Dieve, aš tikiu Tave ir Tavo švent Bažny i , nes žinau, jog Tu negali nei man s suklaudinti, nei Pats apsirikti... Turiu vilt , kad savo malone mane paremsi ir, jei aš pildysiu sakymus, mane priimsi savo garb . Taip, mano Dieve, aš Tave myliu labiau už visk , nes nesi nutrauk s man rodyti savo meil . —

— Toliau aš sukalb jau “T ve m s ” ir “Sveika Marija”, stengdamasis sijausti prasm ir sau pri-
taikyti t garbing gailastingum , kuris spindi iš
t eilu i : “O, Dievo Motina, aš atsiduodu Tavo
rankas ir Tau pavedu savo siel . Teikis j perteikti
savo S nui..

Tos dienos sp džius rašytojas baigia nupasakoti
šiais žodžiais:

— Padar s ant sav s kryžiaus ženkl , aš už-
migau ramiu, miegu, kokio nebuvaugav s jau daug,
daug nakt . —

Prasid jo jo naujojo gyvenimo laikotarpis.

— O šventoji katalik Bažny ia, — rašo Rett ,
— gerojo Dievo ties skleid ja, kaip gi esi nuostabi,
kai savo paprastume priimi s n palaid n , kuris,
Dievo malon s nugal tas, ateina gulti kryžiumi prieš
tavo altori ... —

Jis jaut si prad j s nauj gyvenim :

— Neperd siu pasak s, kad šiuo laikotarpiu re-
tai kada praleidau ilgiau kaip valand be maldos;
netgi jau ilgas stotis (stacijas) bažnyiose, kur,
Švenčiausiojo Sakramento prieglobstyje, k liau savo
siel prie Dievo. —

Dabar jis pam go skaityti Evangelij knygas ir
su geruoju latru kartoti:

— Viešpatie, atmink mane savo karalyst je...
Pasigail k man s, Viešpatie J zau; siel gydytojau,
išgydyki mane nuo raups , kurie jau tiek laiko kaip
da mano siel ir mano jausmus. Neužmirški, kad
Tavo kilnioji Motina teik si užtarti mane, nors aš
esu tik kaip tas mažas sutrintas žvirgždelis... —

At jo išpažinties metas, kada rašytojas taip nusako:

— Man atrod lyg pats Dievas glamon jania, bet ir sakan ia ranka, nuo mano sielos nurinko nuod mes ir, jas dulkmis pavertis, išbarstęs po savo kėjomis. Tuo pačiu laiku aš jau iausi, kad mano vargšė siela, sulinkusi po blogio svoriu, pamažu išsities ir atsivėrangoms meilės ir dkingumo...

Kai pabaigiau išpažinti ir kunigas prieš man nulenkt galv atkalb jo kilni išrišimo formulę, aš atsikliau. Kunigas išties rankas ir aš skubėjau prie jo verkdamas. Mes buvome abu sujaudinti — ir vienas, ir kitas...

Jau linksmas gatvė, sau kalbdamas: “Man atleido, man atleido, kokia laimė ... Mano širdyje skambėjo šimtai “Aleliuja”, ir man atrod, kad aš atjaunėjau dešimtimi metų .

Sekant ryt atsikliau apie ketvirtą valandą ryto. Rengiausi prie Komunijos, skaitydamas Evangeliją, kur buvo aprašoma, kaip Viešpats statė Šv. Sakramentą ...

Kai artėjo jo Komunijos momentas, jau iausi pagautas tokios dievotumo nuotaikos, kuri siel vidiniškai šviesos bangomis pakelia iki paties dieviškojo sosto. Tik kalbėjau: “O, mano Dieve, nesu vertas, bet ateiki mane, kad Tave turėčiau kaip brangiausi nuosavybę ...” Man rodėsi, kad lyg pavirtau į baltą liepsną, kuri džiaugsmingai kilo, nykdama danguje. ... Tik galiu pasakyti, kad nei patys prašmatniausi *jausminiai pomėgiai, nei tas džiaugsmingas smegenų apsvaigimas, kur suteikia menas ir poezi-*

ja, toli gražu neprilygsta prie tos ekstazės, kuri visiškai pasineria siela, kuri vienijasi su Dievu. —

Ir lyg ragindamas kitus pasukti atgalios ir atsivertimo keliu, jisai raš :

— O, kad visi tie, kurie nesiryždami klaidžioja, iškryp iš v ži , netikrum naštos prisl gti, gal t žinoti, kaip didel s vidin s ramyb s pasiekiamo, kai ieškoma prieglobs io mylin ios Bažny ios rankose! —

Pranc z rašytojas Pranciškus Coppee, džiaugdamasis to savo draugo Rett s atsivertimu, taip raš :

— Jau iu sald tikrum , kad siela yra išgelb ta; jau iu džiaugsm , žinodamas, kad persekiojama religija nuo dabar turi dar vien gyn j asmenyje šio gero poeto, kuris sustiprintas atgaila ir malda, yra pasiryž s savo tik jimo tarnybai pavesti vis savo energij ir talent .

Pats rašytojas Rett dabar rado didel stipryb Komunijoje ir kartojo:

— Šventoji Eucharistija, kaip gi yra apverktini tie neišman liai ir paklyd liai, kurie nepaž sta Tavo vertyb s. Kai d l man s, tai aš žinau, kad Tu esi šaltinis viso gero, šaltinis vilties ir energijos, kur nuli dim ir nusiminim dienomis siela semia atsigavimim ir džiaugsm ... Viešpatie, išlaikyki mane vertu visada artintis prie Šventojo Stalo su tokiais pat jausmais, kokius aš tur jau savo pirmosios Komunijos dien . —

Dabar rašytojas kas ryt jo miši klausyti ir meditavo Evangelijas ir “Kristaus sekim ”. Apie tas knygas jisai taip atsiliepia:

— Evangelija — tai esminis krikš ionio mais-

tas... Aš t taip gerai supratau, kad nuo to laiko nepraleidžiu dienos neperskait s po du ar tris skyrius. "Kristaus sekimas" yra kaip pati esmin malda. T knyg b t galima prilyginti prie to nepavarduojamo rav tuvo m s sielai, kai netikras daržininkas, kuriuo yra pom giai ir puikyb , bando sieloje sodinti blogas žoles ar tenai nori išugdyti nuodingus žiedus. —

Kupinas vidinio džiaugsmo, atsivert s rašytojas sustat mald Marij , kurioje, be kitko, sako:

— Mes buvome lyg tie nepalaidoti numir liai, kuri puv siai užkr t ir geros valios žmones. Tu gi, amžinasis gyvenime, Tu dangišk kvopal inde, Tu neribotoji viltie, Tu mus ištraukei iš m s supuvimo. .. Nors mes nieku to nenusipelnome, melski už mus Šventoji Dievo Motina. Paimki savo rankas sugraudint šird savo vaik , paskiausiai gimusi Malon je: vargš atsivert li . Padaryk juos vertais Teismo dienoje patekti dešin teisingojo ir baisaus Teis jo... Dievo Avin li, kuris naikini pasaulio nuod mes, kuris kiekvien dien aukojiesi ant vis altori už m s nuod mi atleidim , atleiski vargšams atsivert liams. —

Savo min toje knygoje, atšauk s ankstyvesnes klaidas ir puolimus tik jimo ir Bažny ios, rašytojas Rett savo veikal baigia žodžiais:

— Jeigu tarp skaitytoj atsiras kas nors, kam šis veikalas tur s nors kiek naudos, prašau pasimelsti už mane. Ir pabaigai: "Non nobis, Domine, non nobis, sed nomine tuo da gloriam!" (Ne man, Viešpatie, ne man, o Tavo vardui teb nie garb).

KIN PROFESORIAUS RELIGIN ODIS JA

Buv s Kinijos ministeris Italijoje, v liau — Kinijos delegatas prie Jungtini Taut *dr. Paulius K. T. Sih* per jo katalikyb . Tai garsus žmogus — Hali universiteto (New Jersey) profesorius ir Ryt Studij instituto ved jas. Savo keli nuo Konfucijaus prie Kristaus jis nupasakoja knygoje “From Confucius to Christ”. Susipažinkime su juo. Jis gim s 1909 m. netoli Shanghajaus. Jo t vas — pirklys, daugiau r pinosi vyno prekyba, kaip kuo kitu; antgamtin religija jam buvo prietarai ir tod l nenustabu, kad jaunasai Sih išaugo be jokio religinio aukl jimo, perimdamas tik tradicin moral . Tik bu-diste jo senel kv p jam šioki toki pagarb religijai.

Eidamas moksl jis skait Konfucijaus raštus, bet juose buvo daugiau dorov s pamokym , kaip religijos. Patek s protestant mokykl , jis susipažino su Šv. Raštu. Ta iau jau bestudentaudamas tapo dideliu Chiang Kai-sheko simpatiku, sitrauk politik ir religiniai klausimai nu jo užmarštin. Bestudi-

juodamas metodist universitete, jis buvo nusistatymo, jog yra suradęs intelektualinį rodymą, kad Dievo nėra...

Mokslo laipsniui gyti jam teko išvykti Italiją. Katalik bažnyčiose jis atrado daugiau šilumos, kaip protestantizme. Didžiojo ital k r jo — Dant s — skaitymas ved j antgamtin s religijos srit . Jo profesorius Stefani, pirmos eil s ekonomistas ir kovotojas su Mussolinio išsišokimais, kiek stengdamas band jaunam kinui savo studentui perteikti krikšč ionyb s d snius, ir Sih pasiek bent gi to sitikinimo :

— Marksistinis komunizmas, kuris žmonij nugramzdino materialistinio molio ežere, kur drauge nuskend s kaip racionalizmas, taip ir pozityvizmas, siekia žmog padaryti mažiau žmogumi — tik rankiu, tuo gi tarpu krikšč ionyb žmog daro daugiau kaip žmogumi, j daro Dievo vaiku. —

Gr ž s Kinij , dr. Sih dirbo su gen. Tsiang Pai-li, j karin s akademijos prezidentu, kuris buvo žinomas savo simpatijomis katalikybei ir kuris buvo labai takinga asmenyb Kinijoje. Jisai aukštino katalik misijonieri nuopelnus Kinijos kult riniam gyvenimui.

Min tasai generolas paraš knyg “Europietiškosios civilizacijos atgimimas”, šiame veikalė jisai Europos j g mato ne ginkluose, o katalikybe. Tas generolas laim jo ir dr. Sih simpatijas krikšč ioniškai civilizacijai.

Dr. Sih buvo skiriamas vairioms svarbioms tarptautin ms pareigoms: jis buvo kin delegatas pas

Mussolin , perkaltis, kad du nesid t s jung su japonais; Kinijoje buvo paskirtas Vieškeli Transport biuro vicedirektorium, v liau — kin delegacijos patar jas užsienio reikal ministeri konferencijoje Londone, kin delegacijos patar jas taikos konferencijoje. ia 1946 m. jis susipažino su Kinijos ministeri prie Vatikano dr. Wu, kuris buvo katalikas, kuris išvert Šv. Rašt kin kalb ir palenk dr. Sih j skaityti. Dr. Sih, paskirtas nariu Jungt. Taut Investigacijos komisijos Graikijoje, 1947 m., skrisdamas l ktuvu, pergyveno mirtin pavoj , kai j l ktuvas audroje, negal damas nusileisti, m stigiti benzino. Ir tas jam akivaizdžiai parod žmogaus bej giškum .

Ypating sp d jam dar dr. Wu šeima. Jis mat juos visus drauge kalbant rožan i . Ambasadoriaus Wu žmona, taipgi katalik , išauginusi 13 vaik , atrod vis tokia laiminga. Dr. Wu m savo naujam bi iuliui duoti skaityti katalik veikalus. Ypating sp d jam dar šv. Teres l s parašytoji “Vienos sielos istorija”.

Iš šios knygos dr. Sih pažino nuostabi šv. Teres l s asmenyb , jos atsidavim Dievui, o per t švent j jisai pamilo ir Dievo Motin .

— Vis Mažosios G lel s gyvenim galima pavadinti Marijos nusišypsojimu, — rašo dr. Sih. — Kuo daugiau aš j studijavau, tuo daugiau žav jausi ir tuo labiau pamilau Bažny i . —

1947 m. dr. Sih buvo pakviestas Lake Success vykstan i Saugumo Tarybos konferencij . Bebdamas Amerikoje, jis susiartino su uoliu kataliku,

kin labdaros vadovu, J. Hsien, kuris irgi jam padėjo geriau pažinti katalikybę. Jie net kartu lankydavo Šv. Patriko katedrą New Yorke. Dr. Sih ypač pamogo katalikų apeigas. Jo širdyje aidėjo jo mintis:

— Bažnyčia yra tikrai patraukli. Mišios tikrai reikšmingos. Kodėl gi nebūti kataliku?

Ir iš kitos pusės, kaip savų laikų Augustinas, jis jautė:

— Aš noriu būti geras, bet vėliau... Nebūsiu šventasis, aš tik būsiu taip sau geras žmogus... Aš buvau kaip tas žmogus, kuris beldžiasi tiesos duris, tik damasis, kad niekas jį neatvers... —

Jis susipažino su Kinijos banko vyriausiuoju valdytoju Soong Han-chang, kataliku, kuris irgi simpatyškai vaizdavo tikinčio asmenybę. Nemažas išblaškymas dr. Sih atėjo, kai jis buvo paskirtas pirmininku kinų delegacijos JT specialiam komitetui Balkanuose, kai ten buvo pavojus iš partizaninio karo pereiti valstybių kruvinas kovas. Čia jau jis prieš sunkesnius darbus imdavo melstis. Jis taip jautėsi:

— Norėjau būti pakeltas iš to gyvo pragaro, kur sau pats buvau susikūris, bet nenorėjau katalikybės drausmės. —

Kartą, vairuodamas automobilį jis su visa šeima pergyveno laimingai pasibaigusi katastrofą. Jo širdyje kilo toks dkingumas Dievui, kad jis galutinai pasiryžo tapti kataliku. Kai apsisprendė, jo širdy užviešpatavo naujas jausmas:

— Tik save vis aukodamas Dievui gali save išlaisvinti iš to siauro žemiško egoizmo ir ragauti gili vidaus ramybę ir širdies grynumą ... Aš ži-

nojau, kad t ra tik viena laim : Jam patikti, t ra tik vienas skausmas: nusigr žti ir atsiskirti nuo Jo, kuris yra m s gyvenimas ir m s džiaugsmas.

Su šeima jis apsikrikštijo 1949 m. balandžio 5 d. Romoje. Ta iau jis jaut si, kad “Mano krikštas nebuvo mano atsivertimo pabaiga, o tik pradžia, tai tik orkestro suderinimas, uždangos pak limas prieš t svarbiausi , pagaunan i gyvenimo dram — ieš-kojim tikrosios šviesos, nes Kristus yra Kelias, Tiesa ir Gyvenimas”. Dabar jis drauge su šveicar didvyriu Mykolu Flue kalb jo:

— Viešpatie, atimki nuo man s visk , kas kliudo man eiti prie Tav s, ir duoki tai, kas veda mane prie Tav s. Atimki mane nuo man s paties ir duoki mane Sau. —

Katalikyb jo siel atneš naujus pergyvenimus:

— Tik nuo to laiko, kai tapau kataliku, aš prad jau ragauti neišpasakyt laim — lieti džiaugsmo ašaras. Pergyvenau begalin saldum su šeima kalb damas rožan i ir jau iau piln išsilaisvinim prim s Šv. Komunij . Dievota išpažintis atneš nuostabi ramyb , žodžiais negalima išreikšti to ramyb s ir džiaugsmo pajautimo, kok aš pergyvenau po pirmosios visuotin s išpažinties. Po išpažinties mano širdis buvo pripildyta džiaugsmo ir aš pakilau pasikeit s. Jau iausi laisvas, kaip paukštis ore. Jau iausi tyras, kaip sniegas... Atradau, kad išpažintis yra lengva, nes ia užtenka paprast , tiesi pastang . Ta iau ji yra ir sunki, nes ji reikalauja pilno sielos pasidavimo ir gilaus širdies paslap i atv rimo; t

tegalima pasiekti tikru sav s paniekinimu ir nuoširdžiu pasitik jimu Dievo gailestingumu. —

Gilesniame dvasiniame gyvenime dr. Sih mato ir pasaulio ateit :

— Aš manau, jog dabartiniai pasaulio sunkumai tik parodo, kad sieloms tr ksta dvasini gydymai nuo nuod m s padarini . Akivaizdoje nesuskaitom pagund ir kasdieninio gyvenimo bandym bei nusivylim , aš randu, kad atgailos sakramentas yra b tinas vaistas atgauti tobul dvasin sveikat . Tas dieviškas vaistas duoda mums galutin atleidimo rodyt ir atneša aukš iausi palengvinim — vidaus ramyb . —

Savo nauj religin gyvenim jis taip gražiai suderina su tautiniu:

— Nuo to laiko, kai pasidariau katalikas, atradau, kad nieko nepraradau iš savo kinišk tradicij , o priešingai, išgavau naujus lobius iš sen j . Tikrenyb je Konfucij daug sunkiau b t suderinti su pagonybe, kaip su Kristumi, ir per krikš ionyb išryšk jo man konfucionizmas. —

Dabar jo nusistatymas aiškus:

— Aš atradau savo siel ir jos nebeatiduo iau už niek pasaulyje. —

Savo gyvenimo išpažint jis baigia:

— Dalykai, kuri man tr ko, buvo suteikti, kad j jau niekada nebepraras iau. —

MEIL IR PASAUL ŽI RA

Talentingasai amerikietis *Herbert Thomas Schwartz* yra filosofas, m gšt s matematik , literat ros kritikas, s kmingas poezijoje ir gamtamoksly, o taipgi pasižymi muzikoje. Gim s 1903 m. gruodžio 4 d. New Yorko mieste. Michigano universitete jo paruošiam j medicinos kurs , drauge klausydamas ir literat rin s kritikos paskait . Gr ž s New York , jisai maiš si su literatais Greenwich Village, planuodamas patsai tapti rašytoju. Jis nusivyl daugelio j l kštumu ir pats ryžosi pagilinti studijas Kolumbijos universitete. ia jo studijos atskleid šv. Tomo filosofijos gelmes. Paraš s disertacij tema “Muzikos filosofija”, jis 1935 m. Kolumbijos universitete gavo filosofijos daktaro laipsn . Kelet met buvo muzikos profesorius Chicagoje, savo mokiniams tur j s net tokius vyrus, kaip Paul Hume. Kai kur laik d st angl kalb Šv. Jono kolegijoje, Maryland, ir skait filosofijos paskaitas Lavalio universitete, Kanadoje. 1944 m. tapo filosofijos profesorius Georgetown universitete, o paskiau buvo pakviestas filosofijos profesoriumi Šv. Ksavero universitete Cincinnati mieste.

Tokios yra sausos, suglaustos pagrindinis jo gyvenimo datos. Mums domiau jo vidaus gyvenimas, sielos blaškymasis ir ieškojimas. Laimei, tai jisai pats yra aprašęs savo straipsnyje "God's Love Breaks Through", išspausdintame knygoje "Where Dwellst Thou".

— Viskas yra Dievo darbas, bet žmogaus atsi-vertimas yra ypatingai Jo darbas, — taip jisai pradeda savo gyvenimo išpažintį .

Prisipažįsta, kad buvo išauklėtas betikybiniame dvasijoje, o net nekent religingų žmonių, laikydamas juos prietaringais ir veidmainiais. Tačiau gyvenimas jam atskleidė naują dalyką . Jisai sakosi neturįs sunkumų priimti tiesą , kad yra Dievas.

— Tikrumoje, rašo jisai, — aš neatmenu laikotarpio, kada aš netikėjau Dievu . Mano problema buvo ne priimti Dievą , bet — kaip Dievas mane priima...

Ir toliau Herbert Thomas Schwartz prisimena pirmuosius tuos, kaip jie po nupuolimo slapstėsi nuo Dievo, nes nuodėmė padarė juos priešais Dievą, kuris gali juos bausti.

— Ir man ši problema santykiuose su Dievu, kai nuodėmė yra taip visuotinė ("Tas, kuris sako, kad jis be nuodėmės, yra melagis" — sako šv. Jonas) yra netiek Dievą pažinti (ir rodyti Jo buvimą), kiek sitikinti, kad Dievas mus myli, žinodamas, kokiame esame, — rašo Schwartz. — Dėl to visada komiškai atrodo, kai kuris nors jaunas katalikas studentas imasi darbo rodyti Dievo buvimą kokiam nors nelaimingam pagoniui, kuris bėga nuo Dievo kaip

tik gal damas grei iau, nes Jo bijo. Problema yra — ne Diev priimti, bet sis moninti, kad Dievas mus priima. Neperduodant sitikinimo apie mylint Dievo pasigail jim , rodin ti Dievo buvim , yra lygu si sti nelaiming b gl pragar ... —

Gal ia tik savu stiliumi ir kitais žodžiais, bet prof. Schwartz pakartoja iš anks iau žinom ties , kad nusid jimai, nupuolimo atmosfera yra viena svarbi j priežas i , palaikanti užkiet jim netik jime.

Prof. Schwartz kelyje Diev nemaž nuopeln turi mergait Charleen, su kuria meil suved juos šeimos gyveniman. Jis rašo:

— D ka Charleen aš pajutau, kad Dievas mirne tik už mus bendrai, bet už mane. Ko aš labiausiai buvau reikalingas, kai j sutikau Michigano universitete, buvo suvokti, kad manyje dar yra kaitas, kas gali b ti mylima... Be to žinojimo, kad mes esame mylimi kitos žmogiškos b tyb s, yra beveik ne manoma suvokti, kad Dievas myli mus... Dabar, kai žvelgiu atgal, aš suprantu, kad jos meil buvo rankis man suprasti, kad ir Dievas gali myl ti mane... Ir mes abudu sijung me katalik Bažny i . —

Tuos žodžius tardamas, profesorius Schwartz tariasi nusak s, kaip “Dievas at jo nusid j l”.

Jam dar takos pavyzdys jaunos pianist s Guiomar Novaes. Ji nebuvo katalik , bet prieš kiekvien savo koncert j iškl p davo valand prie Marijos altoriaus, o po koncerto skub davo prie to paties altoriaus, atnešdama g les, gautas scenoje.

Su vaikišku nuoširdumu prof. Schwartz pasakojasi:

— Savo gyvenime stengiausi visus visame pralenkti. Ir d lto man nieko nebuvo nat ralesnio, kaip, sitikinus, kad katalikyb yra viena tikroji religija, tapti kataliku. Kai aš supratau, kad vis didžiausias dalykas yra tapti šventu, aš sinor jau ne tik tapti šventu, bet vienu iš didesni j ... Ir aš manau, kad tik Šven iausioji Motina mane atstat man j viet ...

PSICHIATRAS, TAPES TRAPISTU

— simyl ti Diev yra didžiausias iš vis roman ; Jo ieškoti yra didžiausias iš vis nuotyki ; J surasti yra didžiausias iš vis žmogišk j laim - jim , — taip dabar rašo dr. *Rapolas Simon*, žyd tautyb s psichiatras, buv s bedievis, komunizmo simpatijas, o v liau tap s ne tik kataliku, bet ir vieno iš aštriausi ordin — trapist vienuoliu ir kunigu.

Kaip matome, jo gyvenimo istorija yra domi ir j jisai atskleidžia 1948 m. iš spaudos iš jusioje knygoje “The Glory of Thy People” (Tavosios tautos garb). Dr. Rapolas Simon yra gim s 1909 met rugpi io m n. 6 dien New Yorke. Abudu jo t vai — žydai, taigi ir jo pirmasis religinis aukl jimas vyko sinagogoje. Ta iau jau jaunose savo dienose jisai pasteb jo, kad vairi rabin mokslas nesutaria. Sinagoga jam gilaus sp džio nepadar , o mokslas viešojoje mokykloje paveik taip, kad jo religiniai sitikinimai visai išbl so.

stoj o Michigano universitet . Tada jam ro d si, kad tik mokslas, ne religin tiesa, yra tikrasai pagrindas asmeniškai ir visuomeniškai laimei. Begi-

lindamas savo studijas, jisai nuvyko Europos universitetus. Jis teko susitikti draugams, kurie pagerbia religiją. Kartais jie pasiginydavo filosofijos klausimais, ir jis patyrė apie gilią Tomo Akvino filosofiją. Gilindamasis filosofijos tiesas, jisai priėjo išvados:

— Dabar aš supratau, kad mūsų pamėgtas originalumo ir naujumo, mūsų noras jaustis, kad mokslas patį mums jome toliau už tos ribos, kuri buvo pasiekta mūsų pirmtakai, palenkia mus atmeti senasias tiesas, priimant naujas paklaidas. —

Pasinešęs mokslą, nuo 1934 m. iki 1936 metų jis dar vis gilino savo žinias Chicagos universitete. Jisai suartėjo su tokiomis garsenybėmis, kaip dr. Hutchins, dr. Adler ir priėjo vienos svarbios išvados:

— Darydamas pažangią logikos studijose, aš aiškiai pamaniau, kad yra amžinoji, nesikeičianti tiesa. Supratau, kad ji yra pasiekiamą, o ne taip, kaip mano skeptikai tvirtindami, jog negalime būti tikri dėl jokių tiesų. —

Dr. Simon pasisako, kad pirma jisai tikėjosi, jog pasaulis prasidėjo iš tokių rėkų, kurie ilgainiui susiformavo dabartinis visatas; jis tikėjo, kad paprastai gyvi organizmai palankiose sąlygose atsirado iš negyvos medžiagos, kad iš jų ilgainiui išsivystė beždžionys, o iš jų žmonys. Kai medicinos mokykloje, kur jisai gilino savo žinias, vienas anatomas - chirurgas pasijuokė iš tų jo teorijų, dr. Simon jautėsi lyg užgautas, tačiau tasai daktaras rodė jam šios besilyginės evoliucijos teorijos klaidingumą iš

pa ios embriologijos taško ir pažym jo, kad Haeckelis, kuris ši teorij išgarsino pereitame šimtme-tyje, grieb si net falsifikacijos.

Gilesn s studijos gamtamokslyje dr. Simon , kaip jis t aprašo savo min toje knygoje, tikino, kad turi b ti protinga pasaulio priežastis, K r jas, kuris tobulu protu sudar pasaulio plan ir galing valia j vykd . Dabar dr. Simon nususuko nuo evo-lyucijos teorijos. Net jeigu iš medžiagos r k pasau-lylis b t susiformav s, tai ta medžiaga tur t tokias nuostabias savybes, kad j buvimui išaiškinti reik -t priimti, jog yra Dievas, kuris dav medžiagai to-ki galyb ir tobulum .

Besteb damas žmog , dr. Simon pri jo išvados, kad jame yra kažkas daugiau kaip medžiaga - siela. Ji pasireiškia proto ir valios veikimu, ji yra neme-džiagiška, taigi negalinti nei keistis, nei mirti.

— Anks iau aš buvau dalininku to moderniškojo paniekinimo sprendžiant angel buvimo klausim , — sakosi dr. Simon, ta iau dabar, sitikinus esant žmo-gaus nemari siel , jau tebuvo tik mažas žingsnis prieiti prie sitikinimo, kad egzistuoja ir daugiau dvasi be k n . Filosofo Tomo Akvinie io pateiktie-ji penki Dievo buvimo rodymai dr. Simon dar gil sp d .

— Aš buvau nuoširdžiai atsidav s filosofijai ir supratau, kad jos giliausias ir aiškiausias perteiki-mas yra šv. Tomo Akvinie io veikaluose.

Šv. Tomo filosofija naujoje šviesoje parod ir katalik Bažny i . Dr. Simon dabar suprato, kad jis negali tos nuostabios staigos pasmerkti pirma jos nepažin s.

Dr. Simon prad jo skaityti Šv. Rašt . Jis ilg jo si kažko aukštesnio, tardamas:

— Žmogaus prigimtyje yra labai stiprus ilgesys, ir aš ne stengiu to ilgesio niekuo nuraminti.

Jo ankstyvesn pasaul ži ra jam dar si ankšta ir nebepakankama:

— Aš buvau aklas, t aš žinojau. Aš nema iau gyvenimo tikslo nei gyvenimo kelio, — savo atsiminimuose taip jisai aprašo an dien išgyvenimus.

Vienas katalikas draugas jam patar melstis. Bet jis nebuvo meld sis nuo pat k dikyst s. Vis d lto prad jo. Palaipsniui jo paži ros keit si:

— Aš prad jau jausti Diev , jo didyb ir kaip labai jo begalyb prašoka visus daiktus, kurie tik yra ant žem s; aš supratau, kaip mažos ir menkos yra žmogaus aistros. Skaitydamas Evangelijas, palaipsniui prad jau matyti pažad t j švies , ateinan i iš ano pasaulio ir nuskaidrinan i mano gyvenimo keli . Jau iau didel pasitenkinim , ramum skaitant Evangelijas..., — rašo dr. Simon.

Savo min tuose atsiminimuose jisai pasisako anks iau netur j s jokio tik jimo Kristaus dievyb , ta iau gilesnis Kristaus gyvenimo pažinimas, ypa Jo prisik limo faktas, neš permain dr. Simon paži rose:

— Mano sielos durys, — rašo jisai, — pirma buvo uždarytos ir užrakintos, bet dabar Kristus jo pro jas. Dabar tikrai aš pasidariau jo mokiniu. Dabar aš prad jau jausti “kaip gi saldus yra Viešpats”... Aš prad jau suprasti apie gelmes Jo gerumo. .. —

Ypa jam sp d dar Kristaus sakymas myl -
ti kits kit , sakymas, kur Kristus dav paskutiniam
me savo pamoksle prieš mirt .

Gyvenimo fakt steb jimas j ved prie nauj
sitikinim . Dr. Simon rašo:

— Aš supratau, kad tie dalykai, kuriuos katalik
dorov laiko blogais, yra iš tikr j blogi, su-
trikdantieji žmogaus sugeb jimus veikti pagal savo
sitikimus ir kenkiantieji žmogaus min iai, širdžiai
ir k nui... Ir taip, aš ne tik sitikinau, kad katalik
dorov s principai yra teisingi, bet kad jie yra aukš-
tesni už bet kokias psichiatrines teorijas ir metodus,
— toks psichiatrijos specialisto pareiškimas.

Toliau jisai rašo:

— Kristaus Dievyb s ir Dievo meil s suprati-
mas prived mane prie sitikinimo, kad mano pikti
palinkimai gali b ti pataisyti, gali b ti pakeisti ge-
rais, kurie derinsis su tauriausiais sitikinimais ir
nusistatymais. Ta viltis buvo sustiprinta patyrimu
apie Dievo malon , padedan i man pataisyti sav j
gyvenim . —

Tolimesnius savo gyvenimo vykius dr. Simon
taip nusako:

— Netrukus aš aplankiau paulist vienuol t v
Gillis, New Yorke. Buvo prasid jusios vasaros atos-
togos. Po trumpo pasikalb jimo jam pasakiau, kad
ši savait plaukiu Europ ir, pirm negu išvyksiu,
noriu b ti pakrikštytas. Kunigas dav man kelet
knyg pasiskaityti ir papraš ateiti, kai aš sugr šiu
iš kelion s. Tai mano pirmasis susitikimas su katali-
k kunigu. Jame aš suradau t , k v liau patyriau

kituose — nuoširdum ir skaidri pagarb kit asmeniui ir kit laisvei. J zus gyvena savo kuniguose. —

Net ir savo atostog kelion je dr. Simon dabar daugiausia džiaug si savo tuo nauju gyvenimo pras m s atradimu:

— Aš pergyvenau t patyrim , kad nuolankus, šventas dvasios gyvenimas yra aukštesnis už pasaulietišk juslin gyvenim . Ir šioje kelion je Europ aš atradau, kad tik apm stymas dievišk j ties žmogui atneša tikr pasitenkinim ir prasmingum ... Tikrai, Dievas mane atved kalno virš n , kalno, kuriuo yra Kristus ir jo šventa katalik Bažny ia. .. Iš jo liejosi mano siel didel šviesa, pripildydama tuš i mano mažyb s bedugn . —

O anks iau buvo jisai nukryp s tolimus klystkelius, apie k prisipaž sta:

— Aš buvau susižav j s socializmu ir net — kadangi atrod , jog reikalingi pagrindiniai pakeitimai — aš buvau susižav j s komunizmu. —

Ta iau gilesnis gyvenimo klausim svarstymas jo paži ras pakeit :

— Proto d sniais vertinant, socializmo ir komunizmo doktrinos galima aiškiai žvelgti tr kumus, nenuoseklumus... Su kitais materialistais jie tvirtina, kad tik medžiaga yra tikra, ir jie tebepasilieka tose devynioliktojo šimtme io klaidose, d l kuri dvidešimtojo amžiaus moksle entuziazmas ir susižav jimas bl sta. Tarp t klaid yra ir ši, jog, girdi, medžiaga atsiradusi pati savaime ar ji visada, amžinai, yra buvusi, — arba, kad kažkokios vidin s

j gos vedimu išsivyst pasaulis, gyvos b tyb s, au-
galai, gyvuliai, žmon s. —

Dabar jam viskas atrod naujoje šviesoje, kaip
jisai sakosi:

— Kai kurie modernieji filosofai vis man iškel-
davo, kad blogio buvimas pasaulyje yra rodymu
prieš Dievo buvim , prieš Apvaizd . Ta iau pirmojo
žmogaus nuod m ir jos padariniai, kaip tai yra pa-
rašyta Senajame Testamente, pateikia vienintel blo-
gio išaiškinim , kuris gali patenkinti mano prot . —

Mokslininkas dr. Simon galutinai dabar pasirin-
ko tikin iojo žmogaus gyvenim ir t savo apsispren-
dim taip aprašo:

— Katalik tik jimas ir katalik dorov pad jo
man padaryti mano pasirinkim ; pasirinkim , apie
kur jau iu, kad jisai ne tik sutinka su tiesa, kuri
aš susekiau patyrimė, moksle ir filosofijoje, bet kad
tas derinasi ir su mano žmogišk ja prigimtimi. To
pasirinkimo d ka aš susilaukiau ramyb s, pilnesnio
gyvenimo, sav s pažinimo ir gal jimo pataisyti savo
tr kumus. —

Šiek tiek sunkum jam apsispr sti dar paste-
b tas kai kuri katalik nedorovingas elgesys.

— Ta iau man pasidar aišku, — pasakojasi
toliau dr. Simon, — kad, neži rint kaip katalikai
elgt si, pats katalik tik jimas, jeigu jisai yra iš
Dievo, n kiek nebus mažesn tiesa.

Jam buvo sunkum ir doroviniaais klausimais,
nes jaunatv je jisai buvo sigij s netvarking pro-
i . Jis buvo pirma palink s paži r , kad seksua-
liniuose klausimuose žmogus gali elgtis kaip tinka-

mas. Ta iau tolimesnis galvojimas ir patyrimas pried j prie nauj princip .

— Aš patyriau, kad pagundos, jeigu joms pasiduodama, pasidaro žiauriais viešpaiais, kurie kas kart labiau reikalauja jiems nusilenkti; norint bti tikrai laisvu, reikia jas tuojau suniekinti ir atmes ti. .. Aš supratau, kad Dešimt sakym išreiškia nat ralin dorovin statym .

Bespr sdamas gyvenimo prasm s klausimus, dr. Simon pasteb jo, kad pom gi gaudymas tikrosios laim s neatneša. Jis gali kartais atnešti šio tok pasitenkinim k nui, bet ir tas dažnai atneša kan i iškrypimais ir perd jimais. Tikroji laim turi apimti vis žmog , su jo siela.

— Ir jeigu laim nerandama ribotuose tvarniuose, tai ji terandama begaliniame ir bekraš iame Dievuje, kuris vienas yra žmogaus tikrasis tikslas, laim ir tobulas pasitenkinimas, — rašo jis.

Dr. Simon prad jo melstis, kasdien skaityti Evangelij ir tai nuved j katalik Bažny i .

Po r pesting tyrin jim dr. Simon pri jo sitikinimo, kad tikroji tiesa t ra religijoje:

— Aš dabar žinojau, kad žmogaus valia yra tikroji j ga, kuri nulemia žmoni istorijos eig ir kad žmogaus valia veikia Dievo Apvaizdos kontrol je, kuri stengia savo tikslams nukreipti net ir iškreiptus savo tvarini valios veiksmus. Ta iau valia yra laisva, tai yra žmogus gali pakeisti savo paži ras, savo veikimo eig ir t.t. Komunist skelbiamoji b tina visuomen s evoliucija komunistine kryptimi yra nes mon , nes visuomen susideda iš asmen ,

kuri valia yra laisva. Komunizmas ne tik paneigia valios laisvą, bet taipgi ir asmens, šeimos ir valstybi laisvą, o taipgi ir prigimtį dorovės statym. Neteisybė, vagystė ir žudymas yra pateisinami, jei tik jie pasitarnauja komunistų tikslams. Iš to man darosi aišku, kad šitokiam režimui viešpataujant niekas nėra saugus, net jei kūrėjai ir valdovai... Komunizmas reikalauja visiškai pasitikėjimo jų vadais; betgi tie vyrai paneigia bet kokią dorovę ir iš mūsų reikalaujama, kad mes jų rankas sudėtume vis valdžiai. —

Tie visi galvojimai dr. Simon nuvedė katalikų Bažnyčią, nes tik ji jį surado tikrąjį tiesą. Kaip psichiatras, jisai sitikino, kad vienas iš šaltinių, iš kur kyla žmonų kentėjimai, yra nerami sąžinė, kaltės jausmas, kad esi ką padaręs pikto. Iš kitos pusės jisai susekė, kad tik katalikų Bažnyčia turi priemones duoti atleidimą ir grąžinti žmogui prarastą vidutinį ramumą.

Susižavėjęs katalikybe, jis pradėjo katalikybės tiesą mokytis. Tuo laikotarpiu jisai šitaip aprašo:

— Tas man nuo buvo vienas iš pačių laimingiausių, kad visiškai esu Dievo Apvaizdos rankose. Jis manimi pasirūpins ir patvarkys viską, kas man liečia. Aš tetur jau tik vieną tikslą: vertingai pasirošti krikštui. Troškimas apsikrikštyti dar si kaskart karštesnis... Kaskart ryškiau aš maniau, kad vienintelis tikras pagrindas žmogaus veikimui, vienintelis pamatas, ant kurio žmogus saugiai gali pastatyti savo namą, yra katalikų Bažnyčia. Filosofinis žinojimas nėra pakankamas. Per nuodm žmo-

gus nupuol ir vienas žinojimas negali jo prikelti. Nuod m turi b ti atgailauta, jos kalt pašalinta ir, kaip jos padariniai, atsiradusieji tr kumai turi b ti pataisyti. Tam žmogus yra reikalingas Atpirk jo ir Mokytojo bei pagalbinan ios Dievo malon s. —

Lik s katalik Bažny ios nariu, dr. Simon jau- t si labai laimingu. Jisai raš :

— Po krikšto, kuris vyko 1936 met lapkri io m n. 6 d., aš jau iuosi, kad esu tikrai atgim s ir gav s nauj gyvenim . T net mano draugai paste- b jo. Per krikšt , per at jim mano siel Dievo T vo, S naus ir Šventosios Dvasios pašven iamoje malon je, man tikrai buvo suteiktas naujas gyveni- mas, kuris pilnai patenkino mano širdies troškimus. Dabar mano mintis rami; mano protas ir suprati- mas pilnai patenkinti, kad katalik tik jimas taip nuostabiai sutinka su protu ir patyrimu. Ir mano širdis rado piln pasitenkinim . Aš pažinau savo Sutv r j , J pamilau ir ruošiausi džiaugtis Jo teikia- ma laime per amžius. Dabar aš ne tik tur jau pa- grind ir pasiryžim nugal ti visas vidujines ir iš- orines sunkenybes, bet taipgi dievišk j malon , ku- ri Dievas, savo nuostabiame gerume, liejo gausiai. Visose aplinkyb se Jis laik mano šird ramyb je. Aš tetur jau tik vien troškim : sekti Kristumi, kuris at jo š pasaul , kad daryt T vo vali ; aš tetroškau savo gyvenim pavesti Jo tarnybai. —

Katalik Bažny ia dar si kaskart mielesn tam mokslininkui:

— Aš ma iau Dievo išmint steigiant popiežiaus autoritet , t matom j Bažny ios galv , t žmo-

ni gimins t v , kurio uždavinys išsaugoti sveik moksl , kur Jzus atneš ant žem s. sitikinau, kad valdantysis Šv. Tvas yra tiesiogin je linijoje p dinis pirmojo popiežiaus šv. Petro, kuris yra uola, ant kurios Kristus pasak pastatysi s savo Bažnyi . .. Aš pažinau ir pripažinau t Bažnyi esant gailesting ir teising ; vien , švent , katalikišk ir apaštališk ; dievišk , nusipelnusi išimtin s meil s ir pagarbos; tikr j vadov ir keli dangišk j miest — Diev . —

Katalikyb jam atneš daug laim s, apie k jis pasakojasi:

— Priimdamas krikšt aš jau iau didel laim jim , galutinai ir svarbiausi laim jim : aš pasiekiau savo tiksl ir jau iausi visiškai patenkintas... Dabar aš atradau visk , kas gera draugyst je, pašventintoje Kristaus draugyste. Maldoje aš atradau J , Jo gi malon nuskaidrino ir sustiprino mano intencijas ir vali . —

Vos atsivert s, tasai daktaras su džiaugsmu kasdien meld si, klaus miši , jo Komunijos; kas savait atlikin jo išpažint ir tur jo pasikalb jimus su savo dvasios vadovu.

sitikin s, kad vienintelis protingas žmogaus gyvenimo siekimas yra siekiamas šventumo, jisai 1940 metais ir stojo vienuolyn . Savo ypatingus uždavinius jisai taip aprašo:

— Tikrasis kautyni frontas yra prieš nuod m ir tikrasis grobis, kur turime laim ti, yra sielos, kurios bus m s draug ms amžinoje laim je. D l šio grobio vienuoliai ir rašosi Kristaus milicij . —

Jis supranta, kad gyvenime yra sunkum ir kent jim , ta iau dabar jis žino, kur ieškoti sustiprinimo:

— Dievo malon sustiprina, palaiko ir pralinksmina tuos, kurie ken ia Jo dvasioje, taip, kad dažnai kent jimo momentus padaro laimingiausiomis gyvenimo akimirkomis. —

Dr. Simon taip labai džiaugiasi savo naujuoju gyvenimu:

— Mano tikrasis gyvenimas, nuo pat krikšto dienos, yra maldos gyvenimas, šiame gyvenimo b de aš Kristaus Motinoje atradau savo tigr j motin .—

Tasai mokslo vyras dabar m gsta apvaikš ioti kryžiaus keli stotis ir kalb ti rožan i . Jisai rašo:

— Kai aš vaikš iojau Kristaus kan ios stotis, man labiau paaišk jo tikroji Kristaus nukryžiuavimo prasm . Aš pama iau, kad jo prikryžuotosios rankos yra ištiestos apkabinti kiekvien kaip broi ir kiekvien apimti sav ja meile... Ypa rožan iaus paslapyse aš, per Marijos akis, labiau pažinau Kristaus gyvenim . —

Atsivertimas, pasidarymas katalik Bažny ios nariu, ir likimas vienuoliu trapistu bei kunigu tiek daug laim s atneš tam žydui mokslininkui dr. Simonui, kad jisai savo atsiminim knyg baigia tais žodžiais:

— Kas tu beb tumei — ar žydas, ar pagonis, likdamas kataliku, tu... gal si drauge su Kristaus motina Marija giedoti giesm , kuri ji giedojo, kada Šv. Dvasios galybe savo s ioje prad jo J z : “Mano siela garbina Viešpat ir mano dvasia džiaugiasi Dievuje, mano Išganytojuje...”

PREMIJUOTO PROFESORIAUS IŠPAŽINTIS

Stambi (\$5,000) Christofor premij 1951 m. gavo psichiatrijos profesoriaus *Karolio Sterno* knyga "The Pillar of Fire". Tai veikalas, kuris vaizdžiai nusako Vokietijos nuotaikas prieš II Pasaulinį karą ir kuris drauge atskleidžia pergyvenimus autoriaus — to mokslininko, kuris buvo pakviestas profesoriauti McGill universitete Montrealyje, Kanadoje, dvyliki styti psichiatrij .

Gimęs jisai liberali žydų šeimoje. Mažįjį Karolį tėvai leido seseli vedam vaikų darželyje. Paaugęs jis interesavosi muzika ir atsilankydavo religinių koncertų, tačiau jo sitikinimai krypto materialistinį pasaulį rodo pusiau. Jis skaitė revoliucionierių veikalus, daug raštus autorių: Barbusse, Rožė, Luxemburg, Karl Liebkechto.

Medicinos studijos Muenchene, Berlyne, Frankfurtėje palenkė jį Freudo pasaulį rodo pusiau, taigi jis tapo sitikinusiu materialistu ir jam atrodė, kad Markso ir Freudo mokslas viską apima ir išaiškina.

Tačiau šalia to ir kitokios idėjos pradėjo lan-

kyti. Jis susipažino su raštais prof. Fr. W. Foersterio, kuris buvo betikybės etikos s j džio sekretorius, bet, sitikin s, kad nieko iš to neišeina, savo raštuose m rodin ti krikš ioniškosios etikos pranašum . Sternas skait Tolstojaus ir Dostojevskio raštus ir j pavaizduotieji krikš ioniškieji charakteriai dar jam ypatingos takos. Jis skait Rilks ir Werfelio raštus, kurie atneš kitoki id j , negu jo materialistiškosios.

Iš j s normalias medicinos studijas, jisai dar gilinosi specialiam psichiatrijos institute Muenchene, kaip Rockefellerio stipendininkas. Jis ypa daug laiko skyr mikroskopiniam žmogaus smegen tyrim j imui.

Tuo laiku Vokietijoje sigal jo Hitleris ir prasi d jo žyd persekiojimas. Liberal , tikybos nesilaukan i , žyd šaka kažkaip buvo jau nuo seniau labiau susiliejęsi su vokie iais. Jie buvo asimiliav si, ir Stemas, giliai atjausdamas ken ian ius savo tautie i , palinko prie ortodoks , netgi sijungdamas žyd religin gyvenim . Ir tai j kažkaip atgaivino. Jis jaut si, lyg pirma maitin sis konserv maistu, dabar gaut v l švieži daržovi ir namie keptos duonos. Su tikyba kovojusi naci žiaurumai kažkaip jam labiau atskleid religijos vert :

— Apie t laik , — prisipažino prof. Stem, — aš sitikinau apsi reiš kimo teisingumu.

Jis buvo Muenchene, kai kart pasteb jo skelbim , jog naci sigal jimo metu katedroje kard. Faulhaberis kalb s apie “Žydus ir krikš ionyb ”. Drauge su didžiule minia ir jis vyko katedr . Klau-

sant jam atrod , kad pamokslas pritaikytas specialiai jam:

— Aš jau iausi kaip vaikas, kuris pažino savo nam iš vidaus ir iš sodo, ir kuriam dabar pirmu kartu parodomas jis iš tolo, kaip dalis didžiojo peisažo. —

Jis prad jo galvoti, kad kaip nacizmas yra susietas su viena tauta, taip ir žyd religija. Tai — lyg b t tik kitokia forma to paties rasizmo. Jo pasaul ži ra vyst si toliau, apie k jis rašo:

— Išaug s materialistiniame pasaulyje, met metais dirb s mokslin se laboratorijose, kur suponuojama agnostin ar materialistin pasaul ži ra, dabar, bent gi savo širdyje, aš su pasididžiavimu pri jau sitikinimo apie absoliu i realyb dvasini dalyk .

Jis prisipaž sta:

— Beveik 10 met reik jo, kol aš pri jau sitikinimo, kad Kristus yra Dievas. —

Pasitaik , kad jis susirgo pavojinga tuberkuloz s forma. Ištisus 10 m nesi gul damas lovoje, jis tur jo progos visk permedituoti:

— Žvelgiau savo gyvenimo praeit , ir atradau j ypatingai beprasm , — prisipaž sta jis. —

Siau iant barbariškiems persekiojimams Vokietijoje, jis persik l Anglij ir tenai t s smegen tyrin jimus, ypa ryšium su smegen centre pasitai kan iais skauduliais. jo rankas pakliuvo vienas šv. Tomo veikalas. Tas j labiau sudomino. Dabar jis jau kai kada užeidavo katalik bažny i .

Kanados mokslo staig kvie iamas, prof. Ster-

nas persikl Montreal . ia buvo daugiau krikš-
ioniškos aplinkos. Jis pats prisipažsta, kad kai kur
laik jis buvo link s pasilikti žyd tikybos ir kartu,
slapta širdy branginti Krist , kaip ir Sholem Asch.
Dabar nemažai vakar praleisdavo apie tikyb kalb
damas su vienuol mis, skait Nauj j Testament ,
šv. Augustino ir šv. Tomo Akvinie io raštus, Pas-
kalio "Mintis".

Jo d stomo psichiatrijos kurso klaus ir vienas
katalik kunigas, su kuriuo susidraugavo, kalb josi
religiniais klausimais. Prof. Stemas susidom jo ka-
talikyb atsivertusia Dorothy Day, o taipgi filosofu
Maritanu. Su juo netgi tur jo special pasikalb jim .

— Aš jau iausi kaip silpnas tikybos mokiny s,
kalb s su apaštalu, — prisipažsta prof. Stern.

Nors jis stipriai linko katalikyb , bet buvo
nemaža problema — žmona, šeima. Maritaino patvar-
kymu, jo žmona tur jo pasitarim su aukštos kul-
t ros domininkonu Couturier. Tas kunigas meninin-
kas buvo betur s ryši su Matisse ir Picasso. Ji buvo
taip paveikta, kad po pasikalb jimo prad jo tikybos
studijas ir 1943 m. prof. Sterno žmona su dviem
vyresniais vaikais buvo priimti katalik Bažny i .
Prof. Stemas dar nesiryžo.

Ta iau jo širdyje jau buvo tvirtas sitikinimas,
kad "visata tai n ra beprasmis atsitiktinumas". Pa-
sauulyje jis mat daug blogio, bet iš kitos pus s jis
jaut , kad tai reiškia, jog Dievas nor jo žmogui pa-
likti valios laisv , ir žmogaus kalt , jei jis t laisv
piktnaudoja.

Pagaliau prof. Sternas pasiek sitikinimo:

— T ra tik vienas kelias — J zus Kristus. Jei-
gu mes esame susir pin nekalt j kent jimu, mes
turime žvelgti J . Jeigu mes r pinam s d l to
blogio, kuris tuos kent jimus atneš , pirma mes tu-
rime žvelgti save. Jeigu noriu atnaujinti pasaul ,
aš turiu prad ti nuo pa i gelmi mano paties sie-
los. Juk tai yra vienintel tikra ir pastovi revoliu-
cija, kurios aš galiu atsiekti. —

Ir jis t revoliucij vykd : 1943 m. gruodžio
21 d. buvo priimtas katalik Bažny i . Dabar jis
skelbia:

— Niekada aš nepamiršiu savo pirmosios Komu-
nijos ryto.

Konvertito nuotaikas jis ryškiai apib dina šiais
žodžiais:

— sijungdamas Bažny i , neturi atsižad ti
n vienos pozityvios vertyb s, kuri kada nors esi
tik j s... Gal manai, kad tur si palikti Goeth , ar
Tolstoj , ar Gand , ar judaizm , ar k kit . Betgi

— nieko n ra tuose dalykuose gero, ko v l neatrastu-
mei Bažny ioje; tik ia tai viskas sutvarkyta ir su-
sintetinta, atgaivinta Kristuje. Dar daugiau — Baž-
ny ioje Jums netenka priimti nieko — nei politinia-
me, nei socialiniame plane — kas b t atstumian-
io. .. Viskas, k turi priimti, yra Kristus ir Jo
sakramantai (pusl. 261 jo knygos “The pillar of
fire”).

PAS JAPON MOKSLININK TANAK

Vienas iš labiausiai žinom mokslu pasaulyje Japonijos profesori yra dr. *Kotaro Tanaka*, buv s paskirtas Japonijos Vyriausiojo tribunolo pirmininku.

Jis yra gim s 1890 m. Baig s Tokio universitet , buvo 1917 m. pakviestas profesoriauti t pa i mokslo staig . Japon vyriausybs pasi stas per ketverius metus dar gilino savo studijas JAV-se, Pranc zijoje, Italijoje, paskiau su paskaitomis lank Rom , Milan , Venecij , Paryži , Lijon , Lil , Belgij , Brazilij , Argentin , Per , Meksik , kalb damas t šali universitetuose.

Nuo 1937 m. tapo teisi fakulteto dekanu, buvo išrinktas senat , v liau — seim ir buvo švietimo komisijos pirmininkas. Tuoj po karo (1946-1947) buvo švietimo ministeris, o nuo 1950 m. — Vyriausiojo Japonijos tribunolo pirmininkas.

Yra paraš s 17 knyg ir daug studij paskelb s Italijos, Argentinos, Pranc zijos, Amerikos mokslo žurnaluose. Keturi užsienio universitetai jam suteik garb s daktaro laipsn .

Pagerbiant jo 60 m. sukakt , buvo suorganizuotas ir 1954 m. išleistas veikalas “ gimtasis ir pasaulio statymas”. Veikalas kolektyvinis, parašytas vairi taut profesori . Jo žangoje Japon akademijos pirmininkas *Saburo Yamada* sako:

— Savo moksliniu grynumu ir humanizmu, paremtu giliu tik jimu, dr. Tanaka peln ši garb . Pritinka, kad šis paminklas b t pastatytas tarptautinio bendradarbiavimo pastangomis, nes dr. Tanaka kovojo ir veik kaip mokslininkas, šviet jas, valstyb s pareig nas d l t visuotinai vertinam teisingumo id j , kurios vienos gali nugal ti taut ir klasi grumtynes...

1954m., b damas Japonijoje, aplankiau t mokslinink . Prof. K. Tanaka pri m mane Vyr. tribunolo r muose. Pasikalb jimas vyko jaukiai, prie jo sekretor s atneštos arbatos. Žinodamas, kad jis yra atsivert s katalikyb , paprasčiau papasakoti apie šio jo apsisprendimo raid .

— Anks iau priklausiau biblini studij grupei, — papasakojo prof. Tanaka. — Jai vadovavo garsus protestantas dr. K. Uchimura. Jis skelb evangelisk tikyb , neigdamas vis r ši institucijas ir autoritetus. Skelb , kad vien tik jimas išganys. Kartu griežtai kritikavo Evangelijos aiškinim , atliekam hierarchijos. Biblija, anot jo, vienintelis autoritetas ir jos aiškinimas individualus. Jis — garsus kalb tojas, absoliutus pacifistas, tolstojiškas. Gerai pažino angl literat r ir jo taka didel dabarties jaunimo tarpe.

— Palaipsniui manyje m br sti nepasitenkini-

mas jo skelbiamu išganymu vien iš tik jimo (neakcentuojant ger darb) taigi — tuo jo subjektyvizmu, — pasakojo prof. Tanaka. — Prad jau abejoti protestantizmu, bet tada dar nepažinau katalikyb s ir negal jau apsispr sti, bet nuo jo atsi-skyriau.

Vedžiau žmon anglikon , bet išaukl t Šv . J -zaus širdies mokykloje. Ji mane supažindino su katalikybe, gi mano buvimas Italijoje ir pažintis su Gregorianumo universiteto profesoriais atsivertim pa-lengvino. Atradau, kad katalikyb je yra tiesa. Su-pratau, kad turi b ti autoritetas dvasiniuose daly-kuose — Bažny ia. Man buvo taip artimas ir katalikiškas maldos supratimas.

Protestantai labai vertina jausmo stiprum religijoj. Atsiversdamas aš t jausm irgi tur jau, bet v liau sitikinau, kad be jausmo yra dar ir kit keli religinei tiesai pasiekti. Svarbu rasti Diev , kaip nekintam , objektyvi ties . Atsivertimas n ra tik jausmas. Atsivert s yra Dievo pagautas. Toliau — man dar sp d katalik Bažny ios visuotinumai, švent j bendravimo id ja. —

Profesorius kalb jo angliškai, tarpais griebdamasis kurio ryškesnio vokiško, lotyniško posakio. Buvo jau iama jo gili erudicija.

— Kaip teisi profesorius, — t s jis toliau, — per 28 metus aš vis r pinausi mokslo ir tik jimo problemomis bei kitais aukl jimo ir kult ros klausimais. Ir susekiau, kad tik katalikyb duoda sintetin pasaul ži r , tik ji gali duoti solid pagrind teisei, ekonomijai. Ne tik neradau priešingumo tarp

tik jimo ir mokslo, bet jau iu intym ryš . Juo toliau, tuo labiau mano tik jimas turt ja ir prisirišimas prie Bažny ios auga kasdien . Vis naujas tik - jimo tiesas suvirškinu savo silpnu intelektualiniu aparatu. —

Profesorius papasakojo, kad jo žmona taipgi at-sivert , bet v liau, nes kliud jos namiškiai. Anot prof. Tanakos, daug japon domisi katalikyb s filosofija, bet materializmas ir pozityvizmas kliudo jiems sijungti Bažny i , ypa jau iama marksizmo ta-ka. Nuo Meiji imperatoriaus laik , kai buvo atida-rytos durys užsienio id joms, Japonij pasiek visos svarbesn s srov s, j tarpe ir marksizmas. Anks iau nuo jo kiek saugojo vyriausy b , o dabar — laisv ir tai pasaul ži rai.

— Kokios, J s nuomone, b t geriausios prie-mon s kovoje prieš komunizm ?

— Vienintel sistema, galinti apsaugoti nuo ko-munizmo, tai ta filosofin ir etin pasaul ži ra, kuri remiasi katalikybe. Reikia žmones tikinti, kad yra gimtas tradicinis statymas vertinti gimt j teis (o ne vien pozityvi j — valdov leidžiam). Tai mano teisi studij rezultatas. Japonijoje mes tur -jome gimtojo statymo supratim , bet jis bl sta, o tur t b ti pabr žtas, sustipr ti. —

Prof. Tanaka džiaug si, kad Japonijoje kult ri-nis gyvenimas aktyvus, pasirodo daug knyg , yra gausiai rašytoj , poet , dailinink , muzik . Daili-ninkas *Luk Hasegawa* yra pri m s katalikyb ; ir vienoje Italijos bažny ioje nutap freskus. Japoni-joje švietimas plinta ir beraš i — labai mažai.

— Būdamas katalikas, Profesoriau, ir pasiekęs aukštą poziciją, ar nejau iate sunkumų ?

— Ne, ypač po karo. Gal anksčiau dėl savo tikėjimo nebūčiau paskirtas Vyr. tribunolui .

MARIJA ATVĖR DURIS

Šventasis Augustinas yra vienu metu pasakęs:

— Mano kūnas semiasi gyvasties iš sielos; manoji
gi siela gyvena iš Tavo, Viešpatie!

Tos sielos gyvasties ieškojimas mintijaniam žmogui yra nenurimstantis akstinas ieškoti tikrojo Dievo. Tarp tokių ieškotojų užtinkame amerikietį *Irwin St. John Tucker*. Jis — ikagietis, episkopaldivasininkas, rašytojas, paskaitininkas, kompozitorius, dramini dalykautorius ir redaktorius. Jautas jo kultūrinės veiklos sričių išskaičiavimas rodo, kad tai talento žmogus.

Jo tėvas per 56 metus buvo episkopaldivasininkas Mobile mieste. Jo dėdė, jo krikštatis buvo vadinamos Kristaus bažnyčios rektorius tame pat mieste. Du jo broliai tapo episkopaldivasininkais, o net trys jo pusbroliai buvo vyskupai, kurių vienas — Rev. St. George Tucker — buvo JAV Episkopalbažnyčios vadovaujantis vyskupas.

Tas Irwin Tucker buvo per 42 metus episkopaldivasininkas; iš to laikotarpio net 27 metus buvo rektorius Šv. Stepono bažnyčios Chicagoje. Jis

buvo redaktorius laikrašči Christian Socialist, Protestant Voice ir Light from the East. Buvo mokytojas ir vertėjas aramėjų kalbos, kuri Kristus vartojo bėdamas žemėje. Laikydavo paskaitas iš istorijos, teologijos, liturgijos ir ekonomikos. Šalia dramų, yra rašė ir poeziją bei komponavė muzikos kūrinius. Tarp jo išleisti knyga yra "Out of the Hell-Box", "A Minstrel Friar", o taipgi nemažas skaičius vadovėlių sekmadieniems episkopalė vaikė mokykloms. Jo kalėdinės giesmės plačiai giedamos. Jo valdytoji episkopalė Šv. Stepono bažnyčia yra pripildyta medžio ir akmens skulptūrų, sukurtų to paties Tuckerio.

Artėdamas prie savo septyni dešimt metų amžiaus, jisai pasitraukė iš episkopalė ministerio vietos ir ryžosi tapti kataliku. Kaip tai nutiko? Apie tai jisai pats pasakojasi straipsnyje "Mary Opens the Door", išspausdintame knygoje "Where Dwellest Thou."

Jisai pasakojasi, jog yra gimė episkopalė klebonijoje ir yra buvė episkopalė bažnyčios rektorius nus. Jau nuo jaunė dienė jisai brandino viltė patsai bėti episkopalė dvasininkas. Jis sakosi per 42 metus stengėsi tas pareigas eiti uoliai, vadovaudamasis šventrašėio raide.

Episkopalai didžiavosi savo bažnyčios nari ir dvasiškijos aukštu gerbėviu, aukštomis pozicijomis visuomenėje ir turtu. Tucker m galvoti, kad Dievo parinktieji vis pirma turėti susidėti iš neturtinėj ir žemesniėj. Dėl to jisai iš savė tarpo buvo pradėtas apšaukti radikalė. Vedinas savo noro

eiti neturtinguosius, Tucker nevalg paskyrim skurdesnes parapijas. Jis net m atstatin ti apleistas, nuskurdusias episkopal bažnyias tose parapijose, kurios ne steng išlaikyti kunigo. Savo pragyvenimu jisai apsir pindavo bedirbdamas prie laikraš i . Darbavosi jisai Chicagoje.

Šalia episkopal , jisai prad jo pasteb ti ir katalikus. Vienu metu itin ryškiai jo paži roms išsiskyrus su vienu episkopal vyskupu, Tucker prad jo sekmadieniais užeidin ti katalik bažny i . Jisai susipažino su kaimynin s katalik bažny ios jaunu kunigu Juozapu B. Lux, “kurio ranka, — kaip sakosi Tucker, — v liau pašalino daugel kli i nuo mano kelio ramyb ”. Nepaisant to, Tucker vis gr ždavo laikyti pamald episkopal bažny i , kurioje jis buvo išaukl tas.

Palaiptiesiems jis m vis kritiškiau ži r ti episkopalus. Viename j bažny ios kongrese buvo svarstomas misij , apaštalavimo klausimas. Vienas episkopas advokatas, dalyvav s tame kongrese, pasipriešino gilinimuisi š klausim , nes tai gal atstumti kai kuriuos jo klientus žydus.

Vienu metu protestantai Chicagoje, Soldier Field stadione, ruoš savo vadinam Tikybos festival . Dvi Tuckerio parapijos mergait s taipgi pasisi l dalyvauti programoje ir jos r pestingai, kietai ruoš si. Tucker kart pasiteiravo, su koku numeriu jos pasirodys. Jos paaiškino, kad tai b si s baletas. Rimtas, bet baletas. Tuckeriui išryšk jo mintis, kaip protestantizme, net ir tikybinuose parengimuose,

stipr ja pramoginis elementas, nes bažny ios ir jos vadov r mimas tiek daug pareina nuo panaši pa- rengim patikimo. Pramoginiai elementai ima iš- stumti net tikybin mint .

Tucker dalyvavo vadinamame Pasaulio Tikyb tarybos suvažiavime. ia jam dar labiau išryšk jo nepaprastas protestant susiskaldymas. Užtat visai kit sp d padar po m nesio laiko jo aplankytos šv. mišios Marijos garbei. Tai buvo masinis katalik parengimas Marijos garbei tame pat Soldier Field. Tucker rašo, jog ši religin demonstracij , polici- jos apskai iavimu, buvo susirink 150,000 žmoniai ir dar 110,000 negal jo sutilpti ir per pamaldas pasiliko lauko pus je. T nakt atrod ne manoma prisuartinti prie Soldier Field. Vilkstin s autobus iš priemies i , nesibaigian ios Chicagos miesto autobus procesijos, priva i mašin banga, lyg tankus kilimas žmoniai sp stis — vis slinko prie didžiulio amfiteatro. Pože- miniai ir Illinois Central traukiniai buvo perkimšti. Tucker tur jo tai aprašyti, ir jis visk labai gerai sid m jo, ir jam ta katalik demonstracija padar neišdildom sp d .

B damas protestantas, jisai Marijos metais ne- kart iš savo sakyklos buvo sak s pamokslus prieš Marijos, švent j garbinim . Su tokiu priešišku nu- sistatymu jisai jo ir didži sias Marijos pamaldas Soldier Field patalpose. Ta iau, patek s li liuojan- ias maldinink minias, jis buvo trauktas bendras pakilias nuotaikas. Jis prisimin , kad ia pat kelias savaites per protestant masin religin s skryd bu- vo centrin je vietoje pastatyta platforma, ant kurios

buvo šokamas baletas. Dabar gi centrinėje vietoje — šv. mišios.

Tucker stebėjo procesijoje žengiančius Kolumbo vykusius, Šv. Grigaliaus ir Šv. Petro Klavero riterius su plačiomis plunksnomis uniformomis kepurėmis, toliau — dvasiškį ir patsai kardinolas Stritch. Jis stebėjo, kaip kardinolas laikė šv. mišias ir matė nuolankiai besimušantį kratinį, tariant atgailos žodžius — Mea culpa. Jis stebėjo didžiulį Mergelės Marijos statulą, sukurtą domininkono Tomo McGlyno ir vaizduojančią Dievo Motiną, bestovinčią ant marmuro, su žvaigždėmis jos plaukuose. Tai buvo figūra, kokia matoma bažnyčiose, tik retu gražumu.

Ir štai ką toliau pasakoja tasai buvęs episkopalas kunigas:

— Kai mes prisiartinome prie statulos, stovinios rugsėjo mėnesio šviesoje, po skaidraus dangaus grožiu, po žvaigždėmis, spindinčiomis ausiniu žibintu, kuris atsiliepė iš žvaigždės tos figūros plaukuose, kažkas manyje sušuko tyliai linksmu sveikinimu: „Ach, juk tai tavoji motina“. Lyg atsakydamas saldus ir aiškus balsas, kaip sidabro skambalėlis, lyg ištarė: „Kodėl tu negrįžti savo tikruosius namus?“

Iškilmą baigė si. Nesijautė Tucker kaip per jo tiltą skersai Illinois Central geležinkelio bėgius. „Bet aš nieko kito neįėjau, išskyrus tą aukšto pakilimo jausmą“, — pasakojosi jis. Ir jis toliau perduoda savo mintijimą:

— Didelis dalis pasaulio tiki Dievo tikėjimu, žydai, musulmonai, krikščionys, ir dauguma tikyb

priima, kad žmonės yra vieno Tavo vaikai. Kad susidarytų šeima, reikia daugiau ko, ne vien Tavo. Tikroji šeima privalo turėti ir motiną. —

Jis prisiminė, kad protestantų Pasaulio tarybos kongrese buvo daug kartų kalbama, jog Dievas vis tave, taigi ir anglikonai, kurie prate vis savo gyvenimą jausti, kad Marija yra Jūsų motina, kongrese patyrė, kad tai nėra priimta tarp protestantų, kurie yra pusiau našlaičiai žemėje. Jie neturi motinos.

Dabar Tucker prisiminė savo namus, kaip jie — šeši broliai ir keturios seserys — kartais, bežaisdami, susipešdavo. Ir tada motina atsiskubindavo į nuraminti, sutaikyti. Ji primindavo: “Jau laikas namo”.

Tucker vis išgirdo sieloje tą šauksmą — namo. Savo namais jis pradėjo jausti katalikybą. Taigi ir iš kitos pusės — jisai buvo susigyvenęs su savo maža episkopalo bažnyčia le Chicagoje. Per dvidešimt septynerius metus toje parapijoje jisai dalinosi žmonėms džiaugsmą ir kentėjimą. Daugelis iš jų buvo jo paties pakrikštyti. Kai kuri net ir tave jisai buvo krikštijęs ir sutvirtinęs. Jis pergyveno viduje gilų kovą ir kartais pasijuto sukniubęs prie altoriaus grotelio, rankomis bespaudžius savo smilkinius ir kar-tojas lyg skundo žodžius: “Motina, aš gi negaliu į palikti”. Ir vis jis savo širdy pergyveno tą patį jausmą, kaip per Marijos pamaldas Soldier Field stadione, ir lyg išgirdo žodžius: “Jis mane apleido”. Ir Tucker suprato, kad tai jam padarė sinimo žodžiai, primena, kad Marij apleido Jūsų, eidamas kentėjimus ir

mirt . Daugelis apleidžia savo šeim , pasišv sdami Dievo tarnybai.

Tuckerio sieloje tebevir kova. Už savait s jis sklaid savo parapijos (episkopal) sekmadienin s mokyklos vaik knygas, su j vaikiškais rašais, kreivomis iliustracijomis. Ir jis taip gyvai pajuto meil tiems vaikams. Prad jo pats verkti, kaip vaikas, tardamas:

— Myliu aš tuos vaikus. Aš negaliu j apleisti. Negalima iš man s to reikalauti.

Ir v l jo širdyje suskamb jo lyg Marijos balsas:

— Juk jie yra ir mano vaikai!

Ir dabar Tuckeris aprimo, mintydamas:

— Kas gi aš esu, kad protestuo iau prieš „apleidim ” t vaik ? Juk jie pereis geresn glob , kaip manoji!

Dabar jisai susitikdavo su prelatu, tapusiu Juozapu Lux, ir studijuodavo katalikyb s tiesas. Jis negal jo taip lengvai atitrkti nuo episkopal bendruomen s, kuri jam pirma buvo šventa.

Toliau jis pasakojasi:

— Sekant sekmadien , 1954 m. spalio 31 d., mane ap m sitikinimas, kad at jo diena, kada turi vykti mano paskutinis oficialus veiksmas. T dien paskutiniame palaiminime Šven iausioje Eucharistijoje aš sutelkiau vis sielos energij . Sekan i dien , lapkri io 1, Vis Švent j dien , aš po 27 darbo met , atsisakiau nuo klebonavimo Šv. Stepono (episkopal) parapijoje... Lapkri io 28 d., pirm advento sekmadien , aš buvau priimtas katalik Bažny-

i . Tai vyko Šv. Pranciškaus rekolekcij namuose Mayslake, Illinois...

vykiai rutuliojosi toliau, apie k jis pats rašo:

— Sekant ryt , pirmadien , aš pri miao savo pirm j šv. Komunij Šv. Margaritos Marijos bažnyioje. Toje parapijoje gyvenau. Buvo džiaugsmas pasijusti bekl pant eil je labai maž vaik , kuri dauguma netur jo daugiau kaip septynerius ar aštuonerius metus, bet tikrai n vienas iš j nebuvo toks naujas, kaip aš, kuris nebuvo užbaig s nei 24 valand katalikyb je... Po vidurnak io Kal d miši Šv. Jono bažny ioje arkiv. William O'Brien mane sutvirtino savo priva ioje koply ioje...

Rašo, kaip jis jaut si laimingas:

— Sveikinimas, kur perteikia Dievo namai, yra gilus, džiaugsmingas, visa apimantis. Ir to viso priežastis suprantama: juk tai buvo Marija, kuri man atidar duris.

ATSIVERT FILIPIN KOMUNIST VADAS

Filipin salose prieš vyriausyb kariavusi komunist partizan (žinom "huk" vardu) vadas *Luis Taruc*, 46 m., atsivert katalikyb . Apie tai 1959 m. praneš buv s komunist laikraš io "Daily Worker" redaktorius Douglas Hyde, taipgi atsivert s katalikyb .

Luis Taruc yra buv s katalik tikybos, ta iau atkrito nuo tik jimo 1930 m., tap s socialistu. Savo gyvenimo istorij jisai išpasakojo knygoje, kuri paraš b damas kal jime.

Knygoje jis aprašo, kaip 1930 m. jisai buvo s kmingas socialist agitatorius, šalia socialist , jisai išugd Filipinuose stipri kaimie i s jung , kuri dar labiau paplito negu socialistai.

Antrojo Pasaulinio karo metu Filipin socialistai ir komunistai savo š kiu pasirinko kov prieš fašizm ir prieš kar . Tai abidvi partijas sujung ir Tarucas pateko jungtin s raudon j partijos vadovyb . Jis net pakliuvo raudon j politbiuro narius.

Japon okupacijos metu Taruc buvo vyriausias

t huk partizan vadas. Jiems pavyko stambius plotus išlaikyti laisvus nuo japon . Jie taipgi ir kitur naikino japonus ir j bendradarbius.

Karui pasibaigus, hukai gr žo iš sl pyni kalnuose, bet su ginklais. Siekdami raudon j valdžios, kariuomen s persekiojami, jie v l gr žo kalnus ir prad jo kariauti. Ši eilu i autoriui lankantis Filipinuose, išvykus provincij , teko autobusu važiuoti tropik miškais, kur siaut ja hukai, ir steb ti vyriausyb s ginkluotus sargybinius keliuose.

Vienu metu hukai jau buvo arti sostin s — Manilos. Tuo laiku gynybos ministeriu buvo paskirtas Ramon Magsaysay (v liau prezidentas, žuv s l ktuvo katastrofoj). Jis sumaniai m pulti hukus, drauge viliodamas nuo j atsimetan ius dalinama žeme.

Maniloj buvo suimtas komunist sekretoriatas. Hukai buvo nublokšti pelkes ir džiangles. Taruc'o žmona (ji buvo praktikuojanti katalik) žuvo kovose, jo s nus — uždarytas kal jiman; partija suskilo, pagaliau ir pats Taruc 1954 m. geg. 16 d pasidav . Jis buvo pasmerktas 12 m. kal jimo ir labai stropiai saugomas, neleidžiant su niekuo pasimatyti.

Douglas Hyde, 1957 m. nuvyk s vien suvažiavim Filipinuose, pasisteng gauti leidim slapta Taruc' lankyti kal jime. Hyde anks iau buvo gird j s, kad Taruc buvo išsireišk s j lankan iam kunigui, jog jo ateizmas susvyrav s. Ta žinia, o taipgi faktas, kad, išaug s katalik krašte, Taruc buvo tur j s šioki toki katalik tak , paskatino aktyv - j Hyde bandyti Taruc' atversti.

Hyde jam patar parašyti savo atsiminimus ir pažad jo jam patalkinti.

Iš pradži Taruc reišk nusistatym prieš katalikyb , Bažny i kaltindamas einant su galingaisiais ir privilegijuotais, išnaudojant neturt lius.

Hyde j prikalt jo prie dviej dalyk : 1) Kal d nakt nueiti mišias kal jimo koply ioj ir 2) Pa-diskutuoti tik jimo klausimus su kolumban vienuo-liu t v. M. Nolanu, kai pats Hyde jau bus išvyk s.

Vidurnak io mišios taip paveik Taruc' , kad jis pasijuto "gr ž s namus". 1958 metais geguž s m n. jis gr žo katalikyb , po daugelio met atlikdamas išpažint .

Netrukus po to baig si kelios jo užsit susios by-los ir jis keleriopai buvo nuteistas kal ti iki gyvos galvos.

Iki to laiko jis vis raš atsiminimus ir vien skyri po kito vis siunt Anglij Douglas Hyde'ui, kuris pad jo jam suredaguoti, aptarti jo pareiškia-mas id jas. Išgird s apie kal jimo bausm iki gyvos galvos, jis met rašyti atsiminimus, bijodamas, kad žmon s jo nesupras ir manys, kad jis taip rašo tik nor damas nuo bausm s išsipirkti.

Tuo laiku nuvyk s vien konferencij Singa-p re, Douglas Hyde patrauk Filipinus. Papraš kad j apgyvendint kal jimo cel j prie Taruc'o. Per t laik j tikino rašyti prad t knyg ir j už-baigti. Douglas Hyde per t laikotarp užbaig ir jo atsivertimo vyksm , su juo po 16 val. paroje dis-kutuodamas visas jo politines ir socialines paži ras.

MENININKAS IR MERGAIT

Nuostabi būdu iš pagrind pasikeitė menininko *Jono Verkado* gyvenimas. Bekeliamas jisai buvo sustojęs Prancūzijos Bretanijoje. Čia jam atėjo galvoti apie Dievo Motinos paveikslą ir jisai, parinkęs vieną dailios išvaizdos mergaitę, pradėjo jos taisyklingus veido bruožus perkelti savo paveikslui. Mergaitė buvo katalikė. Taip jam bedirbant, jinai ir paklausė kartą — kodėl jisai sekmadieniais neina į bažnyčią. Menininko sieloje buvo pasitaikę daug visko ir jisai, nenorėdamas ginčytis su savo nauja pažįstama, jai pasakė :

— Aš meldžiuosi savaip...—

Mergaitė pažūrėjo į tyrinjančio žvilgsniu ir pratarė :

— Jūs burna neatrodote, kad jį melstis... —

Tas žodis pataikėjo širdį ir jaunas menininkas nutarė visgi sekmadienį užėiti į bažnyčią, taip sau tik pažūrėti, kaip gi ten tos mišios laikomos. Jis gi tuokart ne tik netikėjo, bet nė nebuvo pakrikštytas. Bėdamas bažnyčioje, staiga pastebėjo, kaip visi to bažnytkaimio bretonai, varpeliui su-

skamb jus, suklaup . ia jam buvo m sl , apie kuri v liau jis taip pasakojosi:

— Mano širdy užvir kova. Kaip, ar gi ir man klauptis? Mano puikyb visomis j gomis priešinosi prieš tok pasižeminim . Bet aš buvau taip baisiai išsikiš s virš vis atsiklaupusi ... Klauptis! Kaip ilgai aš kl pojau, nebežinau... Atrod , kad baisiai ilgai... Keliai skaud jo. Pagaliau vyrai atsistojo, ir aš su jais. Bet jau aš nebebuvo toksai, kaip pirma — mano puikyb buvo palaužta, aš buvau atsiklaup s, aš pasidariau perpus katalikas. —

Toliau jisai m daugiau dom tis katalik tikyba, daugiau skaityti ir svarstyti, kol sitikino, kad jisai turi b ti ne tik katalikas, bet ir vienuolis. Ir tas jaunas olandas pasibeld vienuolyno duris ir liko vienuoliu - menininku.

ANGLIKONO TAKAS ROM

Didis pranc z kalb tojas Lacordaire yra pasak s:

— Tik klaid lengva pulti, o tiesa pasiekiamą daugeliu pastang ir kov . —

Gausiai toki kov yra pergyven s *Leonard Charles Legge* — *Wilkinson*. Tai žmogus su aukštuju mokslu, Anglijoje baig s universitet . Gyven s Pranc zijoje, Piet Afrikoje, Indijoje ir pagaliau Australijoje.

Jo t vas buvo anglikon bažny ios kunigas Kente. T vas buvo palink s daugel katalikyb s id j ir savo bažny ioje pastat Marijos koplyt l , iškabino šventus paveikslus, netgi prieš altori degino raudon lempel ir klaus išpažin i , d v damas sutan .

Ta iau jaun jo s n skaitymas pavojing autori toline nuo religijos. Jis skait raštus Voltaire'o, Haeckelio, Rousseau, vadinam j racionalist , kurie tar si tik tuo tik , kas protu pasiekiamą. Ir taip jis palaipsniui liko vadinamu agnostiku, tai yra neturiniu tik jimo ir nežinan iu, ar kas nors yra anapus

šio gyvenimo. Taip per trisdešimt metų jisai buvo nutolęs nuo tikros religijos, atakavo krikščionybą, o ypač katalikybą. Taiau savo keturis vaikus jisai leido mokytis Šv. Širdies katalikų mokykloje.

— Kodėl? — jis klausia savo atsiminimuose, ir atsako: — Todėl, jog jau taiau, kad seselis turės nuostabią gerą taką mano vaikus; — todėl, jog noriu taiau, kad vaikai turėtų ir kitą paskatą gerai gyventi, ne vien tik baimę policijos ar apkalbą. —

Praslinkus ketveriems metams nuo to, kai vaikai pradėjo lankytis seselių mokykloje, jie buvo pakrikštyti, prieš juos išpažinties ir šv. Komunijos, tapo pilni Bažnyčios nariai, išskyrus sutvirtinimo sakramentą. „O aš vis pasilikau agnostikas, nei nemanydamas būti kuo nors kitu“, — rašo jisai. Jam vis rodėsi, kad tik jimas turėtų reikalingas žmonėms masoms, o iškilnesnieji gali apsieiti be to.

Pasitaikė, kad jisai turėjo progą susipažinti su vienuolyno vyresniąja, vardu motina Benedikta. Ji susirūpino Wilkinsono religija ir pradėjo su juo ilgą diskusiją valandas. Jeigu jis kurio sekmadienio popietį neateidavo vienuolyną porai valandų padiskutuoti katalikybą su klausimais, motinai jau siūdavau jam laiškus, klausdama, kodėl jisai neatėjo. Ji prikaltė jį Wilkinsono eiti palaiminimo pamaldas bažnyčioje. Ji davė jam rankas skaityti konvertito A. Lunn knyga „Dabar aš matau“. Ji davė jam dr. Rumble, taipgi konvertito, garsaus radijo kalbtojo veikalą „Radijo atsakymai“ — vairius tikybės priekaištus. Jis buvo priverstas daugiau gal-

voti, ieškoti atsakymo gyvenimo msl . Taip t s si keletas met . Jis pats apie tai sakosi:

— Pilnas puikyb s aš neapken iu minties — pasiduoti kokiam nors religiniam autoritetui. Man atrod dideliu apsunkinimu šaltais rytais keltis bažny ion ir eiti šv. miši klausyti. —

Apie tai jisai pasak ir motinai Benediktai, taciau ji nenustoj o vilties. Ji vis r pinosi jam duoti reikiamas knygas. Jisai skait tikyb ginan ius (apologetinius) raštus, m skaityti ir švent j gyvenimus. Perskait ir konvertito Belloc'o knyga "Takas Rom ".

— Ir kai aš sitikinau, kad katalikyb s religija yra aiški tiesa, buvo tik laiko klausimas, kada aš Bažny i sijungsiu. Taciau prieš t žyg aš priešinausi tiek ilgai, kiek tik gal jau. —

Kart jisai ryt jo nusipirkti laikraš io. Susitiko parapijos kunig . Su juo išsišneko apie tik jimo reikalus. Kunigas pamat , kad jisai jau pakankamai katalikyb paž sta, reikiamai pasiruoš s ir dalykus taip sutvark , kad jisai greit u laiku buvo priimtas katalik Bažny i . Praslinko keletas savai i , ir drauge su keletu kit suaugusi ir daugeliu vaik jisai pri m sutvirtinimo sakrament . Tapimas kataliku jam padar neišdildom sp d , apie k jisai rašo:

— Niekada neužmiršiu tos dienos. Pirmoji išpažintis, atrod , nu m nuo man s t baim s naš t nuo mano galvos. Kiekviena išpažintis daro iš man s nauj žmog . —

Dabar jisai raš kitiems, ieškantiems tikybin s tiesos:

— Vis pirma — eikite klausyti šv. miši , net jeigu j s tik pradedate katalik tikybos pamokas. Stenkit s sijungti t katalik Bažny ios atmosfer . Skaitykite pla iai ir stengdamiesi sigilinti, ypa knygas didži j konvertit , kaip Arnold Lunn, G. K. Chesterton, kard. Newman.

Kai antrojo Pasaulinio karo metu jisai patyr , kad žuvo jo s nus, gal jo parašyti:

— Dabar man didel paguoda, jog kasdien savo maldose galiu su vaiko tik jimu ir su vyro supratimu melstis už jo siel . Aš džiaugiuosi, kad j v l kada nors pamatysiu. Laimingas esu, kad daugiau jau nebetikiu, jog mes, mirtingieji, esame kaip gyvuliai, kurie pranyksta.

Dabar jis dr siai skelbia:

— Kuo ilgiau aš gyvenu, tuo mažiau aš esu tikras bet kuo kitu, išskyrus katalikyb s tiesas.

VYR. ROMOS RABINO ATSIMINIMAI

Izraelit Rabin kolegijos direktorius, vyriausiasis Romos rabinas prof. *Eugenijus Zolli* prieš kur laik atsivert katalikyb . Jis išleido savo knyga , kuri amerikie i vertime pavadinta "Before the Dawn".

Šis žyd mokslininkas buvo pakviestas Pontifikalinio Biblinio instituto profesorium Romoje. Su paskaitomis jis lank ir užsienio universitetus. 1953 m. vasar dav krikšioniškios liturgijos kurs Notre Dame universitete, netoli Chicagos.

Ši jo atsiminim knyga nesiekia literat rini aukštum , bet domi tuo, kad supažindina mus su asmeniu, po II Pasaulinio karo savo atsivertimu tapusiu sensacija; šis veikalas duoda galimyb nors kiek žvelgti jo sielos raid , atvedusi j iš judaizmo katalikyb .

Jis yra gim s 1881 m. Brody vietov je, kuri po Lenkijos-Lietuvos valstyb s padalinimo (1795) atiteko Austrijai. T vas tur jo šilko fabrik , bet j teko uždaryti ir šeima atsid r dideliame skurde.

Dažnai motina, nuduodama, kad ji jau soti, savo dalies vakarien je atsisakydavo t vo ar vaik naudai.

— Iš savojo t vo aš išmokau didelio meno — melstis su ašaromis, — sakosi Eug. Zolli.

Išaug s judaizmo tradicijose, jaunasis Zolli tur jo progos užsukti savo mokslo draugo namus, matyti ant sienos kabant kryži ir, j steb damas, m styti — kod l tas žmogus buvo nukryžiuotas...

Jo paties gyvenimas buvo pilnas kryži , nes visi jo broliai krito kaip aukos žiauraus naci persekiojimo. Bet tai vyko v liau.

Nors gyvendamas nemažame skurde, Zolli siek mokslo. Vienos ir Florencijos universitetuose jis studijavo literat r , istorijos filosofij , psichologij ir jo rabin mokslus specialioje mokykloje. Florencijos universitete gavo filosofijos daktaro laipsn , su psichologijos specialybe.

Jo pirmas paskyrimas buvo Trieste — vicerabinu. Praslinkus I Pasauliniam karui — Triestas per jo Italijos žinion ir profesoriui Zolli atsirado naujos galimyb s kilti: jis buvo pakviestas vyriausiuoju Romos rabinu, v liau — Rabin kolegijos direktoriumi.

Jis jau tuo laiku dom josi krikš ionybe, skait Evangelijas. Ne kart , net rašydamas kur studij straipsn žurnalui, jis pajusdavo karšt nor sustoti raš s ir m styti apie Krist .

— J zus, — sako jis apie t savo gyvenimo laikotarp , — jo mano vidin gyvenim kaip kvieiamas ir malonus svetys. —

Laikotarpis tarp pirmojo ir antrojo Pasaulini

kar (1918 - 1938 m.) jam buvo kieta mokslinio darbo metas. Jis buvo hebrajų kalbos ir literatūros dėstytojas universitete Romoje, lyginamosios hebrajų ir semitų kalbų katedros vedėjas Paduvos universitete. Gilindamas savo studijas, jis buvo nuvykęs į Palestiną. Grįžęs, savo patyrimu dalinosi paskaitose, kurias lankė ir eilė krikščionių. Nežiūrėjęs į tojių sielų hebrajų studijas, jis savo sieloje nebuvo ramus, nebuvo tikras atradęs tiesą ir dažnai meldėsi:

— Viešpatie, Tu matai — aš einu, bet einu vienas, būk mano vadovu, Viešpatie. —

Jis svarstė, kur tikroji tiesa: senasis Mozė su statymais ar Kristaus meilės mokslas.

— Mano problema buvo ši, — rašė jis: — statymais ar Meilės statymais; meilės statymo ar Meilės statymais?

Kai jis pasiekė žinia, kad Trieste katalikybė atsivertė prof. Dovydas Guido Nacamuli, tai prof. Zolli jau buvo tiek palinkęs krikščionybai, kad galėjo sau pasakyti:

— Jeigu jisai būtų manęs paklausęs, ką aš apie tai manau, būčiau atsakęs, kad inteligentiškam ir uoliam hebrajui, tokiam, kokiuo jis buvo, atsivertimas reiškia paklusnumą savo šalininkams. —

Šitaip prof. Zolli artėjo prie katalikybės. Ir drauge jis žinojo, kad jo atsivertimas reikš netekimą tos aukštos pozicijos, kurios jis buvo pasiekęs. Romoje kartą jis buvo sutikęs jauną žydą, atsivertusį katalikybai, kuris pasakojo, kad duonos jis gauna, kaip išmaldinys, iš vienuolyno, bet reikia giliau kitoms iš-

laidoms, ir jis buvo pasirengęs paimti nors bat valytojo darbą, ir džiaugėsi vėliau jį gaus.

Ir tie sunkumai profesoriaus Zolli neatbaidė. Krikštonyb jam kaskart ryškiau rodėsi dvasios pavasaris, naujo gyvenimo nešėjas:

— Krikštonyb, — rašo jis, — tapo man ilgesio objektu, ilgesio tos meilės, kuri sušvelnint mano sielos žiemę; — tai nepalyginamas grožis, kuris turėjo pasotinti mano troškimą grožio. —

Prof. Zolli buvo ryžtingas. Nepaisydamas fašistų, jis pasmerkė naci prievartos statymus ir dėl to iš jo buvo atimta Italijos pilietybė. Visiems Italijos žydams atėjo kruvinos dienos, kai ten šviešpatavo naciai (1943-1944). Profesoriui Zolli dar nepaprastai spūdi, kai jis patyrė, jog Šv. T. vas išleido vyskupams laiškus, nuimdamas vienuolyn klauzuras, kad juose galėtų gelbėti naci žudomi žydai.

— Aš žinau vieną vienuolyną, — rašo prof. Zolli, — kur seselės miegojo rūsyje, savo lovas užleidusios persekiojamoms žydų pabėgėlėms. —

Tokį kstanį žydai buvo deportuoti, žuvo kalėjimuose, buvo sušaudyti. Naciai pareikalavo iš žydų per 25 valandas parpinti 50 kilogramų (apie 125 svarus) aukso, kitaip grasė paimti 300 žydų kait ir jų likimas būtų aiškus. Prof. Zolli dukart patirė, kaip žinoma po miestą, rinkdama iš žydų auksinius žiedus ir kitas brangenybes. Jiems pasisekė surinkti 35 svarus, bet dar trūkavo, ir tada prof. Zolli asmeniškai kreipėsi Vatikaną. Šv. T. vas jiems, su didele rizika ir pavojumi, padėjo. Tokį kartą žydai buvo išgelbėti,

bet vistiek, net pa iam prof. Zolli, teko slapstyti.

Mirties pavojuje pajut s tok katalik ryžtingum gelbstint nelaiminguosius, prof. Zolli buvo giliai paveiktas. Jau seniau pri j s gana arti krikš ionyb s, jis, jau kritus fašist ir naci režimui Italijoje, pasipraš kunig j paruošti ir 1945 m. vasario 13 d. apsikrikštijo; apie tai jis sako:

— Aš pri miau krikšt ir tapau inkorporuotas katalik Bažny i , t mistin J zaus Kristaus k n .

Dabar jis skelbia:

— Kaip nuo Kristaus kryžiaus, taip ir iš Šv. Petro sosto (Šv. T vo) skleidžiasi spinduliai, kurie apšvie ia ir daro gera visiems be skirtumo... N ra pasaulyje varg vietos, kurios neb t pasiekusi Pijaus XII meil s dvasia... Juo kada labiau išauga žmonijos kent jimai, tuo labiau stipr ja šviesa iš Kristaus širdies ir iš jo p dinio žem je; tuo labiau budi ir pasiruoš aukotis ir sutikti kankinyst jo s - n s ir dukterys Kristuje... Meil je, kuria Dievas pripildo širdis savo švent j , negali b ti nei rasini , nei tautini skirtum ... —

Savo atsiminim ir pergyvenim knygy prof. Zolli baigia:

— Kai aš pajuntu savo gyvenimo naš , kai aš pergyvenu t begalin nostalgij neišverkt ašar ,

— grožybi , kurios žuvo mano nepasteb tos, aš verkiu d l Kristaus, mano ir manyje nukryžiuoto. Mano tikrasis “aš” n ra tas, kuris manyje Krist nukryžiavo, bet tas, kuris verkia d l Jo ir Jo ilgisi, kuris Jo šaukiasi, kuris nori b ti vienyb je su Juo... Aš jau iuose lyg mirštu negyven s, nes argi galima va-

dinti geru gyvenimu, kai žmogus pilnai negyveni Kristuje. Mes tegalime tik tik tis Dievo pasigail jimo, tik pasigail jimo Kristaus, to paties, kur žmonija žudo, kadangi negali Juo gyventi. Mes tegalime tik tis užtarimo Tos, kurios šird perv r ta pati jietis, kuri perskrod ir jos S n ... —

KETURI PASTORI KELIAS KATALIKYB

Ne tik Europ , bet, galima sakyti, ir vis pasaul apl k didelio susidom jimo banga keturiais mokslo žmon mis, evangelik teologais, kurie ilgesn laik darbavosi protestant sielovadoje ir kurie pasidar katalikais. Jie visi nebuvo eiliniai asmenys. *Pastorius Martin Giebner* buvo pri m s protestant vyskupo šventimus. *Dr. Heinrich Schlier* buvo egzegez s (Šv. Rašto aiškinimo) profesorius Bonnos universitete. *Pastorius Rudolf Goethe*, didžiojo to paties vardo rašytojo giminaitis, buvo vyriausyb s patar jas Hess s valstyb s Kulto ministerijoje. *Dr. Georg Kluender*; šalia savo istorini darb , aštuonio-lika met dirbo sielovados srityje vienoje parapijoje netoli Berlyno.

Jie visi, po ilg tyrin jim , ryžosi tapti katalikais, žinodami, kad tuo žygiu neteks tur t pareig aukštosiiose mokslo staigose ir tur s pasitraukti iš tarnyb . Kas jiems kv p t ryžt ? Atsakym š klausim randame Wuerzburge išleistoje knygoje "Bekanntnis zur katholischen Kirche", kurioje visi

keturi pasipasakoja savo keli katalikyb . Knyga susilauk tokio susidom jimo, kad per pus met iš jo keturios laidos su 20,000 egzempliori .

Šioje knygoje jie išpaž sta savo gilius pergyvenimus ir pasakojasi, kas juos atved katalikyb . Prof. Schlier sakosi prie to pri j s, tyrin damas Šv. Rašt . Dr. Kluender buvo paveiktas savo istorini studij ir iš to išplaukusio susir pinimo dievišku Bažny ios kilnumu ir pilnumu. Pastorius Giebner buvo katalikyb patrauktas savo uolumo liturgijai, apeigoms, pamaldoms ir sakrament teikimui. Pastori Goethe katalikyb atved ieškojimas tikresni meil s keli prie Kristaus.

Martin Giebner savo atsiminimuose pasakoja, kad jis buvo krikštytas Šv. Petro bažny ioje Bautzene, kur du tre daliai bažny ios priklaus protestantams, o vienu tre daliu naudojosi katalikai. Jis apgailėstauja, kad jau protestant mokykloje buvo gavs klaidingas informacijas apie katalikyb , kuri vaizdavo toki , koki j prieš protestantizmas viduramžiais. protestant teologin mokykl jis atjo pilnas nuoširdaus tik jimo, ta iau buvo labai apviltas, kai Šv. Morkaus Evangelija buvo vaizduojama tik kaip sen laik literat ros veikalas, kai jis pamat tiek daug skepticizmo net evangelik teologuose. Atitarnav s kariuomen je pirmojo Pasaulinio karo metu, jis greitai buvo paskirtas evangelik parapij . Ar iau bendraujant su evangelik dvasiškiais, j li dni stebino toks didelis paži r skirtumas ir nesutapimas. Jis tur jo daug progos tai iš pagrind iširti ir pasteb ti, nes darbavosi, kaip pro-

testant dvasiškis, 34 metus. Palaipsniui jis art jo prie katalikyb s. J trauk Dievo Motinos altorius. Jisai jaut , kad “Altoriaus sakramentas yra gyvyb s šaltinis”.

B damas protestant dvasiškis, jis tur jo ir stul . Tas liturginis kunigyst s ženklas m jam priminti: “Ar dr si tu nešioti stul , kuri yra tikros kunigyst s ženklas?” Jame augo galingas ilgesys gauti tikrus kunigo šventimus, kuriuos jis žinojo esant katalik Bažny ioje. Pagaliau, po ilg svyravim , jis ryžosi ieškoti katalikišk šventim , nutar stoti t dvasiški eiles, kuri nenutr kstama grandin eina nuo pat Kristaus. Jo sieloje išaugo gili meil Eucharistijai, ir kai vienas protestant dvasiškis pareišk , kad kuo daugiau j tikybos žmoni eina komunijos, tuo blogiau — nes jis netik jo tikr Kristaus buvim Šven . Sakramente — Giebner galutinai suprato, kad protestantizmui toliau nebegali priklausyti ir pasiryžo tapti kataliku. Jis t žingsn vykd 1951 m. Po poros met studij , 1953 m., jis tapo šventintas katalik kunigu. Dabar jis džiaugiasi, b damas katalik Bažny ioje, kurios kilm yra dieviška. Jis pasakoja, kaip jau iamas protestantuose išpažinties ilgesys, kaip ten norima tur ti šv. mišias. Katalik Bažny i jis vadina žmonijos motina ir savo pasakojim baigia šiais žodžiais: “O Viešpatie, juk Tu meldeisi, kad mes visi b tume (tik jimo) vienyb je, bet mes patys išsiskyr me!”

Georg Kluender savo atsiminimus pradeda žodžiais:

— Po ilg , atkakli tyrin jim teologini ir baž-

nytini pagrind aš pasiryžau atsisakyti savo tarnybos evangelik bažny ioje ir pereiti katalik Bažny i . —

Jis buvo jau gerokai paženg s evangelik bažnytiniuose sluoksniuose. Jo kelias katalikybe , kaip pats prisipaž sta, buvo ilg met svarstym vaisius. Pirmas artimesnis susitikimas su katalikybe buvo 1922 m., kai viename evangelik suvažiavime buvo vokiškai laikomos mišios, kokios buvo tuoj po Liuterio laik ir kurios buvo labai artimos katalikams.

J m žav ti gregorianiško giedojimo šveln s tonai. Jis prad jo giliau jausti, kad protestantai neturi nenutraukiamo savo dvasiški ryšio nuo Kristaus laik , kaip katalikai. Jis jaut , kad “katalik Bažny ia, kaip mylinti motina, turi j gos savo prieglobstyje pasl pti žmones”. O apie protestantizm jis rašo:

— Protestant Bažny ios paklydimas yra ne tik ieškojimas valstyb s globojan io valdymo bažnytini reikal , bet tiesiog tvarkos sumaišymas, kai sostas yra laikomas aukštesniu už altori . —

Jam didel sp d dar patyrimas, kad katalikai taip nuoširdžiai meldžiasi už Bažny ios vienyb . Savo ieškojimus Kluender taip apib dina:

— Ištisais dešimtmeiais aš stengiausi rasti ties evangeliškoje bažny ioje. Ir kai jos ten neradau, supratau, kad evangeliška bažny ia tr ksta to pilnumo, kuris sudaro Kristaus Bažny ios esm ... Sekta neturi praeities, netur s nei ateities, o ir dabartyje yra suskilusi t kstan ius vairi form . —

Jis pasakoja, kaip po toki pergyvenim tada

m st , jog jam belieka arba susitraukti savo kiaute ir eiti pareigas, nepaisant vidini pasikeitim ir skirting nusiteikim , arba ryžtis pasukti katalikyb . Jis ryžosi. “Katalik Bažny ia visuose tuose svarstymuose man atrod , kaip motina prie mano šalies” (106 p.). Savo pasiryžim tapti kataliku jis taip apib dina: “Savo žingsn aš laikau lyg pakilim aukštyn iš to religinio pasaulio, kuris, apreiškimo akimis matuojant, yra netobulas; lyg pakilim t sfer , kuri mylin iai mane supa pilnum esm s, malon s, kilnumo”. Tapus kataliku, štai kas j džiugina:

— Katalik Bažny ioje išsiliejo Triasmenio Dievo pilnumas. Iš to mes gavome žodžio pilnum , kaip tai yra Šv. Rašte ir Padavime. Joje yra pilnumas sakrament , kuriais ji mus maitina. Ji reiškiasi dvasin s tarnybos pilnumu, mokymu, kunigyste ir ganytojavimu. Laiko pilnum ji išreiškia kalendorini met ritmu. Visos žem s tautos j išpaž sta ir pagerbia”. —

Kluender mato pasaulio istorijoje galing liudijim už katalikyb :

— Kai katalik Bažny ia mat mirštant daug žemišk santvark ir steb jo, kaip vysta kitos krikščionyb s formos savo nuomoni anarchijoje, jai (kat. Bažny iai) buvo suteikta malon išverti ištisas epochas nepasikei iant; buvo duota vienyb s malon , išvengiant uniformiškumo; tobulumo malon — nebaigiant savo tolimesnio vystymosi; pilnumo malon — nepask stant šventvagiškame sav s garbinime.—

Protestantizm jis kaltina sekularizmu, kuris atneš m s kult ros irim .

Rudolf Goethe, didžiojo poeto ainis, augo labai religingoje šeimoje. Niekad mokykl neišeidavo, negavst v palaiminimo, kl p damas ant žem s. Evangelijos pasirinktomis studijomis jo motina labai džiaugsi. Ta iau kuo toliau, tuo labiau jam krito akis, kad kiekvienoje protestant bažny ioje yra kitaip. Jis ilg josi pilnumo ir tobulumo. Kai kurie evangelik teologai jam net prasitar : “O kad mes b tume tikroji Bažny ia!”

Jis tiek priart jo prie katalikyb s, kad, kai nauju popiežium buvo išrinktas Pijus XII, pamald metu kart jis protestant bažny ioje papraš tikin iuosius pasimelsti, kad Dievas pad t popiežiui sunkiose pareigose. Jis net išdr so kart užėiti pas Berlyno katalik vyskup . Nemažos takos jam tur jo suart jimas su katalik profesorium dr. Schmittu, kuris kart net su vyskupu pas Goeth sve iavosi. Kariams tarnaudamas, jis prad jo aiškinti, kad negalima tur ti neapykantos, už k jis naci buvo uždarytas nam arešte. ia jis tur jo progos susipažinti su katalik teolog veikalais, pvz. su Adamo “Katalikyb s esm ”.

Žmona taip pat panašiai jaut . Kitos protestant s j kart užpuol , kam ji lanko katalik bažny i . Ji atsak , kad ten galinti geriau pasimelsti. Goethe daug galvojo apie tikr eucharistin pasikeitim konsekrutoje duonoje. Pagaliau jis sitikino katalikyb s tikrumu ir 1950 m. Mainze buvo priimtas katalik Bažny i . Pats vyskupas jam suteik pirm j Komunij .

Dabar jam kilo nauja problema — kaip pragy-

venti? Vyskupas j pri m dirbti savo raštin je. Kur laik jis dar gilinasi teologijoje ir 1951 m. buvo šventintas kunigu. Greit po to jis gavo net 278 laiškus iš vyskup , kunig , vienuoli , kurie j sveikino. Vatikanas specialia dispensa jam leido ir toliau gyventi su žmona, ir jis pats j priruoš priimti katalikyb . 1953 m. jis ir žmona, drauge su Mainzo vyskupu, buvo priimti popiežiaus priva ioje audien-cijoje.

Dabar jis savo pareiškime ryžtingai tvirtina:

— Petro sostas išsilaikys, nors ir visos pasaulio galyb s prieš j sukilt . Vokietijoje kitados prasid - jo tik jimo skilimas, Vokietijoje turi prasid ti ir krikš ioni susivienijimas. —

Heinrich Schlier — gim s iš liuteron t v , kurie gerb katalikyb , ir jis, net ir pasilikdamas liuteronu, jaut katalikybei palankum . Paaug s, jis dar daugiau katalikyb pažino iš Bernanos, Claudelio ir kit žymi rašytoj veikal . Ta iau galutinai jam atsiskleid tikrojo tik jimo šviesa d stant Nauj j Testament aukštojoje mokykloje, kai jis pamat , kad liuteranizmas yra nutol s nuo apreikštosios tiesos, o katalikyb nuostabiai derinasi su Naujuoju Testamentu.

Jis m kritiškai vertinti reformacij , pripažin-damas, kad tais laikais buvo pagrindo reformoms Bažny ioje, ta iau ne tokioms, kurios Bažny i skaldo.

— Metai iš met augo mano sitikinimas, — rašo H. Schlier, — kad pagal Nauj j Testament te-gali b ti viena tikroji Bažny ia... Tas sitikinimas

jau nebeleido man pasilikti už Romos katalik Bažnyios rib .

Savo pasakojim jis baigia malda, kad Dievas atlygint tiems, kurie palaik j tame religin s tiesos ieškojime, atvedusiam katalikyb .

SEPTYNI MINTYTOJ ŽODIS

Id jos dažnai turi didesnį teigiamą ir neigiamą galią už patį atominę energiją. Savu laiku popieriniuose manifestuose buvusi marksizmo mintis sukėlė tokį šurpą su myš, kokio niekas nesitikėjo. Todėl mes, vertindami gyvenimo faktus, turime kartkartėmis pažvelgti ir į didį pasaulį. Tarp naujesni filosofiniai veikalai atrandame *J. M. Oesterreicherio* knygą "Walls are Crumbling".

Vis pirmą — domus jos autorius: bestudijuodamas mediciną Vienoje, jisai susidomėjo kard. Newmano knyga ir, pats būdamas žydų kilmės, atsivertė katalikybei ir tapo kunigu. Rašė ir per radiją kovojo prieš nacizmą, užtat jam teko trauktis nuo Hitlerio: Austrijai, vėliau Prancūzijai, o vėliau JAV, kur tapo profesorius vienoje kolegijoje ir redaktorius žurnalui "Worship" ir "Journal of Arts and Letters".

Savo minioje knygoje, kuriai žangą parašė pats filosofas Jacques Maritain, apžvelgia gyvenimo ir minties raidą septyni filosofai, naujausi laikai. Galbūt didžiausias iš aprašytojų — *Henri Bergson*,

tas pats, kuris dar prieš atominę bombą atradimą rašė :

— Žmonija guli dejuodama, pusiau sutraiškinta savo pačios progreso svorio... —

Savo aukštąsias studijas jis, jo drauge su Prancūzijos socialistų lyderiu Jaurès, taikiau mąstė filosofas gana greitai pastebėjo jo materialistinę, mechanistinę pasaulį žiūrėtojų kumus. Žmoguje jis matė daugiau negu medžiagą, ir skelbė, kad tie, kurie neigia nemirtingumą, negali tikėtis mokslo paramos.

Bergsonas žvelgė bedugnę tarp gyvulio ir žmogaus ir jis, kaip savo minėtose knygos autorius, atrado dvasiškai tame laikotarpyje, kada buvo taip madinga jį ignoruoti. Savo veikale „Du moraliniai ir religiniai šaltiniai“ filosofas Bergsonas pabrėžė, kad, kas eina prieš krikščionybą, tas yra ir prieš moralę, ir, kas stoja prieš moralę, tas priešinasi ir krikščionybei.

Kartais jis pastebėjo Maritainui ir jo žmonai:

— Viskas, kas gero pasaulyje, turi savo šaknis krikščionybėje. —

Bergsonas, kaip liudija jo bendralaikiai, reiškę savo tikėjimą Kristaus dievybę. Apie pačią krikščionybą tasai filosofas, pasikalbėjęs su Jean Wahl, yra pareiškęs:

— Tuo (Kristaus atjimo) laikotarpiu kažkas vyko, kas atėjo iš lauko, iš aukščiau, negu pati žmonija. Aš tai supratau, skaitydamas didžiulesius mistikus. Toks gražus sąjūdis, kilniausias žmonijoje, negalėjo iš kur kitur ateiti, kaip tik iš dieviško prado. —

Ir kai 1941 m. sausio 4 d. mirė filosofas Berg-

sonas, tasai žyd kilm s mokslininkas, savo testamente paliko raš s šiuos žodžius:

— Mano m stymai mane vis ved artyn ir artyn prie katalikyb s, kurioje aš matau judaizmo tobul papildym . Aš b iau tap s konvertitu, jeigu neb iau iš anksto mat s ištisais metais (deja, didžioje dalyje d l kalt s tam tikro skai iaus pa i žyd , netekusi moralinio jausmo) kylan i baisi antisemitizmo bang , kuri ruoš si nušiaušti pasaul . Nor jau pasilikti su tais, kurie rytoj bus persekiojami, bet aš tikiu, kad katalik kunigas bus malonus, jei Paryžiaus kardinolas tai leis, ateiti pasimelsti mano laidotuv se... —

Toks rašas jo testament nenuostabus. Ištisisus metus prieš mirt jis kasdien skait Evangelij , vadinamas j savo sielos gyvenimo oru, savo dvasiniais namais. Kai jo dukt Jeanne, skulptor , panoro tapti katalike, Bergsonas dav savo sutikim . Bergsono bute apyplik se sienose ryškiai šviet du Šv. P. Marijos mimo Dang paveikslai...

Mes džiaugiam s to minties gali no palankumu krikš ionybei, nes, kaip knygos autorius teisingai pastebi:

— Visi tie, kurie šiandien nori degraduoti žmog , yra teis ti p diniai t , kurie vakar nor jo nuversti Krist . —

Tur damas galvoje komunistus ir kitus materialistin s filosofijos atstovus, Österreicher kartoja Solovjovo žodžius:

— Naujieji evangelistai, kurie praeityje neig prisik lim Vieno, o atei iai neigia prisik lim vis , iš pasaulio išpl šia g rio pergal . —

Tod I J. Oesterreicheris savo veikale su džiaugsmu sumini daugiau moderni j filosof , kuri mintijimo sistemos pasuko krikš ionyb . Jis aprašo *E. Husserl* , kuris pabr ž , kad “žmogaus gyvenimas tai niekas kitas, kaip tik kelias Diev ”.

Oesterreicheris perteikia mintijimo sistem žyd kilm s filosofo *A. Reinacho*, kurio nuolatiniais palydovais buvo šv. Augustino Išpažinimai, Kristaus sekimas, Naujasis Testamentas ir mišiolas, nors jisai nebuvo katalikas. Veikale pla iai perduodama Max Shelerio mintijimo kelias ir jo pagarba krikš ionybei.

Autorius pasakoja apie žyd filosof *Paul Landsberg* , kuris savo dvasios vadovais tur jo šv. Augustin , šv. Tom , šv. Teres , gilindamasis j veikalus ir periodiškai lankydamas šv. mišias. ia pavaizduotas ir poetas, mintytojas *Max Picard*, atsivert s katalikyb . Ta iau gal pats dramatiškiausias aprašymas tai *Edith Stein*, kuri “summa cum laude” gavus doktorat , pam gusi filosofij , palinko katalikyb , pati viena j išstudijavo ir tapo katalike ir net vienuole, parašydama kelet filosofini veikal ir religini , kuri paskutinis — “Kryžiaus išmintis”. Kaip žyd ji buvo j ga iš vienuolyno naci paimta ir 1942 m. Auschwitzo stovykloje dujomis užtroškinta.

Mes ia sumin jome t aprašom mintytoj , filosof vardus (jie visi buvo žyd kilm s), j linkim krikš ionyb , bet autorius min toje knygoje perteikia vis j filosofin sistem , kuri toj srity pasiruošusiam ir tais mokslais besiiinteresuojan iam bus domi, nors gana kieta, skaityti.

J KELIAS ALTORI

— Jei nori pažinti Diev , t ra tik vienas b das:
pulti ant keli . Galima, tiesa, apie j sužinoti ir ty-
rin jimais, bet Jo meil laim si tik myl damas, —
šitaip rašo garsusis JAV kalb tojas, mokslininkas
Fulton J. Sheen.

Buvo pasaulyje žmoniai , kurie kl pojo prie klai-
ding altori , bet jie nuoširdžiai ieškojo tiesos ir Ap-
vaizda juos atved katalik Bažny i . Imkime ke-
let pavyzdži .

1914 m. mir *Robertas Hugh Benson*. Jisai buvo
Canterbury anglikon arkivyskupo s nus, gav s ge-
riausi išsilavinim . Be kitko, studijav s garsiajame
Cambridge universitete. Sekdamas t vo p domis ir
s nus liko anglikon dvasininku. Devynerius metus
jisai išbuvo klaidingo altoriaus tarnyboje, bet nuo-
šird s tyrin jimai atved j katalik Bažny i ,
kurios nariu liko 1903 metais. Jisai buvo šv stas
katalik kunigu ir yra paraš s vis eil svarbi vei-
kal katalikyb s vertei išskelti. Viename j jisai taip
atsiliepia apie mokslininkus, kurie niekur savo moks-
lo šakose Dievo neuž iuop :

— “Aš apžvelgiau teleskopu vis visat ir Dievo neradau”, — sako kai kuris astronomas. “Aš mikroskopu išži rin jau vis žmogaus k n ir sielos neradau”, — sako kitas biologas (gyv n k n tyrin tojas). Bet argi jie nor jo Diev rasti? J posakiai panaš s t , kurie sakyt : “Aš apuos iau Botielio “Pavasas ” (dailus paveikslas) ir nepajutau kvapsnio; aš laižiau Stradivarijaus (garsaus smuik dirb jo) smuik , bet jame neradau nei aistros, nei harmonijos”...

Taip Benson pasijuokia iš tariam mokslo atstov , kurie tikrojo mokslo nepaž sta.

* * *

Tomas A. Brady, žymus istorikas ir pedagogas, gim 1902 m. iš motinos presbiterijon s ir t vo, priklausan io Christian Science religijai. Baig s Missouri universitet , gavo daktaro laipsn Harvardo universitete, o po to dar gilino istorijos studijas Europoje. V liau per 25 metus jis d st istorij Missouri universitete, tapdamas net universiteto viceprezidentu. Yra paraš s vis eil istorini veikal .

Atskleisdamas savo pasaul ži rines vidaus kovas, jis straipsnyje “By God’s Grace” pasakoja, kad jo brolis ir t vas buvo masonai. Iš pat jaunyst s jis niekada nebuvo katalik bažny ioje, niekad nebuvo kalb j sis su kunigu. Bestudentaudamas jis pateko nepakeliam skurd . Nebegal damas jau iš niekur gauti paskolos, iš nusivylimo jis nu jo pas savo profesori Robert H. Lord . Tas, išklaus s jo pasakojimus apie alkanas dienas, nieko nesak s, paraš ek , nepaimdamas n raštelio. Brady patyr , kad tas ge-

raširdis profesorius buvo katalikas, ir tai jam padar sp d . Paskui jis išgirdo, kad tas profesorius atsisak savo darbo universitete, kad gal t ruošti kunigus. M s jaunam studentui visa tai pad jo atskleisti, k reiškia katalikyb .

Brady prad jo gilintis religines problemas. 1934 m. jis ved katalik mergait . Baig s universiteto studijas, jis išvyko istoriniams tyrin jimams Europ , studijavo Vatikano archyvuose ir muziejuje, buvo audiencijoje pas popieži . Tai labai j suartino su katalikybe. Ypa jis gilinosi religij istorij . Pagaliau, t studij paveiktas, 1947 m. tapo kataliku. Atsakydamas klausim , kod l jis padar š žingsn , mokslininkas rašo:

— Pirmoji priežastis yra ta, kad niekur aš negal jau rasti Dievo, nors Jo ieškojau nuo 1920 met , kai stojau kolegij . Studijuojant istorij , man pasidar aišku, kad katalik Bažny ia yra vienintel tikra. Istorija tai aiškiai rodo. Aš tuo buvau sitikin s anks iau, negu tapau kataliku. Tai buvo protinis sitikinimas. —

Ta iau tas mokslininkas su nuolankumu prisipaž sta, kad suradus, jog katalikyb je yra tiesa, galutin žingsn padaryti j palenk Dangaus pagalba. D l to jis ir savo parašyt gyvenimo istorij pavadino: “Dievo malon s d ka”. —

* * *

Hall s universiteto istorijos profesorius *Ruville*, po svarstym , skaitym ir tyrin jim , nusprend likti kataliku ir taip nupasakoja savo pirmuosius pergyvenimus :

— Iš pradži man rod si, kad prisijungimas prie katalik Bažny ios bus tik tuš ias formalumas... Ta iau d ka to per jimo ir d ka pirmosios šv. Komunijos, aš sulaukiau pasikeitim , kurie man buvo nelaukta staigmena. Iš t abiej veism , ypa gi iš pirmosios Komunijos, gavau toki mistišk paslaptiŋ j g , kuri mano visame vidaus gyvenime neš revoliucij ir mano siel iš k l laim s aukštumas, kurios man iki tol buvo nesuprantamos. Tik dabar aš supratau katalik Bažny ios j g , kuri paveikia vis klasi , vis luom ir visokio išsilavinimo žmones. Ji gali toki dovan sukelti, kokiai niekas ant žem s negali prilygti, dovan , kuri k n pašventina ir siel pripildo dangiškuoju gyvenimu... Dabar tik man atsiv r ta paslaptis. —

* * *

Ar gird jote nuostabi istorij didelio Vienos miesto pamokslininko — dr. Emanuelio Veitho? B - damas studentas, jisai lank Prahos universitet , tenai mokydamasis medicinos ir filosofijos. Pasitaikydavo, kad jisai kartais užklysdavo ir teologijos paskaitas. Kart jisai išgirdo, kaip Senojo statymo pranašyst s išsipild Kristuje: Jis buvo tasai pranašautas Mesijas. Par j s namo, papasakojo t vui ir nor jo patikrinti. Kai jis, nugrieb s laiko, m si to darbo, rado kai kuriuos šventraš io lapus išpl štus, kitus suklijuotus, dar kitus taip užteptus, kad nebuvu galima perskaityti. Jisai paklaus t vo, kod l taip padar , o t vas vieton atsakymo kirto jam aus , tuo pareiškdamas savo draudim — nesidom ti šitokiais dalykais. Bet s nus nenustojo tiesos ieškoj s.

Lik s gydytoju, jis nemažai atliekamo laiko pašv s-
davo gyvenimo klausimams spr sti. Daug skait , stu-
dijavo ir sitikino, kad tiesa yra katalik Bažny io-
je. 1812 m. per jo katalikyb . Taip karštai pamilo
Kristaus moksl , kad pasiryžo visas savo j gas tam
pašv sti. V l s do mokyklos suol ir prad jo ruoš-
tis kunigus. Savo tiksl atsiek ir v liau liko gar-
siosios Vienos miesto Šv. Stepono katedros pamokslin-
inku. Iki pat savo mirties, iki 1876 m., jisai daug
gero yra nuveik s.

* * *

Fredrikas Vogelsang — pasaulyje pagars j s vi-
suomenininkas — jaunatv je buvo protestantas. Il-
gai jisai svarst ir galvojo, pagaliau palinko prie
katalik Bažny ios, jausdamas, kad tik ia randa
piln atsakym visus gyvenimo klausimus. Ta iau,
jam vis sunku buvo padaryti paskutin žingsn . Vie-
n ryt nubud s, dar lovoje tebeils damas, jisai per-
galvojo, kokie gal t b ti padariniai to atid liojimo.
Jau buvo belinkst s toliau t reikal , kaip visada,
nustumti, ta iau j ap m kažkoksai g dos jausmas
d l to neryžtingumo. Staiga pašoko iš patalo ir sau
tvirtai tar :

— Pagaliau, gana gi su tuo neryžtingumu!

Greit pasiruoš kelion n, nuvyko pas savo drau-
g , v liau gars j vyskup Ketteler ir su juo galu-
tinai reikal aptar s — Vien , kur pasiruoš per-
jimui katalikyb . Jis buvo taip nuoširdus katali-
kas ir ryžtingas kovotojas d l katalikyb s d sni ,
kad v liau pagars jo kaip katalik vadas.

* * *

Apie savo tikybinius pergyvenimus garsus didikas baronas *Luttwitz* yra parašęs knygą, pavadintą ypatingu vardu: „Laimingojo marškiniai“. Jis nupasakoja šitokius atsitikimus: kartą jo žmoniam išminti dūl vienos mintimi papildytos nuodėmės. Norėdamas rasti sielos ramybę, jisai nuėjo pas savo tikybos — o jis buvo tada protestantas — dvasininką ir klausia:

— Ar pas mus yra išpažintis?

— O kaip gi..., — atsakė tas.

— Bet kaip gi gali būti — aš jau turiu 42 metus ir dar nesu girdėjęs, kad kada nors kas iš mūsų būtų išpažinties.

— Taigi, pas mus tas kaip ir nepraktikuojama, bet mes turime išpažinti..— aiškino jį dvasininkas.

— Tai kaip gi jūs atleidžiate nuodėmes?

— Turime gi mes tokią formulę, bet dar jos man neteko vartoti, tai pamiršau; jei norėtumėi, paieškosiu. ..

Baronas nusivylė. Nuvyko jisai Paryžį ir, susiradęs senovės protestantų dvasininką, garsų pamokslininką, ruošėsi pas jį išpažinti atlikti.

— Kaip gi jūs norėtumėte per išpažinti pasisakyti? — paklausė tasai. Baronas pasakė ir meldė Dievo vardu jam tai nuodėmė dovanoti.

— Mes nuodėmė neatleidžiame. Mes nežinome, ar Dievas ir mums atleis mūsų nuodėmes, — kalbėjo tas protestantų dvasininkas.

— Betgi aš skaičiau Šv. Rašte, kad Kristus da-

v apaštalamis gali atleisti nuod mes... — v l kreip si baronas.

— Tai tiesa, bet mes to dabar nevykdome, — atsak protestant dvasininkas.

— Bet tuo j s pripaž state, kad protestantizmas n ra Kristaus paliktasis tik jimas, — toliau t s baronas Luttwitz, — ir j s ver iate mane pasidaryti kataliku.

— N vienos akimirkos Tamstos nesulaikau nuo pasidarymo kataliku, — kalb jo tasai senukas protestant pamokslininkas. — Mes tiek daug visoki sekt savo tarpe turime, kad patys nebesižinome, kur es . Ramiai gali pasidaryti kataliku. —

Baronas Luttwitz, po dar gilesni tik jimo studij , met protestantizm , liko nuoširdžiu kataliku ir aukš iau min toje knygoje apraš savo atsiver tim .

* * *

Episkopal vyskupas *Juozapas Kinsman* 1919 m. per jo katalik Bažny i . Apie t savo žyg pa aiškino: jis sitikin s, kad jo sekta neturi aiškaus, tvirto religinio mokslo. Ji d lto negali b ti Kristaus Bažny ia. Kiekvienas ten savaip aiškina, nesant tikro aukš iausio autoriteto. katalik Bažny i j pri m kard. Gibbons Baltimor s katedroje.

* * *

Iš dalies dar domesnis atsitikimas su Nacionalinio banko prezidentu Chicagoje *M. W. Lorimer*. Jis buvo narys presbiterion sektos. Jo t vas buvo presbiterion dvasininkas. Per dvidešimt met tasai vyras iš savo namiški tegird jo blogus atsiliepinimus

apie katalikyb , taigi — jos nekent . Iš tos neapykantos jame betgi kilo mintis: kaip tokia bloga Bažnyia iš viso gali egzistuoti, taip ilgai išlikti. Tuo susidomįs, jis visu nuoširdumu pradėjo studijuoti katalikyb . Kuo daugiau jis katalik Bažnyiai pažino, tuo šviesesnį jam rodėsi. Per penkiolika metų skaitė vairias knygas apie katalikyb , ir prieš jį, ir už, ir prieš jo išvados, kad jam nėra kitos išeities, kaip pačiam likti kataliku, ir jis atsivertė .

Vienas iš žymiųjų rašytojų, atsivertusių katalik Bažnyiai, buvo *Bruckner*. Vienas jo draugas, kartą sutikęs, jam kalbėjo, kad tik jimas buvo reikalingas nebent senesniais, tamsiais laikais. Dabar mokslas, žmogaus protas viską išaiškina, viską gali.

Rašytojas su juo nesiginėjo, tik padavė jam skaityti knygą . Kai tas pradėjo sklaidyti domius lapus, rašytojas prieš jį užskleidė langines ir kambaryje pasidarė visiškai tamsu.

— Nebematau skaityti, — nervinosi draugas...

— Aš tik norėjau tave palikti tavo paties proto šviesai, nes išmintingam žmogui, kaip tu sakei, šiais laikais jokios kitos šviesos nebereikia... —

Tai buvo sėmoninga pamoka. Rašytojas norėjo savo draugui pabrėžti, kad kaip mūsų akims reikalinga saulės šviesa, taip mūsų sieloms, mūsų širdims, reikalinga tik jimo šviesa, šviesa iš aukščiau, kuri padėtų matyti pasaulio gilesnę prasmę .

* * *

Olandų gydytojas, tyrinėtojas ir rašytojas *Friedrichas Eeden*, iš Amsterdamo, prieš jį katalik

Bažny i , viename viešame susirinkime m d styti priežastis, kod l jisai po ilg vidaus kov ženg t žingsn . Pasakojosi, kaip jisai jaut didel alk gilesnio religinio gyvenimo ir tik viena katalik Bažny ia jo vidaus troškim patenkinti gal jo. Religinis gyvenimas visoj pilnumoj pasireiškia tik katalik Bažny ioje, aiškino jisai, pabr ždamas:

— Jeigu j s b tum te patyr , k aš patyriau, j s anks iau už mane b tum te lik katalikais. —

Savo t vidaus kov ir pergyvenim išpažint jisai baig žodžiais:

— Ieškokite pastovaus džiaugsmo. Ieškokite laim s, kuri jus gali patenkinti! Gyvenkite paprastu gyvenimu ir darykite tai, kas gera ir naudinga. Tegu Šv. Dvasia Jus ir mane toliau veda!

Vienas iš labiausiai pam gt dvasinio turinio knygos autori yra *W. Faberis*. Iš pradži jis nebuvo katalikas. Ilgesni svarstymai ir vidaus kovos j tikino, kad tiesa katalik Bažny ioje, ir jis ryžosi b ti jos narys. T dien , kada jisai buvo priimtas katalik bendruomen , kada jisai pri m pirm j savo Komunij ir sutvirtinimo sakrament , rašytojas jaut si taip laimingas, taip sujaudintas, kad jisai, sp dži pagautas, nebegal jo n savo pergyvenim išpasakoti laišku savajam draugui. Jis tada papraš , kad kitas už j parašyt , kaip jis laimingas ir patenkintas. Laiško gi gale rašytojas nuo sav s raš tik tuos žodžius, kurie išreišk jo sielos pagavim :

— Ramyb , ramyb , ramyb ...

V liau jisai liko kunigū ir vienuoliu.

Gerokai prieš antrą j Pasaulinį karą daugelį nu-
 stebino nepaprastas vykis Vokietijoje: jaunuolis,
 darydamas atgailą, pasiryžo nešti kryžį ant savo
 pečių net 400 mylių. Kokios gi tokio nepaprasto pa-
 siryžimo priežastys? Štai jos. *Liudvikas Weber*, dar
 pačio jaunatvėje, prisirašė prie komunistų partijos
 Vokietijoje. Ilgą laiką buvo uolus partijos narys ir,
 laikydamasis partijos linijos — aršus kovotojas prieš
 tikybą. Bet — nelaimė. Jaunas Weberis staiga ne-
 teko regėjimo. Palaužtas jaunuolis veltui varstė gy-
 dytojų duris — pagalbos nerado. Aklumo atitvertas
 nuo ligšiolinio pasaulio, jis mąstė daugiau galvoti,
 svarstyti gyvenimo klausimus, prisiminti mielus anks-
 tyvesnius jaunystės metus ir... grįžo tik į ji-
 mą. Turėjo jis tada apie 26 metų amžiaus. Kas svar-
 biausia — atgavo regėjimą, nors vienos akies. Tai
 jįsai laikė tikra dangaus dovana, nes gydytojais jam
 nebuvo pagelbėję. Jausdamas nepaprastą dkingumą
 dangiui ir norėdamas daryti viešą atgailą už savo
 viešus nusikaltimus, jįsai pasiryžo nuo to viškos nu-
 nešti kryžį stebuklingą vietą Altoetinge, apie
 700 km., daugiau, kaip 400 mylių. Kryžius buvo
 apie 12 pėdų ilgio ir apie 6 pėdas skersmenyje. Kant-
 riai jįs nešė kryžį, neatsižvelgdamas nei į blogą
 orą, nei į speigą, kol vykdė savo heroišką pasiauko-
 jimo aktą Dievo Motinos garbei.

* * *

Nusivylęs marksizmu, prieš kiek metų iš komu-
 nizmo katalikybą atsivertė aukštasis New Orleano
 valdininkas *A. Hoore*. domus yra jo pareiškimas,

kur jisai paskelb 1937 m. vietos katalik dienraštyje:

— Buvo laikas, kad apie katalik Bažny i negal jau pam styti be pyk io; o šiandien mane ima pyktis, kad taip dariau... Komunistams yra kalte kalama, kad vienu didžiausi prieš yra religija, ypa katalik tik jimas. Tik kite: tai visiškai teisinga. Kol pasaulyje bus religija, tol nebus komunizmo, Kod l? — Tikintis žmogus negali pasiduoti grynai apgaulei. Taip. Daugelis pasidar komunistais ne d l to, kad komunizmas b t juos patrauk s savo kilnumu, bet kad jie nor jo pab gti nuo tik jimo pareig . Reikia atminti, kad šiandien daugelis miesto žmoni yra nebetek valios, dvasini j g , yra perd m ieškotojai to, kas k niška. ia jiems skersai kelio atsistoja visokie Dievo ir Bažny ios sakymai. Nors jie begaliniai naudingi, ta iau, kas neturi valios jiems nusilenkti, tie dorov s sakymai lieka begalin našta, nuo kurios stengiamasi pab gti... —

* * *

Pranc zijoje, Rennes mieste, medicinos-farmaceutikos mokykloje buvo profesorius gydytojas *dr. Caille*. Vis savo gyvenim jisai buvo kraštutinis socialistas, marksistas ir ateizmo šulas. Remdamas visomis j gomis prieštikiybin veikim , jis buvo j vadas toje vietoje. Ta iau kitaip dalykai virto, kai jis pajuto beart jan i mirties tikrov : pajut s s žin s graužim , jisai m maldauti, kad pakviest kunig , kuris sutvarkyt jo sielos reikalus. Jo prašymas buvo patenkintas ir jis mir apr pintas šv. sakramentais. Marksistai per savo buvusio vado laidotu-

ves nebedr so sakyti kalb , o savo spaudoje apie jo atsivertim n žodžio neparaš ...

Reikia paskaityti raštus *Giovani Papini*, kad sitikintumei, koks jisai puikus žodžio meisteris, koki jisai turi gili min i ir kaip jas moka išreikšti puošniais sakiniais. Ital rašytojas ir filosofas Papini yra gim s 1881 metais. Jaunatv je buvo visiškai nutol s nuo katalik Bažny ios ir savo raštuose ne kart reikšdavo priešingas mintis. Tas atsispind davo ir jo kurtame žurnale "Leonardo". T savo religin šaltum jis paveld jo iš savo t v , kurie net savo vaiko nepakrikštijo. Ta iau taip viskas susid jo, kad Papini ved Diev mylin i žmon . Ji r pinosi geru vaik išaukl jimu, juos leisdama vienuolyno mokykl ir pati mokydama juos tik jimo dalyk . Jinai kart j papraš , kad jisai, pa m s katekizm , paklausin t , k vaikai jau yra išmok . Papini tuo nenor jo užsiimti, bet, žmonos prašomas, d l šventos ramyb s sutiko. Bevartydamas, beskaitydamas katekizm , jisai pats m daugiau dom tis Bažny ios mokslu. Prad jo skaityti kitas knygas tik jimo klausimais ir pajuto, kad tiesa yra tik katalik Bažny ioje. Pats pareišk nor priimti krikšt , ir, kai jo dukrel pri m pirm j Komunij , šalia jos kl pojo ir t vas, taip pat priimdamas pirm j Komunij . Po to jau jisai paraš vis eil veikal , iškelian i didel tik jimo vert . Ypa yra pagars j s jo veikalas "Kristaus gyvenimas". Ta knyga yra išversta daugel kalb , j tarpe ir lietuvi kalb (išvert dr. P. Ma iulis).

• • •

Tarp eil s domi žmoni d mes patraukia *George Hauser*; žyd t v s nus, gim s Vengrijoje 1914 metais. Jis 1937 m. baig Karališk j Budapešto universitet , tapdamas mechanikos inžinieriumi. Metus išgyven s Anglijoje, 1939 m. persik l Australij . ia vyko didel jo pasaul ži rin permaina, apie k jisai pats knygoje “This City of Peace” pasakojasi:

— Esu gim s žydu. Išaugau nedaug težinodamas apie tik jim . Kai buvau per j s per 20 m. amžiaus, tur jau atsiskirti nuo šeimos ir nam . Bėgaliniai r pes iai mane prisl g ir atrod , kad n ra b do juos išspr sti. Jau iau gil reikal sustiprinimo, jau iau nor melstis.

Tuo laiku sutikau daug žmoni ir suradau nauj draug . Visi jie, atrodo, skyr si dvi r ši: tie, kurie buvo pilni pasitik jimo, pusiausvyros, ramybės — šie tur jo tik jim ; kiti, kurie nuolat buvo nepatenkinti ir kažko iešk , susir pin ir persi m nesveiku sav s analizavimu, gyven nervingu tempimu, be tikros dvasios ramybės, iešk tik jimo ar besistengi j paneigti.

Toliau — nebuvo sunku pasteb ti, kad tie, kurie tur jo tik jim ir jaut pasitenkinim , kokio aš ieškojau, su mažomis išimtimis, priklaus daugiausia katalik Bažny iai. Nutariau prad ti tikybos instrukcijas. Ir taip, vadovaujamas t viškos rankos, parodžiusios daug kantryb s ir supratimo, susilaukiau, kad manyje išaugo tik jimas ir pajutau maldos j g . Nuo to laiko šis tik jimas man pad jo daugelyje sunkum ir išmok mane branginti visa tai, k esu pasiek s, — baigia jis savo pareiškim .

Tik jimo pamokas jis gavo pas t v W. Fox, ir | katalik Bažny i buvo priimtas 1942 m. Melbourne, Australijoje.

* * *

Galime prisiminti likim ir kito Australijos inžinieriaus — *Leonardo Bidstrop*. Kalb damas apie savo religines paži ras, jis knygoje “This City of Peace” d sto, kad pirmas jo susid rimas su katalik Bažny ia buvo pajutimas tos neapykantos, koki prieš j tur jo jo t vas. Abudu jo t vai buvo anglikonai ir jis pats buvo krikštytas toje tikyboje. T vas kart pasak broliui, kad bus iš nam išvarytas, jeigu kuris atvest katalik mergait . M s busimasis inžinierius susidom jo, kas gi yra ta katalikyb , kad jos taip neken ia t vas, ir jis nutar pats iširti. Prad jo lankyti katalik bažny i . Kataliku dar nepasidar , o anglikonizmu labai suabejojo ir savo vidaus svyravim buvo nublokštas net i komunizm , tapdamas aktyviu kompartijos veik ju.

Komunistai ji paskyr skelbti Markso id jas katalik jaunimo organizacijos tarpe. Atsimindamas savo t vo nusistatym katalik atžvilgiu, jis atsisk nuo to uždavinio ir pasitrauk iš komunist partijos.

Apie t laik susipažino su katalike mergeite, kurios tik jimas ir geras pavyzdys labai j paveik (v liau j ved). Dabar jisai pasir pino, pasitardamas su kunigu, gilintis katalikyb s tiesas ir tos instrukcijos atved j Bažny i . 1936 metais jisai tapo kataliku. Buvo toki stipri sitikinim , kad v liau patsai pad davo instruktudamas norin ius

pereiti katalikyb . Taipgi pasišvent labdaros veiklai Šv. Vincento draugijoje ir pam go Šv. Vardo draugij . Savo b sen , tampant katalik , jis nusako:

— Anks iau klajoj s nykioje tamsoje, aš suradau maloni švies ... Katalik Bažny ioje yra esm , kai tuo tarpu protestant bažny iose — tik šeš liai.

Toliau jis rašo:

— Mane taipgi paveik puikios ir sp dingos katalik Bažny ios apeigos, kaip iškilmingos šv. mišios, iškilmingos pamaldos už mirusius, palaiminimas Šven iausiuoju, kunig šventimai. —

Pagaliau savo nauj patirt jis apib dina:

— J s, brang s skaitytojai, mane klausiate, ar esu aš laimingas, priimtas katalik Bažny i ? Esu laimingas taip, kad ne stengiu to žodžiais išreikšti. Pasibaig abejon s ir sunkumai. Dabar mano siela žino “t ramyb , kurios pasaulis negali duoti”. At - jo ir mano pirmoji šv. Komunija. Napoleonas pasak , kad jo gyvenime tebuvo viena tikrai laiminga diena — pirmosios Komunijos. Ir man tai buvo laimingiausia diena. Šv. Komunija man tada daug reik ir dabar daug reiškia: malon ištverti, ryžt sunkumuose ir nelaim se, kaip laikin se, taip ir dvasin se; vaist prieš aistras, s kmingiausi priemon gyventi laisvam, bent nuo mirtin s nuod m s. —

* * *

Prieš keliolika met Romoje mir buv s rus kunigaikštis karininkas *Volkonskis*. Jo gyvenimo istorija labai reikšminga: Jis buvo aukšto išsilavinimo — baig s teisi mokslus Peterburgo universitete, baig s vyriausiojo štabo karo akademij ir Didžiojo

karo metu buvo Rusijos atstovu Romoje. Jis yra gerokai parašęs kariniais literatūros, bet vėliau mąstomasis ir Šv. Raštu bei Bažnyčios istorija. Pagaliau jis palinko mesti aukštą kario pareigą ir likti kunigu. Penkerius metus rengėsi, niekam nieko nesakydamas. Jau geram amžiui naštą nešdamas, jis vis dėlto išlaikė reikiamus egzaminus ir buvo šventintas kunigu. Šv. Rašto studijos ir gilinimasis bažnytinioje istorijoje iš pravoslavijos atvedė katalikybą ir nuvedė net prie altoriaus. Savo likusiais gyvenimo metais dar jis stengėsi parašyti svarbų veikalą „Katalikybą ir religinius tradicijos rytuose“. Toji knyga jį išaukština vertina katalikų Bažnyčia.

Kita jo atsivertimo priežastis — bolševikų signalas jį Rusijoje. Kada jis patyrė, kaip jie žiauriai elgiasi su tikinčiais, sau pasakė:

— Ne, aš savo gyvenimą pašvienu platinimui Danguos Karalystės žemei. —

domu, kad jis turėjo tokią didelę pagarbą popiežiui, kad, dar būdamas pravoslavas, atsistodavo iš pagarbos, kai popiežiaus vardas buvo minimas.

* * *

Mokytas protestantų teologas dr. *Hugo Laemmer* kartą skaitė vieną knygą, kurioje buvo aprašoma, kaip vienas katalikas, susipažinęs su protestantu, ieškantiu tiesos, patarė jam dėl bandymo kasdien sukalbti po vieną „Sveiką Mariją“, ieškant jos švento užtarimo. Doktorui Laemmeriui toks patarimas patiko ir jis ryžosi juo sekti.

— Pradėjau, — pasakojosi jis pats, — kalbėti mielą „Sveiką Mariją“; tada pažiūrėjau, kuri kalbėjo an-

gelas j sveikindamas; aš prašiau jos užtarimo, kad man padėtų sugrąžinti tikrąją Bažnyčią. Savo buto nuošalumoje, ant kelių prieš kryžius maldose ir ašarose aš pergyvenau savo vidaus kovas. Malda pašalino visus skrupulus, svyravimus. Kai vėliau pasibeldžiau

Bažnyčios duris, vis katalikų tikybos ties pilnumu, aš galėjau atsakyti "Taip" ir "Amen".

Ir taip dr. Leammer liko geru kataliku, netgi teologijos profesoriumi Breslau mieste.

1936 m. katalikų tikėjimą per jo metodistų pastorius *dr. Fritzpatrick*. Patsai prisipažino, kad prieš jo atsivertimo daug prisidėjo šv. mišios su dingumais.

— Gražumas ir iškilmingumas visose ceremonijose, — rašo jisai, — mano širdyje iššaukė didelį pagarbą ir nusistebėjimą. —

* * *

Syrakų arkivyskupas 1938 metais Viktorijos saloje priėmė katalikų žymų pastorius *Sgroi*. Jisai buvo vadinamos laisvosios protestantų Bažnyčios dvasininkas. Drauge su juo atsivertė ir jo žmona, o taipgi buvo pakrikštyti ir du vaikai, nes pastorius pirma buvo pasinešęs vadinamą laisvamanybę ir net savo vaiką nekrikštyjo. Jis taip domiai nupasakoja savo atsivertimo aplinkybes:

— Prieš metus mirė mano mažytė dukrelė, kuri aš labai mylėjau. Matydama mano skausmą, guosdama tarnaitė, kuri buvo katalikė, prisipažino, kad prieš mergaitės mirtį, man nežinant, ją pakrikštijo. Dukrelė mirė su tokiu ramumu ir šypsena veide, kad to negalėjau užmiršti ir buvau priverstas susi-

m styti. Tas m stymas ir prived mane prie tikrojo (katalik) tik jimo, kur rad s džiaugiuosi. —

* * *

II Pasaulinio karo metu, kai naci geležimi kaustytos voros m žygiuoti Pranc zijos žem mis, šimtai ir t kstan iai žmoni , pirma atkakliai kovojusi su nacizmu, b go iš tos nelaimingos šalies. Tarp j buvo ir žydas rašytojas *Franz Werfel*. Jisai skub jo pietus, prie Ispanijos sienos, bet prisiartin s pajuto, kad jau perv lu — siena jau nebeperinama. Tur jo pasilikti. Visur buvo perkimšta pab g li . Kažkas jam patar , kad dar galima rasti vietos prisiglausti Liurde. Taigi jisai tenai ir nuvyko. Leiskime toliau jam pa iam pasakotis:

— Tai buvo baisus laikas. Brit radijas praneš , kad aš jau naci nužudytas. Be abejo, mano likimas toksai ir b t , jei aš patek iau t prieš rankas. Vienas paliaub paragrafas su Pranc zija numat , kad pranc zai nacionalsocialistams išduos kai kuriuos civilinius pab g lius. Kas gi kiti tie civiliai b t , jei ne tie, kurie kovojo su tuo moderniuoju maru pa ioje jo platinimosi pradžioje. Nors mano draugai steng si mane paguosti, bet ir j veiduose aš išskai iau t pat sitikinim ... Kas ryt , kai aš nubusdavau, aš nebesižinojau, ar dar aš esu laisvas, ar jau mir iai pasmerktas kalinys. —

Tur damas laiko, jisai pažino Liurdo nuostabiuosius apsireiškimus ir ryžosi:

— Vien dien , — pasakoja jis savo knygos žangoje, — b damas didžiausiame nusiminime, aš pada-

riau žad . Pasižad jau, kad, jei man pasiseks iš-
trkti iš tos desperatiškos pad ties ir, jei pasiseks
pasiekti Amerikos išsigelb jimo krantus, aš mesiu
šal visus kitus r pes ius ir, kaip tik gal siu ge-
riau, pagiedosiu Bernadetos giesm . —

Ir Apvaizda, kuri su tokia pagarba mini savo
knygoje anas nekatalikas rašytojas, jam pad jo iš-
sprukti iš mirties nag . Atvyk s Amerik , jisai
išpild savo pažad : paraš t puik veikal — “The
Song of Bernadette”. Jame su tokia pagarba nusa-
komi Marijos apsireiškimai, taip gražiai atvaizduo-
jamas Šventosios Bernadetos gyvenimas, taip vaiz-
džiai piešiami Liurdo stebuklai, kad, t knyg per-
skait s, supranti, jog net nekatalikas taip aukštai
vertina katalik Bažny ios gyvenim ; ir m s šir-
dis dar labiau paskatinama myl ti t bendruomen ,
kur dieviška tiesa viešpatauja.

* * *

Jonas Lautner, 20 met buv s vienu iš vadovau-
jan i JAV valstybi komunist pareig n , atsimet
nuo partijos ir 1961 m. lapkri io m n. tapo kataliku.
Katalikyb s tiesas jam perteik j zuitas kun. V. Hart.
Lojolos seminarijoje Shrub Oak, N. J., jis pri m pir-
mus sakramentus. Pereiti katalikyb jam pad jo
kun. R. Gannon, S. J., buv s Fordhamo universiteto
rektorius, 1961 m. vasar pasi l s jam min toje se-
minarijoje atlikti rekolekcijas.

Lautneris buvo kompartijos saugumo pareig nas.
Jam buvo pavesta New Yorko valstyb je sudaryti
slapt komunist tinkl . Apleido kompartij , pažin s
komunist brutalum . Jis važin ja su paskaitomis
apie komunizmo veikimo b dus ir propagand .

TO PATIES AUTORIAUS:

- Maskva be kauk s (vertimas, su kun. A. Sušinsku),
1931
- Kan. Kozmianas, šviet jas ir aukl tojas sunkiaisiais
vergijos laikais, 1933
- Dejavimai, kraujas, ašaros..., 1933
- Pareiga, 1934
- K ir kaip rašyti laikraš ius, 1936 ir 1950
- K Dievas sujung , žmogus teneišskiria, 1939
- Visuotin mobilizacija atakai prieš tautos v žius,
1939
- Taip mir nemirtingieji, 1941
- Komunizmas ir revoliucija Amerikoje, 1942
- 15 sušaudyt kunig Lietuvoje, 1943
- Fifteen Liquidated Priests in Lithuania, 1943
- Bolševik kal jime ir Sibiro ištr mime, 1944
- Lietuva naci ir bolševik vergijoje, 1944
- Comparative Law, Ecclesiastical and Civil, in Li-
thuania, 1945 (disertacija)
- Prie vilties kryžiaus, 1948
- Aušros Vart Marija, 1950
- Motina Gailestingoji, 1957
- Amžinybei ir t v žemei, 1957
- Augštyn širdis!, 1957
- Motina, 1958
- Rinktin s mintys (red.), 1958
- Mano pasaul ži ra (red.), 1958
- Meil ir laim , 1958
- Metai su Dievu, 1958
- 28 moterys, 1959
- Silpname k ne, 1961.

TURINYS

Rus mokslininko odis ja.....	9
Apie vien žvalgybos karinink	15
Konvertito entuziazmas.....	21
Iš aistr s kuri meditacijos aukštumas	25
Kan i mergait ir poetas.....	33
Devyniolikos šimtme i patyrimas.....	37
Pranc z ministerio — rašytojo nuostabus kelias	41
Širdys, kurios ieškojo tiesos ir meil s.....	45
Atsivert anglikon dvasininkas.....	49
Anglikon kunigo abejon s ir rastoji tiesa	53
Laikraštininko kelias katalikyb n.....	57
Kuo gi kitu žmogus gal tum tapti.....	65
Gyvenimo prasm s beiėškant.....	69
Menininkas, iš socialisto virt s tretininku	73
Architektas - ministeris, virt s atsiskyr liu	79
Atsivert komunist redaktorius.....	83
Meil parod keli	95
Vieno muziko sielos paslaptis.....	101
Pabaltijo žurnalisto žygis.....	107
Rus karininkas, tap s j zuitu.....	113
Muzikos genijus Kreisleris.....	117
Sielos t viėk s ilgesys.....	121
Protestanto pastoriaus atsivertimas.....	127
Olandijos švietimo ministeris.....	135
Iė už trapist m r	139
Dvasios kovos ir atrastas kelias.....	153
Anglikon dvasininkas, lik s kardinolu.....	161
Gydytojo istorija.....	169
Žmogaus paskirties tyr jas.....	173
Buvusio komunisto atgaila.....	181
Laimingiausia mokslininko diena.....	185
Episkopal ministeris tampa kataliku.....	191
Rašytojo kelias: nuo velnio prie Dievo.....	197
Kin profesoriaus religin odis ja.....	217
Meil ir pasaul ži ra.....	223
Psichiatras, tap s trapistu.....	227
Premijuoto profesoriaus išpažintis.....	239
Pas japon mokslinink Tanak	245
Marija atv r duris.....	251
Atsivert Filipin komunist vadas.....	259
Menininkas ir mergait	263
Anglikono takas Rom	265
Vyr. Romos rabino atsiminimai.....	269
Keturi pastori kelias katalikyb	275
Septyni mintytoj žodis.....	283
J kelias altori	287

LIETUVIŠKOS KNYGOS KLUBAS

yra lietuvi literat ros k rybinio gaju-
mo ženklas. Jis m gina palaikyti savus
rašytojus, leisdamas ir platindamas j
k rinius. Klubo nariu gali b ti kiek-
vienas, mok damas kasmet \$5 ir gau-
damas \$7.50 vert s leidini . J s taip
pat galit prisid ti prie lietuvi raštijos
k limo ir palaikymo. Nepasigail kite
pasi sti \$5,00 ir gausite su geru pro-
centu lietuviškos k rybos vaisi , kurie
apsimok s ne tik Jums, bet ir J s ar-
timiesiems. Kartu prisid sit prie lietu-
vyb s išlaikymo ir lietuvi rašytoj
ryši su skaitytojais palaikymo. — Ne-
seniai spaudoje pasirod šie vertingi
leidiniai:

Mykolo Krupavi iaus

KUNIGAS DIEVO IR ŽMOGAUS TARNYBOJE

Šiam veikale m s teologas ir visuome-
nininkas iš širdies kalba kunigams ir
katalikams pasaulie iams apie kunigo
pareigas bei santykius su kunigu, ei-
nan iu Kristaus tarnyb žem je. Kny-
ga yra didelio formato, turinti daug ir
svarios medžiagos sielovadiniam, vi-
suomeniniam ir liturginiam gyvenimui.
Jos kaina \$7.00, — Liet. Knygos Klubo
nariams tre daliu pigiau. J tur t si-
gyti kiekvienas katalikas.

V. P terai io

LIETUVI -ANGL KALBOS ŽODYNAS

antra laida

Toks žodynas yra b tinas kiekvie-
nam, besidomin iam vietos gyvenimo
reiškiniiais. Jo tr kumas buvo seniai
jau iamas, tod l ir nauda, j sigijus,
bus tikrai didel .

yra dav s lietuvi visuomenei vis eil religini knyg . Savo lengva plunksna ir vaizdži stiliumi jis yra tap s daugelio pamgtu autoriumi. Jis daugiau m gsta kalb t faktais ir pavyzdžiais, surinktais iš savo ilgos laikraštiniško patirties, perskaityt knyg ir gyvenimo steb jimo. Tod l jo raštai dom s visokio amžiaus ir išsilavinimo skaitytojui. Naudodamasis dešim ia kalb , jis gali r pestingai atrinkti faktus, kurie pamoko ir skatina, uždega ir vadovauja. Apkeliav s visus penkis pasaulio kontinentus, ilgas valandas praleid s prie knyg , bibliotekose ir tyrin damas kitus prieinamus šaltinius, jis šiai knygai panaudoja medžiagos, rastos net tokioje tolimoje Australijoje. Jau daugiau kaip 30 met dom damasis konvertitais, šiuo klausimu išleid s knyg apie atsivertusias katalik tik jim moteris, dabar parodo daugelio vyr kelius krikš ionyb n.

„Vyrai klystkeliuose” atskleidžia intymius vidaus išgyvenimus, sielos kovas, juod nevilt bei netikrum ir tikr j džiaugsm , suradus gyvenimo prasm ir amžin j ties žavum . Knyga ypa aktuali dabarties netikrumo ir ieškojimo laikams. Ji apima keliasdešimt rašytoj , mokslinink , valstybinink , kari , laikraštinišk ir kit žymybi , ieškojusi geresni keli ir juos radusi katalik tik jime. Tai bus daugeliui proga susidom ti istorin mis asmenyb mis ir ateityje giliau jas ir j dvasios pasaul pažinti bei praturtinti savo žinij .

Didysis m s knygos mecenatas prel. Pranciškus Juras savo stambia auka yra galin s ši knyg išėti dienos švieson. Jam priklauso nuoširdi lietuvi visuomen s, autoriaus ir leid j pad ka.